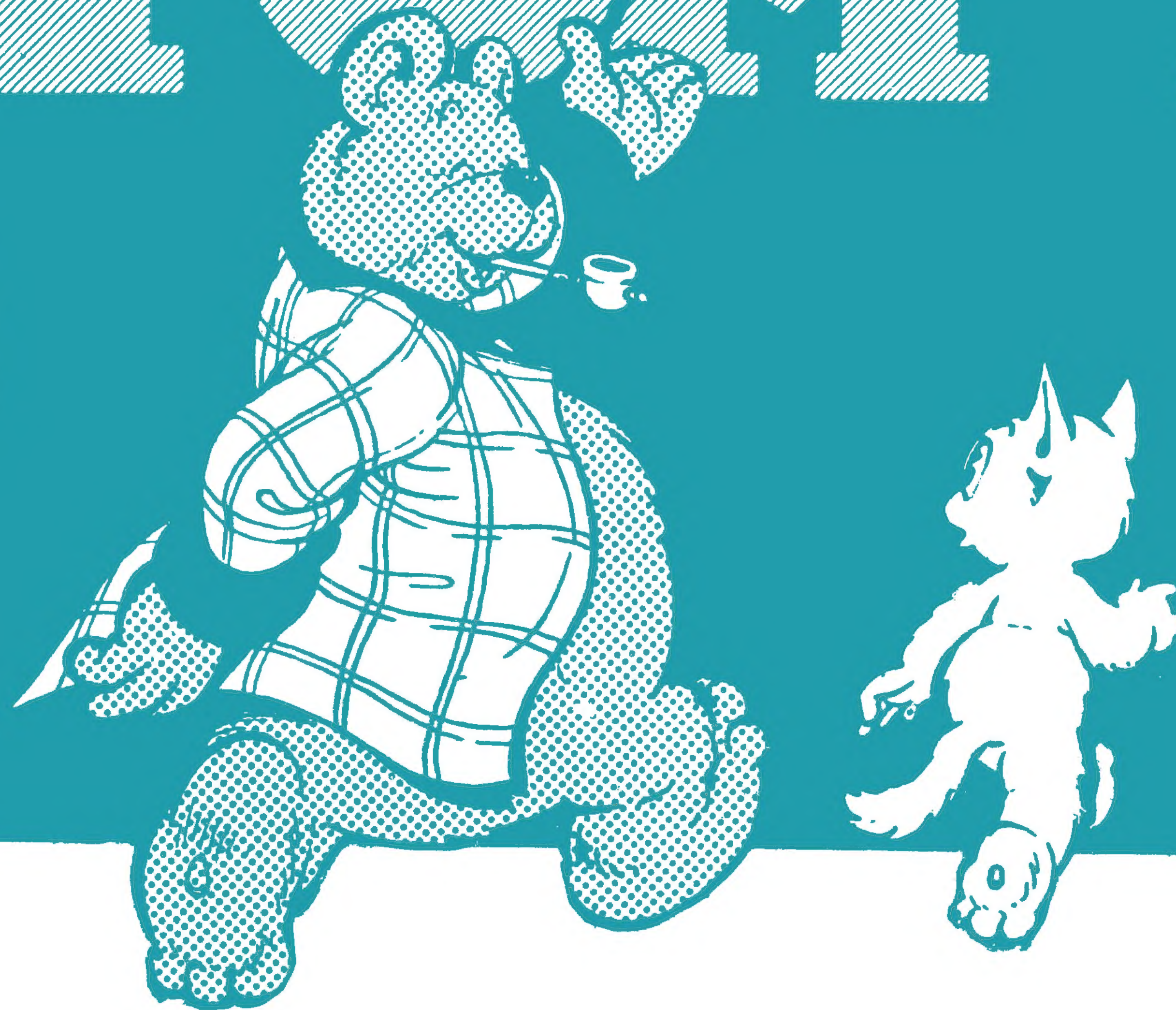
AVONTUREN VAN TOM POES

DOOR

MARTEN TOONDER

MV **42**	1170-1234	Eh... dinges

AVONTUREN VAN
TOM POES

DOOR

MARTEN TOONDER

MV **42**	1170-1234	Eh... dinges

1978 De Bezige Bij Amsterdam in samenwerking met Het Stripschap

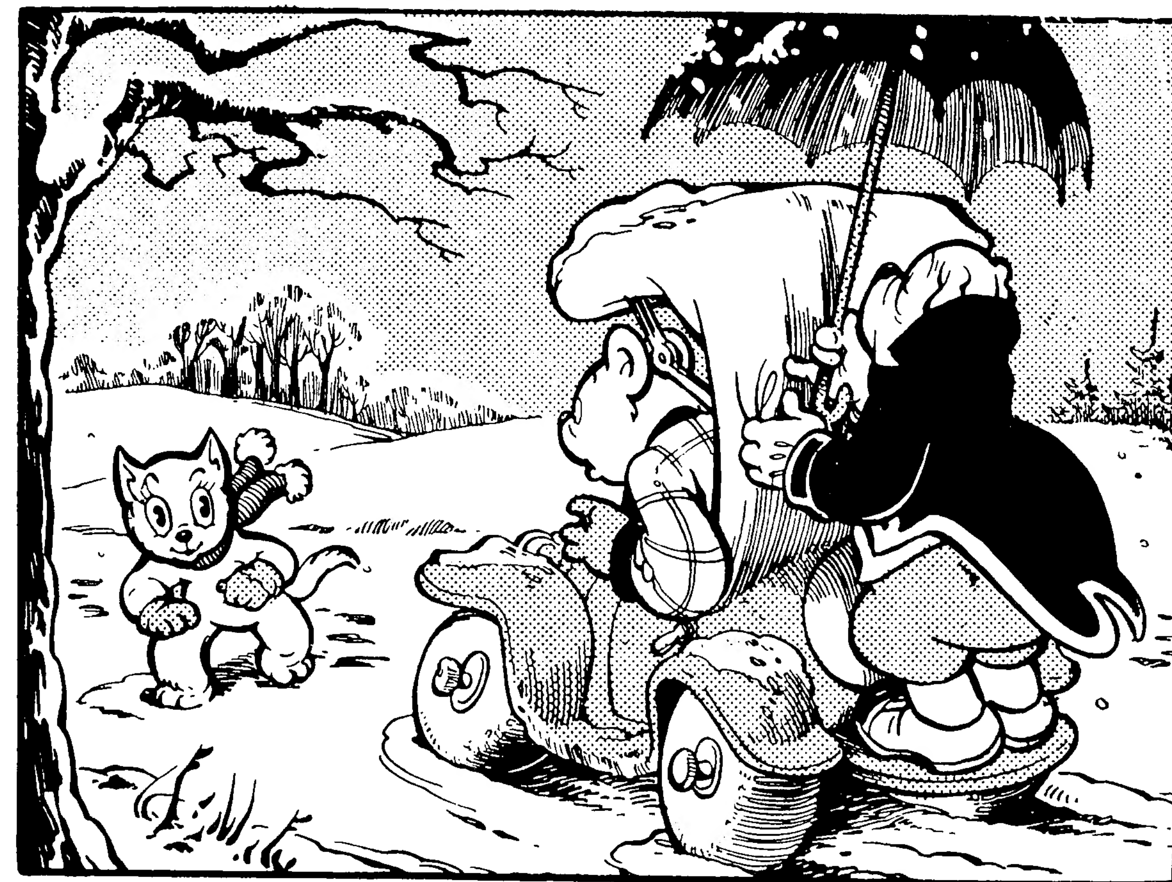
MV 42 Eh... dinges

1950/51 Eerste krantestrippublikatie, dagbladen NRC en de Volkskrant

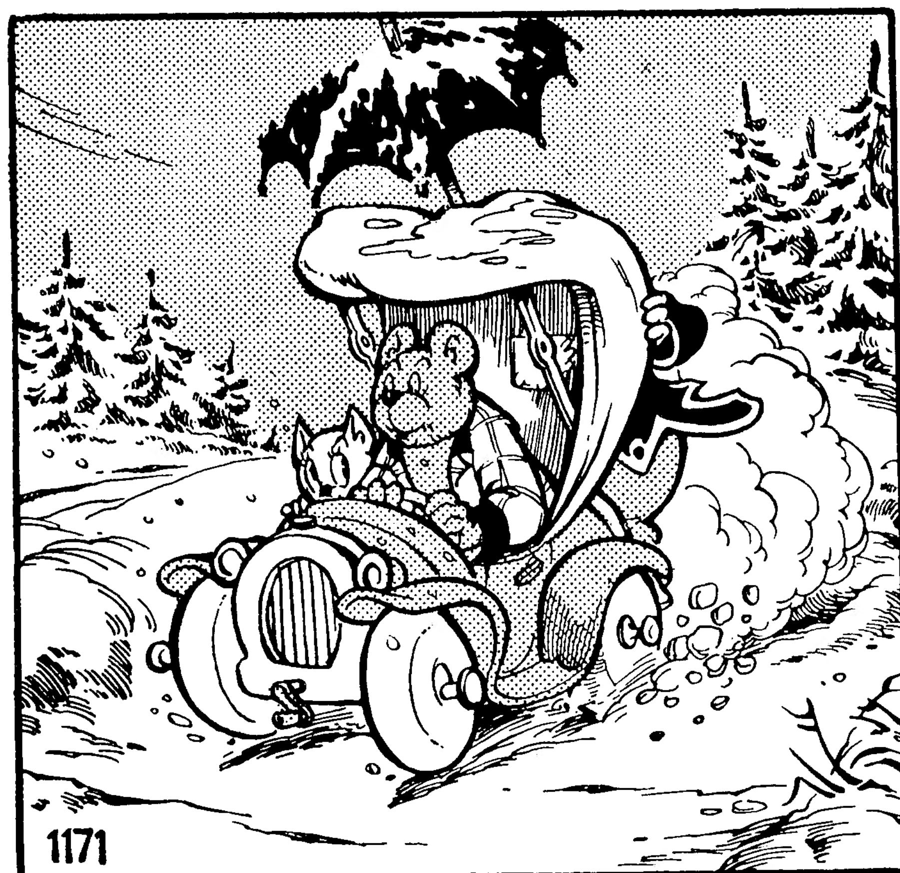
1952 Krantestrip, weekblad Zondagsvriend

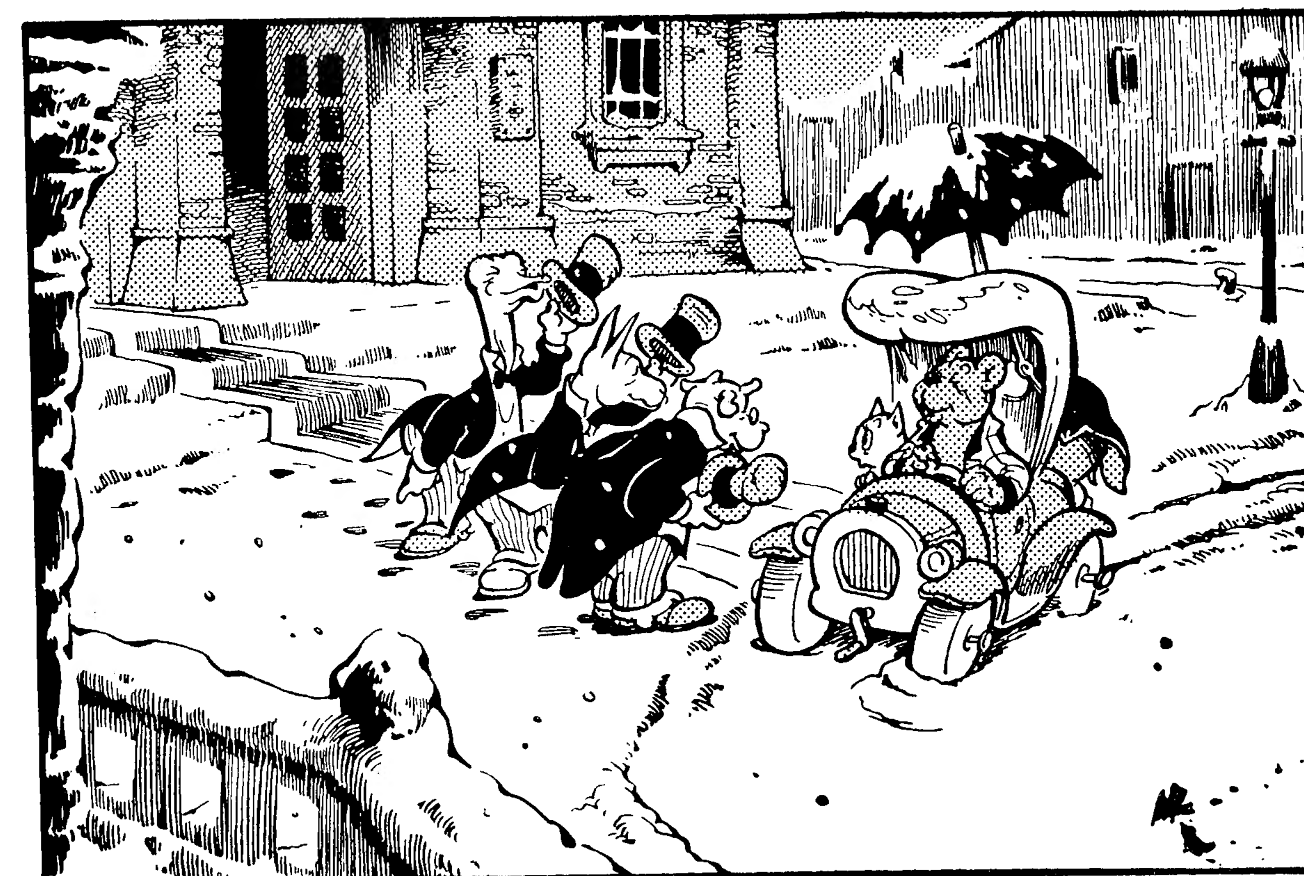
Druk Van Boekhoven-Bosch bv, Utrecht
ISBN 90 234 5244 5
Delen 41 & 42 ISBN 90 234 5250 X

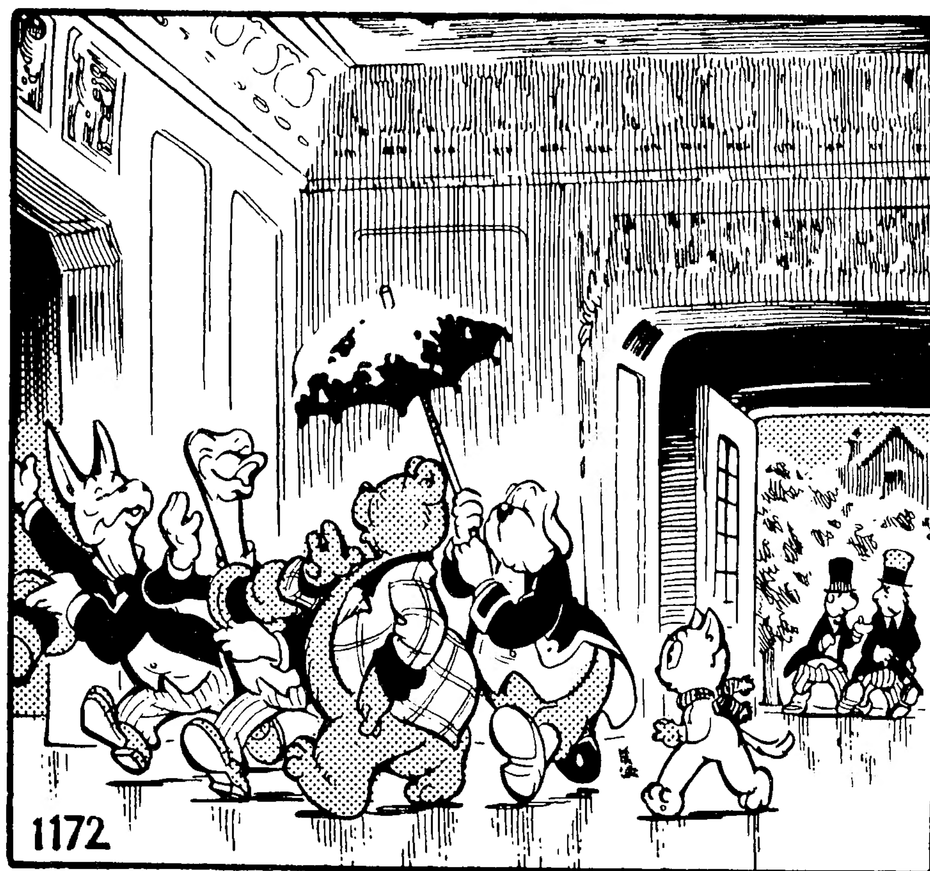

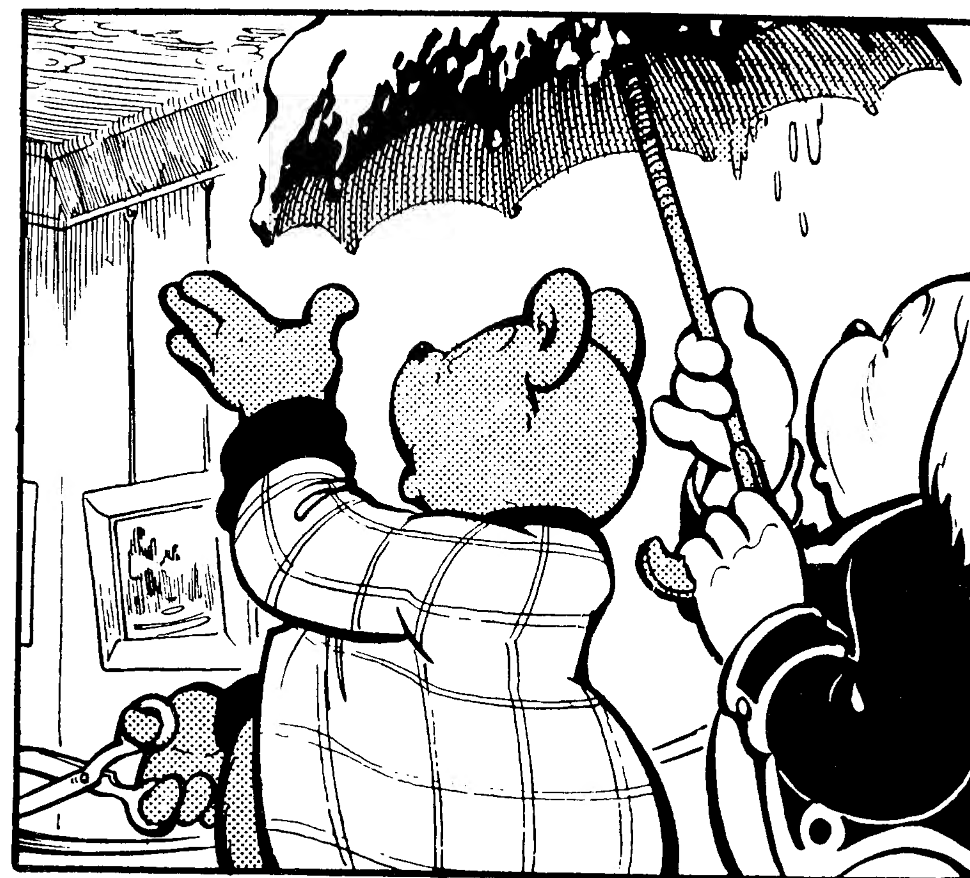
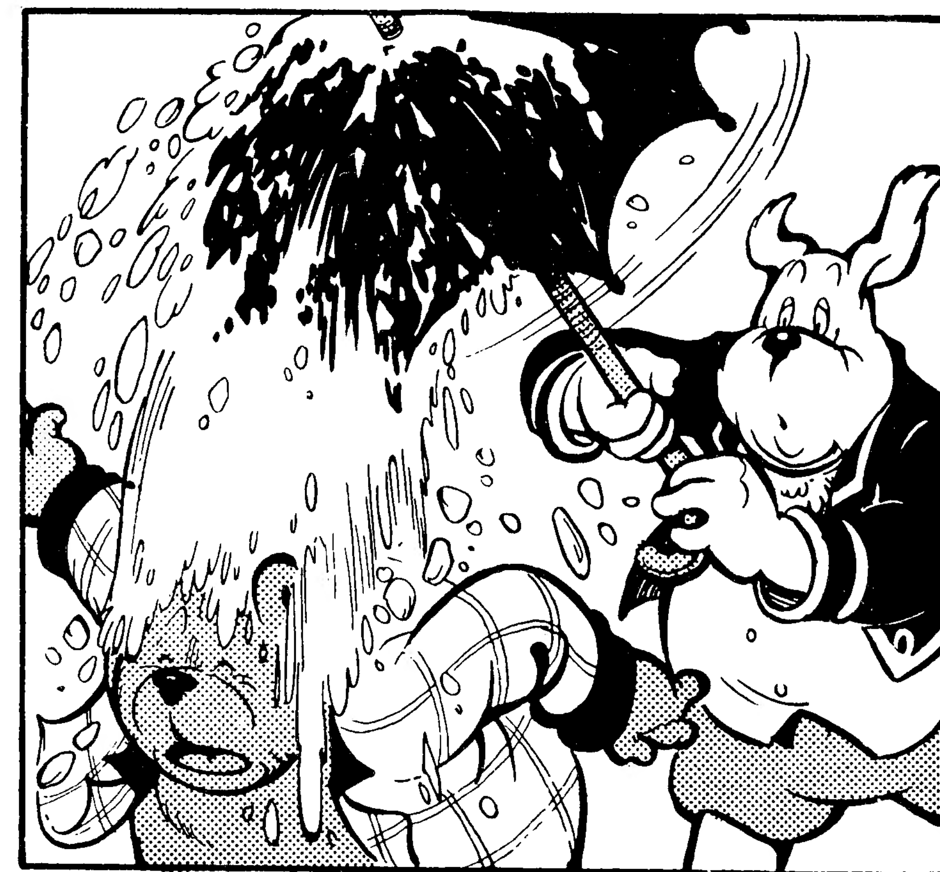
Het was winter en er lag een dikke laag sneeuw. Tom Poes maakte een wandeling door het verlaten winter-landschap en keek vol bewondering om zich heen. 'Ik wilde, dat ik schilder was!' dacht hij, 'dan zou ik hier een schilderij van maken! Sneeuw is het mooiste wat er is! Dat vind ik tenminste. Vooral als het nog vers is en er nog geen voetstappen in staan!'
Op dat moment trof het geronk van een naderende auto zijn oor en hij overpeinsde, dat auto's nog erger waren dan voetgangers, omdat gewone voetsporen nog beter zijn dan de smurrie die auto's achterlaten. En toen ontdekte hij, dat het naderende voertuig de Oude Schicht was. Heer Bommel bediende het stuurrad en Joost stond achterop om een paraplu boven een paar gaten in de kap te houden.
'Hallo, jonge vriend!' riep heer Ollie opgewekt. 'Fris aan de wandel? Mooi, dat mag ik zien! Ik houd van dat flinke! Dat stoere, mag ik wel zeggen! Persoonlijk dank ik mijn oversterk gestel aan ijskoude stortbaden!'
'Excuseer, heer Olivier!' onderbrak Joost hem, 'kan ik het regenscherm nu innemen?'
'Onzin!' riep heer Bommel, 'het idee! De sneeuw lekt door de kap in mijn kraag en hoe licht zou ik een kou kunnen vatten. Houd die paraplu op, tot ik zeg, dat het genoeg is, vriend! En eh... wat ik zeggen wilde, Tom Poes, heb je soms zin om mee te rijden naar Rommeldam? Ik ben onderweg om daar een schilderijententoonstelling te openen. Ik ben erelid van de Schildersvereniging "De Afhankelijken" moet je weten! Gisteren geworden voor duizend florijnen. Wel, voel je er iets voor?'
'Ja, dat lijkt me wel!' zei Tom Poes en stapte in...

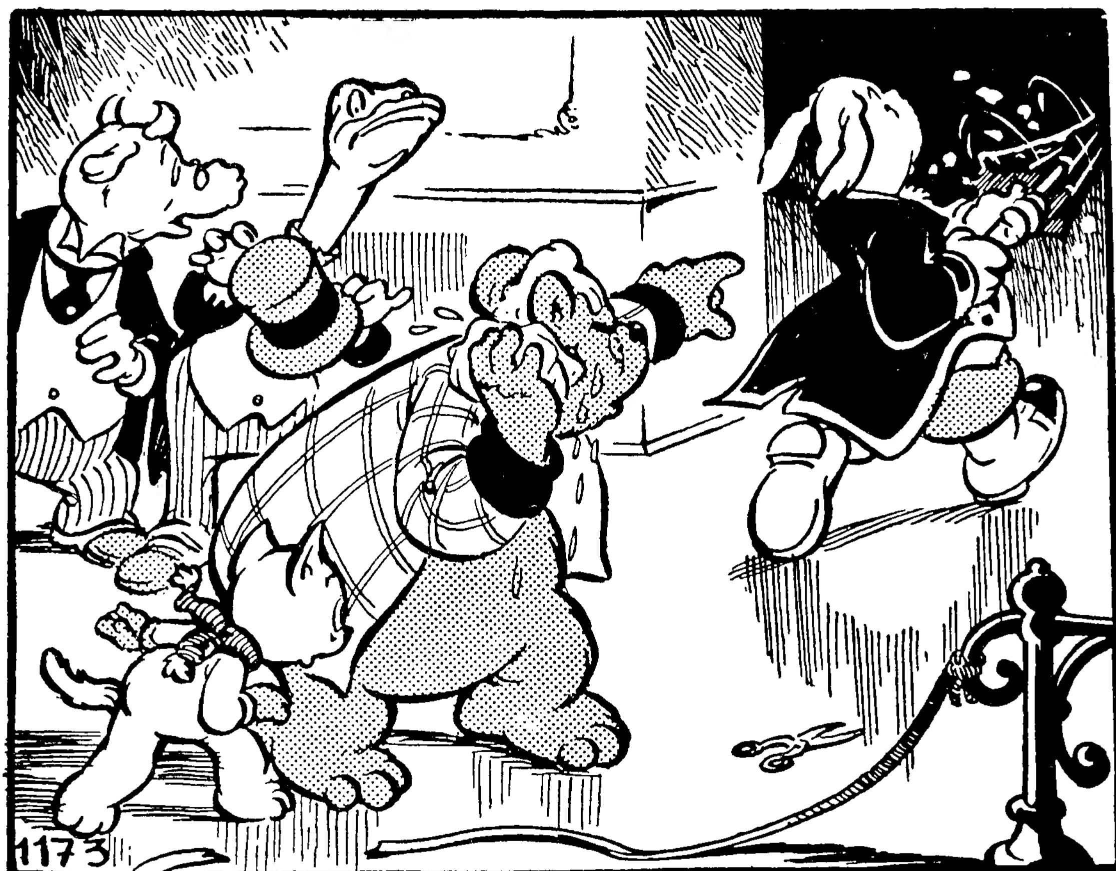

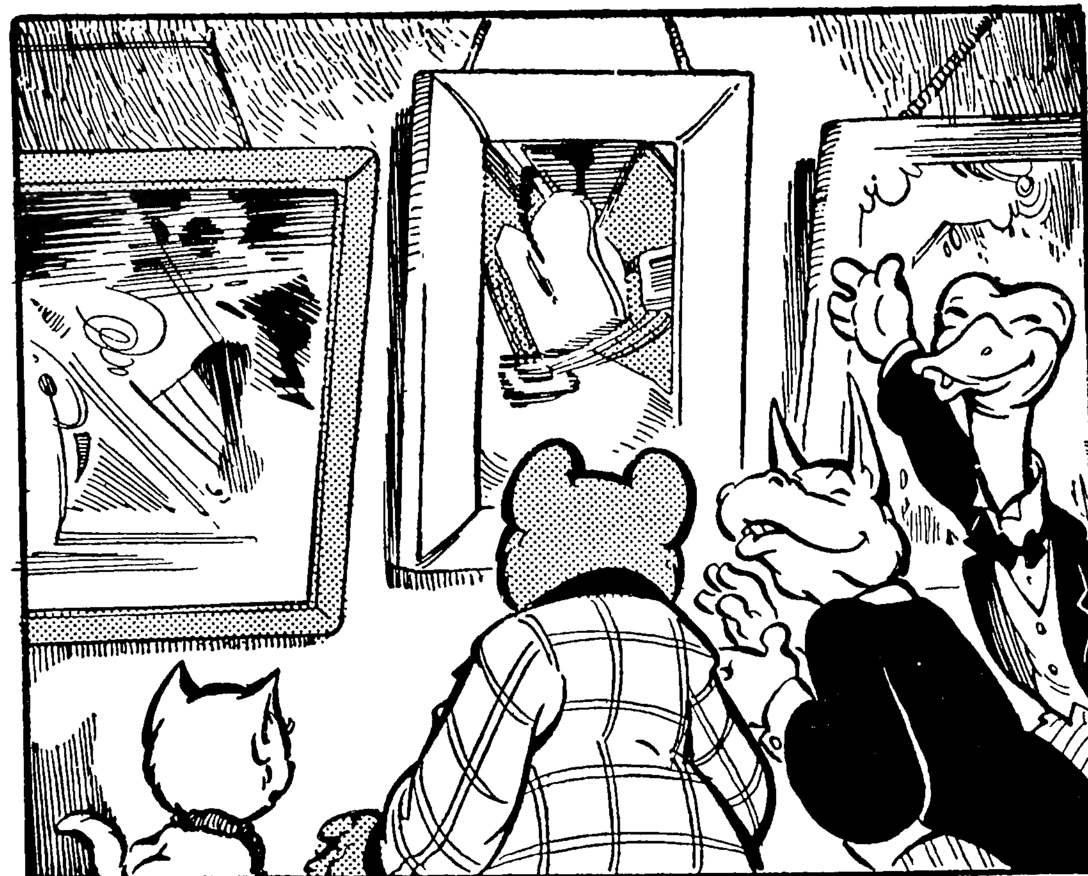
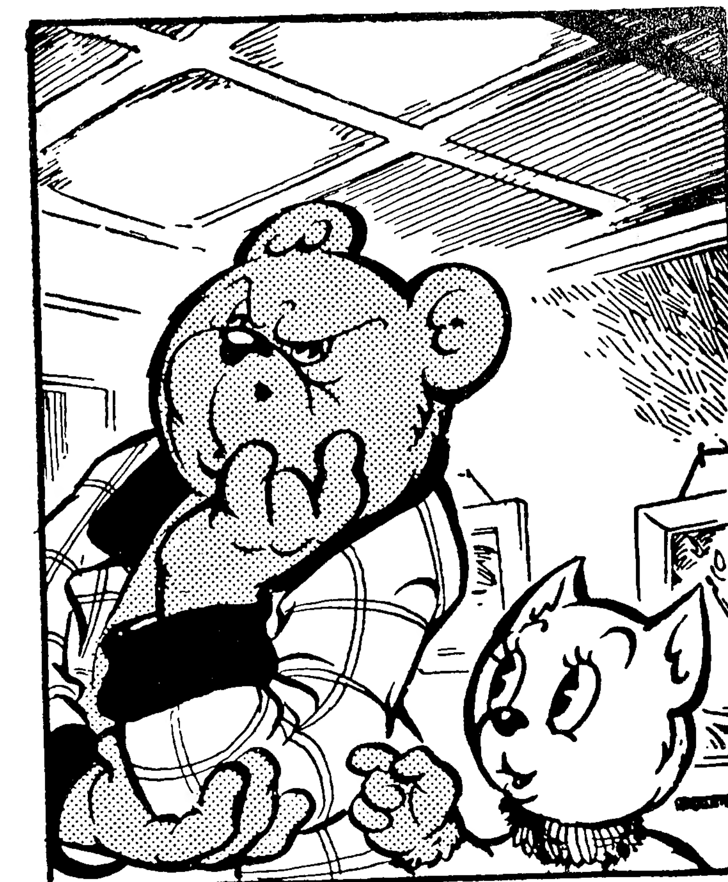
Heer Bommel schakelde in en gaf gas. En voort ging het weer, in de richting van Rommeldam.
'Kunst is een aardig iets!' zei heer Bommel onderwijzend tot Tom Poes. 'Vooral schilderijen mag ik graag. Ze vullen de wand zo gekleed als er een mooie lijst om zit. En bovendien staat het een Heer goed om arme schilders te beschermen – het is iets van stand, als je begrijpt, wat ik bedoel. Daarom ben ik dan ook erelid van die schildersvereniging "De Afhankelijken" geworden. Weliswaar kostte dat heel wat florijnen, maar geld speelt geen rol, zoals je met me eens zult zijn!'
'Hm, ja!' zei Tom Poes, 'het is erg mooi, dat u arme kunstenaars helpt, heer Ollie!'
'Ja, vind je niet?' riep heer Ollie blij. 'En nu ga ik die tentoonstelling openen, jonge vriend! Een zware verantwoordelijkheid, wat jij? Ik moet een openingsrede houden en die staat morgen in alle kranten! Eens even zien, hoe was het ook weer? Eh... hm! Het is mij een eer en een genoegen om als erelid van deze vereniging... eh... hoe was het verder, Joost?'
'... dit lint door te knippen en zodoende de cultuur voor u allen toegankelijk te maken!' riep Joost door de sneeuwstorm boven de kap.
'Juist!' prevelde heer Bommel, 'de cultuur door te knippen en eh...'
Op dat moment kwam het Stadsmuseum, waar de tentoonstelling gehouden werd, in het gezicht en heer Ollie remde scherp.
Onmiddellijk traden enkele bestuursleden naar voren en openden het portier. 'Het is ons een eer en genoegen...' begon de voorzitter en heer Bommel viel in: '... om als erelid van deze vereniging... eh, ik bedoel, eh... goede middag, bedoel ik! Het genoegen is aan mij, als u begrijpt, wat ik bedoel!' En hij stapte uit, gevolgd door Tom Poes en door Joost, die nog steeds de paraplu droeg...

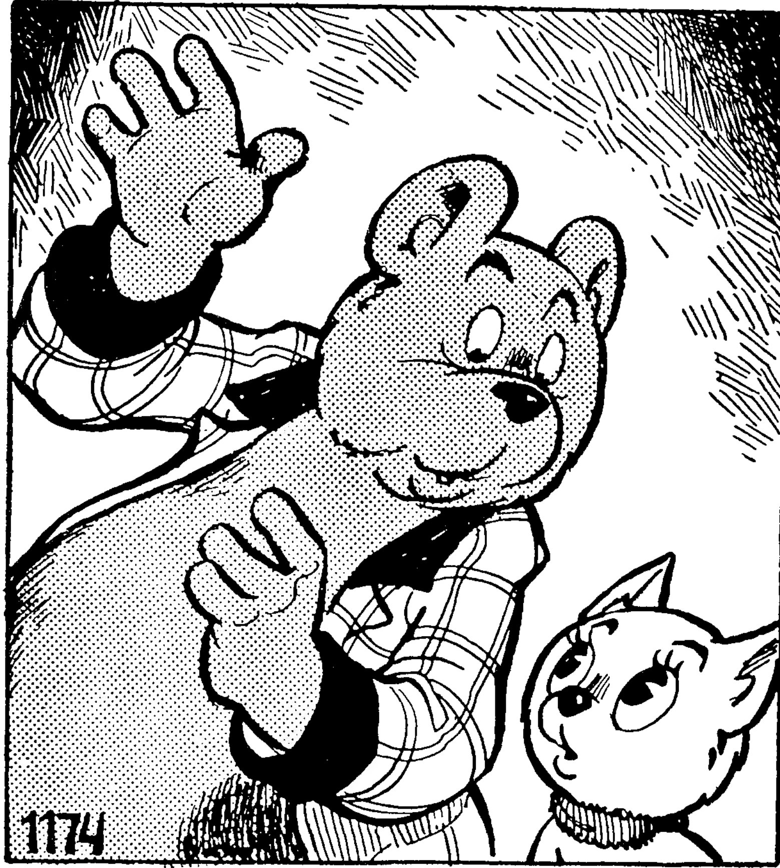
De voorzitter van de commissie van ontvangst wenkte naar de ingang. 'Treedt binnen!' sprak hij. 'Alles is gereed! De schilderijen hangen en het lint wacht nog slechts op u om doorgeknipt te worden! Een menigte kunstkenners trappelt van ongeduld om te kunnen gaan beginnen!'
Heer Bommel verhaastte zijn tred en stapte, gevolgd door Joost en Tom Poes de tentoonstellingszaal binnen. Iemand duwde hem een schaar in de handen en een ander leidde hem tot voor het lint, dat de ruimte afsloot. Er daalde een diepe stilte en heer Ollie schraapte zich zenuwachtig de keel.
'Het is mij een genoegen...' begon hij.
'Een eer!' fluisterde Joost.
'Het is mij een eer...' hernam heer Bommel.
'En een genoegen!' vulde Joost aan.
'Maar dat zei ik toch!' riep heer Bommel luid. 'Ik zei, dat het mij een genoegen was en toen zei je... hm! Het is mij een eer en genoegen of een genoegen en een eer, als u begrijpt, wat ik bedoel, om... eh... Hm, ik ben een beetje de draad kwijt...'
'Als erelid van deze vereniging...,' lispelde Joost.
'Je bent geen erelid!' riep heer Bommel, die nu boos werd. 'Ik ben erelid en anders niemand! En waarom sta je daar met die paraplu!? Het is geen gezicht!'
'U zei, dat ik die paraplu op moest houden, tot u zei, dat het genoeg was, als u mij toestaat!' zei Joost verongelijkt en hij begon het scherm dicht te vouwen. Maar o wee! De sneeuw, die er boven op lag, stortte nu als een dichte klont in heer Bommel's kraag...

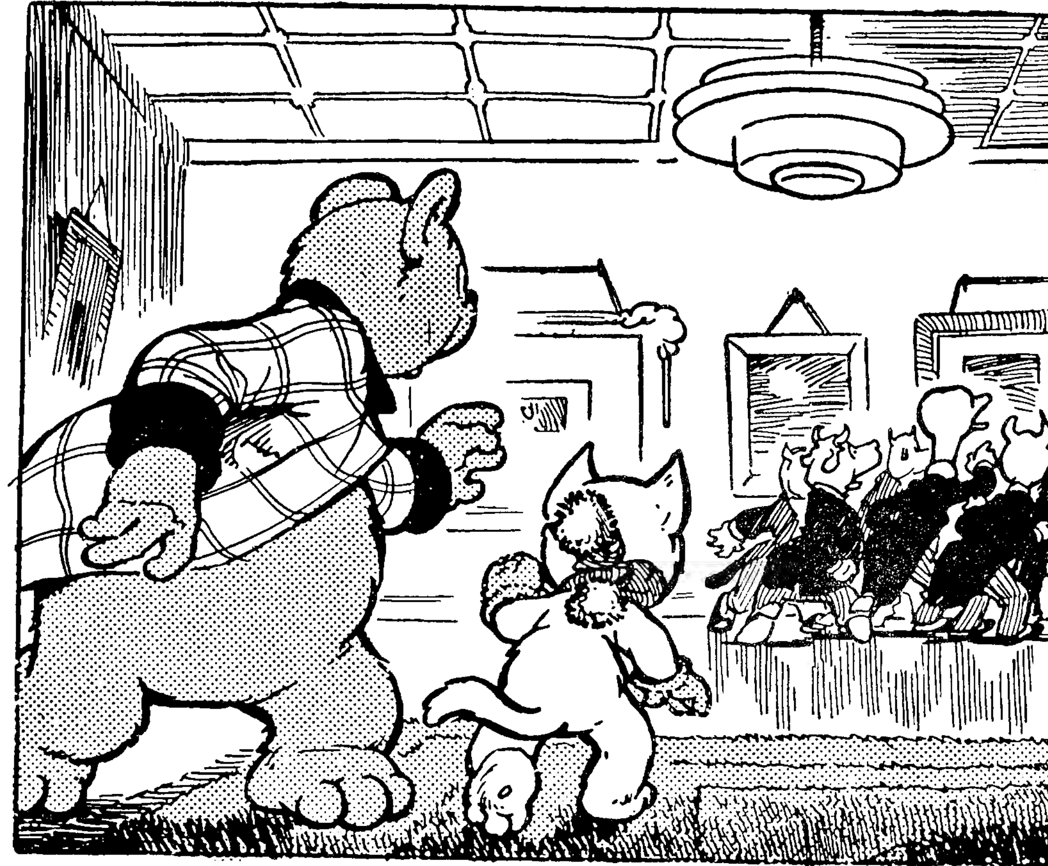
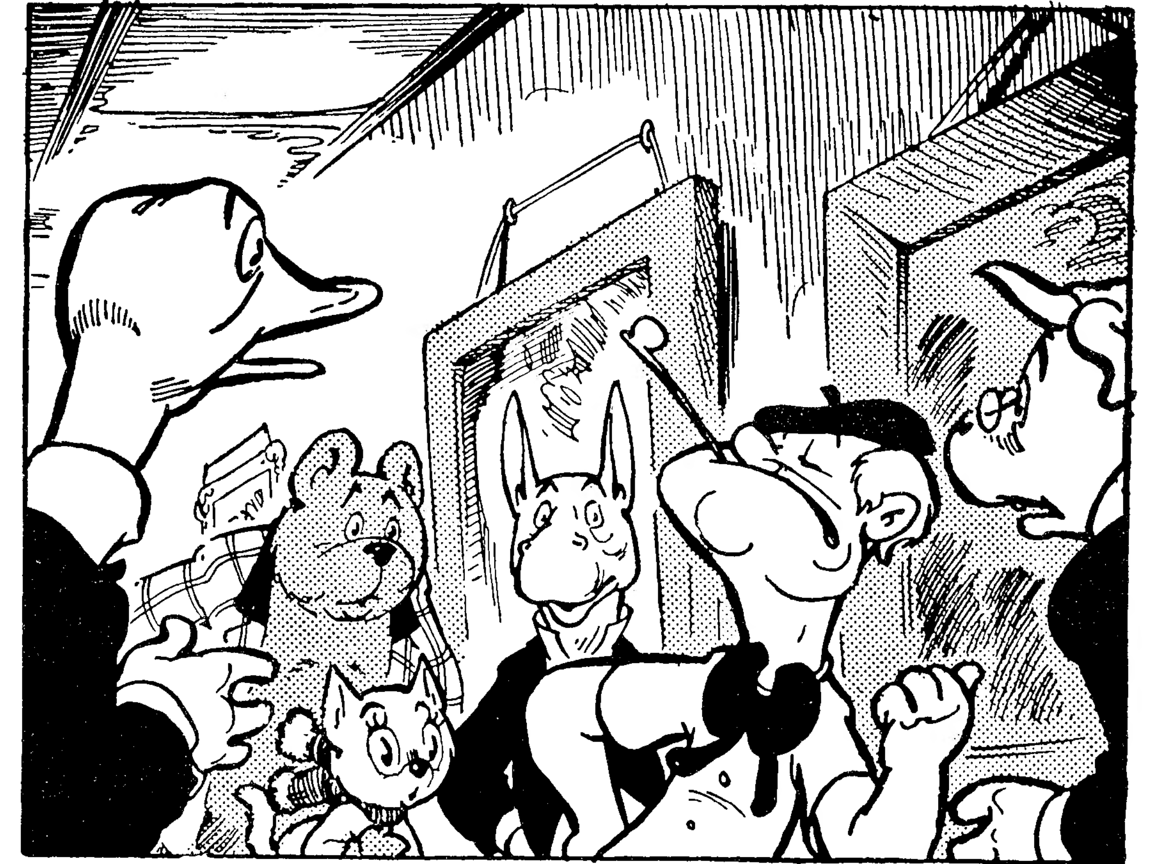

Heer Bommel keerde zich woedend tot Joost en begon de sneeuw van zijn hoofd te vegen.
'Scheer je weg!' riep hij. 'Dit is geen behandeling voor een heer, een Bommel..., een Erelid mag ik wel zeggen! Ga weg met je gekke paraplu! Hoe kan ik deze tentoonstelling openen, als jij achter me staat sneeuwballen te gooien? Ik ben zéér ontstemd! Waar is die schaar? O, dank u! Ik ben tot op de huid nat! En... eh... hm! Zodoende open ik de tentoonstelling! Ik heb gezegd!'
De commissie klapte beleefd in de handen toen heer Bommel driftig het lint doorknipte en Joost schreed waardig de zaal uit.
'Mogen wij de eer hebben u rond te leiden?' vroeg de commissie. 'Er hangen veel mooie stukjes, werkelijk! Er zijn zogezegd meesterwerkjes bij!'
'Goed, goed!' zei heer Bommel minzaam. 'Kom mee, Tom Poes, volg me en let goed op, dan zal ik je in kennis brengen met de Kunst!'

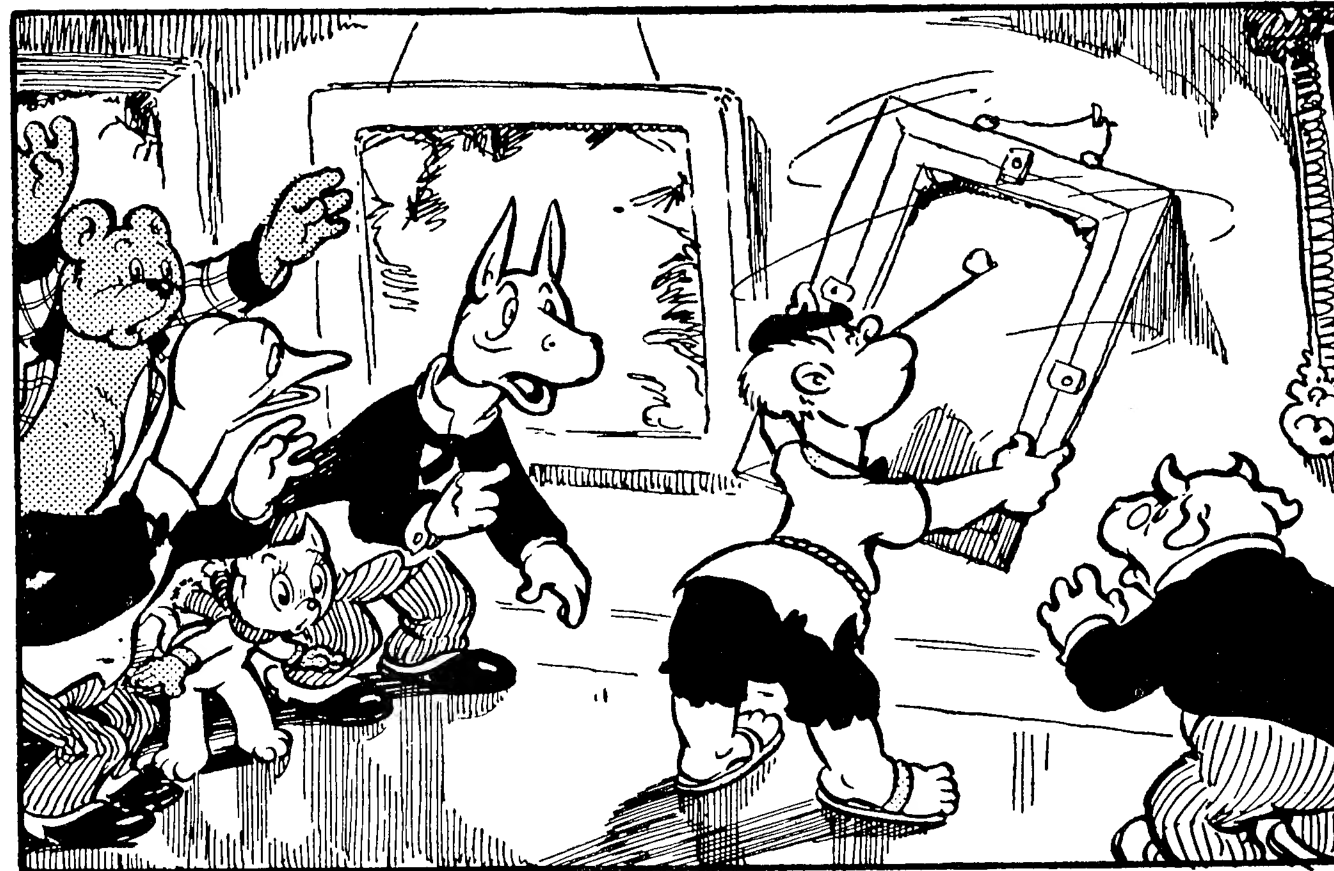
'Dit doekje is de bekende "Ui" van Dwarsknijper!' begon de voorzitter. 'Let op de bijzondere penseelvoering en de zéér aantrekkelijke stofuitdrukking!'
'Wat voor uitdrukking?' vroeg heer Ollie. 'Ik heb nog nooit een ui stof zien uitdrukken. Alleen maar tranen, als u begrijpt, wat ik bedoel!'
'Juist ja, we gaan verder!' sprak de voorzitter kort. 'Hier ziet u de "Sigarenband-lijmers" van Harmen Schavroen. Een groot werk, mag ik wel zeggen. Ziet u hoe alle noden van deze gespannen tijd in dit doek tot uitdrukking zijn gekomen? Dit stuk is een tijdsbeeld! Een onsterfelijk meesterwerk! Magistraal! Subliem!'
'Hm!' zei heer Ollie. Hij staarde diepzinnig naar het schilderij en het was duidelijk, dat hij zwaar nadacht.
'Magistraal!' mompelde hij tenslotte. 'Onsterfelijk! Ja, ja!'
'Waarom gaat ú eigenlijk niet schilderen?' vroeg Tom Poes fluisterend. 'Het zou net iets voor u zijn!'

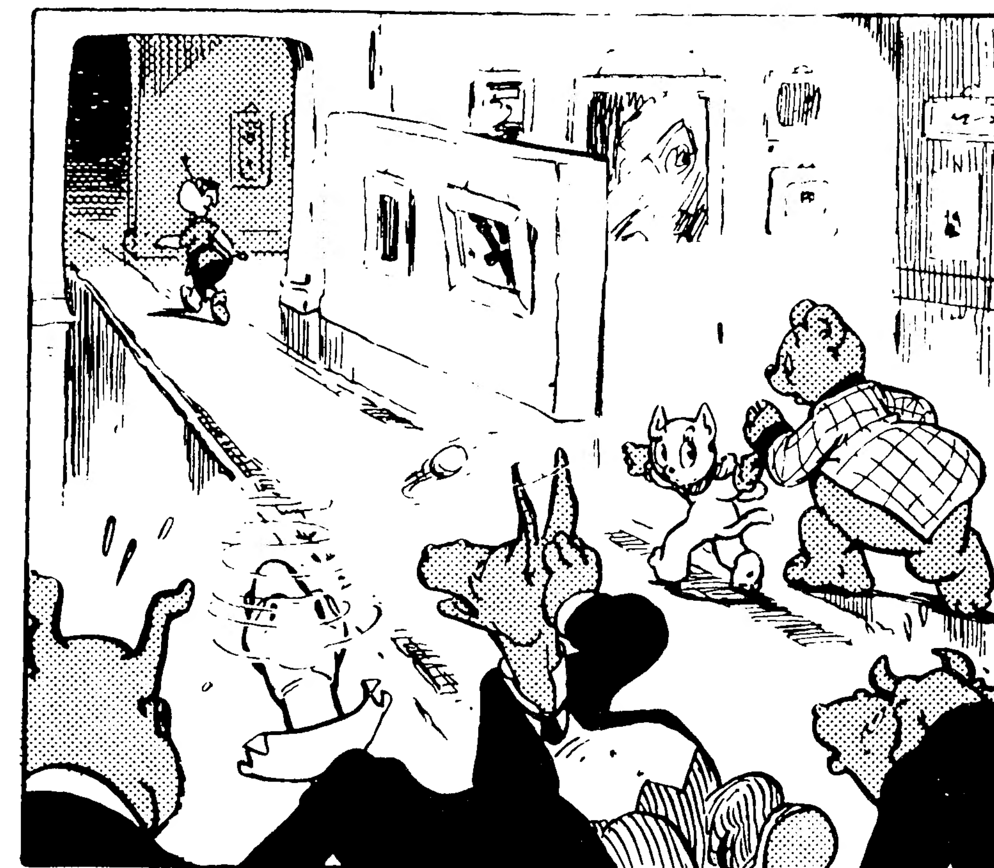
Heer Bommel staarde lange tijd diepzinnig naar de schilderijen om zich heen en richtte zich tenslotte op, alsof hij een besluit had genomen.
'Tja, ik zie het in!' mompelde hij tenslotte. 'Ik voel het ineens, als je begrijpt, wat ik bedoel!'
'Nee!' zei Tom Poes. 'Wat voelt u?'
'Ik voel, dat ik dit ook zou kunnen!' legde heer Bommel uit. 'Als ik die lijntjes op dat doek zie, met die mooie, paarse kleur in dat hoekje, dan voel ik ineens, dat ik dat ook kan maken! Het herinnert me aan de plaat, die ik op de kleuterschool maakte en waar ik toen zo'n succes mee had. Mijn tekening heette "Boerderij" en deze plaat heet "Familiegroepje"; maar dat is het hele verschil. Ja, Tom Poes, ik ga schilderen! Ik wil ook op zo'n tentoonstelling hangen en onsterfelijk worden als ik dood ben. Ha! Kijk naar de meesterwerken om je heen, jonge vriend! Al die mooie lijsten en kleuren en zo. Zeg nu zelf of daar geen Bommel aan ontbreekt!'
Op dat moment klonk er een luide stem aan het andere einde der zaal en toen Tom Poes omkeek, zag hij, dat zich daar een oploopje gevormd had.
'Bah!' riep de stem. 'Grofstoffelijk kliederwerk! Opgekropte verfproppen! En jullie staan hier met bolle, bleke koppen en praten over Kunst! Nee, makkers, er zit geen vibratie in deze... eh... dinges! Vat je? Prut, zeg ik!'
Heer Bommel drong zich voorwaarts, en zag, dat de spreker niemand anders was dan de schilder Terpen Tijn.

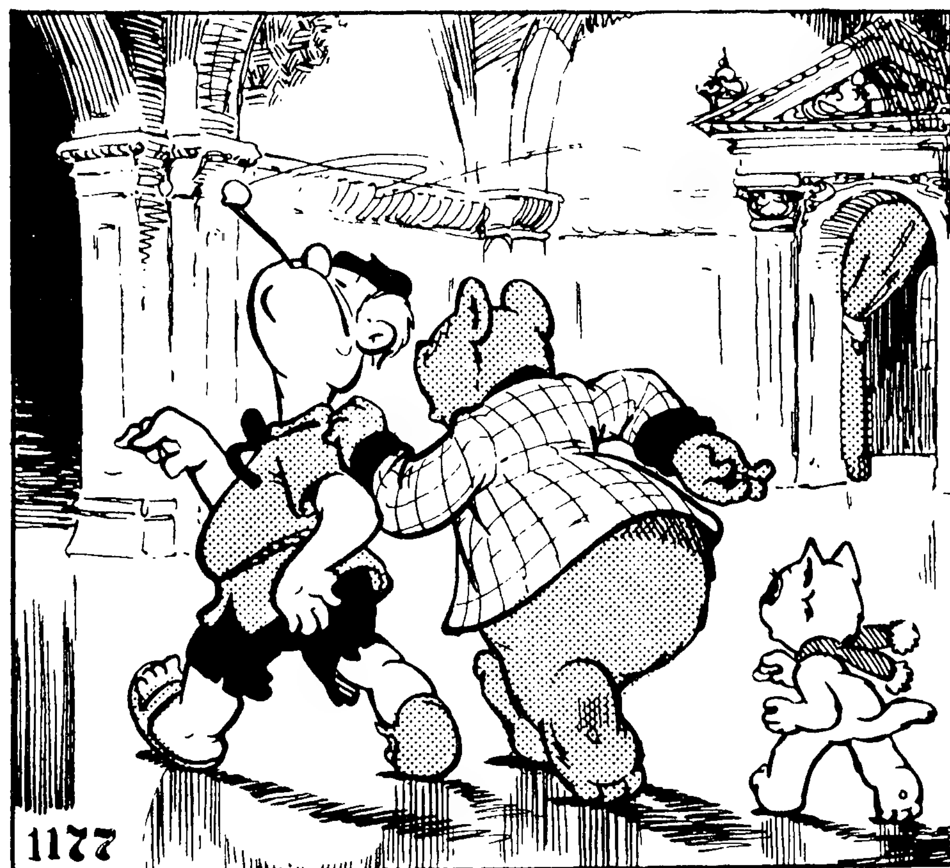

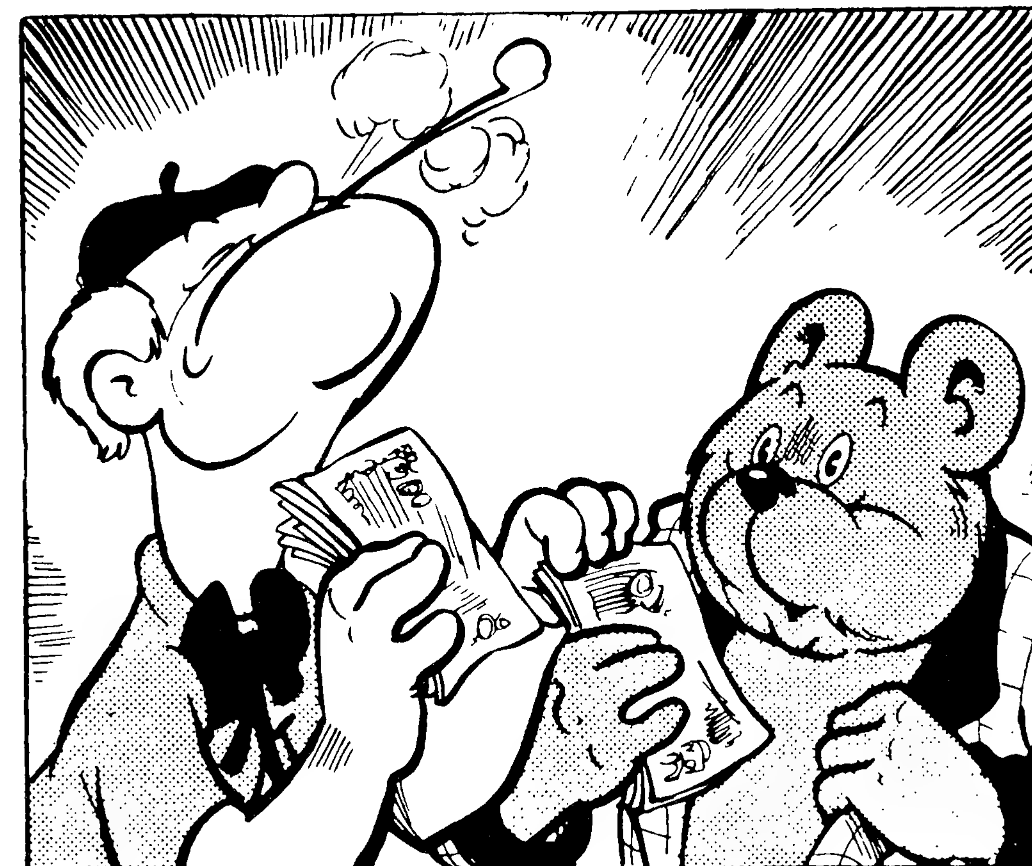

De kunstenaar Terpen Tijn wees naar een schilderij aan de wand en keek vanuit de hoogte op het groepje kunstkenners neer.
'Neem dit stukje,' sprak hij. 'Het heeft de Gartmanprijs gekregen, niet? Ha! Ik zeg: Ha! Want wat zie ik? Een goed doek, met bedreven hand gespannen. Een fraai spieraampje, omgeven door een mis-selijk lijstje en ingevuld met een armzalig, ongaar fabrieksverfje! Dood! Geen trilgehalte! Geen astraal vormgevoel! Nergens een vibratie van de... eh... dinges! Bah!'
De voorzitter van de tentoonstellingscommissie drong zich naar voren en hief bezwerend de hand op.
'Niet zo luid!' fluisterde hij. 'Wees kalm, meneer! Naar uw mening wordt niet gevraagd. Wie bent u eigenlijk? Wat...'
'Ik ben een meesterschilder!' riep de kunstenaar. 'Ik ben een van de onsterfelijken! Wanneer ik mijn palet grijp en mijn penseel laat vibreren op het gonzende doek, dan schilder ik het leven uit jullie rare, bolle koppen, zodat jullie niet weten waar je blijft! Vat je, makkers?'
'Hm!' zei heer Bommel moedig. 'Toch vind ik dat een aardige plaat, heer Tijn! Het is gemaakt door een geoefend verver, vind ik, als u begrijpt, wat ik bedoel!'
'Ha!' riep Terpen Tijn. Hij rukte het schilderij van de wand en keerde het om. Toen klopte hij zijn walmende pijp op de lijst uit, zodat er een grote, zwarte vlek ontstond, die zacht nasmeulde. 'Ha,' hernam hij. 'Een geoefend verver, zei je? Aan m'n zolen, vat je, makker?'
'Dit gaat te ver!' kreet de commissie, op de schilder toespringend.

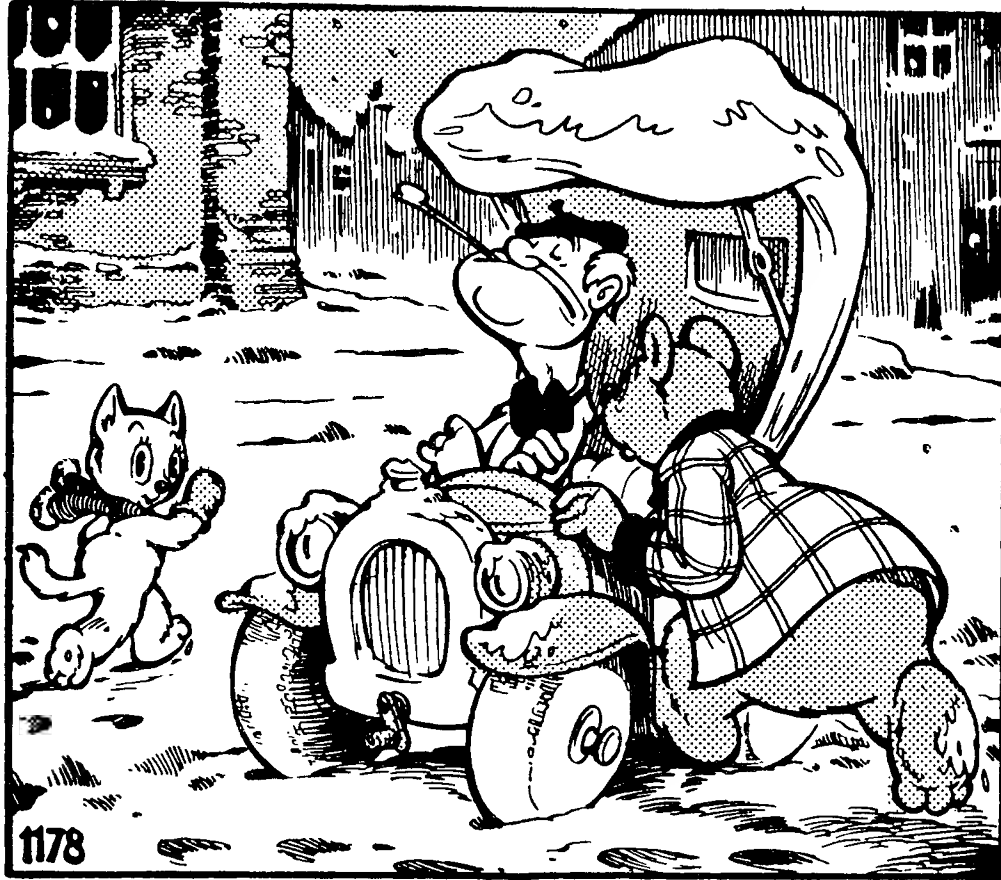

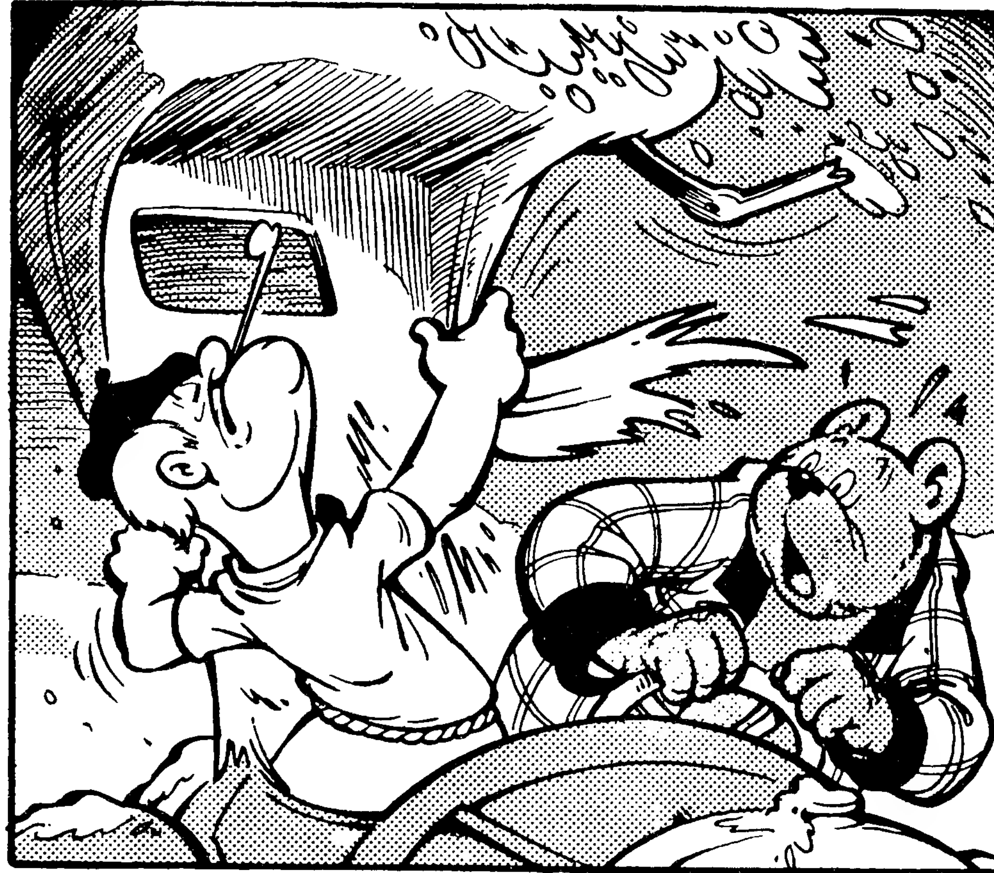
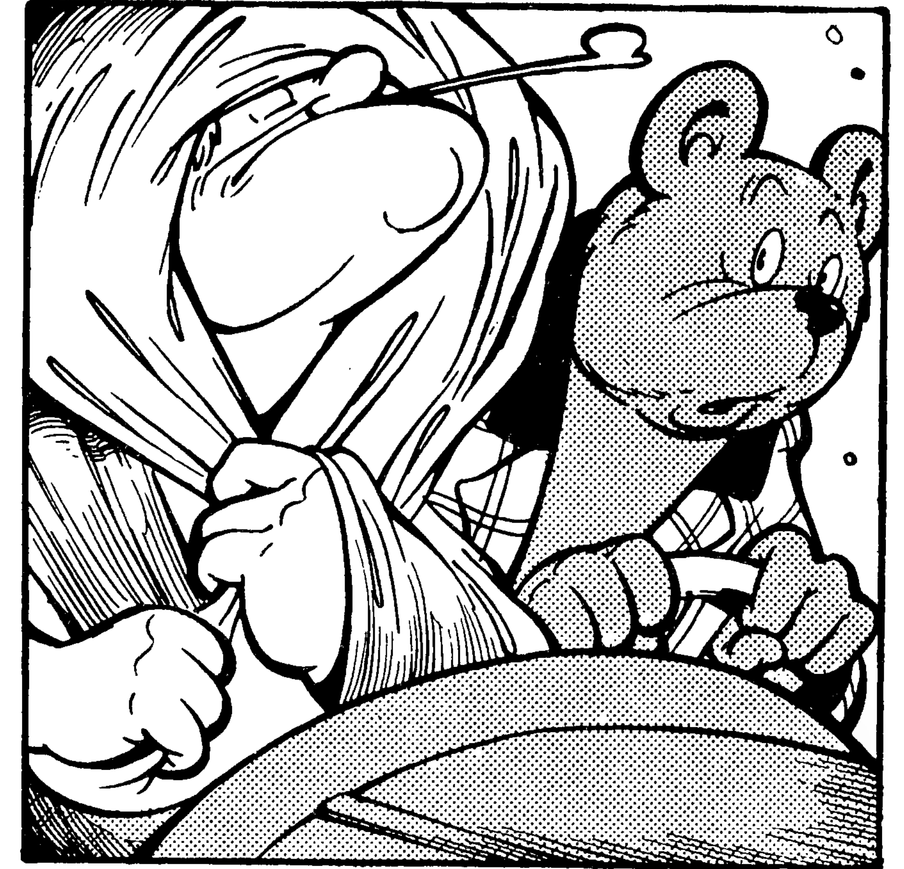
De tentoonstellingscommissie sprong op de schilder Terpen Tijn af en vatte hem in de kraag.
'Werpt hem er uit, heren!' riep de voorzitter. 'Hij is gevaarlijk! Hij wil ons kunstbezit vernietigen!'
Er ontstond een wild gedrang en heer Bommel trok Tom Poes een beetje achteruit.
'Wat een toestand!' mompelde hij ontsteld. 'En dan te bedenken dat ik hier erelid ben, jonge vriend! Dit zijn vast geen heren. Wat moet ik doen? Eh... ik bedoel, zou ik iets moeten doen?'
'Nee,' zei Tom Poes, 'het gaat wel vanzelf, heer Ollie!'
Nu, daar had hij gelijk in. De kunstenaar Terpen Tijn wierp met een handbeweging de commissie tegen de grond en stiet een korte lach uit.
'Ha!' riep hij. 'Meelballen! Suffe vleeslichamen! Als hier geworpen moet worden, zal ik het wel doen, makkers! Jullie verknoersen je fijnere trillingen in eh... dinges! Vat je?'
En met deze woorden schreed de kunstenaar dreunend de zaal uit, de versufte commissie op de grond achterlatend.
'Wat nu?' mompelde heer Ollie, zijn jas recht trekkend. 'Zou ik... hm! Moet ik... eh... ik bedoel, wat moet ik doen, bedoel ik?'
'Wilt u nog schilder worden?' vroeg Tom Poes.
'Ja... eh... hm. Dat is te zeggen...' zei heer Bommel, weifelend naar de vertrekkende schilder kijkend.
'Wel,' zei Tom Poes, 'dan moet u hèm om schilderlessen vragen, heer Ollie! Het komt me voor, dat hij het vak wel zal kennen!'

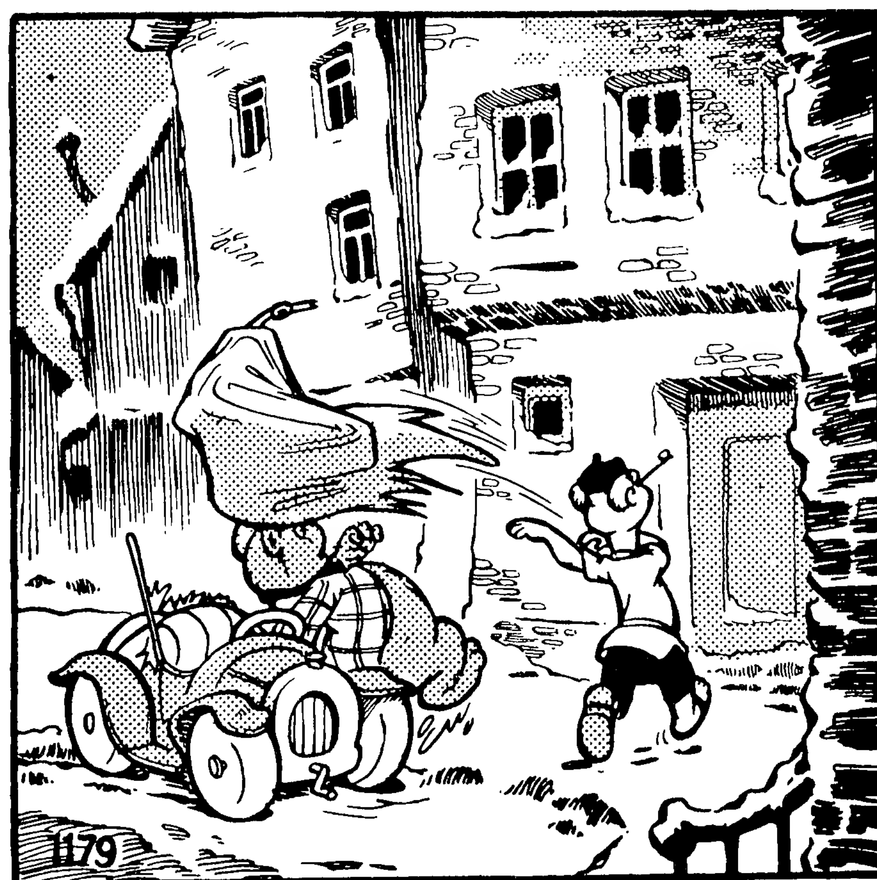

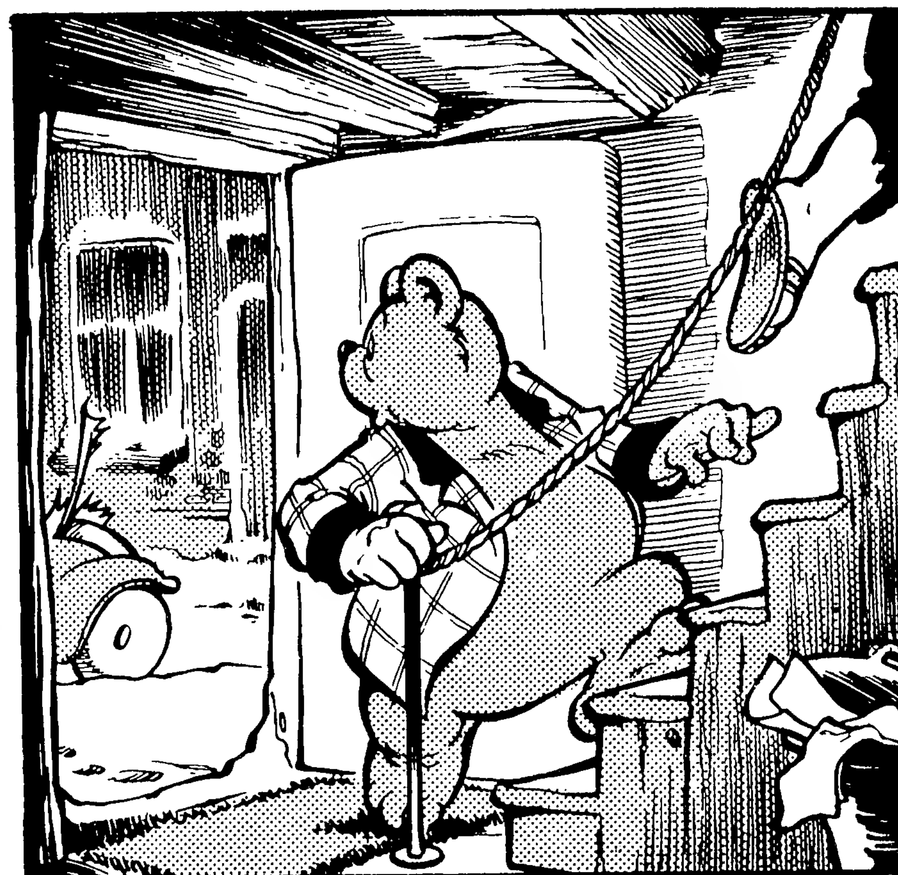
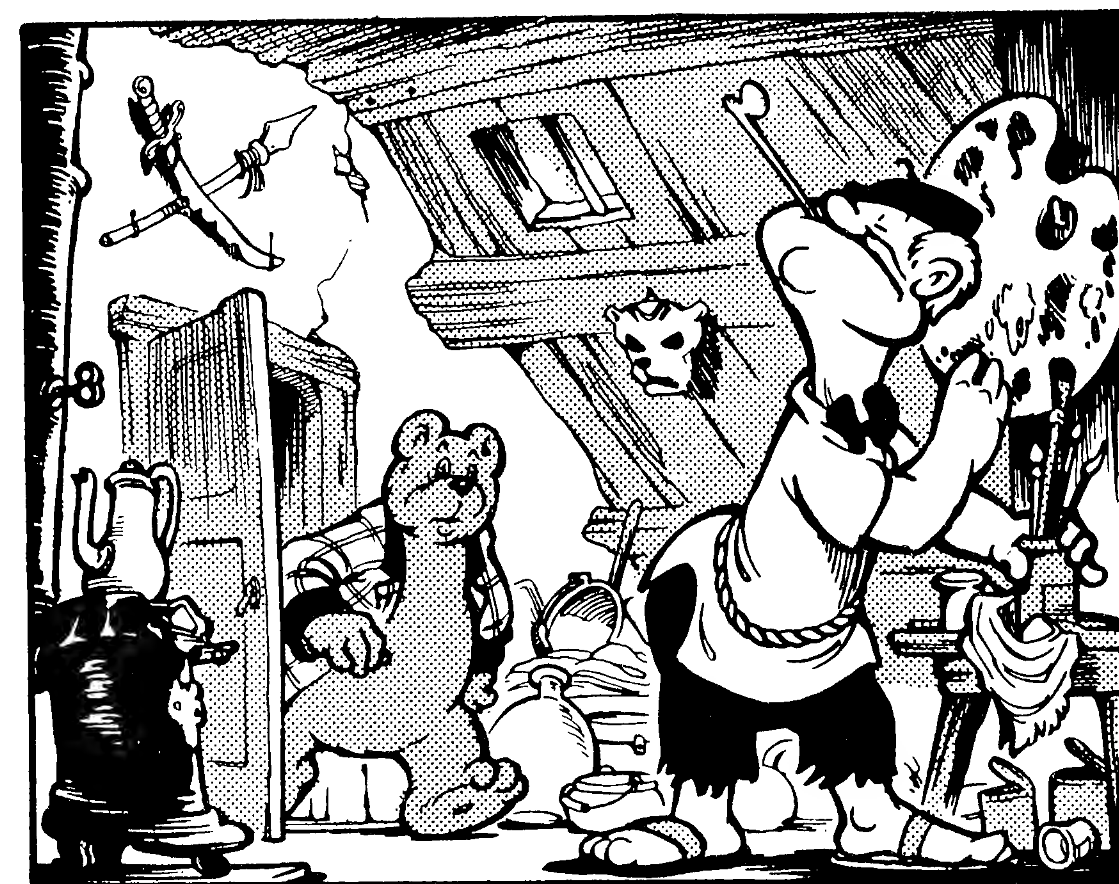
Terpen Tijn, de meesterschilder, was op weg om met dreunende passen het tentoonstellingsgebouw te verlaten, toen hij op de schouder werd getikt. Met een grommend geluid keerde de kunstenaar zich om en keek in het gelaat van heer Bommel, die een beetje verlegen achter hem stond.
'Had je iets?' snauwde de schilder. 'Laat me met rust, makker! Het gesakker van jullie grof-stoffelijke vleeslichamen gaat me vervelen! Jullie storen de fijne trillingen van mijn... eh... dinges! Vat je?'
'Maar ik wil graag schilderlessen van u hebben! Ik eh... wil een kunstenaar worden! Onsterfelijk en zo, als u begrijpt, wat ik bedoel! Ik voel het in me, wat jij, Tom Poes? En eh... ik zal u goed betalen voor uw lessen!'
'Schilderlessen?' riep de kunstenaar uit. 'Jij? Wil jij schilder worden? Aan m'n zolen, makker! Je bent geen triller!'
'Maar ik betaal goed!' protesteerde heer Ollie, een stapeltje bankbiljetten uit zijn zak trekkend. 'Kijk maar! Geld speelt geen rol, wanneer men zijn roeping voelt! Met geld kan men immers alles bereiken? Dat zei mijn vader altijd en daar houd ik mij aan!'
'Hm!' zei de schilder, peinzend naar de bankbiljetten starend. 'Hm – ja! Geld hè? Jullie grove vetklompen denken altijd, dat met geld alles te koop is, huh? Maar dat zal je tegenvallen! Geef die papiertjes maar hier, dan zal ik je eens een paar lesjes geven! Ha!'
Heer Bommel reikte met een tevreden glimlach het geld over en fluisterde: 'Zie je wel, Tom Poes? Met geld en goede woorden is alles te bereiken!'

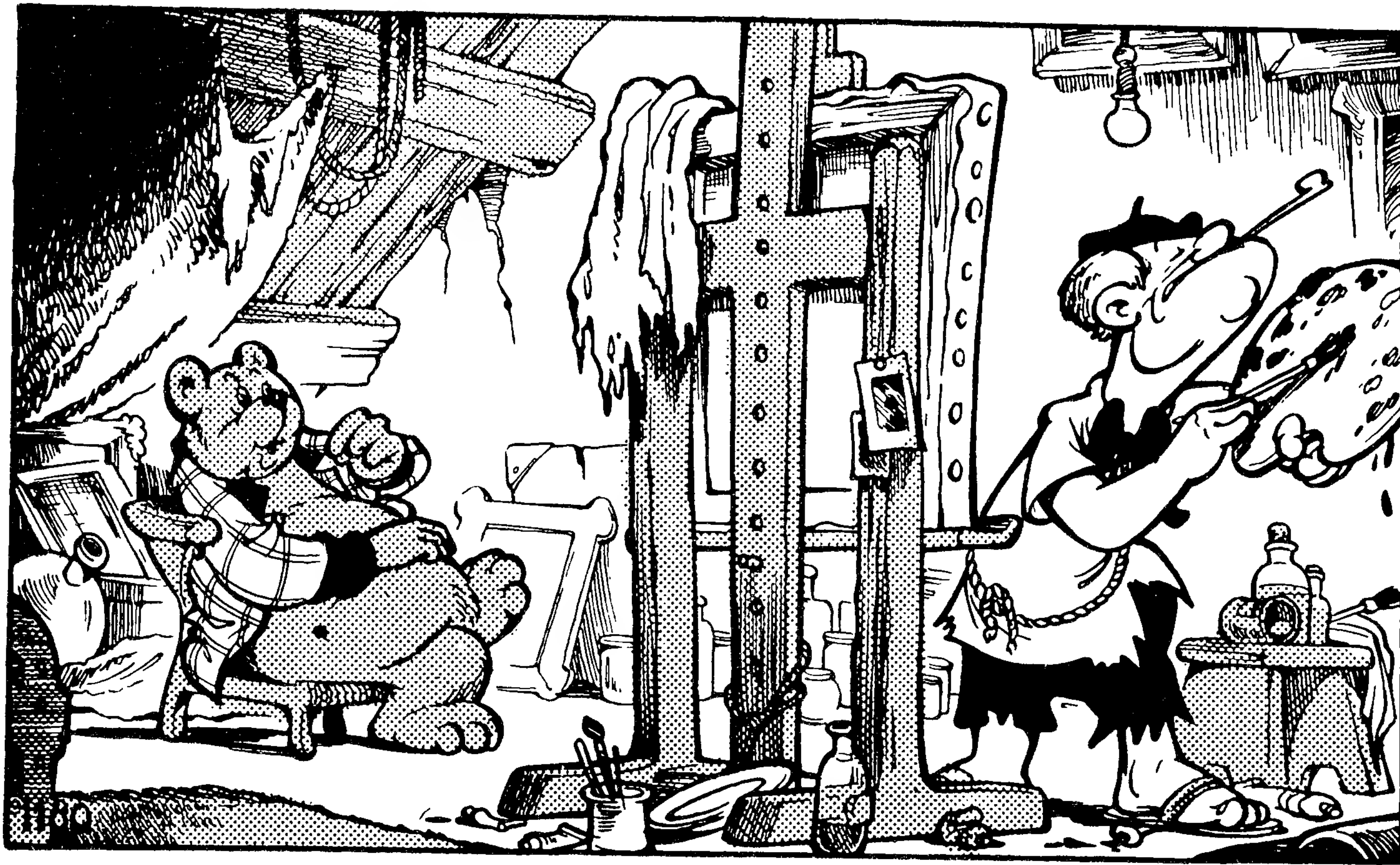
Heer Bommel stapte opgewekt met Terpen Tijn en Tom Poes naar buiten, in de jagende sneeuwstorm en wees naar de Oude Schicht.
'Stap in, heer Tijn!' zei hij. 'Ik zal u naar uw atelier rijden, dan kunnen we met de lessen beginnen! Ik brand van verlangen om te gaan verven, als u begrijpt, wat ik bedoel!'
'Ik denk, dat ik maar weer naar huis ga!' zei Tom Poes. 'Met die schilderlessen heb ik niets te maken en ik zie u vanzelf wel weer als de boel misloopt! Tot ziens, heer Ollie!'
'Tot ziens!' zei heer Bommel een beetje kort. 'Ik begrijp niet, wat je bedoelt met "als de boel misloopt"! Wat zou er mislopen? Ik ben op weg om een groot kunstenaar te worden! Het volle leven wenkt! De bruisende kleuren en de ferme lijnen van een Bommel zullen de wereld versteld doen staan! En die jonge vriend praat over "mislopen"! Bah! Maar komaan! Daar gaan we! Op naar roem en onsterfelijkheid!'
'Een ogenblikje!' zei de schilder Tijn. Hij hees zich overeind van zijn zitplaats en greep de kap van de Oude Schicht met ferme hand beet. 'Het is drommels koud in dit blikken ding!' mompelde hij. 'De trillingen bevriezen me in de... eh... dinges! Ik heb niet zoveel vet om m'n gebeente als jij, makker!'
Met deze woorden scheurde hij met een enkele ruk de kap van de auto en wikkelde zich in het grove linnen. Zorgzaam trok hij zich een plooi over het hoofd, zodat nog slechts zijn neus en zijn pijp er uit staken en liet zich toen met een tevreden zucht weer op zijn plaats zakken.
'Vooruit maar!' riep hij tot de hevig ontstelde heer Bommel. 'Rijden maar met die rammelkast! En kijk niet zo suf, makker! Het lijkt wel, of je nooit een meesterschilder gezien hebt!'

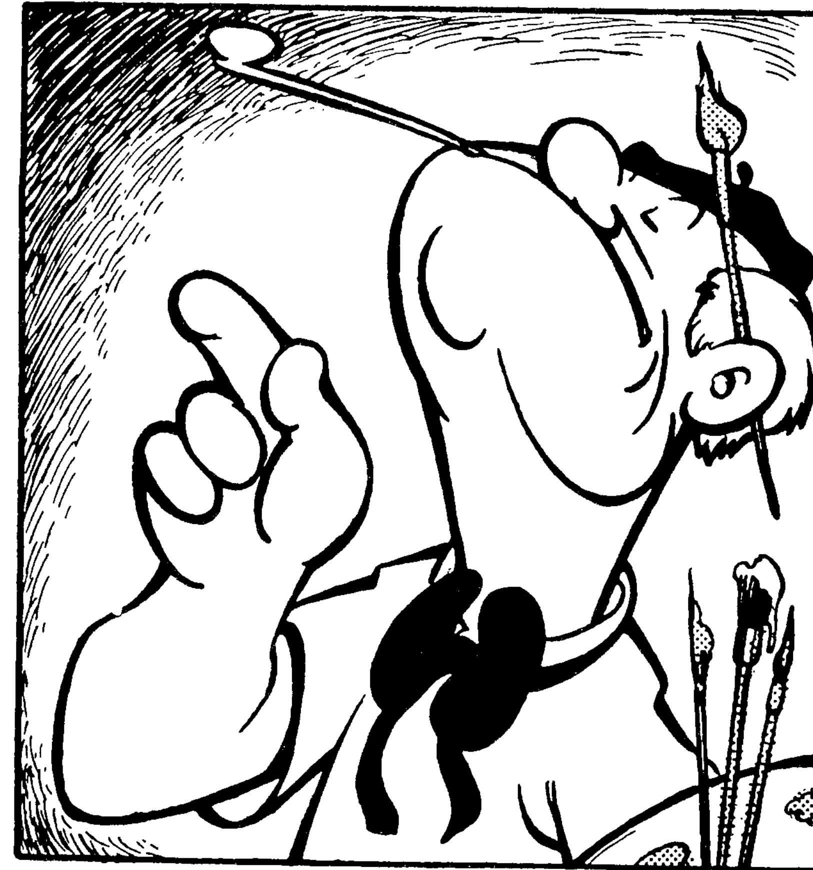

Heer Bommel reed de Oude Schicht volgens de aanwijzingen van de schilder Tijn naar een rommelige achterbuurt en stopte voor één van de bouwvalligste woningen.
'We zijn er!' zei de kunstenaar tevreden. 'Kom leerling! Stap uit die knikkerdoos en draag je vet de trappen op!'
Zo sprekende sprong hij uit heer Ollie's auto en wierp met een kort gebaar de kap van zich af. De ruwe stof woei met een snijdende windvlaag tegen het gelaat van heer Bommel, zodat die een gesmoorde uitroep slaakte.
'Kijk uit!' riep hij. 'Dit is geen behandeling jegens een heer! En mijn automobiel heb je ook al beschadigd! Dat gaat zo maar niet! Ik betaal je om mij schilderlessen te geven en niet om beledigd te worden. Mijn vader zou dit nooit goedgekeurd hebben...'

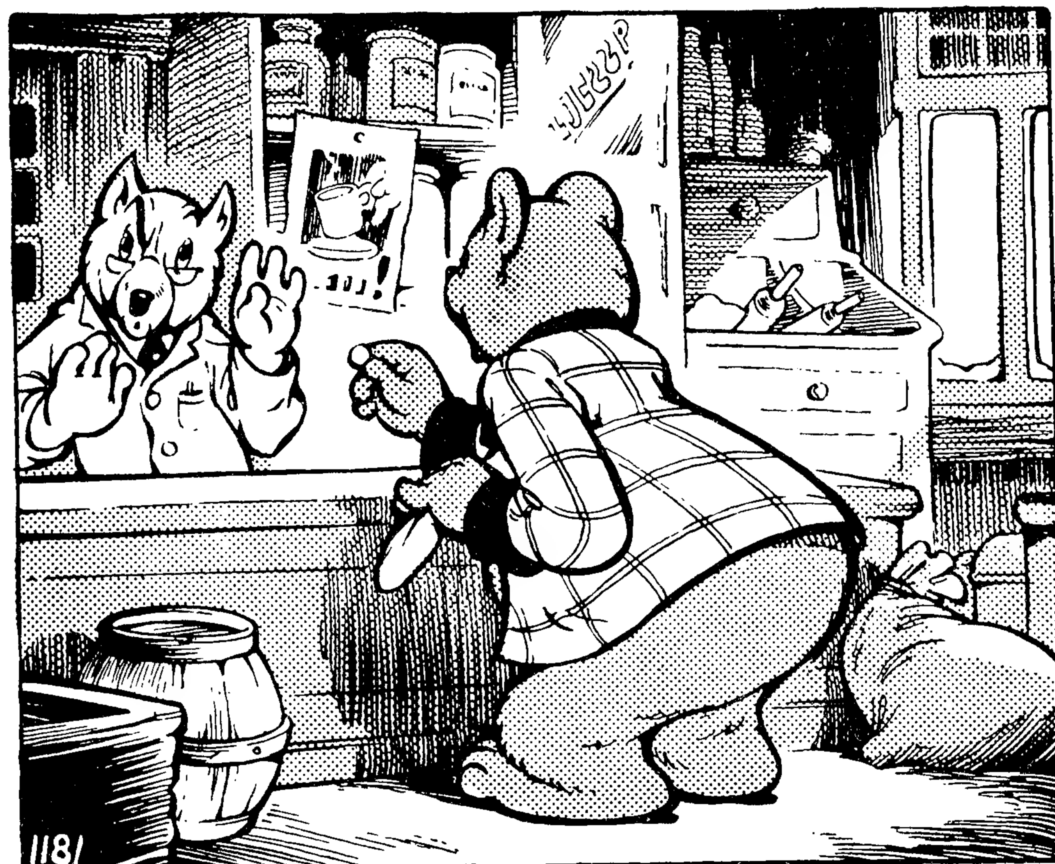
Maar de kunstschilder luisterde niet. Met dreunende passen was hij het huis binnengestapt en toen heer Ollie zich uit het zeildoek had gewikkeld merkte hij dat hij tegen de lucht gesproken had. Met een droevige zucht wierp hij de kap dus over de Oude Schicht en beklom eveneens de trappen, totdat hij op de zolderverdieping uitkwam. Daar had Terpen Tijn een atelier ingericht en heer Bommel staarde onthutst naar de wanorde, die er heerste.
'Is dit... eh... is dit uw studio?' vroeg hij aarzelend.
'Ha!' riep de kunstenaar. 'Studio! Ha! Niks studio, makker! Dit is het werkhok van een meesterschilder! Hier heerst de geest zonder grofstoffelijke banden! Aan mijn zolen met je studio – laat dat maar aan de bolle burgers over, vat je... eh... dinges?'

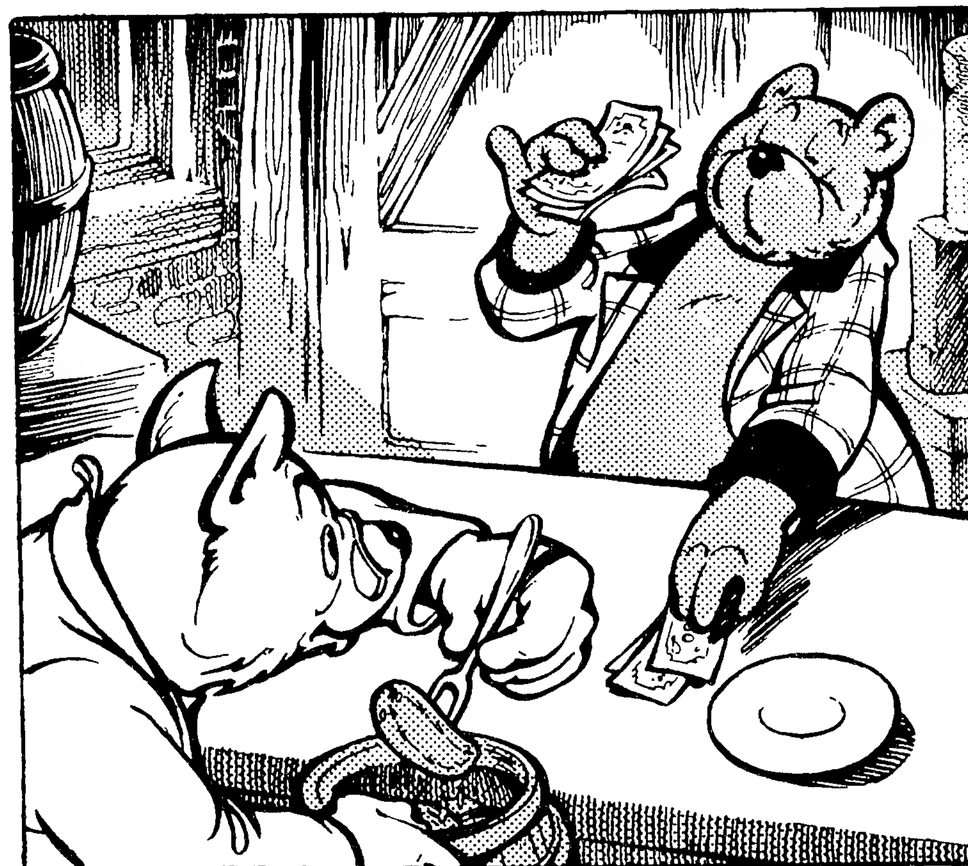
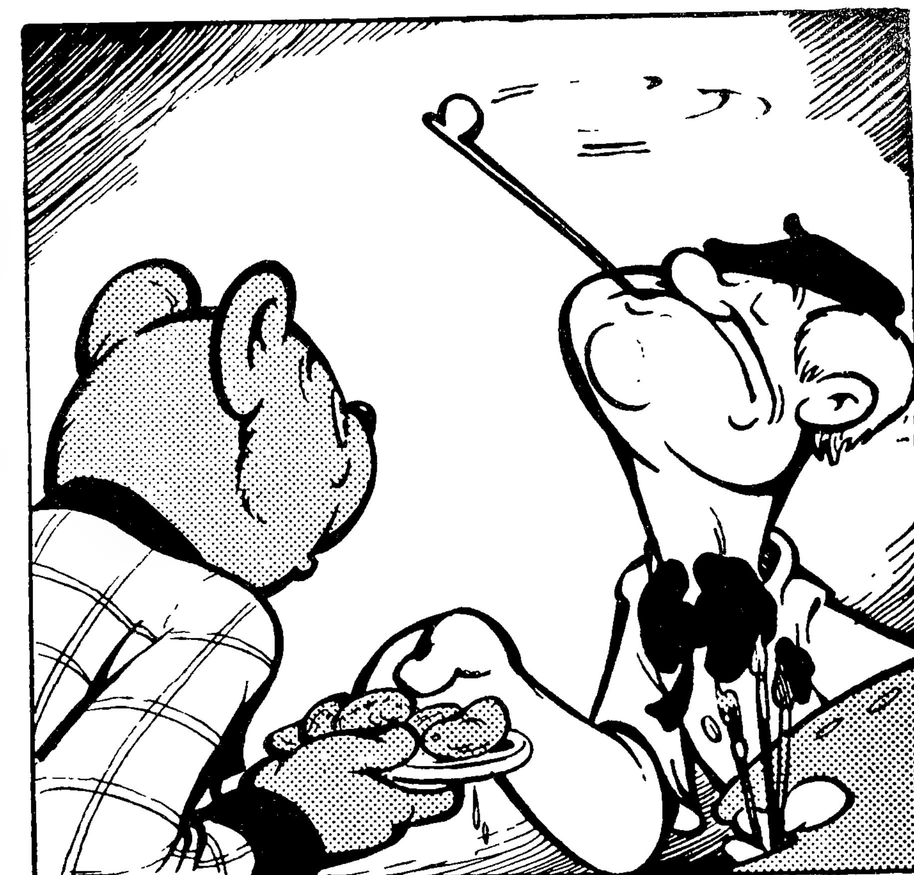

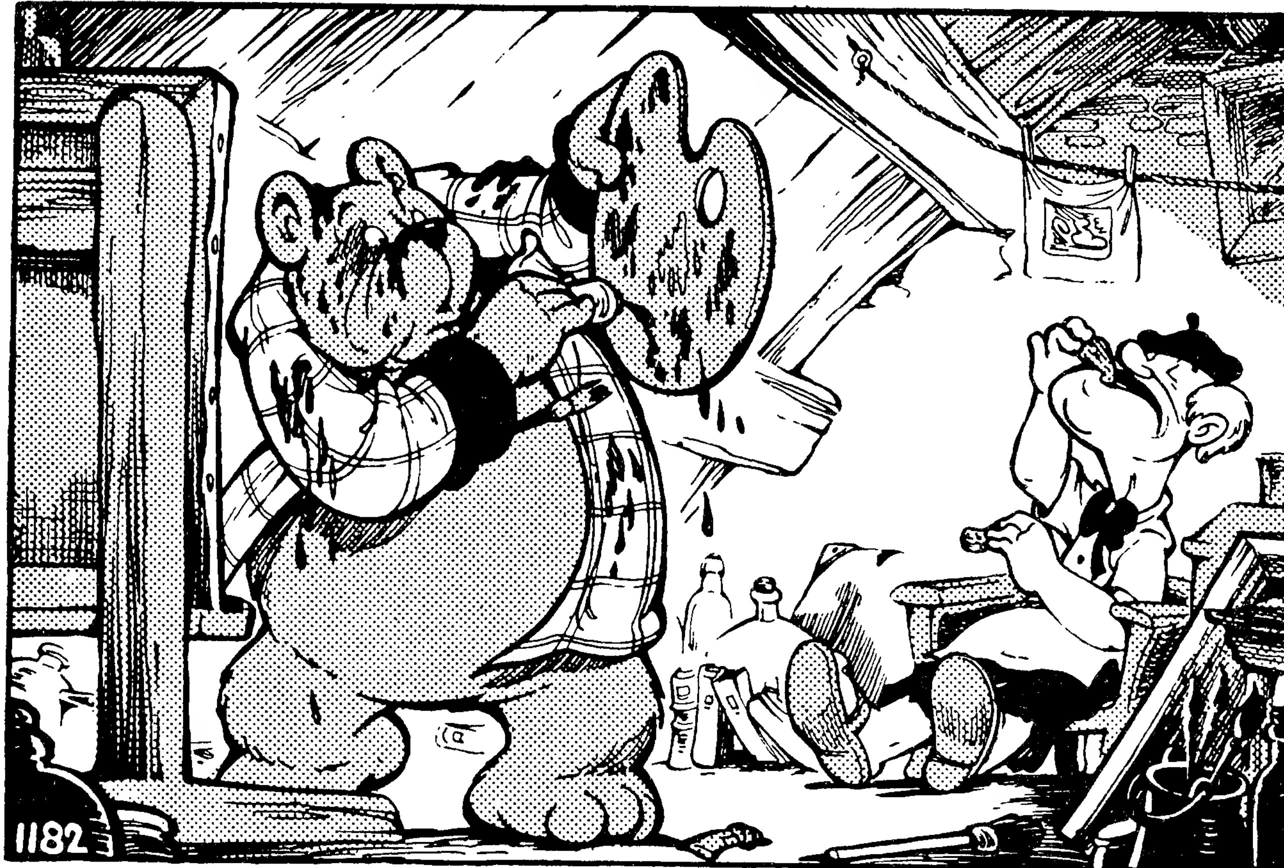
'Es even kijken!' mompelde de schilder Tijn, een palet grijpend. 'Ik moet jou dus schilderlessen geven, hè? Hm – ik vraag me af, waar ik beginnen zal... het zal niet meevallen om een beetje trilling in je vleesmassa te brengen.' 'Zeg, zeg!' protesteerde heer Bommel die in een artistieke houding op de enige stoel was gaan zitten. 'Ik wil niet, dat je me een logge... eh... massa noemt! Ik ben flink gebouwd, dat is waar! Maar in een flink lichaam hoort een flinke geest, zei mijn vader altijd! En daar houd ik mij aan! Mijn gedachten-leven is héél diep en mooi, als je begrijpt, wat ik bedoel!'
De kunstschilder antwoordde niet. Hij trad voor een ezel en keek met geknepen ogen naar heer Ollie.
'Je zou kunnen beginnen met mij uit te schilderen!' stelde heer Bommel voor.
'Ik zou een goed model zijn voor een mooi kabinetformaat. "Rustend Herenfiguur" zou je het kunnen noemen en ik weet zeker, dat het succes zou hebben! Ik voel dat ik het in mij heb!'
'Ha!' riep de kunstenaar met een korte, bittere lach. 'Rustend Herenfiguur! Die is zuiver! Dacht je, dat je op zo'n manier zou leren schilderen? Je moet leren vibreren, makker, dàt is het werk! Hm! Om te beginnen moet je maar eens een kilo gesuikerde augurken gaan halen in de winkel om de hoek. Schiet een beetje op, hè? Want daarna moet je aan het verfkrabben! Het vet moet van het geraamte, vat je makker?'
Heer Bommel kwam zuchtend overeind en daalde morrend de trappen weer af.
'Het valt niet mee voor een heer van mijn stand om schilder te worden!' mompelde hij. 'Maar men moet volhouden, wat men eenmaal begonnen is!'

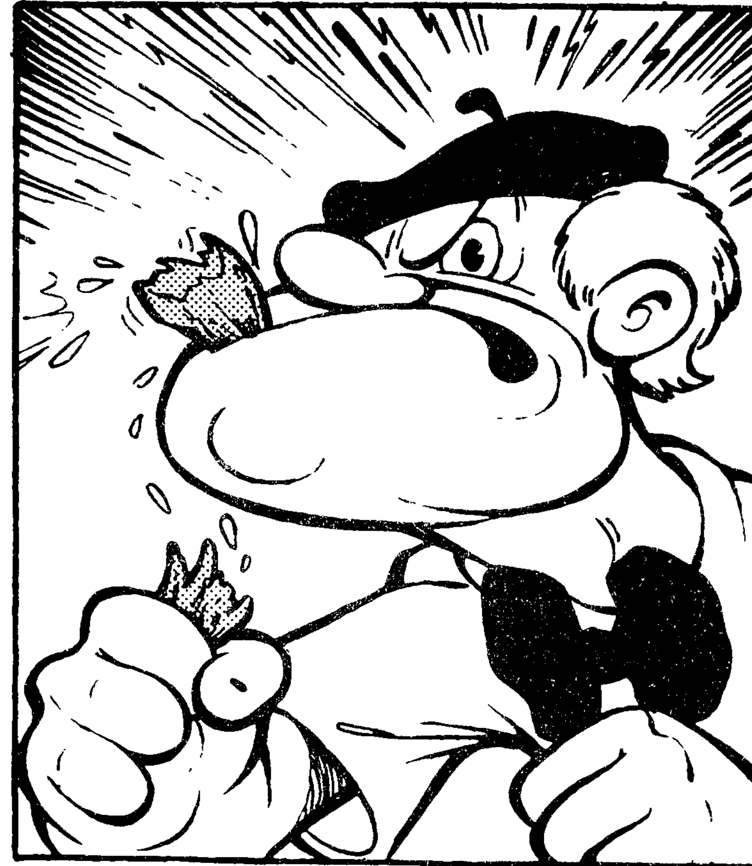

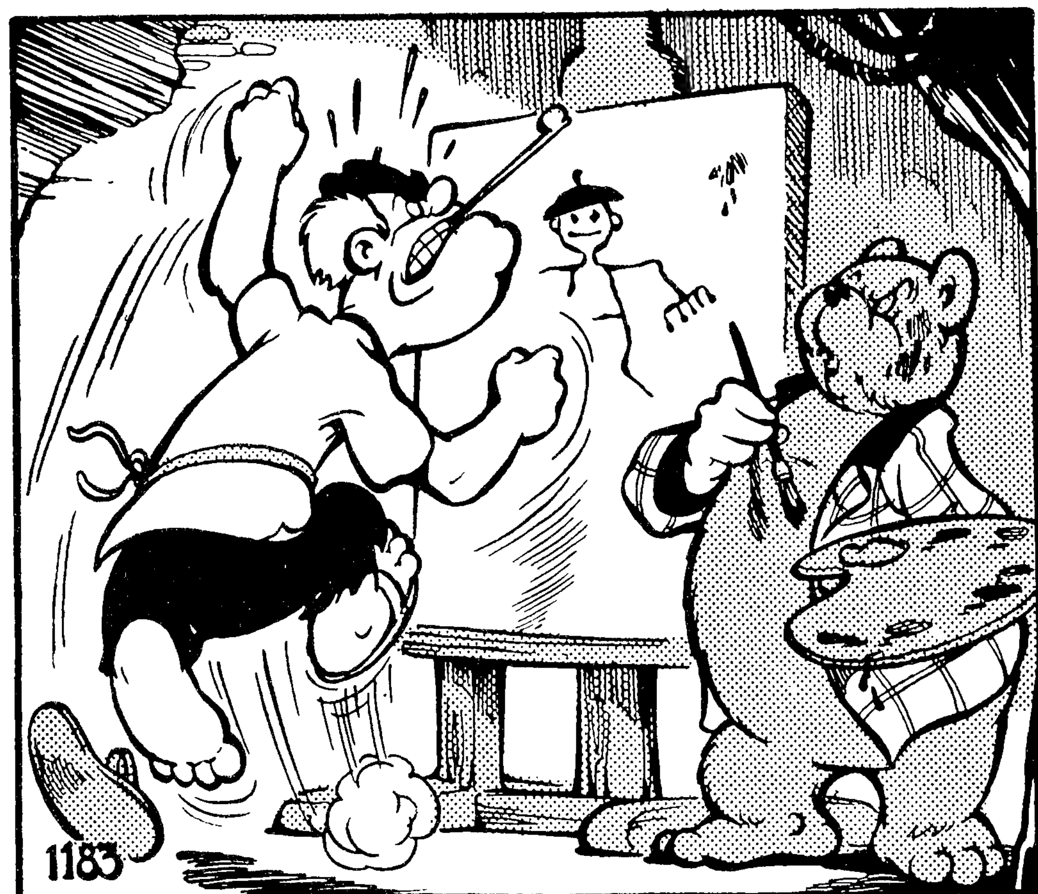
Heer Bommel stapte het kleine, rommelige winkeltje op de hoek van het straatje binnen en wendde zich tot de winkelier. 'Ik moet een kilo augurken hebben!' zei hij. 'Augurken met suiker, als je begrijpt wat ik bedoel!'
'Augurken met suiker!' snauwde de kruidenier. 'Dat is zeker voor die verfknoeier, die hiernaast vierhoog-achter woont? Niks hoor! Daar lever ik niet aan. Die heeft hier een rekening lopen van twee-en-eenhalf jaar! En betalen, ho maar! Laat die kerel maar eens gaan werken. Laat hij maar eerst eens gaan aanpakken! Wij moeten allemaal ploeteren vandaag-de-dag! Wij ondernemers en middenstanders werken het bloed onder onze nagels vandaan en zo'n niksnutter knoeit wat met verf en denkt, dat het zo maar gaat! Dat soort lieden moest opgesloten worden, dat zeg ik er van!'

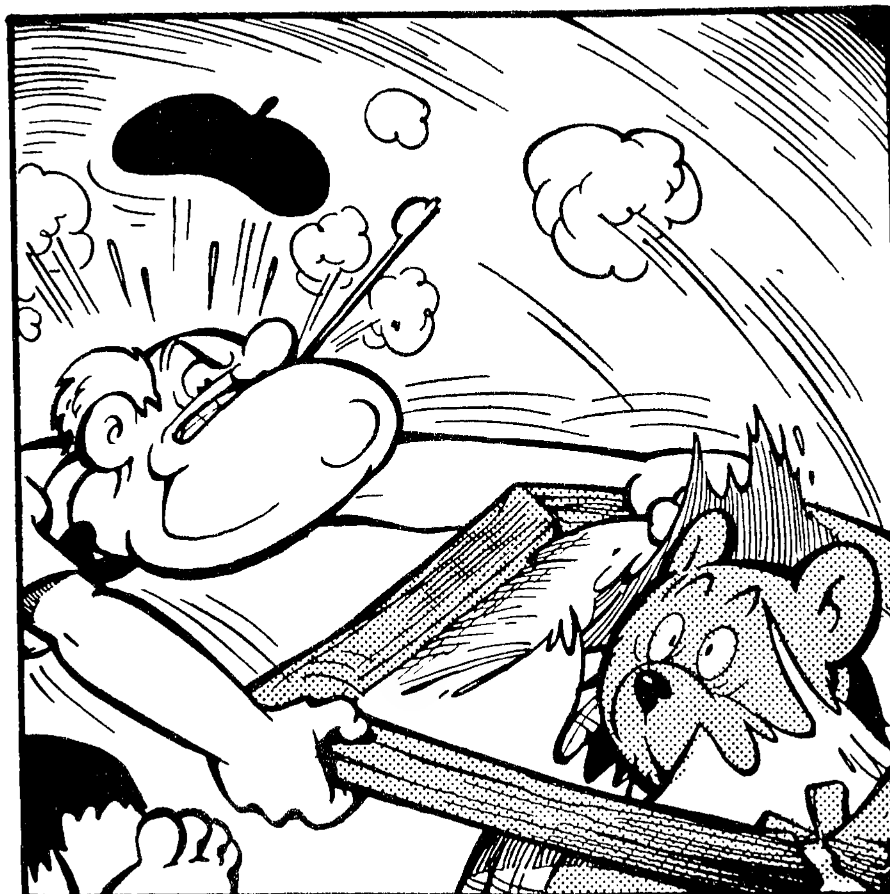
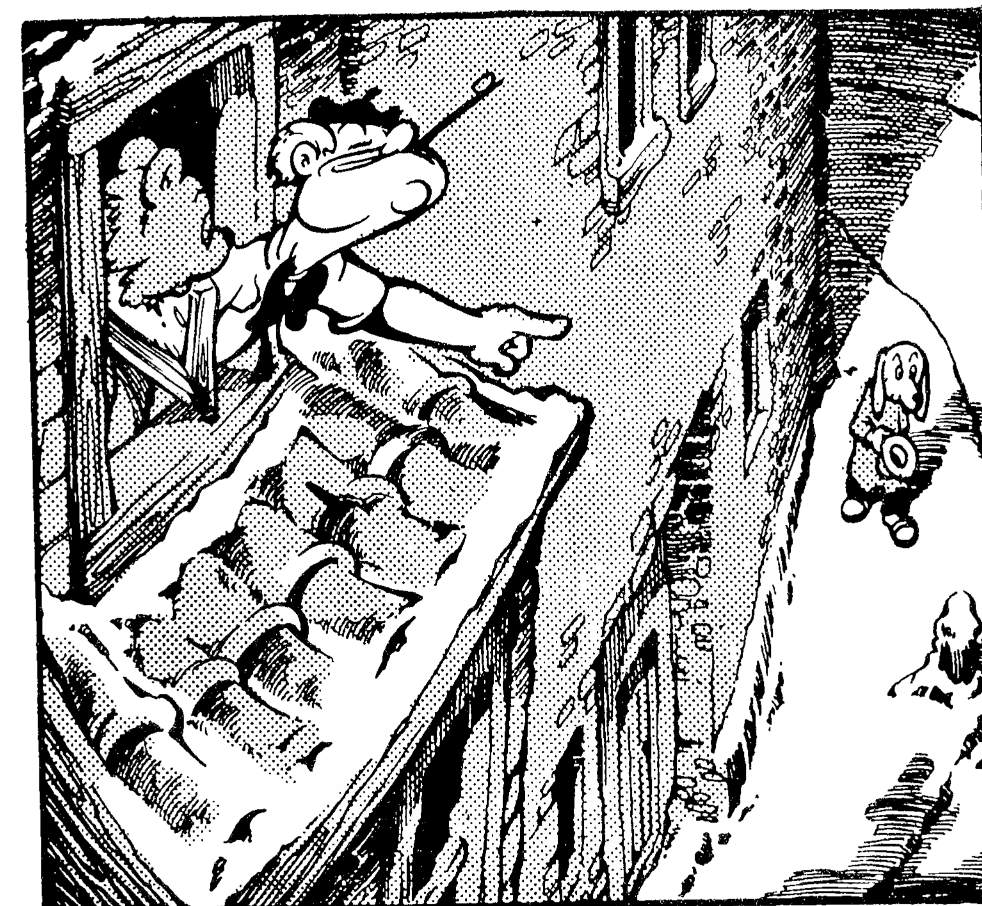
Heer Bommel's gelaat betrok en hij haalde zijn portefeuille voor de dag. 'Bah!' zei hij, 'je hebt grof-stoffelijk vlees op je geraamte! Je hebt geen fijn-trillend gevoel, als je begrijpt, wat ik bedoel! Wij kunstenaars leven voor het hogere, vat je, makker? Hier, dit zal wel genoeg zijn voor die openstaande rekening! Geef me nu die kilo augurken!' Met deze woorden slingerde hij een aantal bankbiljetten op de toonbank en nam de bestelling in ontvangst. Daarna haastte hij zich weer naar het atelier van Terpen Tijn en reikte de zak over.
'Dat was een grove winkelier!' zei hij. 'Hij had het over een openstaande rekening en hij...'
'Je hebt hem toch betaald?' vroeg de kunstenaar. 'Goed, je leert het al! Komaan, nu kunnen we beginnen aan de... eh... dinges!'

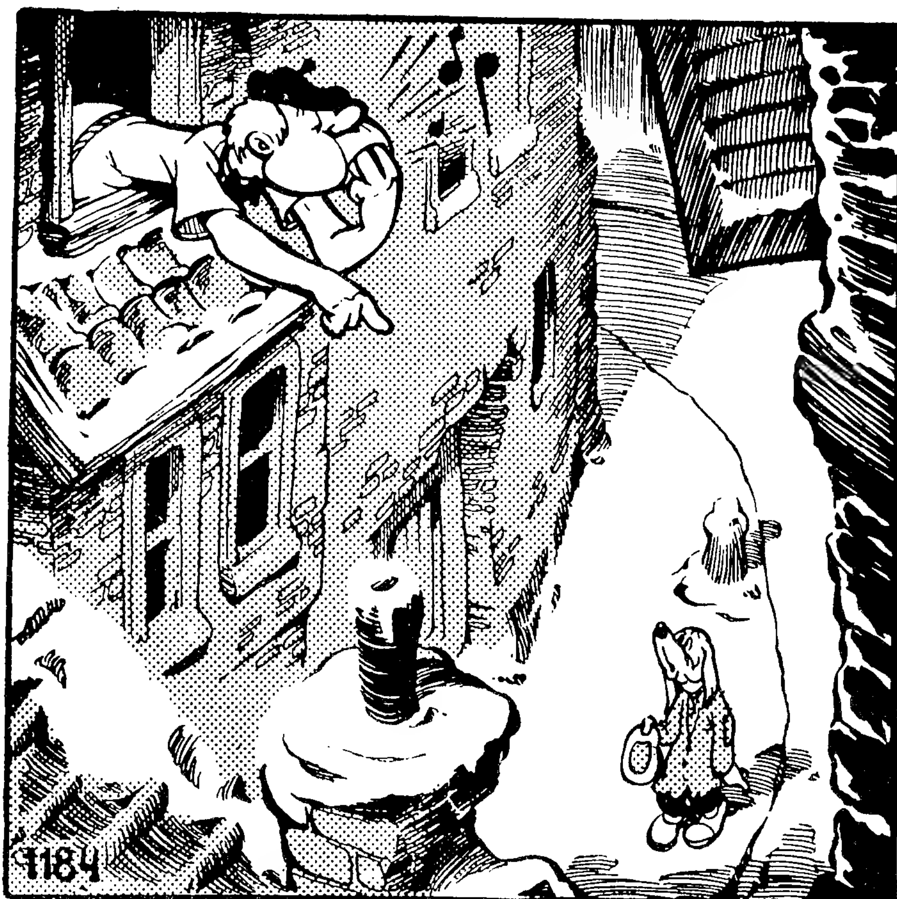

De schilder Terpen Tijn overhandigde heer Bommel een palet, verf en penselen en ging toen op zijn stoel zitten. 'Vooruit!' sprak hij, een augurk in de mond stekend.
'Wat eh... wat moet ik doen?' vroeg heer Ollie zenuwachtig.
'Schilderen!' zei de meester kort; naar een gereedstaand doekje wijzend.
'Ja, juist!' prevelde heer Bommel. 'Eh... schilderen! Net wat ik dacht... ja, ja! Maar hoe moet ik dat doen? Ik bedoel, ik weet natuurlijk wel, wat schilderen is, ja, ja! Maar ik zou toch eerst les krijgen? De fijnere kneepjes en zo, als je begrijpt, wat ik bedoel?'
'Bah!' snauwde de kunstenaar, krakend een augurk door midden bijtend. 'Knijp die verf op dat palet, en schilder! Dàt is de fijne kneep van de... eh... dinges! Vat je, makker?'
Heer Ollie zuchtte diep. Toen greep hij een tube en drukte die leeg op het palet. Daarna nam hij de volgende en kneep die daarnaast uit en zo ging hij voort, totdat de verf het hele plankje vulde en kletsend op de grond drupte. Toen nam hij met bevende vingers een penseel, doopte die in de vette massa en tekende zo goed en zo kwaad als het ging een poppetje op het doek.
Al werkende begon hij plezier in het schilderen te krijgen. Met een klontje paarse verf zette hij een neus op het gezicht en met een kloddertje groen tekende hij een augurk in de harkvingers van zijn mannetje. En na een kwartiertje wendde hij zich om en veegde een sliert verf van zijn oor. 'Het staat er op!' zei hij tevreden. 'Het is nog niet helemaal, wat het zijn moet, maar de neus lijkt sprekend, al zeg ik het zelf. Ik...'
'Je bent een bolle verfbederver!' zei Terpen Tijn, de laatste augurken in zijn mond proppend. 'Je bent een... eh... dinges! Vat je makker?'

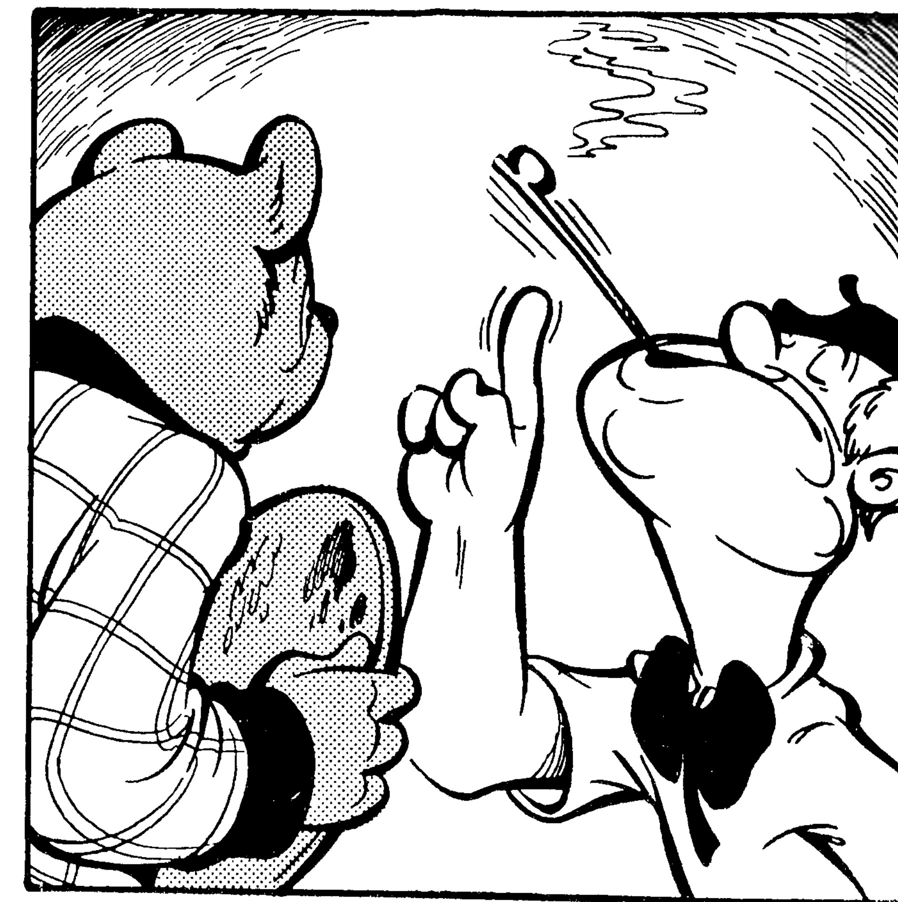

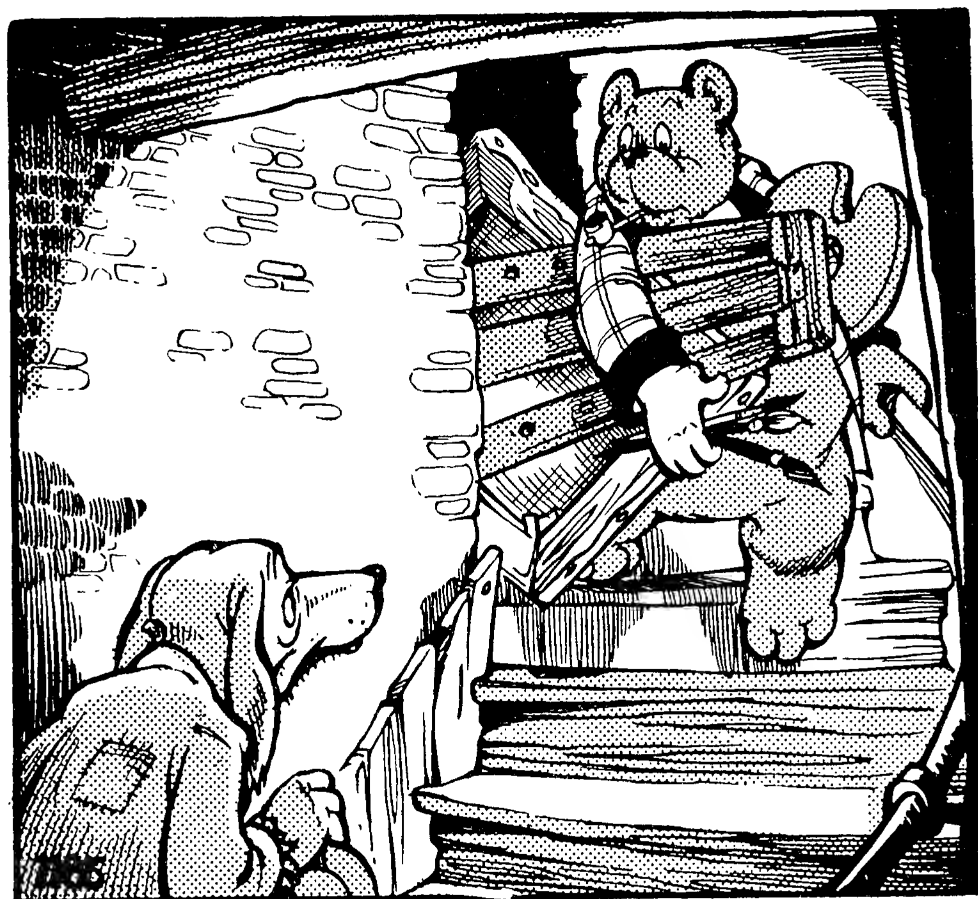
De schilder Terpen Tijn maalde knappend zijn laatste augurken fijn en stapte op de ezel toe, waarop heer Ollie's schilderij stond.
'Wel, eh... hoe vindt u het?' vroeg heer Bommel met een zwak lachje. 'Niet slecht voor een begin, wel? Ik heb het ware artistenbloed, al zeg ik het zelf! Ik voel het!'
'Zo!' riep de kunstenaar. 'Voel je dat, hè? Artistenbloed, huh? Bloed van gruttenpap, makker! Van alle mis-se-lijke klodderprobeersels is dit de... eh... dinges. Vat je? Verknoeien van een goed doekje, dàt is het! Hier heb je iets om te voelen!'
En met deze woorden greep de woedende man het schilderwerk en sloeg het met een korte, ferme klap over heer Bommel's hoofd.
'Oempf!' zei heer Ollie, verwezen boven het spieraam uitstarend. Toen veegde hij een kloddertje ultramarijn uit een ooghoek en nam zo goed en zo kwaad als het ging een waardige houding aan.
'Moet ik hieruit begrijpen, dat u mijn werk niet aardig vindt?' vroeg hij uit de hoogte.
'Niet aardig?' bulderde zijn leraar. 'Het is nog te grof-stoffelijk om experimenteel genoemd te worden! Het is... eh... dinges!'
'Oh!' zei heer Ollie getroffen. 'Als u mijn portret dan eens ging schilderen? Daar zou ik misschien iets van leren!'
'Jouw portret?' snauwde Terpen Tijn. 'Ik weet niet, wat ik liever zou doen dan die rare, bolle... eh... dinges te... maar wacht eens even! Ha! Ho! Daar zie ik iets!'
Hij wierp het venster open en wees op een oude bedelaar, die zich sloffend door het straatje voortbewoog.
'Dat is een kop!' riep hij opgewonden. 'Dat trilt! Dat vibreert! Die ga ik schilderen!'

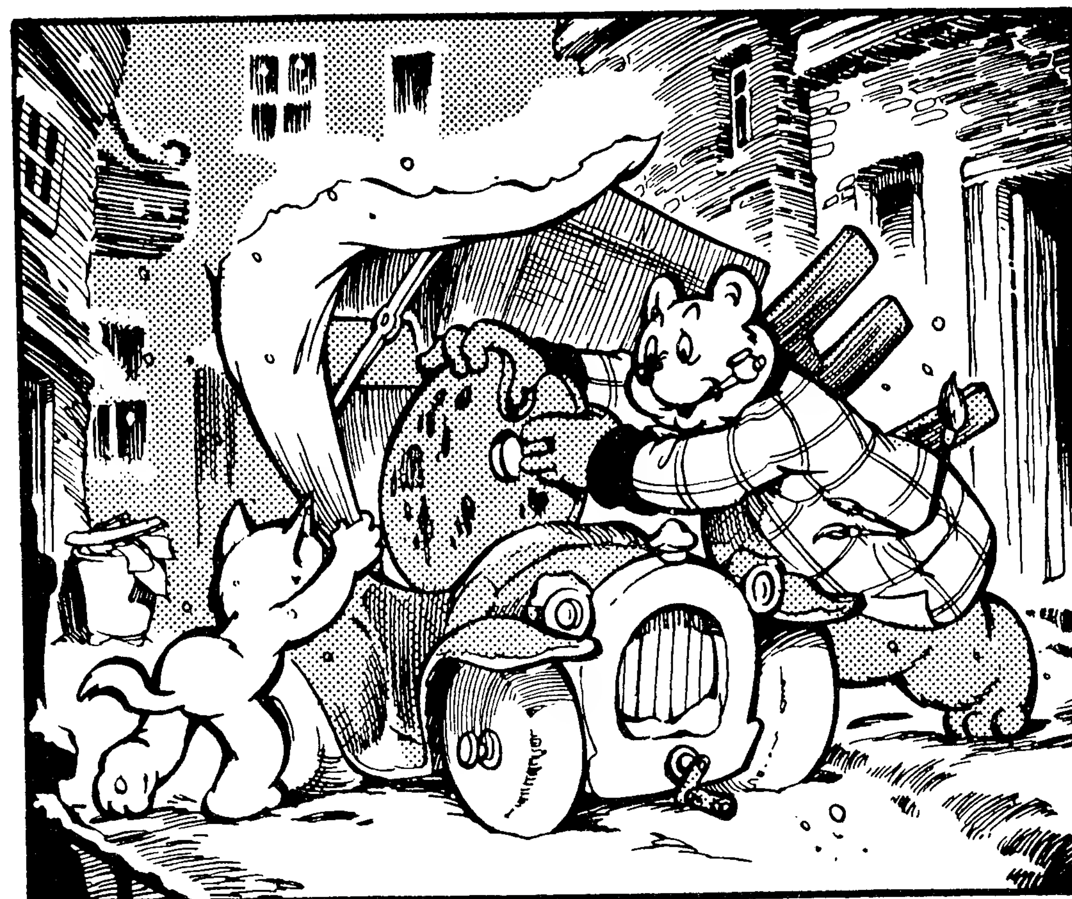

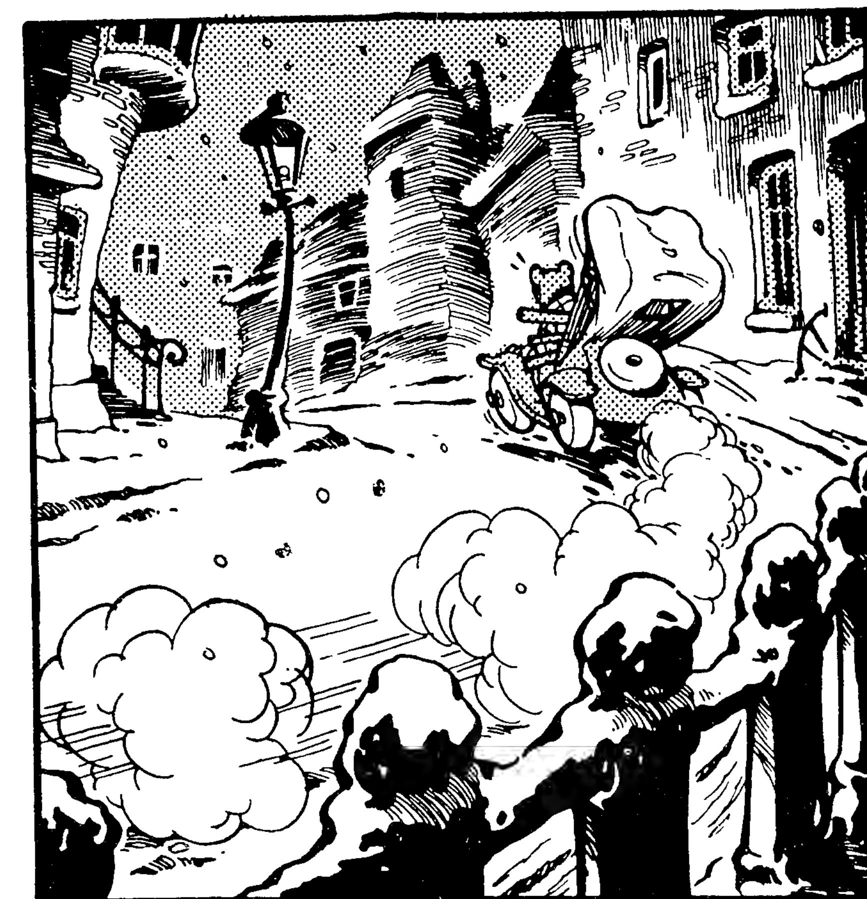

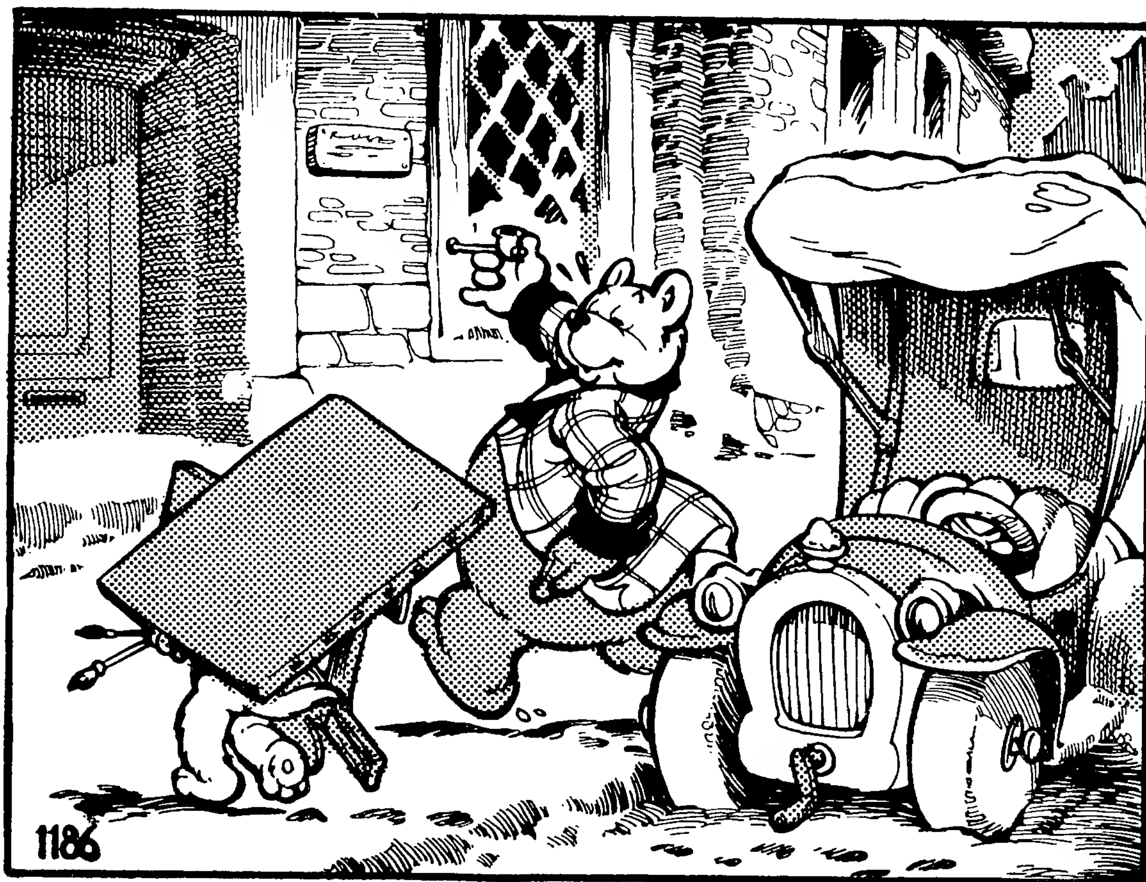
'Bedoelt u, dat u die vieze, oude zwerver gaat schilderen?' vroeg heer Bommel, ongelovig naar de bedelaar in het straatje starend. 'En dat terwijl u hier een heer van stand voor u hebt? Iemand met de edele trekken der Bommels, die zo goed wil zijn voor u te poseren?'
'Aan m'n zolen met je edele trekken, makker!' riep Terpen Tijn. Hij leunde gevaarlijk ver uit het raam en floot schel op zijn vingers totdat de morsige oude opkeek. Toen wenkte hij hem om naar boven te komen en sloot vervolgens met een klap het venster.
'Luister, makker!' zei hij tot heer Bommel. 'Ik heb nu geen tijd meer, want de vibratie gonst in mijn... eh... dinges! Ik ga die kop op het gevoelige doek vastnagelen! En jij gaat nu naar een vent, die zijn portret geschilderd wil hebben!'
'Ik?' vroeg heer Ollie onthutst. 'En daarnet zei je, dat ik niet kon schilderen, als ik begrepen heb wat je bedoelt! En nu moet ik een portret gaan schilderen?'
'Larie!' sprak de kunstenaar. 'Hier heb je een penseel-met-trilgehalte. Een bizonder penseel. Daarmee kan een kind schilderen, dus jij misschien ook wel. En daarmee ga je nu naar die klant om de omgeving vast op te zetten. Alléén de omgeving, vat je? Als ik klaar ben met de kop van deze zwerver, kom ik daar ook om het portret van die bolle vleesmassa er in te zetten. Hij woont in de Wortellaan twee. Schiet op, want hij zit al een uur op me te wachten! Vat je?'
'Ja, ja!' zei heer Bommel, die het bizondere penseel met bevende handen aanvatte. 'Ik moet de omgeving schilderen van 'n klant, die op Wortellaan twee woont! Ja, ja!'
'Juist!' zei Terpen Tijn goedkeurend. 'Alléén de omgeving! Denk daar vooral aan! Anders komt er... eh... dinges!'

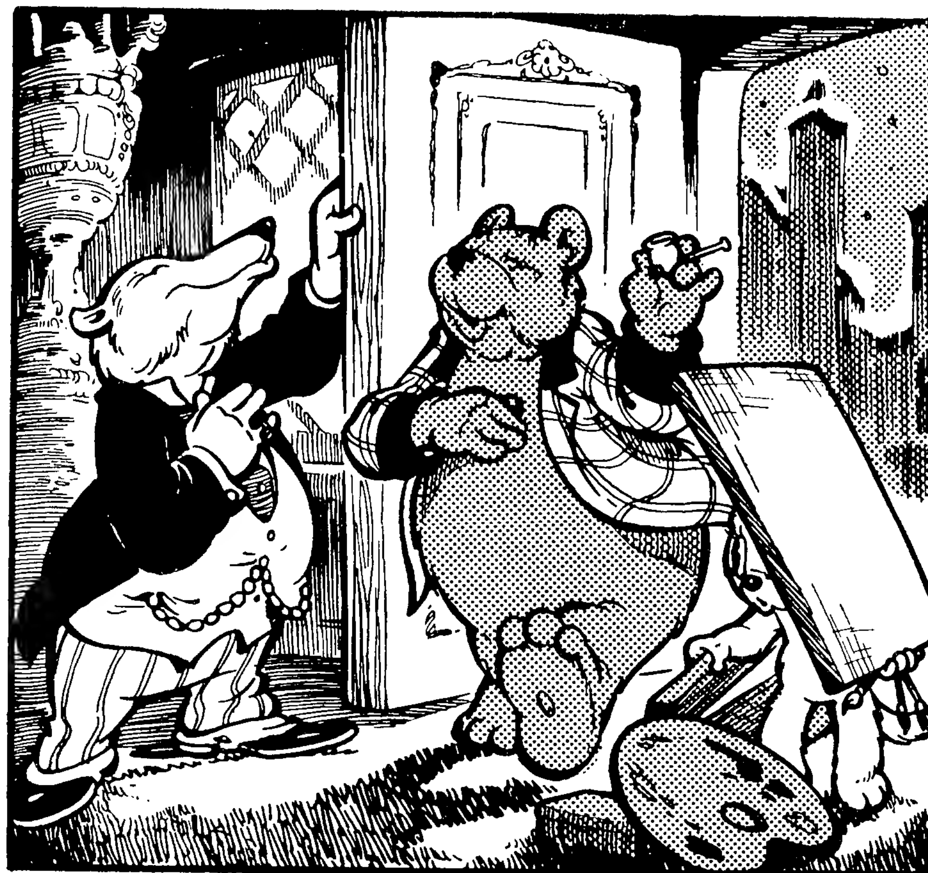
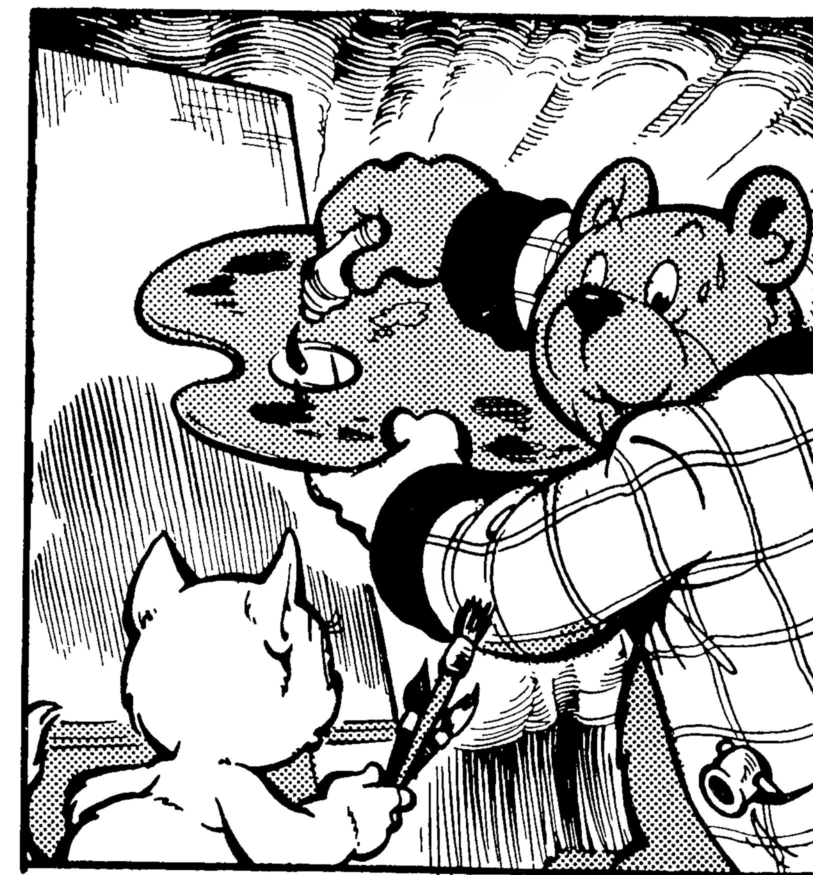

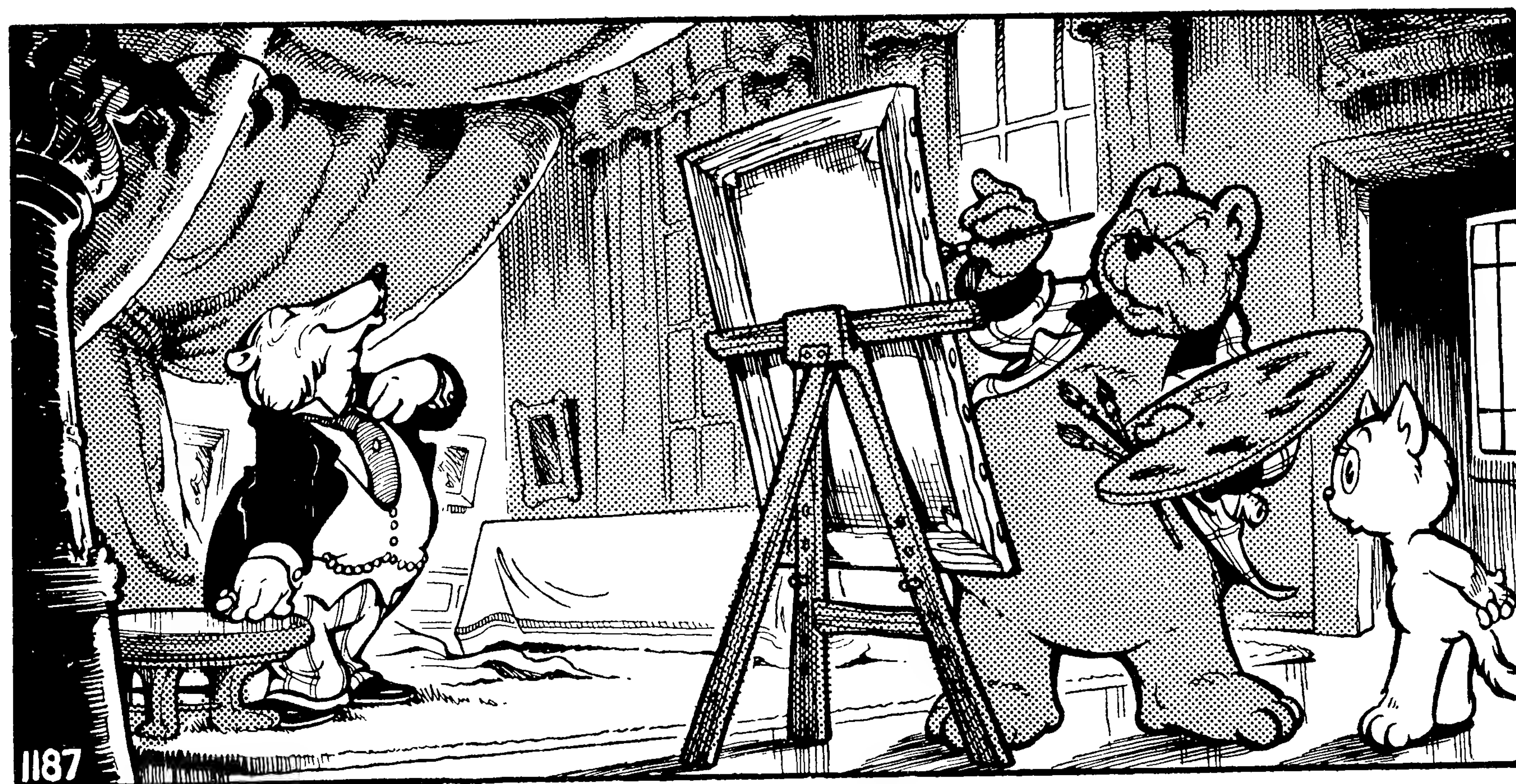

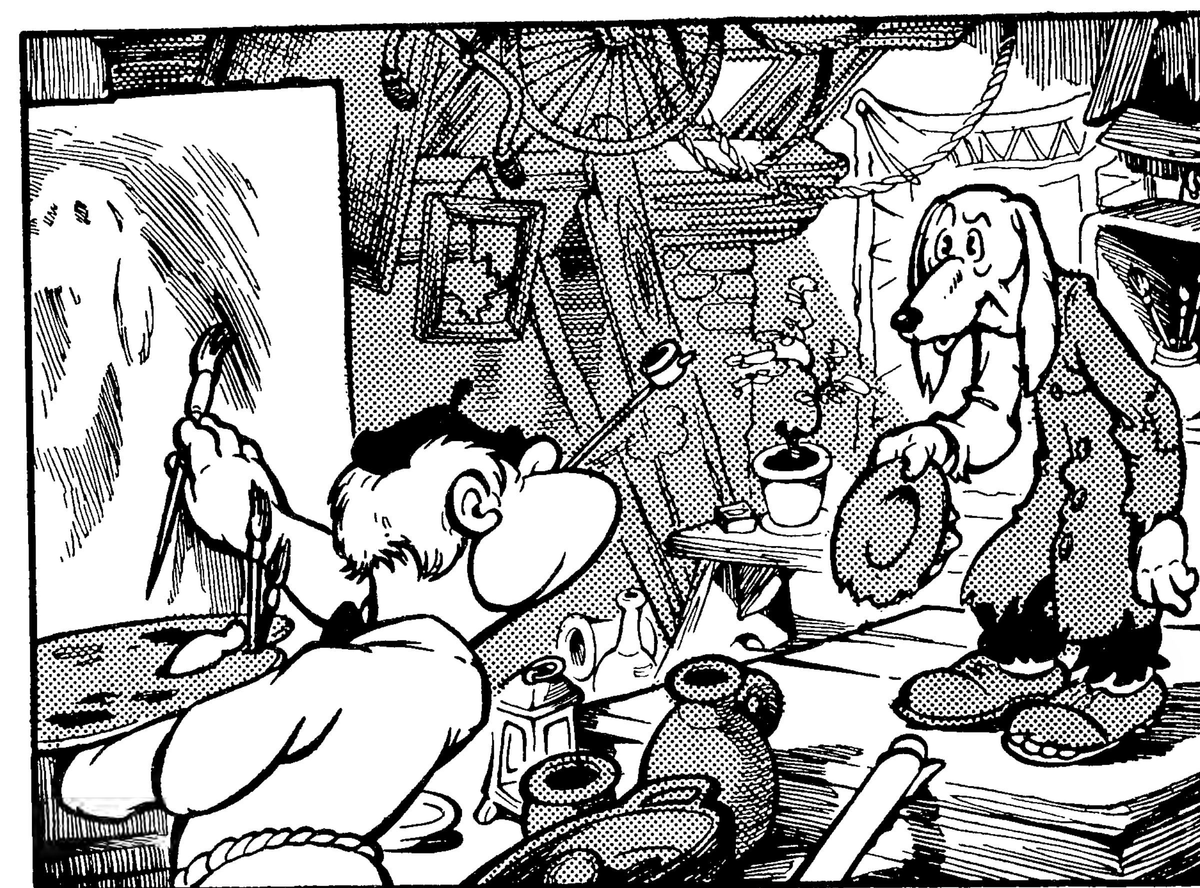
Heer Bommel nam dus zijn schildersgereedschappen op en daalde opnieuw de uitgesleten traptreden af. Halverwege kwam hij de morsige, oude bedelaar tegen, die op weg was naar Terpen Tijn's atelier om geschilderd te worden en heer Ollie keek hem hoofdschuddend na.
'Vreemd!' mompelde hij. 'Te bedenken, dat die Tijn mij had kunnen krijgen als model en dat hij liever deze zwerver neemt. Ik begin te geloven, dat hij geen gevoel voor schoonheid heeft. En dat is een lelijk ding voor een schilder! Maar komaan, ik ga de omgeving van een portret schilderen en de klant wacht!' Zo sprekende trad heer Bommel het oude huis uit en zag toen tot zijn verrassing, dat Tom Poes bezig was de kap weer op zijn auto te zetten.
'Ik kwam hier toevallig langs!' zei Tom Poes. 'En toen zag ik, dat de kap er raar bijhing. En omdat ik weet, dat u niet erg handig bent in die dingen, dacht ik, dat ik hem wel even maken kon!'
'Hm!' zei heer Ollie, 'je praat naar je verstand hebt, jonge vriend! Ben ik niet erg handig, hè? Hm! Ik heb een half uur schilderles gehad en nu ben ik al zo ver, dat ik een portret ga schilderen!'
'Een portret schilderen?' vroeg Tom Poes ongelovig. 'Dat kunt u toch niet? Ik geloof, dat u een beetje opschept, heer Ollie?'
'Zo!!' riep heer Bommel verontwaardigd. 'Opscheppen? Ik? Je kent me nu lang genoeg om te weten, dat ik nooit opschep, als je begrijpt, wat ik bedoel. Ik ga een portret schilderen, zeg ik je, en als je me niet gelooft, moet je maar met me meegaan, dan kan je het zelf zien!'
'Goed!' zei Tom Poes. Hij stapte in de auto en heer Bommel reed weg...

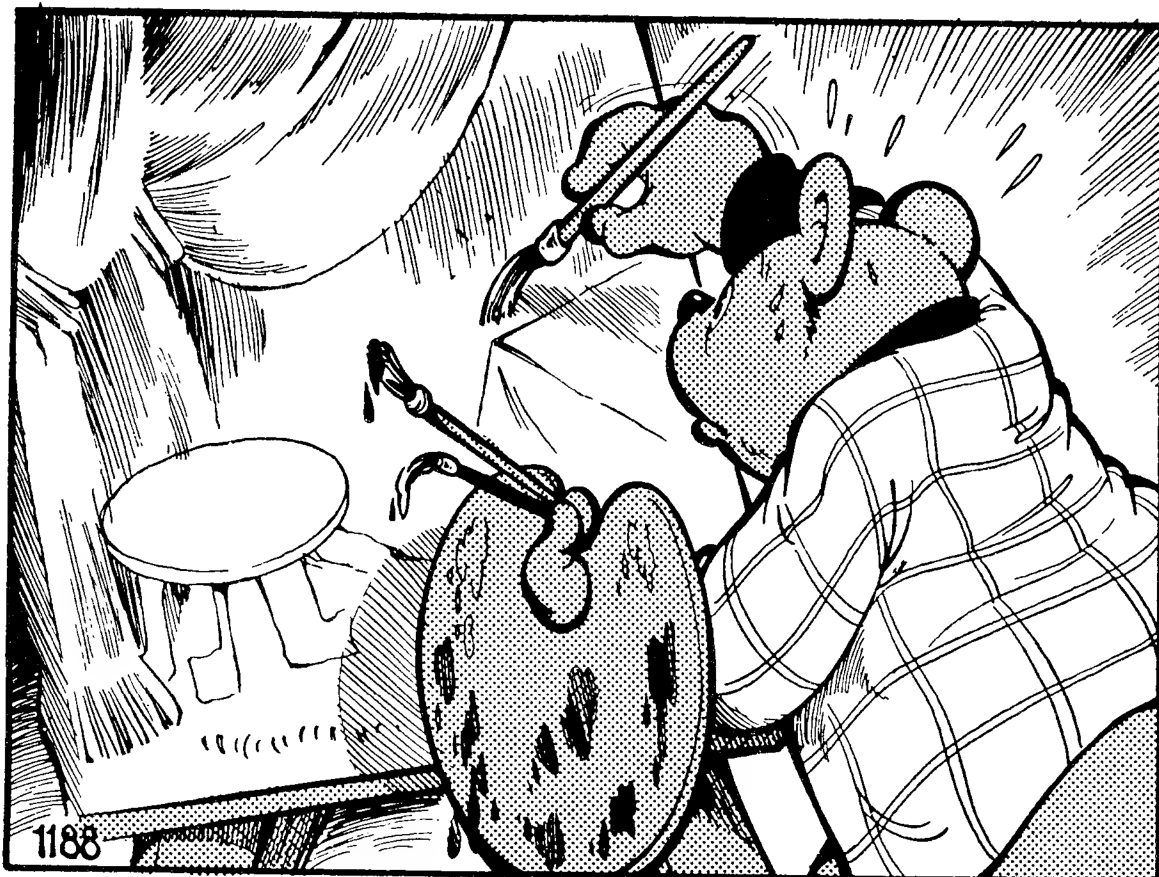

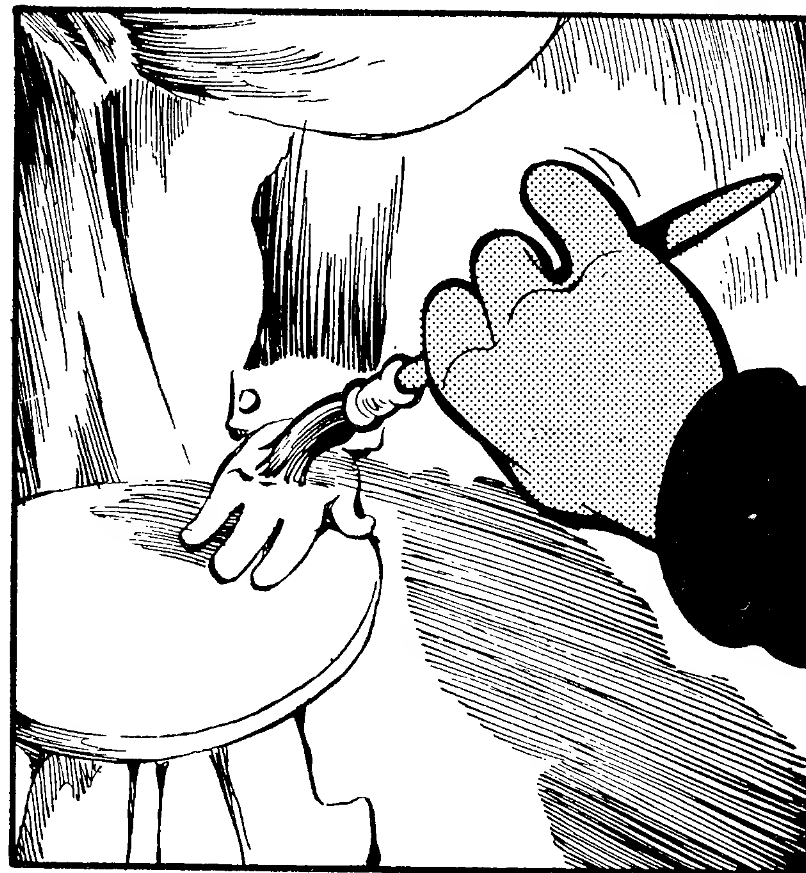
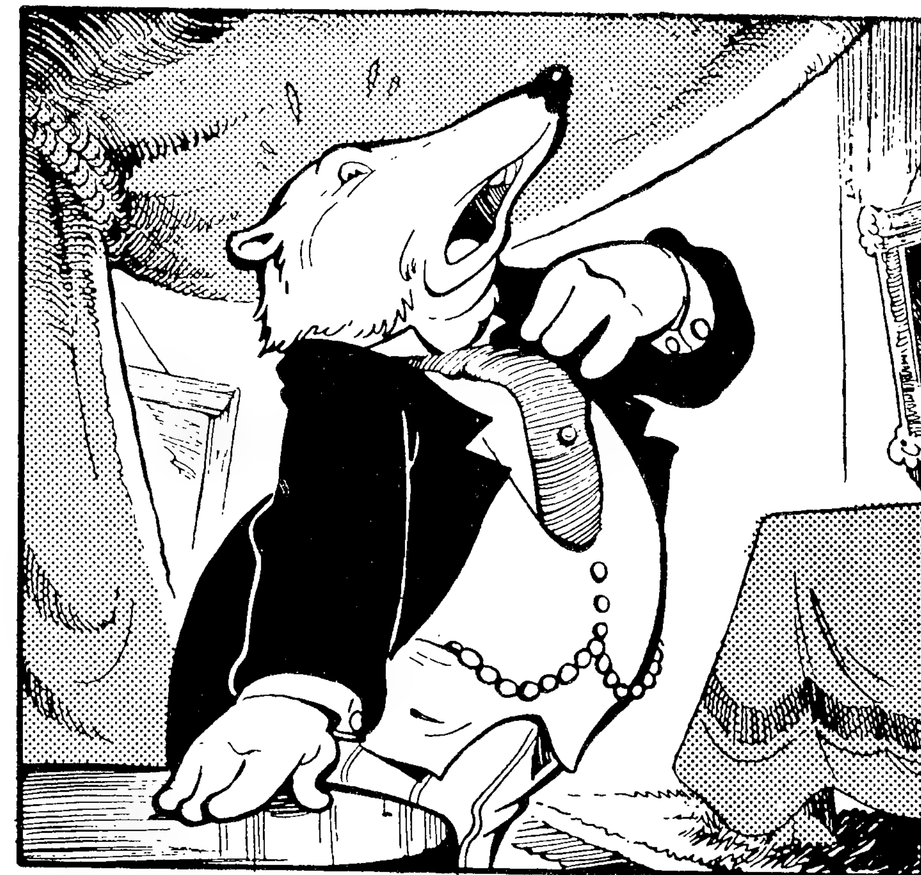
Heer Bommel reed zijn Oude Schicht tot voor de deur van de Wortellaan twee en stapte uit.
'Hier, jonge vriend!' zei hij, 'nu je er tòch bij bent, kun je even goed mijn schildersuitrusting dragen. Dat staat beter, al zeg ik het zelf, want tenslotte ben ik toch een schilder van stand! Een heer-schilder, als je begrijpt wat ik bedoel! Komaan, volg me, Tom Poes!'
Tom Poes zeulde alle benodigdheden achter heer Bommel aan. De eigenaar zelf deed open en schudde hem hartelijk de hand.
'Wel, wel!' riep hij, 'die artisten toch! Ik wacht al twee uren en ik dacht heusjes, dat u me vergeten waart! U bent toch de kunstenaar, die mijn portret komt maken, wat?'
'Zeker, zeker!' zei heer Ollie vlug, 'dat is te zeggen, ik kom eigenlijk schilderen, ziet u? Het maken komt later wel!'
'Haha!' riep de klant verrast. 'U schertst! Die artisten toch! Altijd pret maken, wat?'
'Ja!' zei heer Bommel. 'De vibratie van het vlees, vat u? Kan ik nu beginnen?'
'Komt binnen!' riep de klant en hij snelde voor hen uit naar een vertrek, waar een grote schildersezel stond opgesteld. Hij ging bij een tafeltje staan en nam een sierlijke houding aan.
'Is dit een goede pose?' vroeg hij.
'Een wàt?' vroeg heer Ollie, die zenuwachtig zijn tubes leeggeknepen had, achterdochtig.
'Of dit een goede stand is!' legde de klant uit. 'Dit portret is voor mijn vrouw en ik moet er waardig opstaan. Ernstig en toch vriendelijk, voelt u? Deftig en toch eenvoudig! Ik moet er eer mee inleggen en daarom wil ik...'
'Stil!' zei heer Ollie kort, 'je grofstoffelijk gepraat stoort mijn... eh... dinges!'

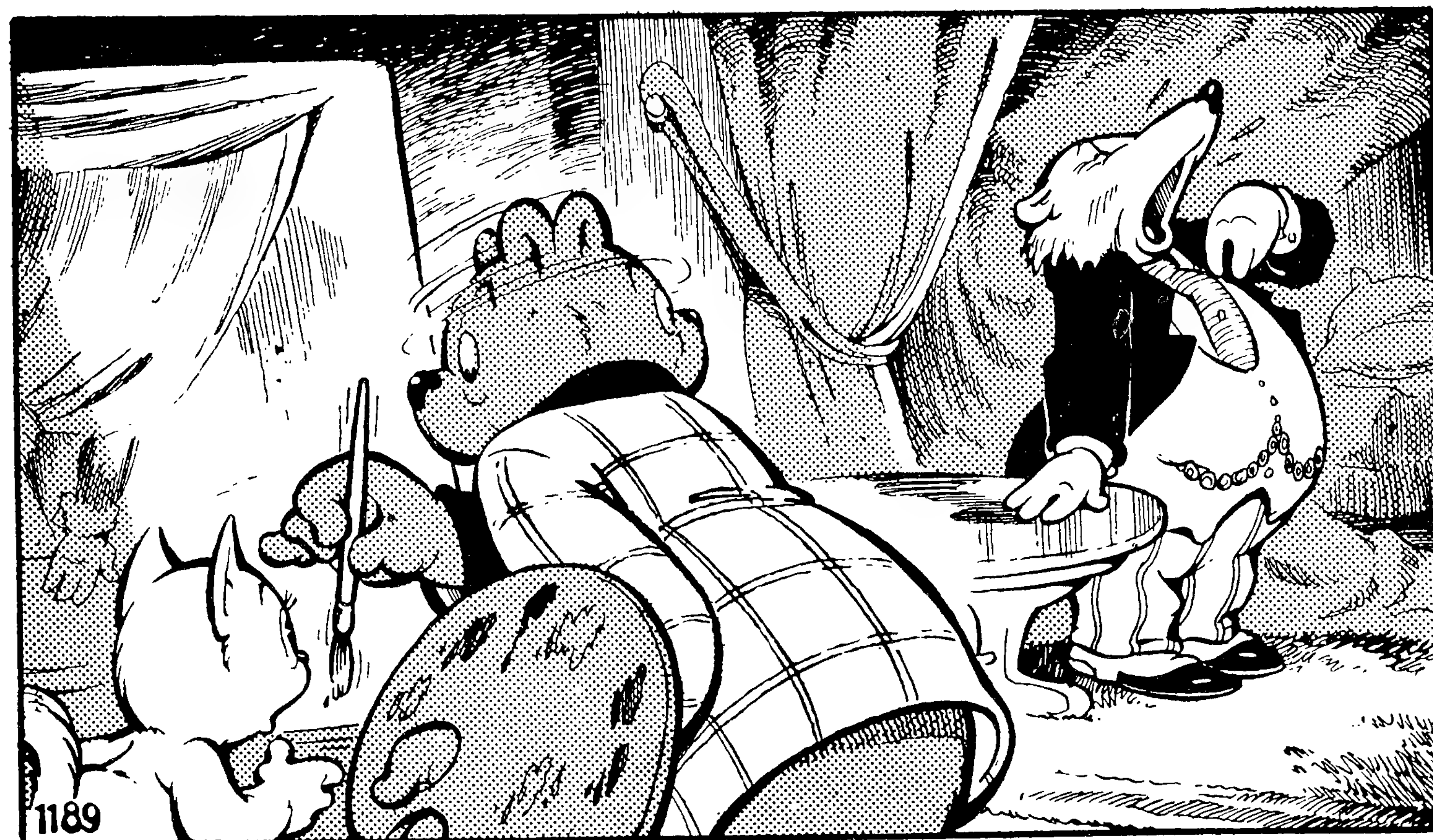

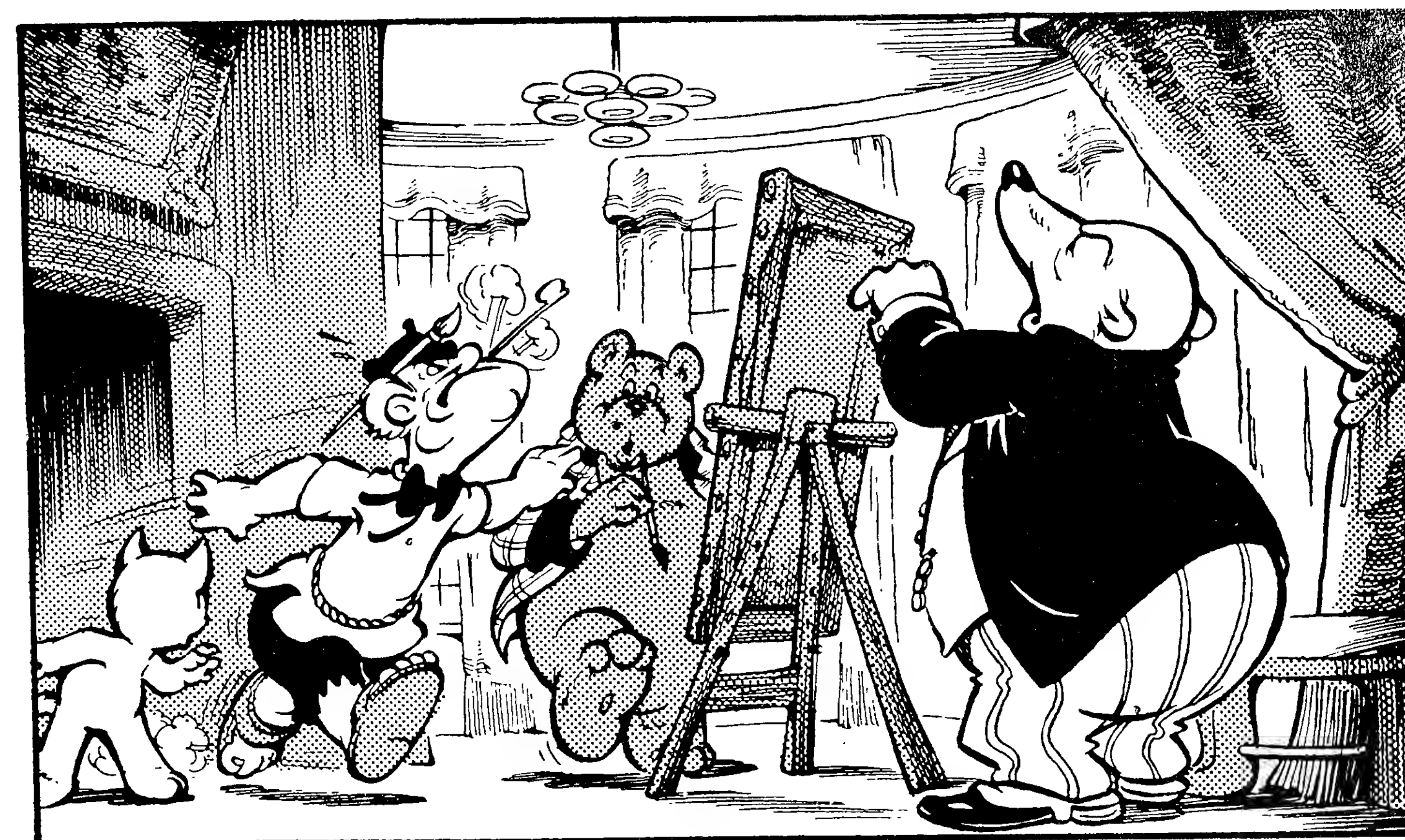
Heer Bommel nam het penseel, dat Terpen Tijn hem gegeven had en doopte het in de verf op het palet. Toen kneep hij zijn ogen een beetje dicht en loerde naar de klant.
'Sta ik zo goed?' vroeg die. 'Is de lichtval naar uw genoegen? Zorgt u, dat mijn ridderorde er goed opkomt?'
Maar heer Ollie antwoordde niet. Hij merkte tot zijn verbazing, dat het penseel begon te trillen toen hij het op het doek zette en daarna met vaste streken begon te schilderen. Het ging zó vlug, dat zijn hand het haast niet bij kon houden en Tom Poes keek met verbazing naar het kunstzinnig gedoe van zijn vriend.
'Het schijnt toch, dat heer Ollie dit keer niet heeft opgeschept!' dacht hij. 'Hij hoeft maar even naar de dingen te kijken en ze staan er al op! Dat is toch wel heel bizonder! Maar ik begrijp niet, waarom hij alleen maar meubels schildert!'
'Waarom schildert u alleen de omgeving?' fluisterde hij. 'Een portretschilder begint toch met zijn model?'
'Grr!' snauwde heer Ollie, koortsachtig werkend. 'Ik bedoel... eh... harumpf... dinges, vat je?'
'Nee!' zei Tom Poes, 'ik ben benieuwd wat die Terpen Tijn met u heeft gedaan! Dit is niet gewoon!'
Heer Bommel antwoordde niet. Maar hij dacht hetzelfde en hij begon er naar te verlangen, dat de meesterschilder maar kwam opdagen om het werk van hem over te nemen.
Maar daar was nog geen kans op. Terpen Tijn zat rustig op zijn zolderkamertje en was verdiept in het schilderen van de oude bedelaar.

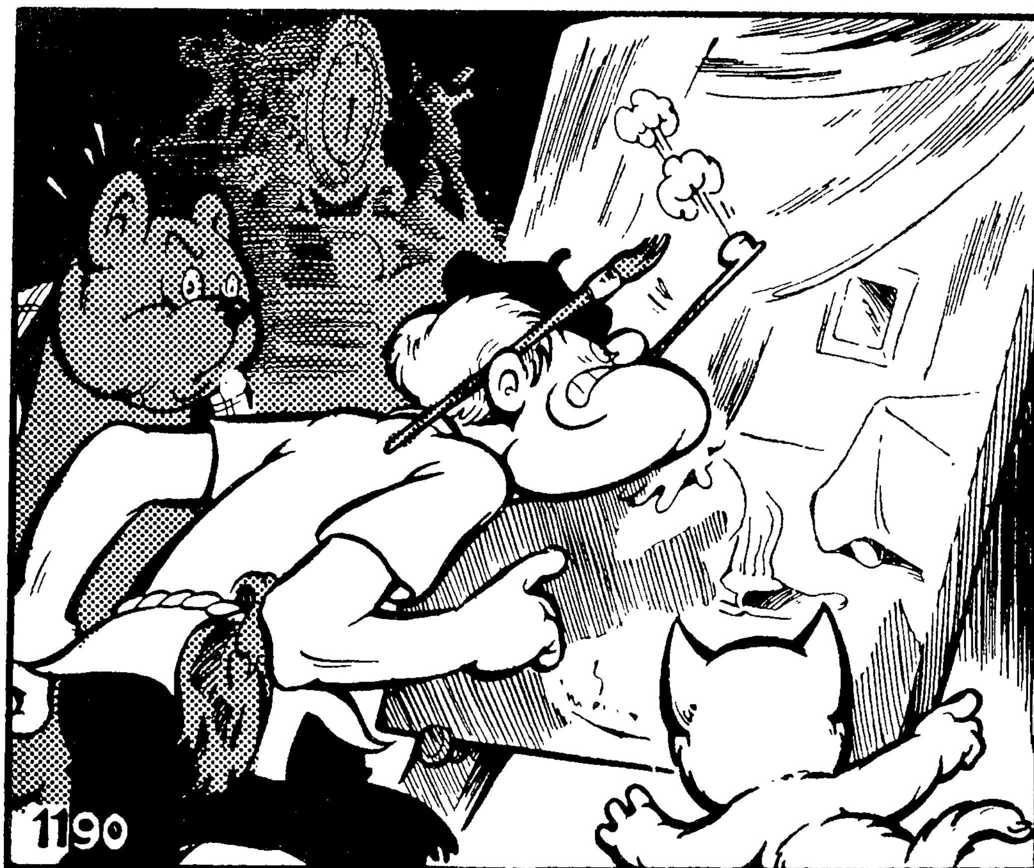

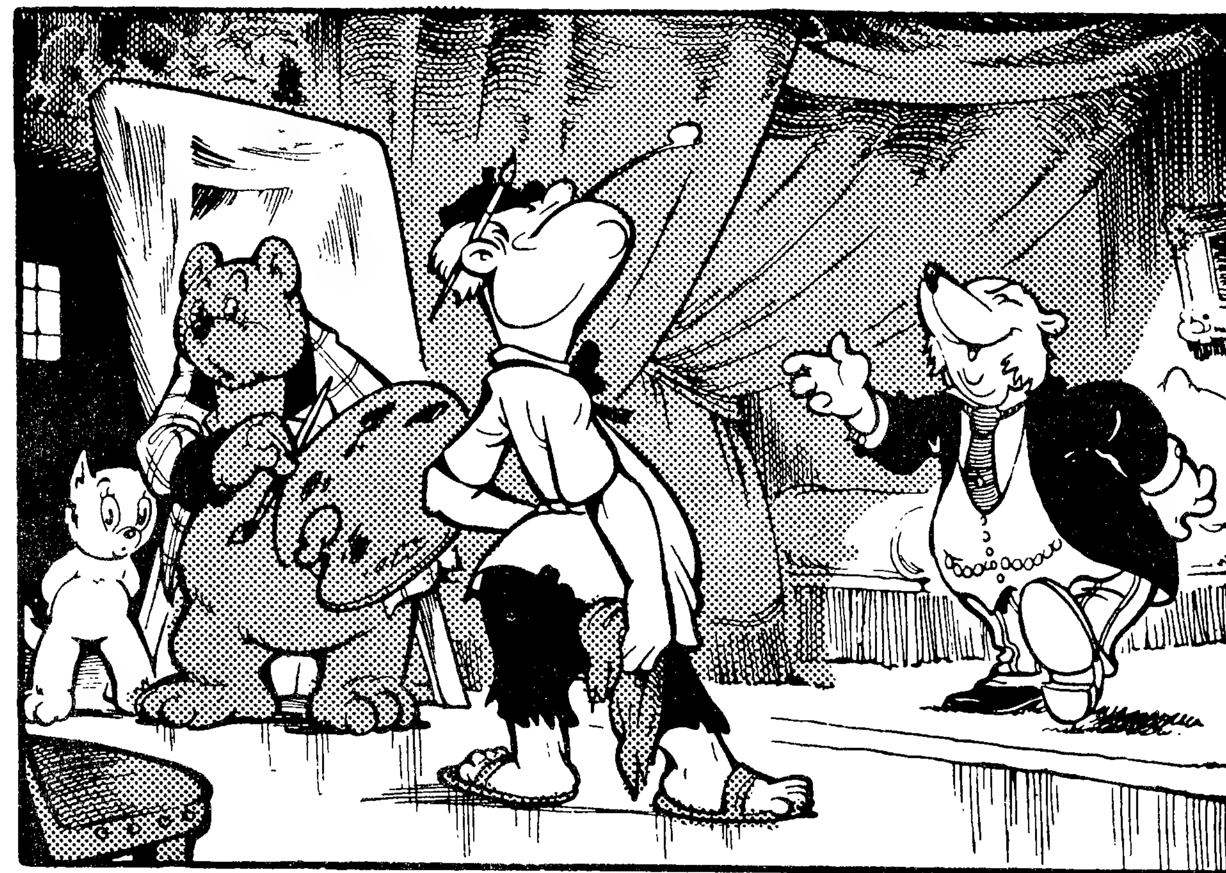
Het penseel mengde kleuren en schilderde in een koortsachtig tempo verder en heer Bommel hoefde niet anders doen, dan het vast te houden. Toen hij eenmaal over zijn eerste verbazing en ontsteltenis heen was, begon hij het wel leuk te vinden.
'Ik ben toch wel een bizonder iemand, al zeg ik het zelf!' dacht hij. 'Kijk nu eens hoe aardig ik dat kleurtje daar neer zet! Ik heb altijd wel geweten, dat ik het in mij had, maar het is toch razend knap!'
Nu, knap was het, want na een half uur stond de hele omgeving er op en was er alleen nog maar een open plek voor de klant, die nog steeds rustig stond te poseren.
'Wat nu?' dacht heer Ollie, die het erg warm kreeg. 'Ik mag alléén maar de omgeving schilderen, heeft Terpen Tijn gezegd. Maar die is er nu niet. En de omgeving staat er nu op! Als ik nu eens... Ik zou toch... Wanneer ik nu... Hm... Als ik nu eens, héél voorzichtig, met die heer begon? Dat kan toch geen kwaad?'
Zo denkende mengde heer Bommel aarzelend een nieuw kleurtje aan en begon de mouw van zijn model te schilderen. Het penseel werkte met forse, rake streken en het werd een mooie mouw, dat moet gezegd worden. Maar toen werd de klant onrustig.
'Zeg eens, schilder!' zei hij, 'duurt het nog lang? Ik ben dit staan niet gewend, wat? Ik word er moe van!'
'Nog even, makker!' mompelde heer Bommel afwezig.
'Goed, nog even dan!' zei de klant, 'maar toch niet te lang meer. Mijn arm begint te slapen! Hij wordt helemaal stijf!'

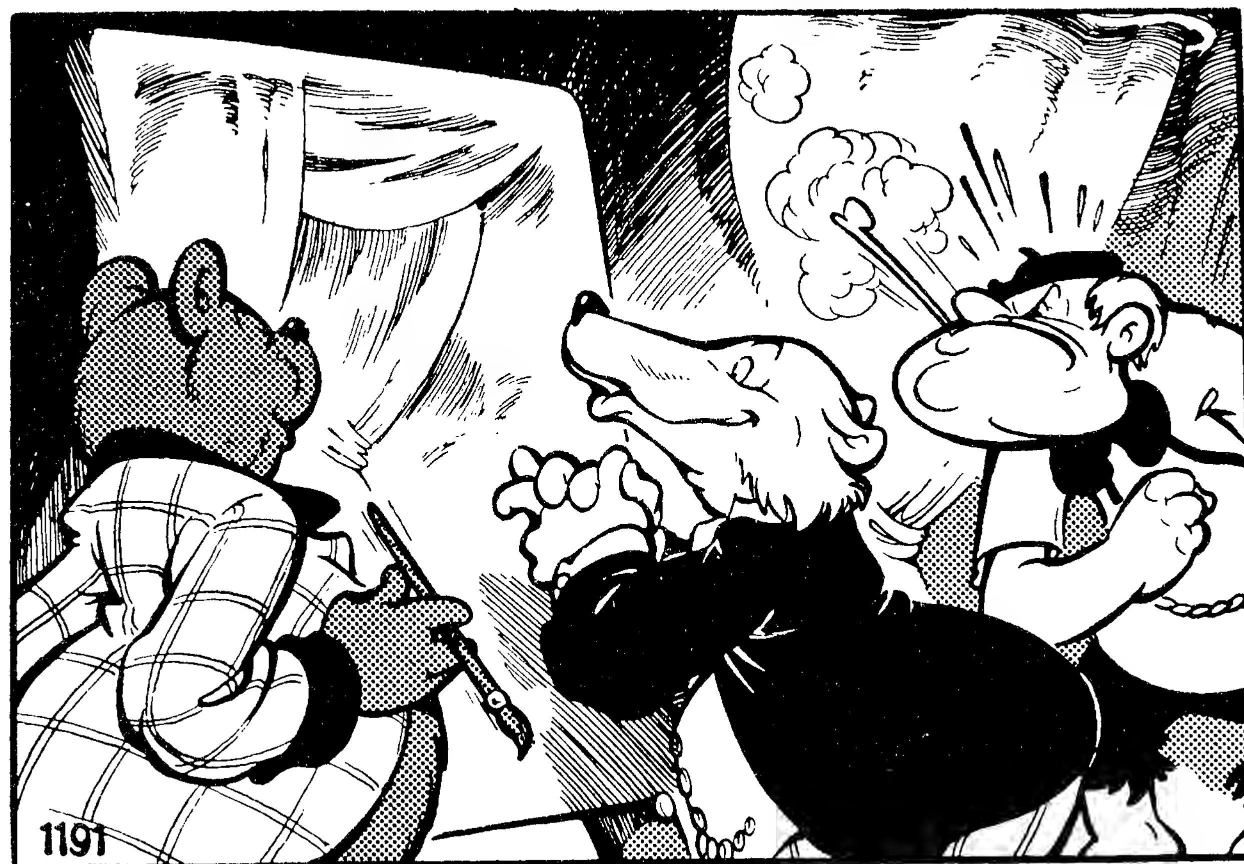

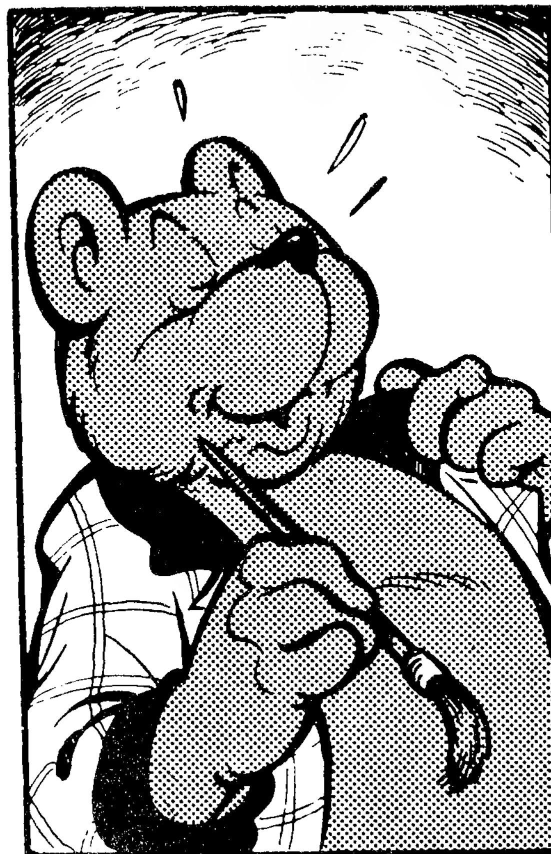
Heer Bommel stoorde zich niet zo erg aan het geklaag van zijn model. Hij begon veel schik te krijgen in het werk en hij merkte met voldoening, dat het schilderen van een mouw helemaal niet moeilijker was, dan een tafeltje bijvoorbeeld.
'Komaan!' mompelde hij. 'De hand staat er op! Kinderspel, al zeg ik het zelf! Nu verder! Niet geaarzeld, doch ferm de verf gegrepen en het penseel in het blanke doek geboord. Ziedaar! Een rake streek! Die broekspijp mag er zijn... als die klant nu zijn mond maar een beetje hield, zou ik kunnen opschieten!'
Maar de klant hield zijn mond niet! Integendeel, hij begon harder te roepen en heer Bommel was wel gedwongen er naar te luisteren.
'Ik houd het niet meer vol!' riep de ongelukkige. 'Mijn arm en mijn been zijn helemaal verstijfd!'
'Ik zou nu werkelijk maar een poosje rusten!' zei Tom Poes fluisterend. 'Direct wordt hij ziek of zo! Maar wat is er, heer Bommel? Voelt u zich niet lekker?'
Heer Ollie antwoordde niet. Hij staarde vol ontzetting naar de klant, die zijn arm en zijn been niet meer kon bewegen en daarna naar zijn schilderij, waarop hij een arm en een been geschilderd had.
'Daarom mocht ik alleen maar de omgeving schilderen!' dacht hij wanhopig. 'Alléén maar de omgeving!' zei Terpen Tijn. 'En anders... eh... dinges...! En nu is er dus... eh... Dinges!'
Op dat moment werd de deur opengeworpen en stapte de meesterschilder zèlf naar binnen...

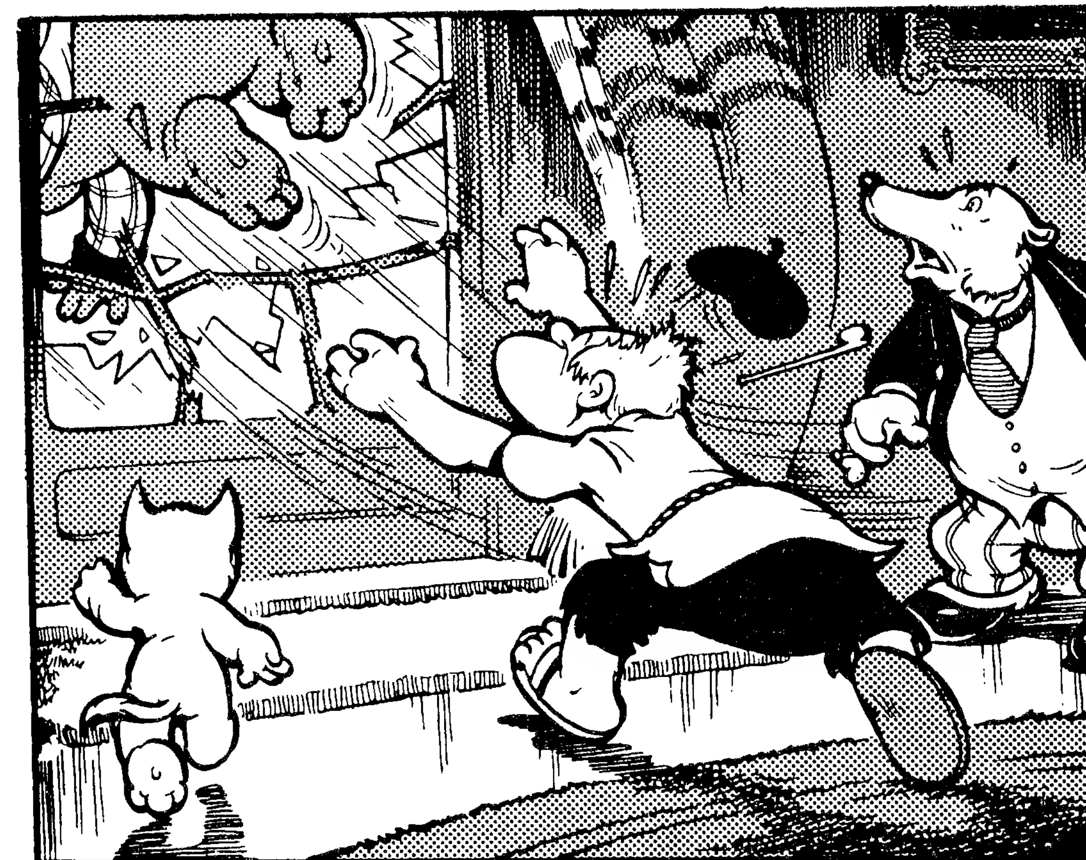

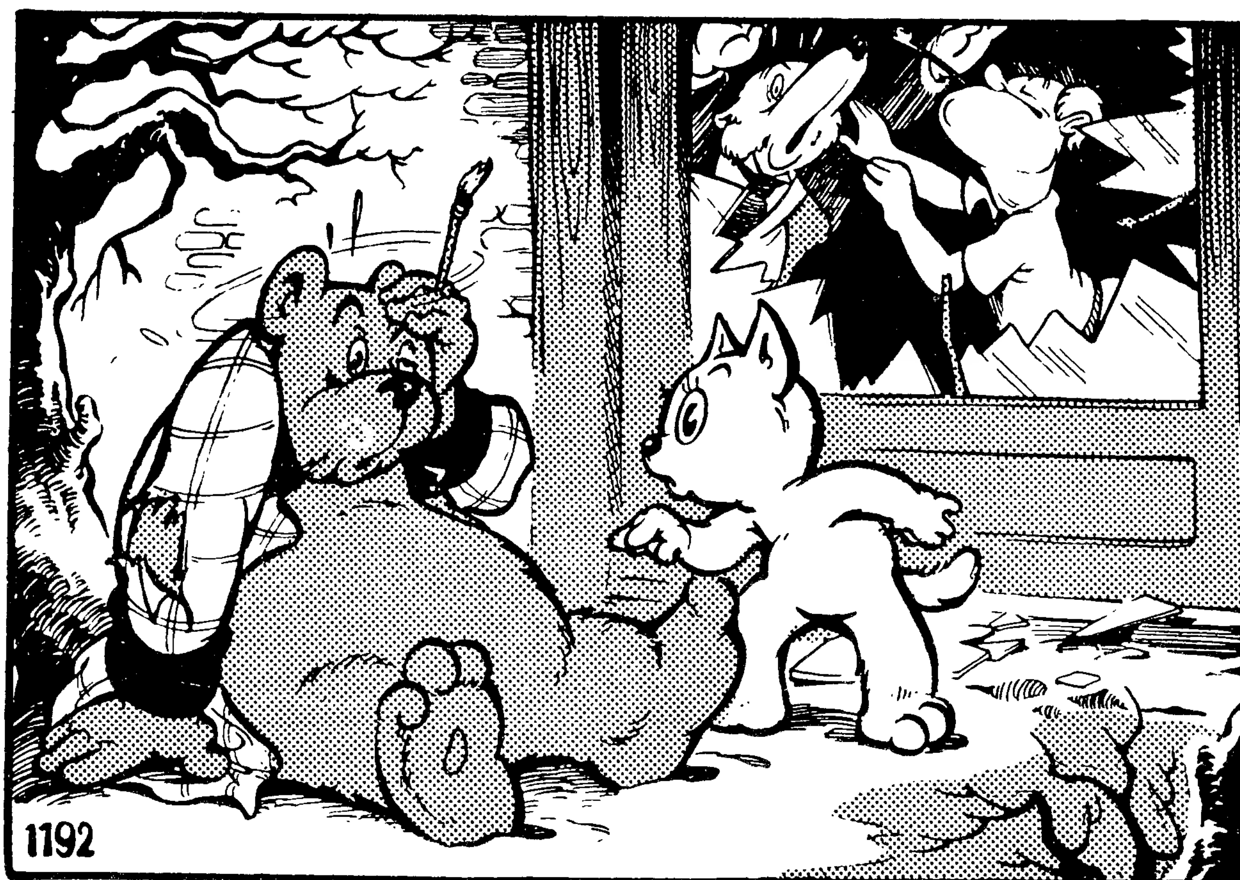
'Ha, heer Tijn!' riep heer Ollie opgelucht. 'Ik ben blij, dat u er bent! Ik...'
'Zo!' snauwde de kunstenaar, halt houdend voor het doek. 'Je zou alléén de omgeving schilderen, huh?'
'Ja, ja zeker!' zei heer Ollie. 'Maar toen ik daarmee klaar was, was u er nog niet en toen...'
'Alléén de omgeving, had ik gezegd!' riep de schilder. 'En nu kom ik hier en nu staan er grofstoffelijke ledematen op het doek!'
'Kan ik gaan zitten?' jammerde de klant. 'Mijn arm en mijn been zijn helemaal stijf! Ik ben doodmoe!'
'Een arm en een been staan er op het doek!' bulderde Terpen Tijn. 'Van alle krom-vibrerende vleesmassa's ben jij de... eh... dinges! Geef hier die doek! Ga op zij en houd je mond dicht!'
Zo sprekende greep de meester een oude verflap en veegde met een forse smeer de arm en het been van het doek af.
'Hé!' riep de klant verbaasd. 'Die stijfheid is ineens over. Zeker er uit geschoten, wat? Dat heb je met die griep! Wel, zo en bent u ook al een kunstenaar!? Komt u eens kijken hoe uw collega het doet?'
'Collega?' snauwde de schilder. 'Bedoel je dat bol stuk langzame trilling daar? Dat is niks, makker! Een knoeier! Een grovert! Maar trek het je maar niet aan, dit portret zal ik afmaken!'
'Ha, ha!' zei de klant, onzeker lachend. 'De heren artisten plagen elkaar zeker maar een beetje, wat?'

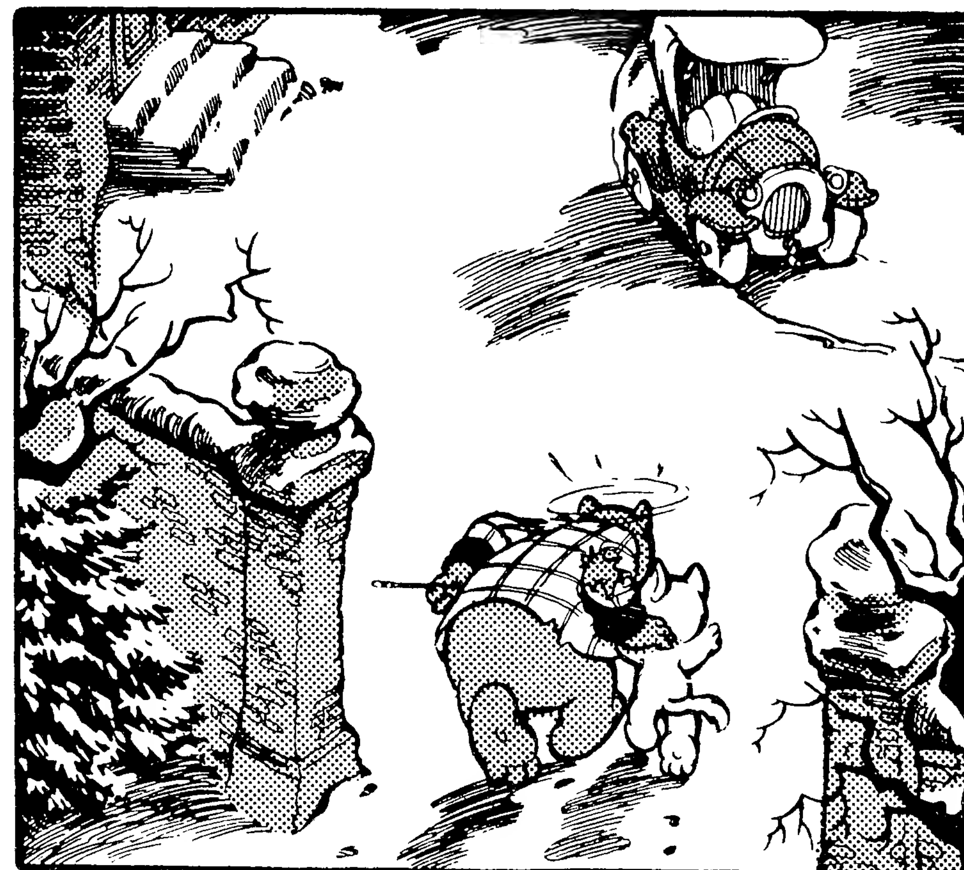
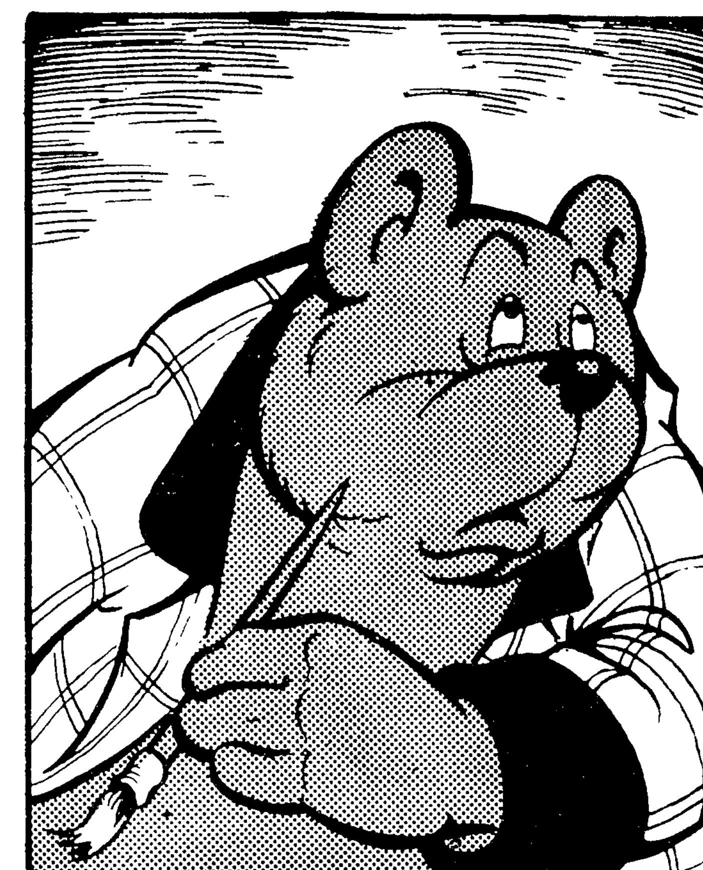

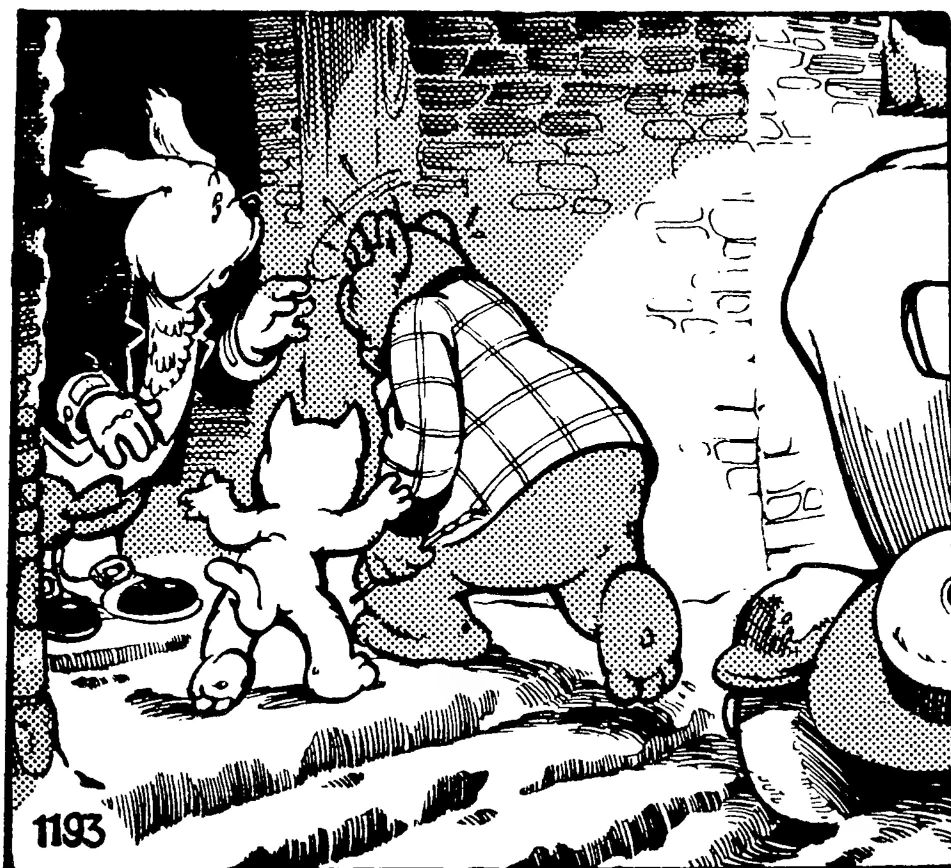
De klant rekte behaaglijk zijn verstijfde ledematen en bekeek intussen aandachtig het schilderij.
'Een goed stukje werk!' prees hij. 'Die meubelen staan er niet gek op! Maar je hebt mij vergeten, schilder! Je hebt mij niet geschilderd, wat?'
'Eh... nee, dat is te zeggen...' zei heer Ollie, 'nee... eh... U staat er nog niet op!'
'Waarom heb je mij dan al die tijd laten poseren?' vroeg de klant ontstemd. 'Ik ben er nòg stijf van, wat? Hm?'
'Och,' zei heer Bommel, 'ik schilder altijd persóónlijk de omgeving! Voor het andere werk, de koppen en zo, heb ik mijn personeel, als u begrijpt, wat ik bedoel!'
'Ach, juist! Zo, zo!' knikte de klant. Maar nu had Terpen Tijn er genoeg van. 'Personeel! Aan mijn zolen!' brulde hij. 'Grofstoffelijk stuk burger-materie! Uitgezakte tril-massa!'
En met deze grove woorden vatte de kunstenaar heer Ollie bij de schoudervullingen en wierp hem met een krachtige stoot door de glazen deuren heen, de tuin in.
Heer Bommel's gil werd overstemd door het gerinkel van de neerstortende vensterruiten en de kreet van de klant.
'Kijk nu toch!' riep de laatste. 'Mijn spiegelglas! Die artisten toch! Die maken maar pret zonder aan anderen te denken! Dit gaat me te ver, hoor! Hier ben ik niet van gediend!'
Tom Poes wachtte niet, hoe het zou aflopen. Bezorgd snelde hij de tuin in om zijn arme vriend te gaan helpen...

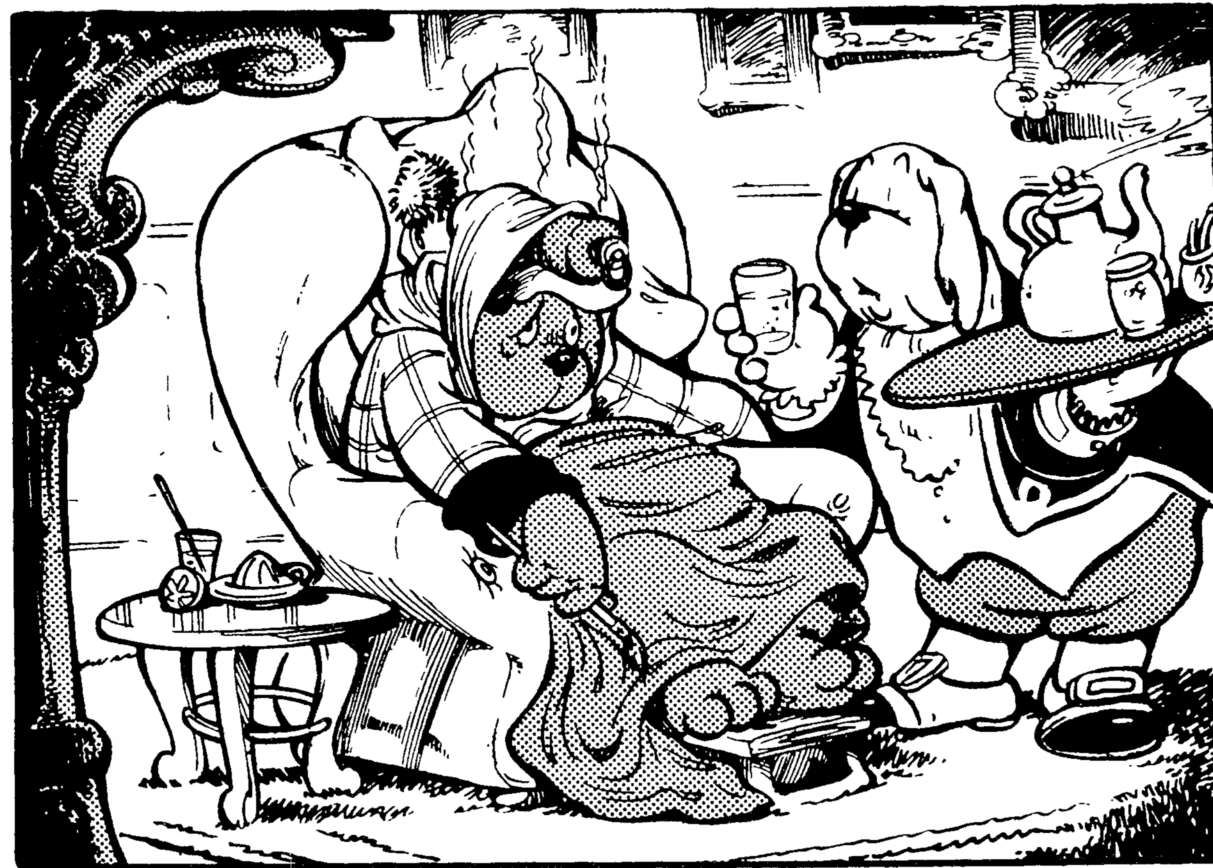
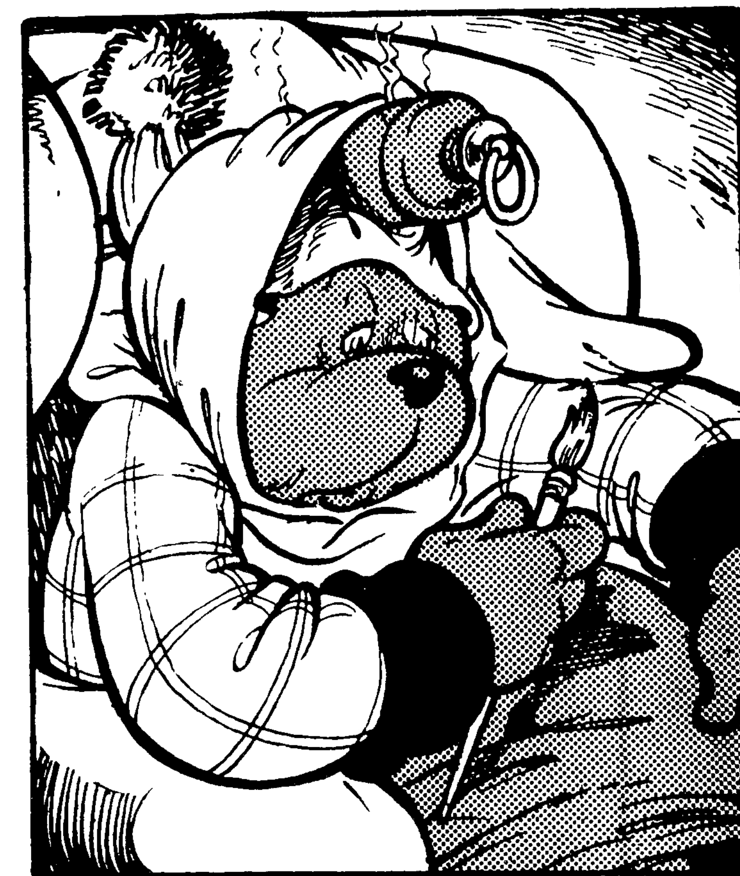

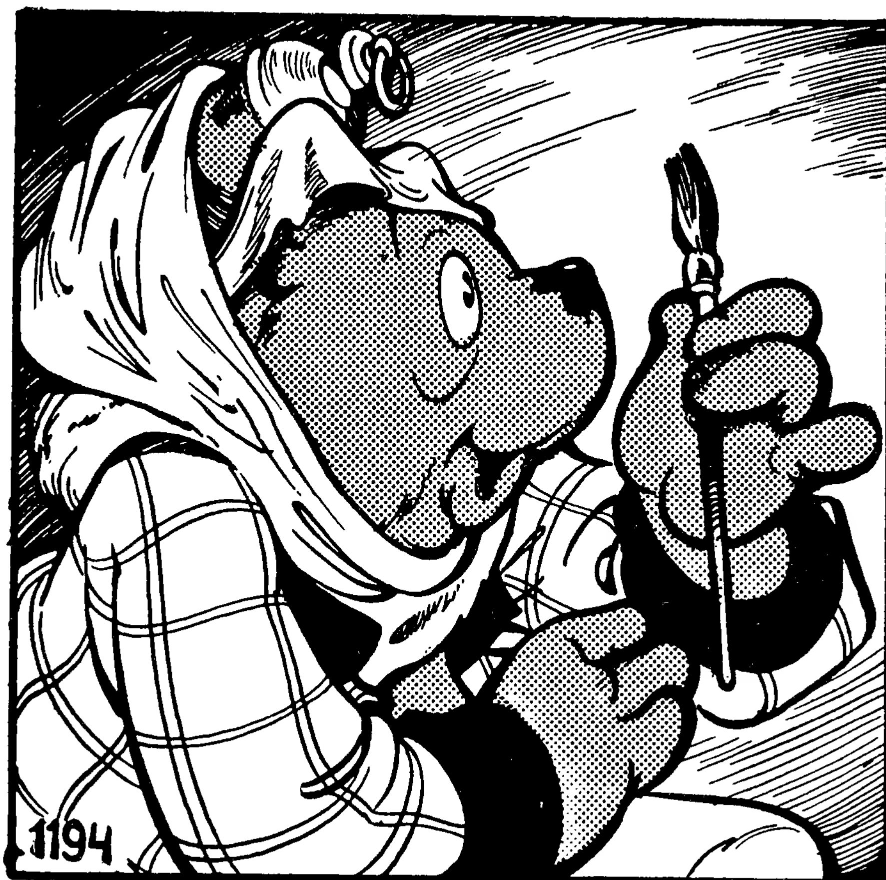
Tom Poes vond heer Bommel in een versufte houding in de sneeuw zitten. Bezorgd boog hij zich over hem heen.
'Hebt u zich pijn gedaan?' vroeg hij. 'Niet erg, geloof ik, hè? U was ook erg onvoorzichtig, heer Ollie! Nu ziet u weer eens, hoe gevaarlijk dat opscheppen is. U maakt anderen er kwaad mee en dan...'
'Bah!' zei heer Bommel op jammerende toon. 'Is dat alles wat je me te zeggen hebt, jonge vriend? Hier zit ik, een gebroken heer, mag ik wel zeggen! Vol pijnen en glassplinters! Een Bommel, mishandeld door een bruut! En inplaats van een vriendelijk en opbeurend woord krijg ik verwijten van je! Ach, ach! Het is maar goed, dat mijn arme vader dit niet hoeft mee te maken! Het zou zijn hart gebroken hebben!'
Tom Poes antwoordde hier maar niet op. Hij hielp heer Ollie voorzichtig overeind en leidde hem voetje voor voetje naar de Oude Schicht.

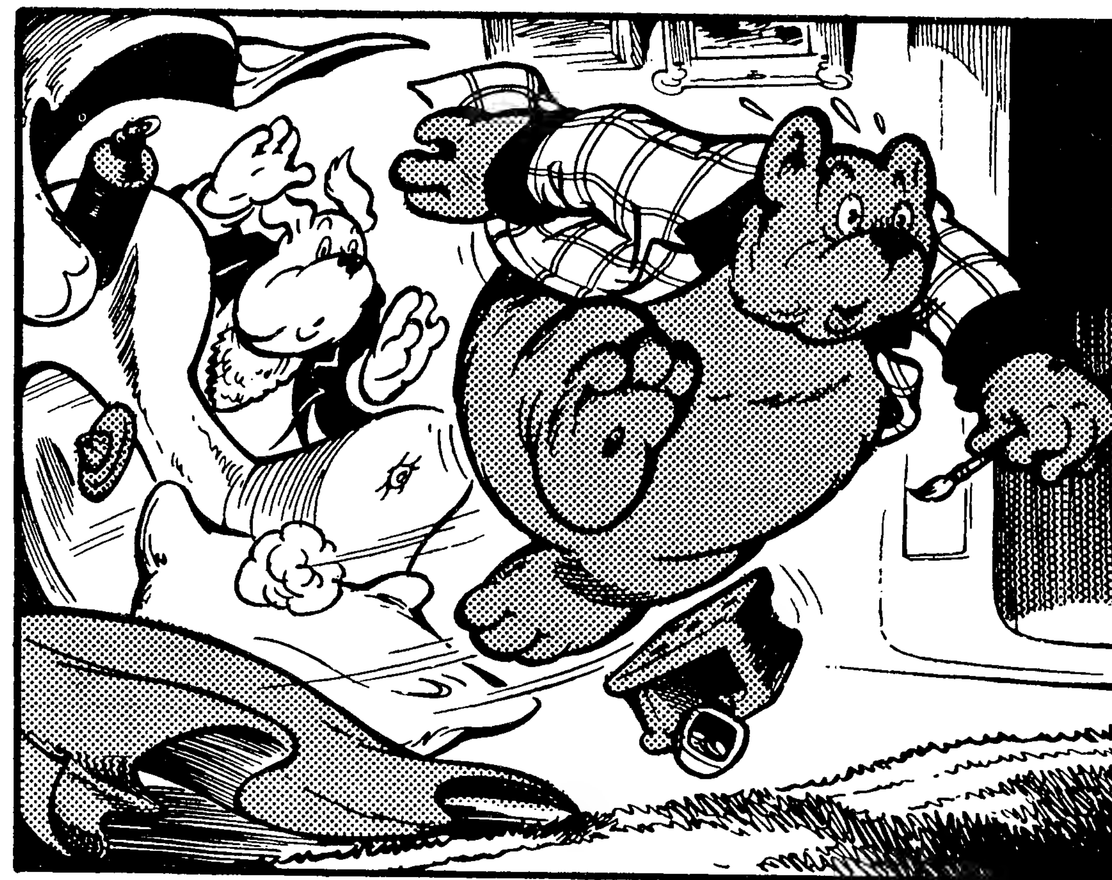
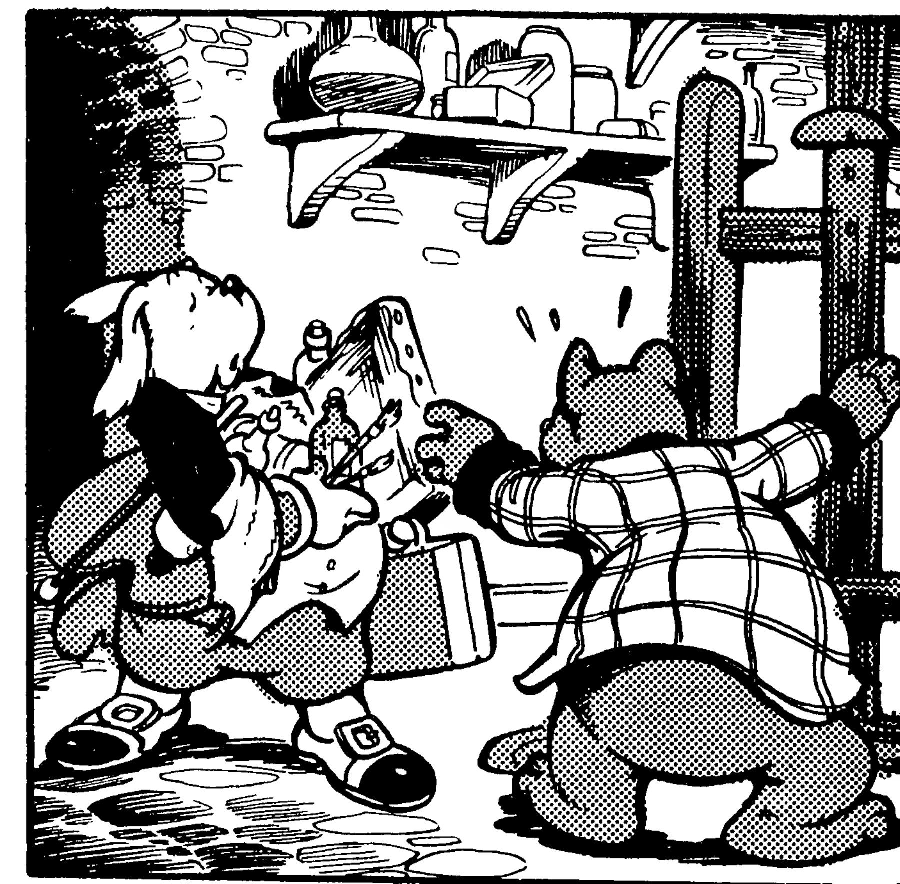
Uit het huis klonk nog steeds de opgewonden stem van de klant, die over zijn gebroken ruiten klaagde en het geloei van de driftige kunstenaar Terpen Tijn, die hem probeerde te kalmeren.
'Rijd me hier vandaan, Tom Poes!' zei heer Bommel met zwakke stem. 'Rijd me naar huis, ik heb behoefte aan een warme kruik! En help me onthouden, dat ik niets meer met schilders en andere ruwe lieden te maken wil hebben! Uit!'
'U hebt daar nog een penseel in uw hand,' zei Tom Poes.
'Hm? O, dat!!' zei heer Ollie. 'Dat neem ik mee als een herinnering! Een gedachtenis uit de tijd, dat mijn jong talent zo ruw en wreedaardig door de deur heen gegooid is! Ach ja, op deze manier gaan vele genieën ten gronde, jonge vriend!'

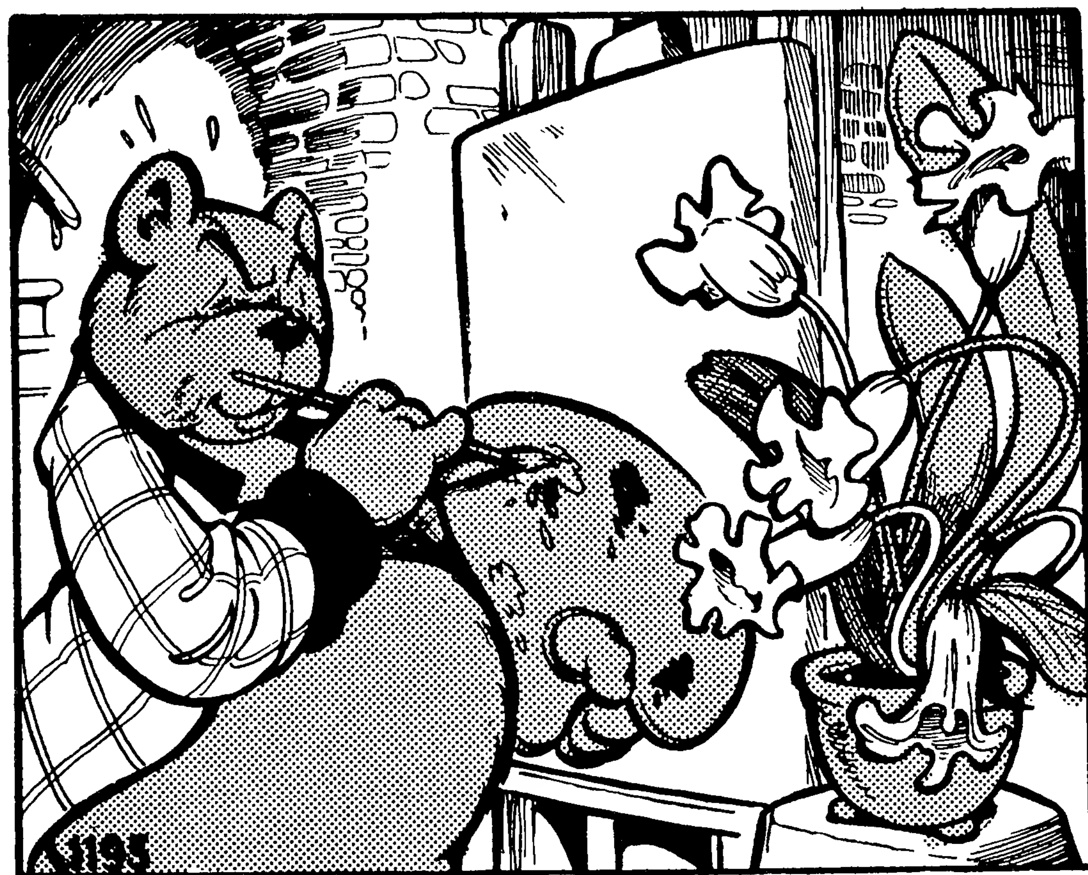
Tom Poes reed de Oude Schicht naar Bommelstein en leidde heer Bommel naar de deur.
'Ik ga maar niet mee naar binnen!' zei hij. 'Joost zal nu wel verder voor u zorgen!'
'Ach ja!' mompelde heer Ollie, 'laat me maar alleen met mijn leed, jonge vriend. Ik moet dit allemaal in eenzaamheid verwerken, om weer tot klaarheid te komen, als je begrijpt, wat ik bedoel! Het ga je goed! Denk nog maar eens aan mijn miskende en verwaarloosde figuur als je aan het pret maken bent!'
Tom Poes liep dus verder en Joost loodste heer Bommel een kamer binnen, waar hij hem in een diepe stoel liet zakken.
'Graag een deken over mijn benen, Joost!' zei heer Ollie met geknepen stem. 'En maak even een stoof om mijn voeten te warmen, wil je? En als je dan toch bezig bent, kun je meteen wel een hete kruik voor mijn hoofd maken. Ik voel een verkoudheid opkomen. Boven liggen nog anti-grieppillen, Joost, haal die eventjes! Maak dan maar meteen een hete groc klaar, want er komt een hoest opzetten, als je begrijpt, wat ik bedoel! Het is een verschrikkelijk gevoel om miskend te worden, Joost! Alleen in een vijandige wereld, met niemand, die voor je zorgt! Dank je Joost, nu nog een maagpoedertje, graag! En laat me dan alleen, je drukke geloop vermoeit me onuitsprekelijk!'
Joost gehoorzaamde en toen zat heer Bommel dus alleen. Hij staarde weemoedig naar het penseel, dat hij nog steeds in de hand had en zuchtte diep...

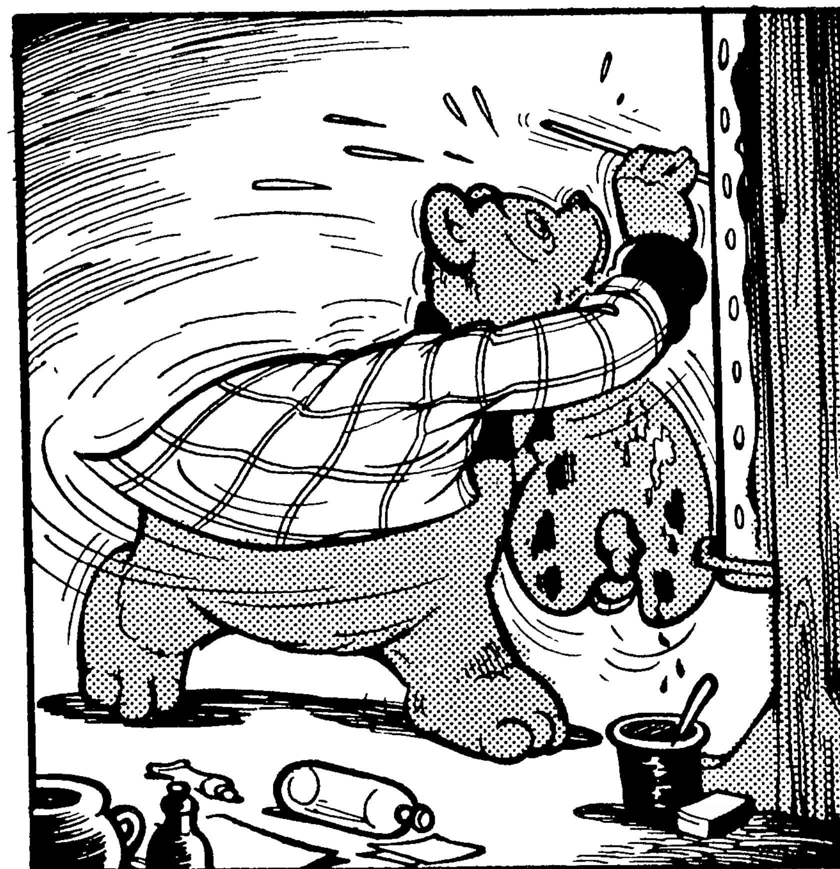

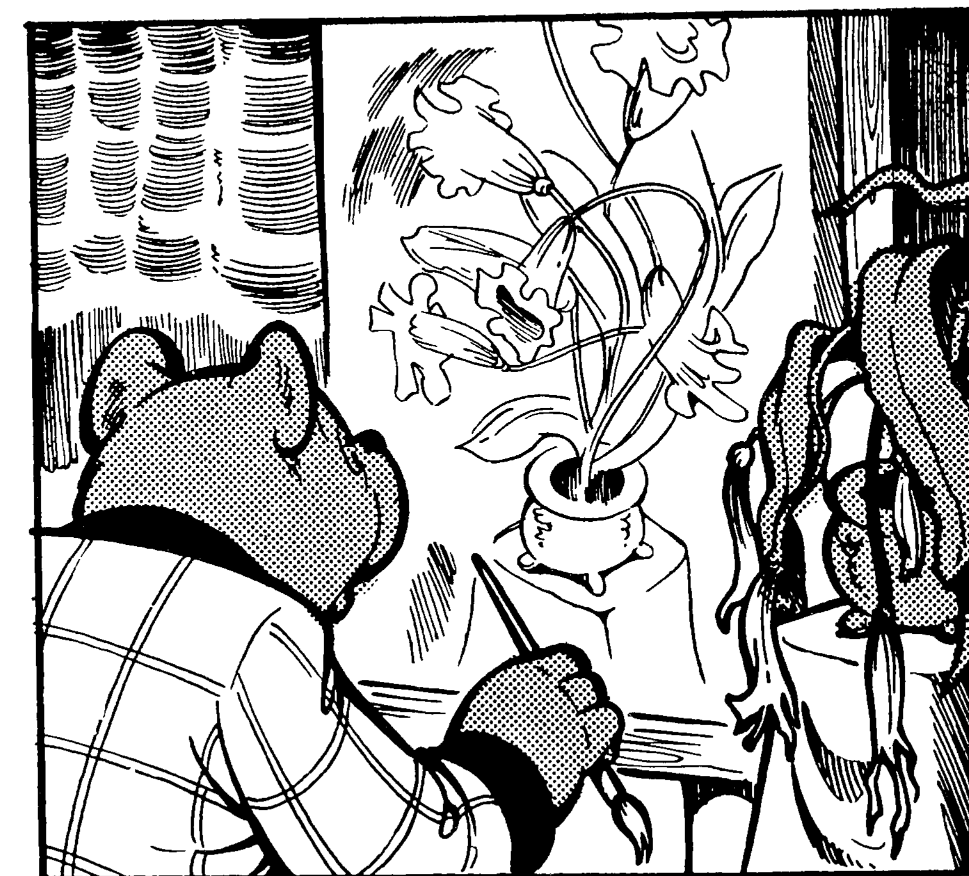

Heer Bommel staarde dus naar het penseel, dat hij in zijn hand gehouden had en zuchtte diep.
'Een goed penseel!' mompelde hij. 'Ik kon er toch maar wàt goed mee overweg! Als ik nog denk aan dat gordijn, dat ik geschilderd heb..., die plooien en die kleuren... Knap! Zéér knap, al zeg ik het zelf! Jammer, dat ik er alleen maar de omgeving mee mocht schilderen! Ach, onzin! Ik zal nu nooit meer schilderen... Eh... waarom zou ik... ik bedoel: Waarom zou ik eigenlijk nooit meer schilderen, bedoel ik? Ik heb toch niets meer met die Terpen Tijn te maken? Ik ben een groot schilder! Een kunstenaar! Ik voel het! Ik trek me van niemand meer iets aan!'
En met die kreet sprong heer Ollie overeind en wierp het tafeltje met medicamenten tegen de vloer.

'Joost!' riep hij tot zijn trouwe bediende, die verschrikt binnensnelde, 'Joost! Op de zolder staat nog een schildersezel! De ezel van mijn oom Euzebius, je weet wel! Haal die eens even, Joost! En kijk dan meteen eens naar de schildersdoos die oom altijd gebruikte, die moet daar ook nog staan. Er zitten goede kleuren in, want oom was zéér goed in het naschilderen van Alpengezichten van prentbriefkaarten, als je begrijpt, wat ik bedoel! We zijn een kunstzinnige familie, Joost, al zeg ik het zelf!'
'Zoals u beveelt, heer Olivier!' zei Joost, ijverig heensnellend.
En zo gebeurde het, dat heer Bommel een half uurtje later opnieuw voor een ezel stond; omringd door flessen olie, verflappen, terpentijn, tubes verf, doeken en alles wat daar zo bij behoort...

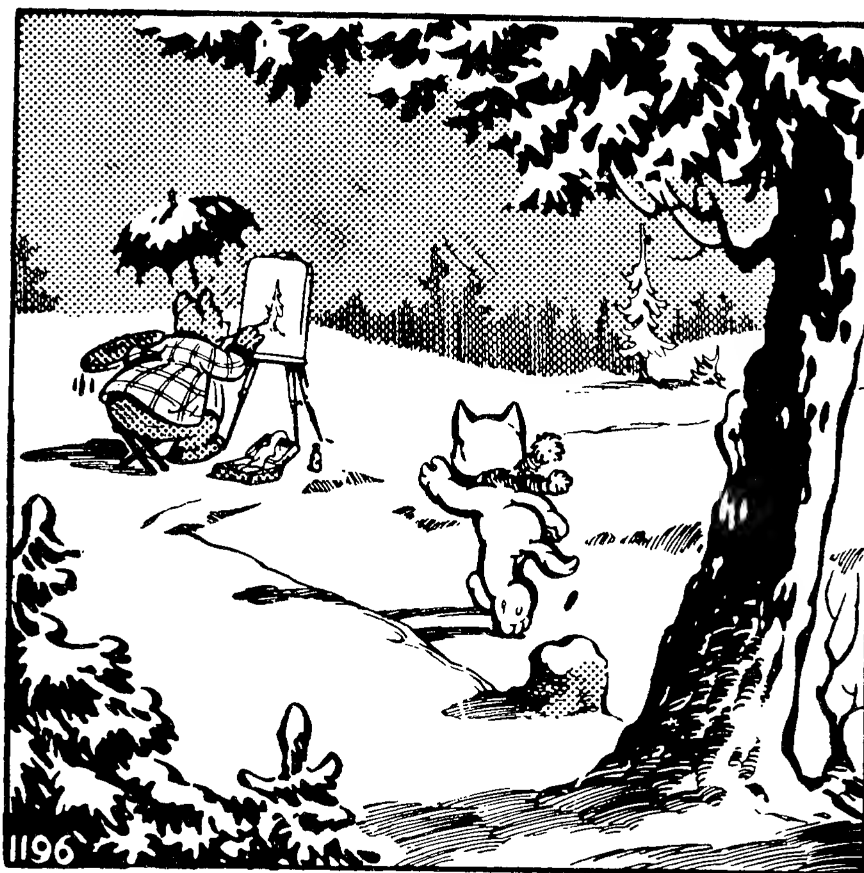
Heer Bommel stond dus voor het doek op de ezel en keek peinzend om zich heen.

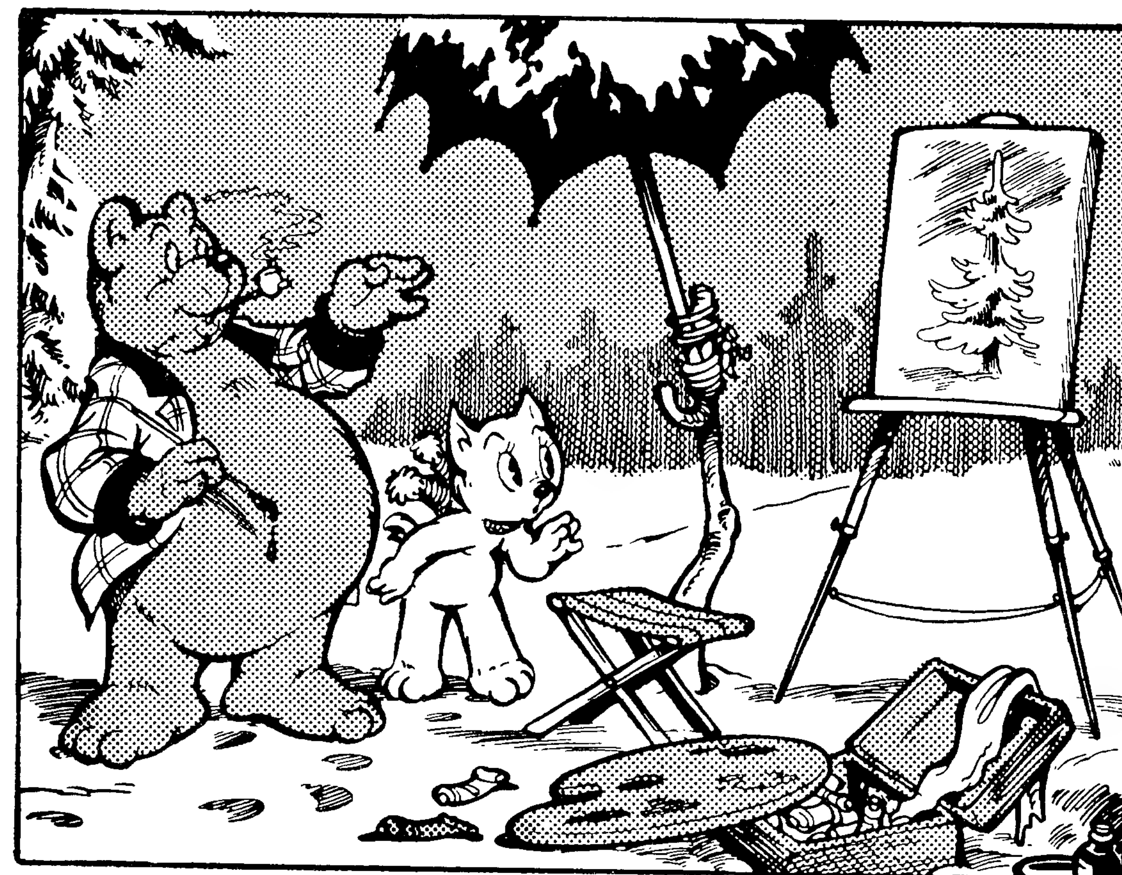
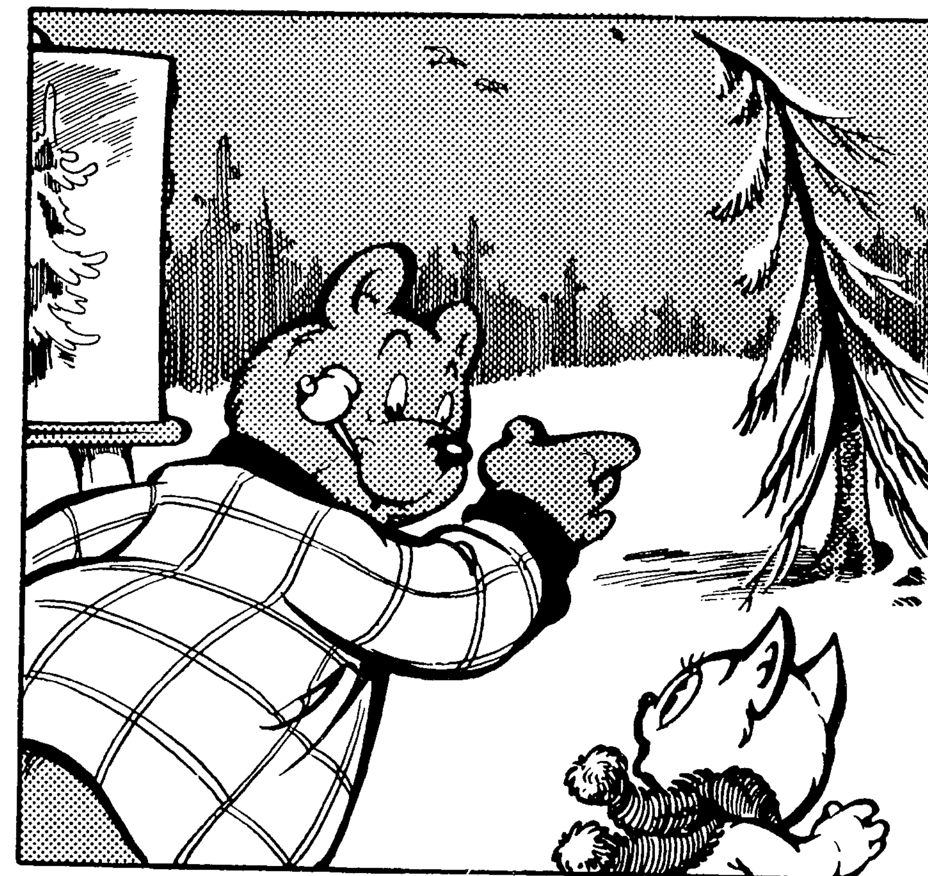
'Da's ook wat!' mompelde hij ontevreden. 'Nu ben ik klaar om te gaan schilderen en nu weet ik niet, wàt ik zal gaan schilderen. De inspiratie bruist door mijn aderen, als iemand begrijpt, wat ik bedoel en ik zou niet weten, wat... Wacht eens! Daar staat een aardig plantje! Zou ik... hm ja! Ik voel het! Dat plantje ga ik uitschilderen! Komaan! Een beetje groen uit die tube en het werk is al half gedaan!'

Het plantje, dat heer Ollie's aandacht had getrokken, was, als ik me niet vergis, een aspidistra. Een fraaie, goedgebouwde plant, met een wèl-belijnd bladwerk en een kloeke nerf, die zijn kinderziektes ongeschonden had overleefd en door Joost zorgzaam werd onderhouden.

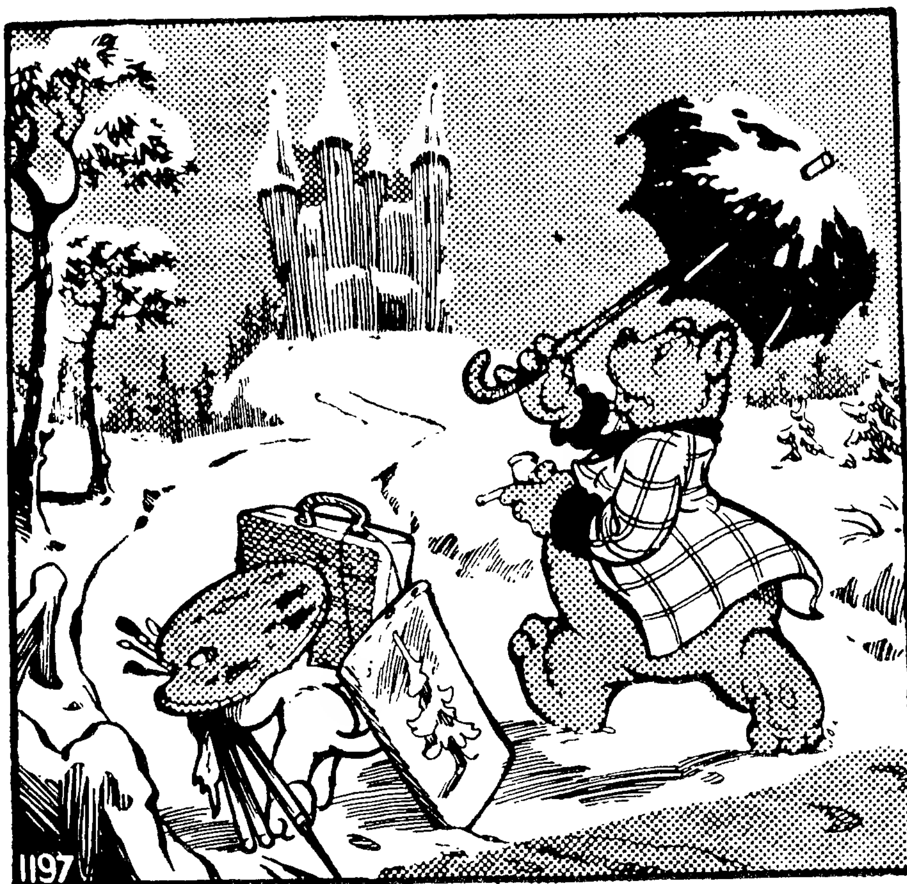
Heer Bommel bestudeerde de vegetatie enige tijd aandachtig, nam toen met zijn penseel nauwkeurig de maat en begon te werken. En ja, toen hij een paar streken had gedaan, begon het penseel te trillen. Het kreeg om het zo uit te drukken, een eigen leven en heer Bommel hoefde het alleen maar vast te houden. Met grote snelheid mengde hij de kleuren, met forse streken zette hij de plant op het doek en heer Ollie had het verschrikkelijk druk om dat allemaal bij te houden. Maar na een half uur van koortsachtig werken stond de aspidistra op het linnen, nog mooier dan hij ooit in werkelijkheid geweest was.

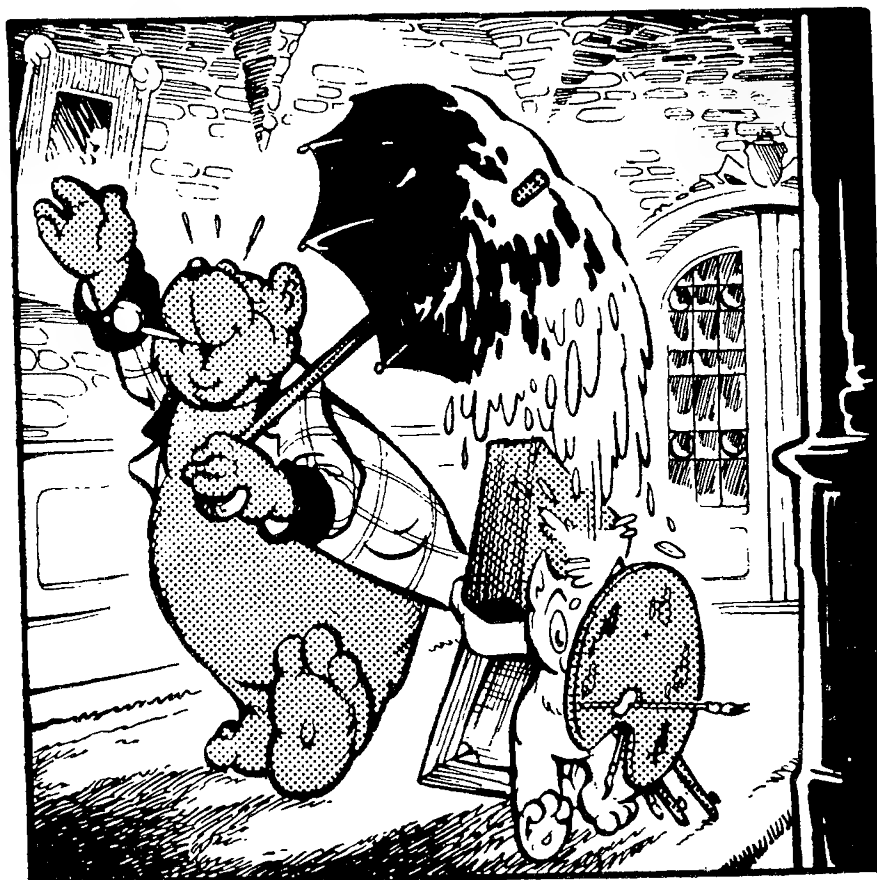
Maar één ding was vreemd. De plant zelf was totaal verlept en verdord.

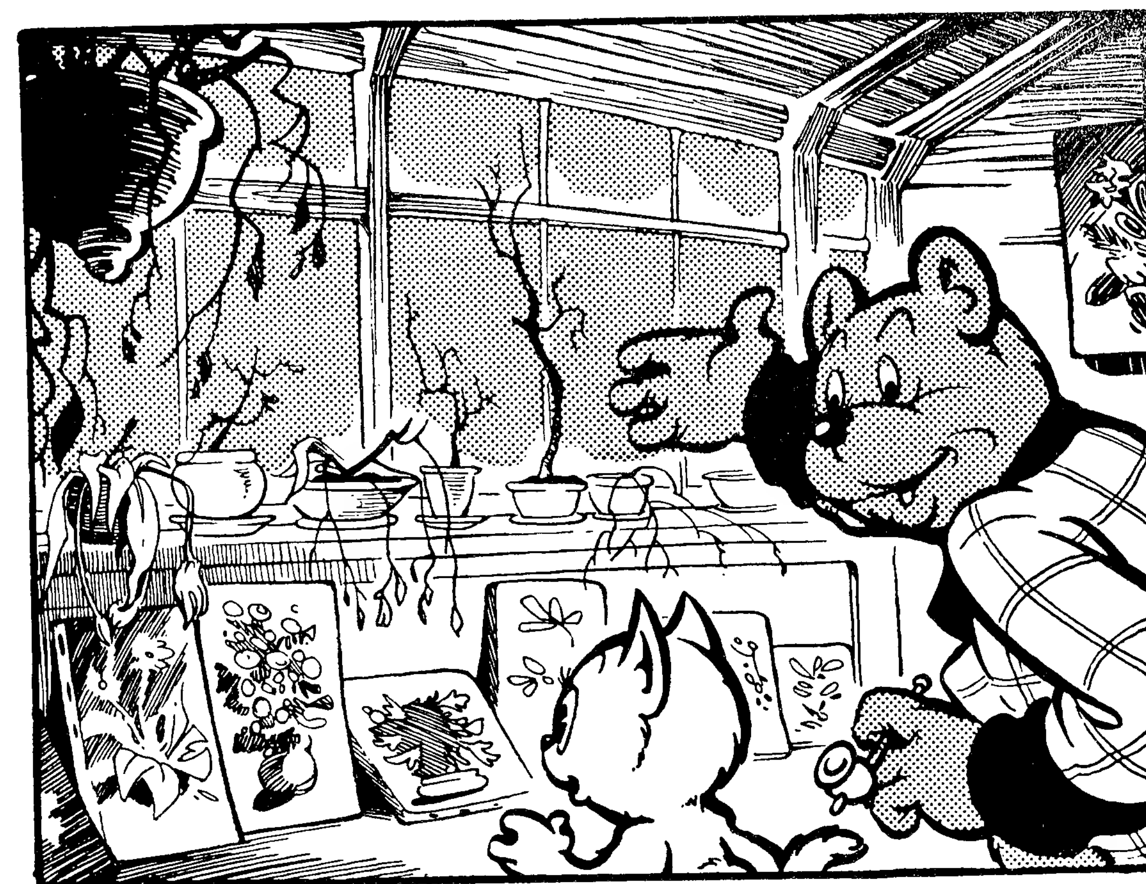

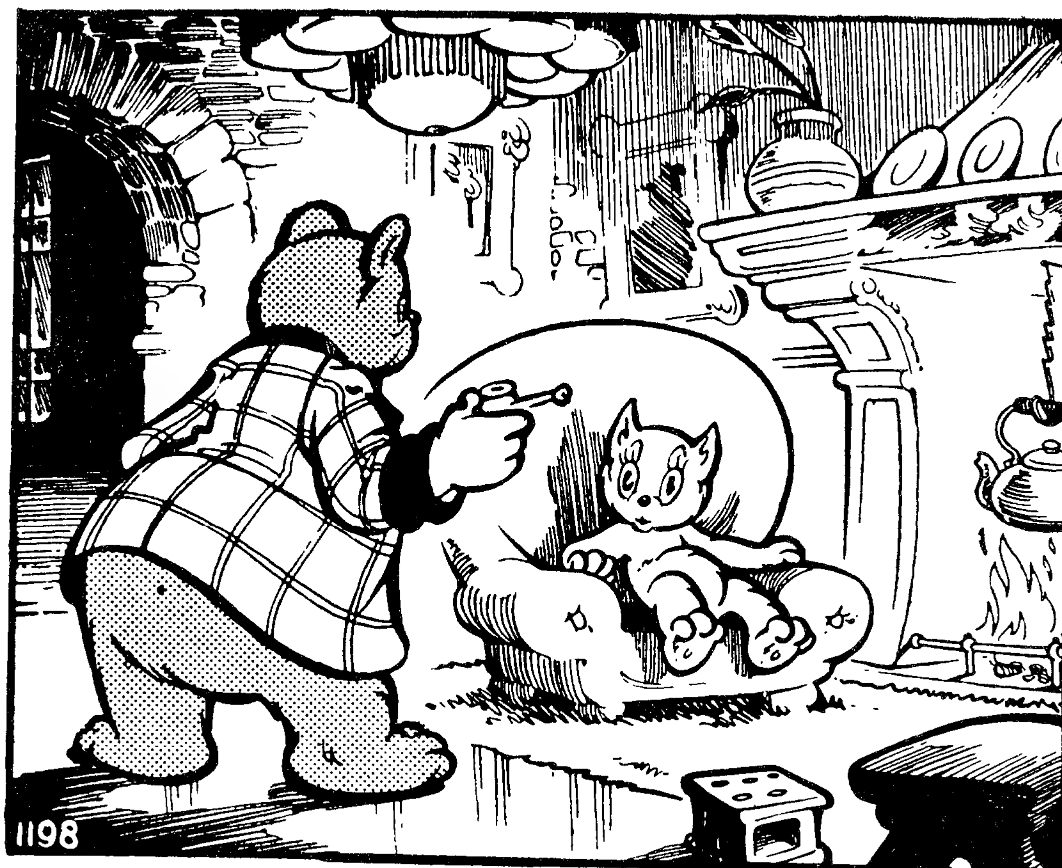
Op een mooie ochtend, een paar dagen later, wandelde Tom Poes door de witte velden en genoot van de natuur, toen zijn oog ineens getroffen werd door een gestalte, die onder een paraplu in de sneeuw zat.
'Hé!' mompelde Tom Poes. 'Dat lijkt heer Ollie wel! Wat zou die daar doen? Als hij niet oppast, zal hij nog kou vatten!'
Maar toen hij dichter bij kwam, zag hij, dat zijn vriend hard aan het werk was! Hij was, om kort te gaan, aan het schilderen!
'Hallo, heer Ollie!' riep Tom Poes. 'Ik dacht, dat u nooit meer iets aan kunst zou doen!'
'Hm, huh?' bromde heer Bommel, 'oh... hallo eh... Tom Poes!' En hij ging koortsachtig verder met het mengen van verven. 'Stoor me niet!' pruttelde hij. 'Ik werk! Ik eh... ik vibreer, als je begrijpt, wat ik bedoel!'
'Ik begrijp het!' zei Tom Poes, die verbaasd toekeek en zag hoe onder de forse streken van heer Bommel's penseel een boom op het doek ontstond. Het was een spar, een forse, donkergroene spar, die zijn volle takken tegen de grijze hemel uitstrekte.
'Mooi!' zei Tom Poes, toen heer Bommel na een poosje zijn penseel weglegde en met een diepe zucht zijn voorhoofd droogde. 'Dat is knap werk, heer Ollie! Erg knap! Doet u dat uit uw hoofd?'
'Uit mijn hoofd?' vroeg heer Bommel verontwaardigd. 'Welnee! Ik schilder naar de natuur, dat zie je toch? Dáár staat de echte boom!'
Tom Poes keek en zag een dode spar op enige afstand staan.
'Maar die boom is helemaal kaal!' riep hij uit.
'Ach... hm... tja!' zei heer Ollie met een zucht. 'Die is uitgevallen terwijl ik schilderde... tja... dat is vervelend! Maar het schilderij is mooi, hè?'

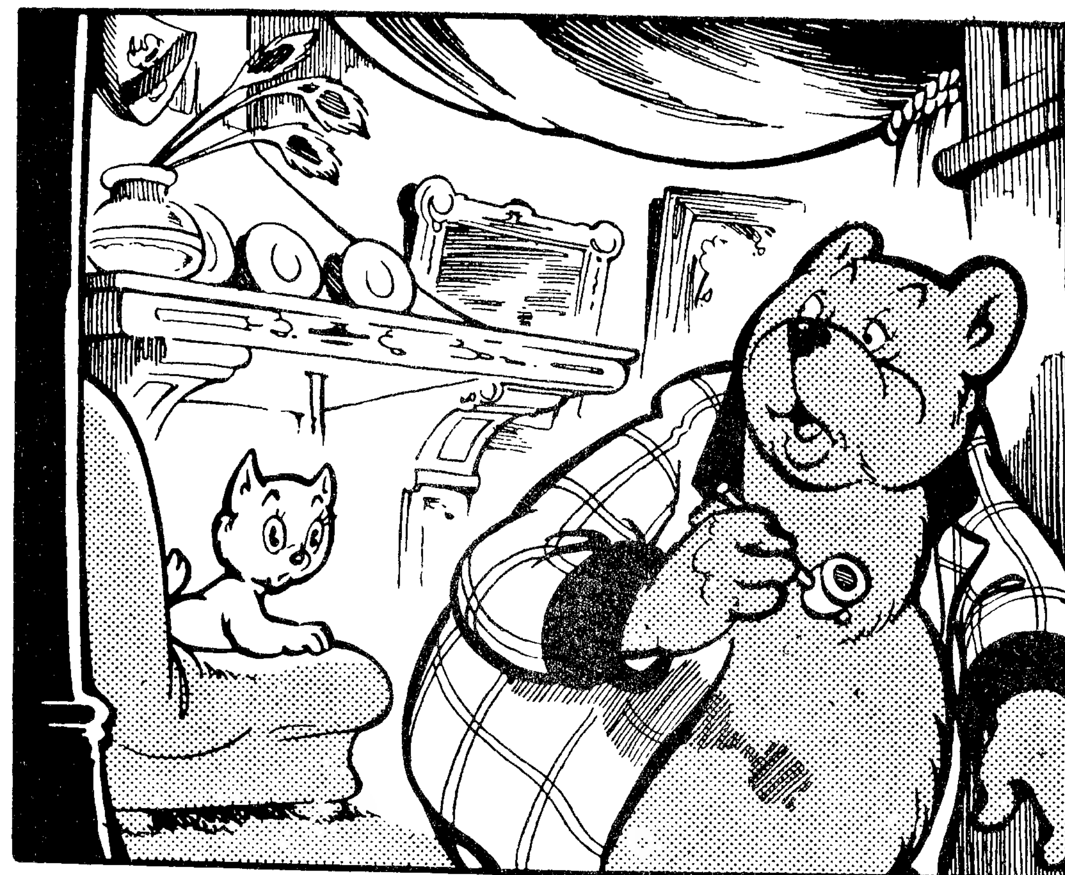

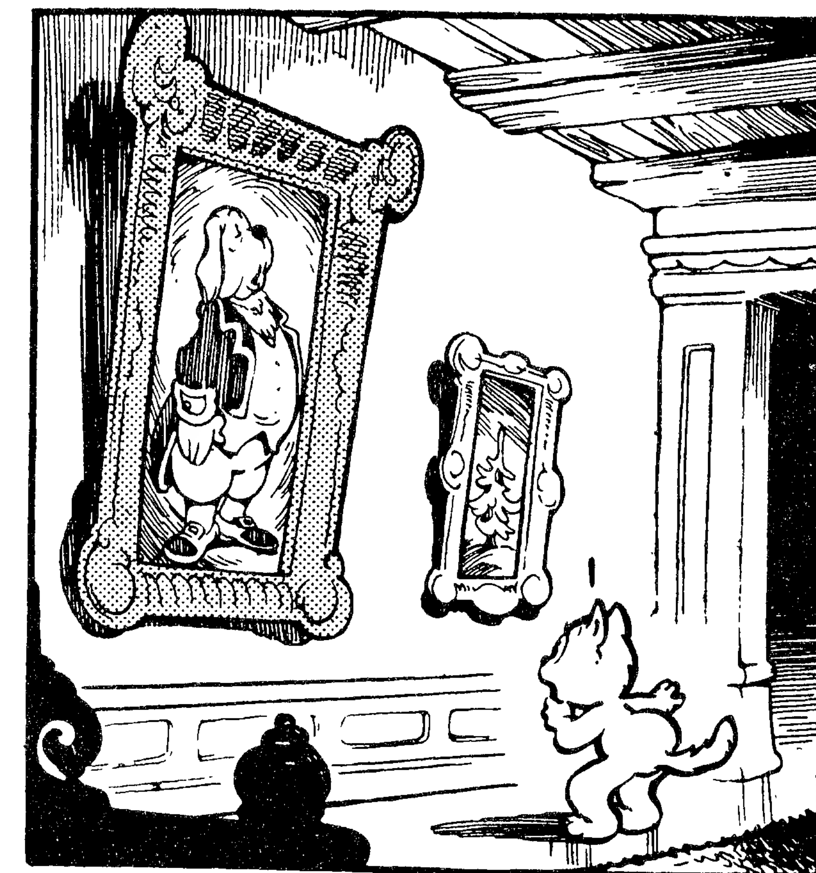

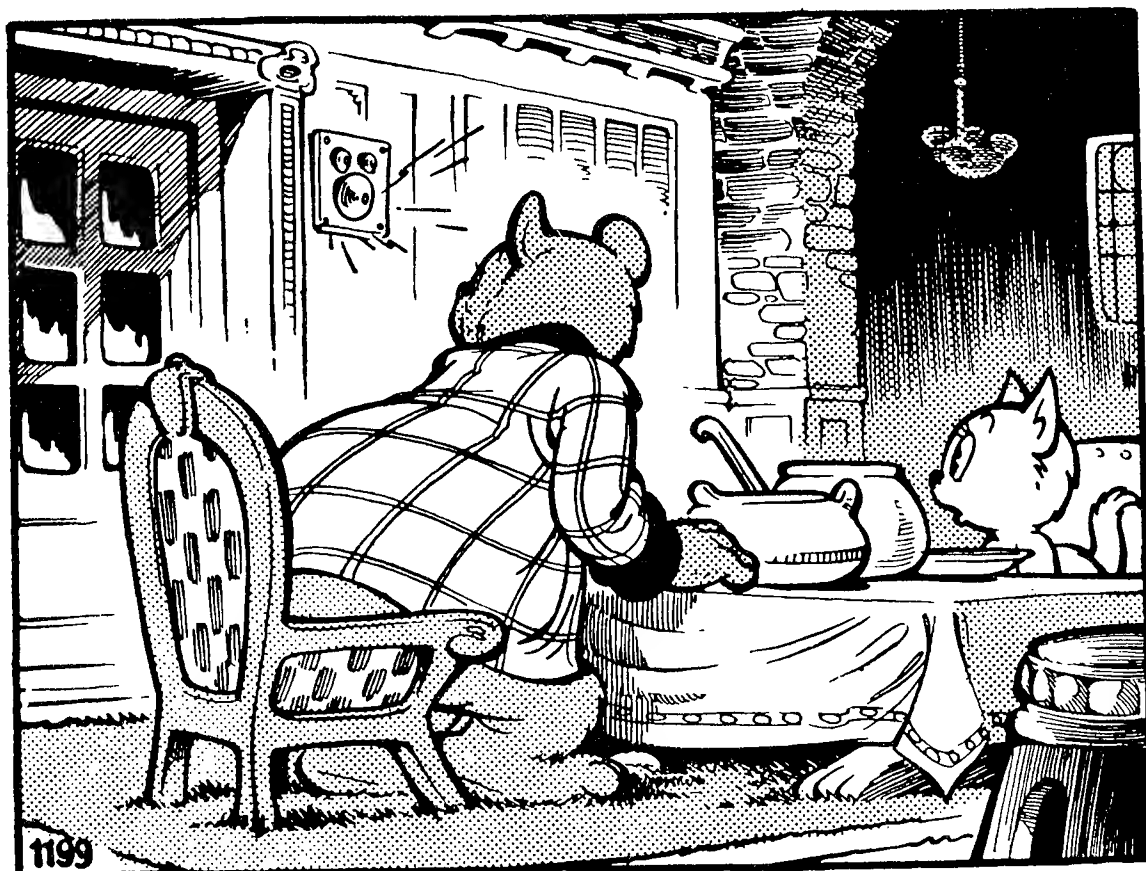
Heer Bommel pakte zijn spullen in zijn schilderskist, maakte zijn penseel schoon en laadde toen de hele uitrusting op de rug van Tom Poes.
'Dit wil jij zeker wel even voor me dragen, hè?' vroeg hij vriendelijk. 'Wij, kunstenaars, hebben uiterst gevoelige handen en de minste inspanning stoort onze vibratie, als je begrijpt, wat ik bedoel. Maar de paraplu zal ik persoonlijk vasthouden, dank je!'
Tom Poes zei niets, doch liep goedig achter zijn vriend aan.
'Als je er dan tòch op staat om me even thuis te brengen,' vervolgde heer Bommel, 'kan ik je meteen mijn werk eens laten zien! Ik heb véél gedaan de laatste dagen, jonge vriend! Mijn werkkracht is verbazingwekkend – op het gebied van ijver en doorzettingsvermogen ken ik trouwens mijn gelijke niet, dat weet je! Maar alles wat ik op 't ogenblik maak is even prachtig, dat is nog het mooiste! Ik weet, dat ik een bizonder iemand ben, al zeg ik het zelf, maar mijn schilderkunst overtreft mijn stoutste verwachtingen. Kom maar eens mee, hier de gang door, dan gaan we naar de wintertuin. Juist, kom binnen! Daar, op de grond staan de schilderijen, die ik hier gemaakt heb. Alle bloemen en planten, die hier bloeiden en groeiden heb ik op het doek gezet, en allemaal even prachtig, zeg nu zelf!'
'Ja!' zei Tom Poes verbaasd, 'ze zijn erg mooi, werkelijk! Maar waar zijn die bloemen en planten waar u het over had? Ik zie hier alleen maar wat potten met dooie stengels!'
'Oh... eh, hm, dàt!' zei heer Ollie aarzelend. 'Ja, dat is vervelend! Alle planten zijn dood gegaan, terwijl ik ze schilderde! Erg hinderlijk!'

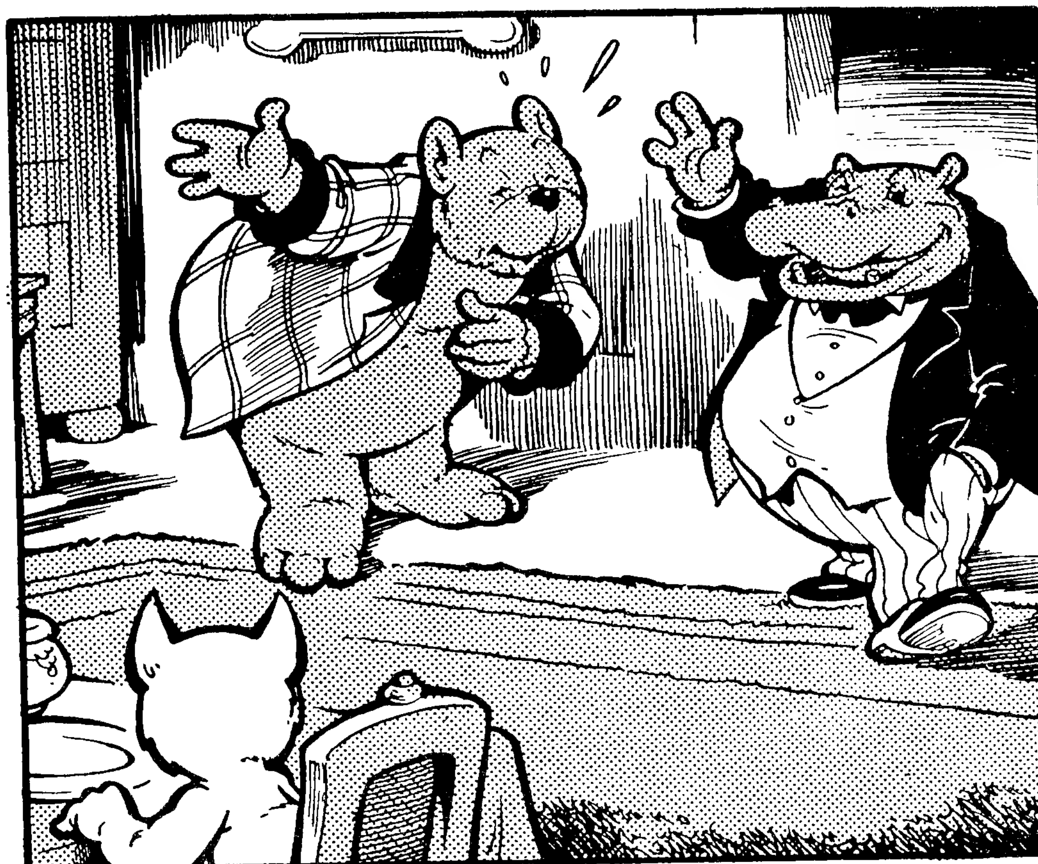

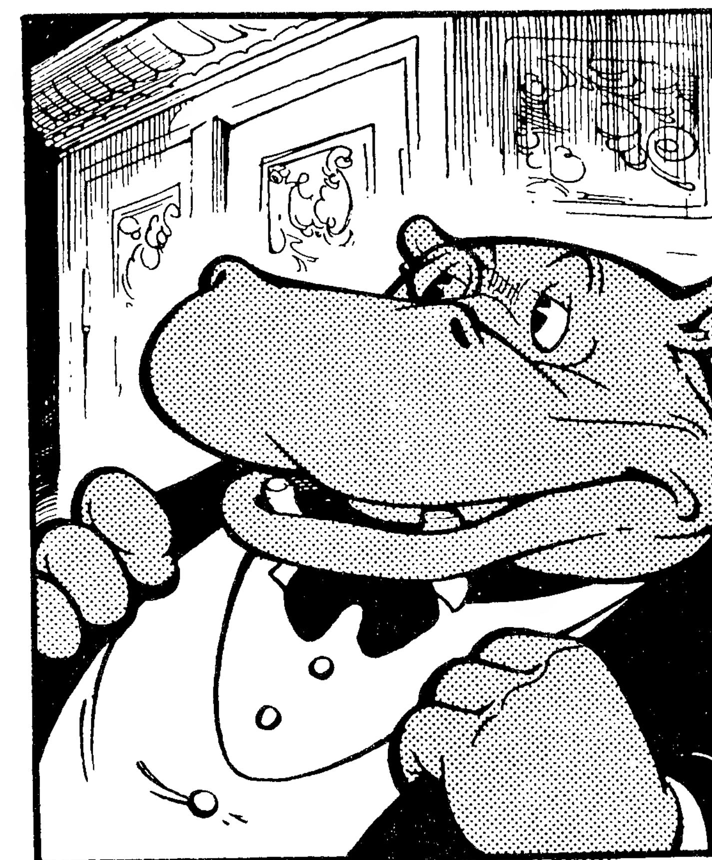

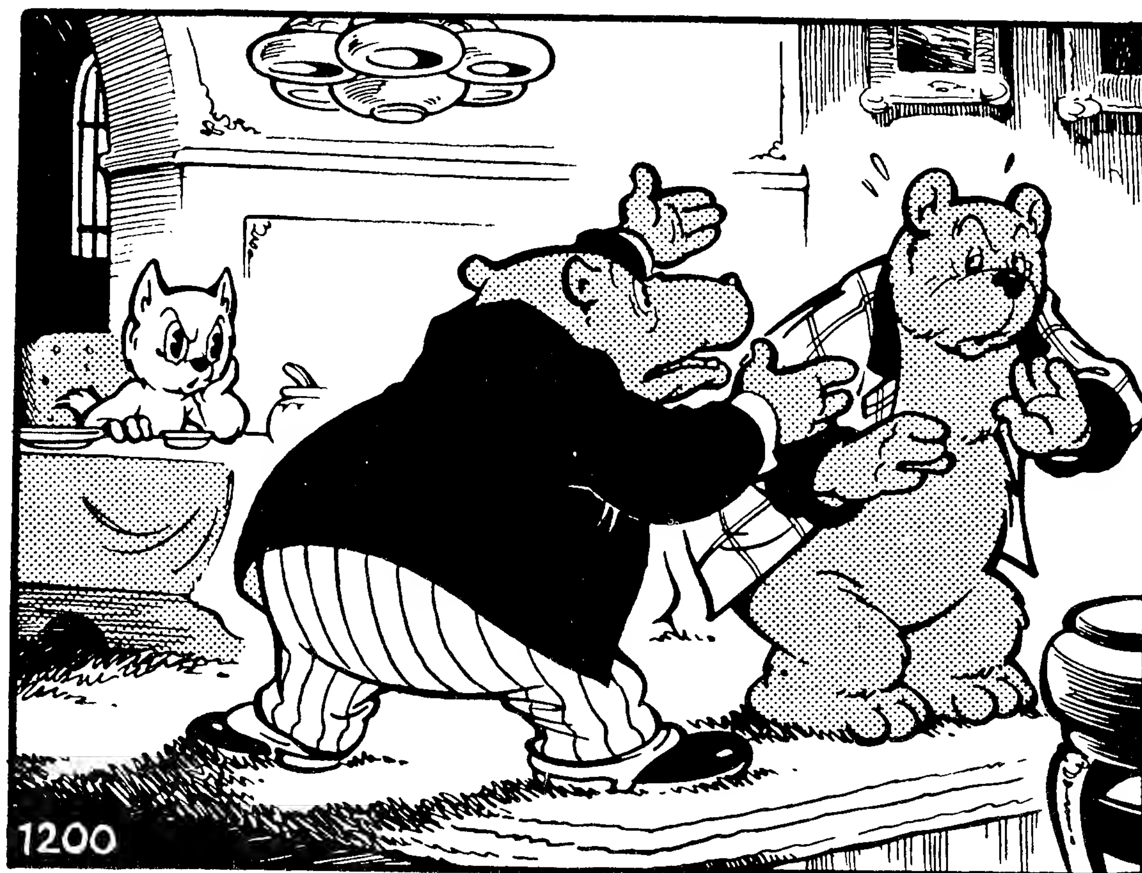
'Ja, het is vervelend, dat al die planten dood gingen, terwijl ik ze schilderde!' zei heer Bommel peinzend. 'Maar komaan, ze zijn nu onsterfelijk geworden, omdat ik ze op het doek heb vastgelegd, nietwaar? Zo mooi als ze nu zijn, waren ze in het echt niet eens, haha!'
'Ja,' zei Tom Poes, 'dat is waar. Maar het is vreemd, heer Ollie! Die spar, die u vanmiddag hebt geschilderd, was ook dor toen u klaar was!'
'Ja, ja,' zei heer Bommel. 'Wat ik zeggen wilde, jonge vriend! Je blijft toch een hapje meeëten, nu je toch hier bent? Het is maar een eenvoudige pot, hoor! Erwtensoep uit blik! Maar dat komt, omdat ik persoonlijk moet koken!'
'Is Joost er dan niet meer?' vroeg Tom Poes verwonderd. 'Ja, ja!' riep heer Ollie haastig. 'Eh... dat is te zeggen, hij is niet zo lekker, zie je! Een beetje stijf en zo... misschien een griepje gevat! En nu blijft hij een poosje op zijn kamer!' 'Arme Joost!' zei Tom Poes. 'Die was anders nooit ziek!'
'Nee, zo gaat dat!' zei heer Bommel, naar de deur lopend. 'Een ogenblikje dus, ik ga even koken!'
Tom Poes bleef alleen achter en liep de kamer eens rond. 'Vervelend voor heer Ollie, dat Joost ziek is!' dacht hij. 'Een saaie boel! Enfin, misschien is het wel eens goed voor hem om zelf te moeten werken... hoewel hij hard geschilderd heeft, dat moet gezegd worden!'
Op dat moment bleef Tom Poes als door de bliksem getroffen staan. Want, aan de wand vóór hem, hing een levensgroot portret van Joost! Het was knap geschilderd en erg goed gelijkend – het was, alsof het leefde.
'En Joost is ziek!' dacht Tom Poes, die zich beklemd begon te voelen.

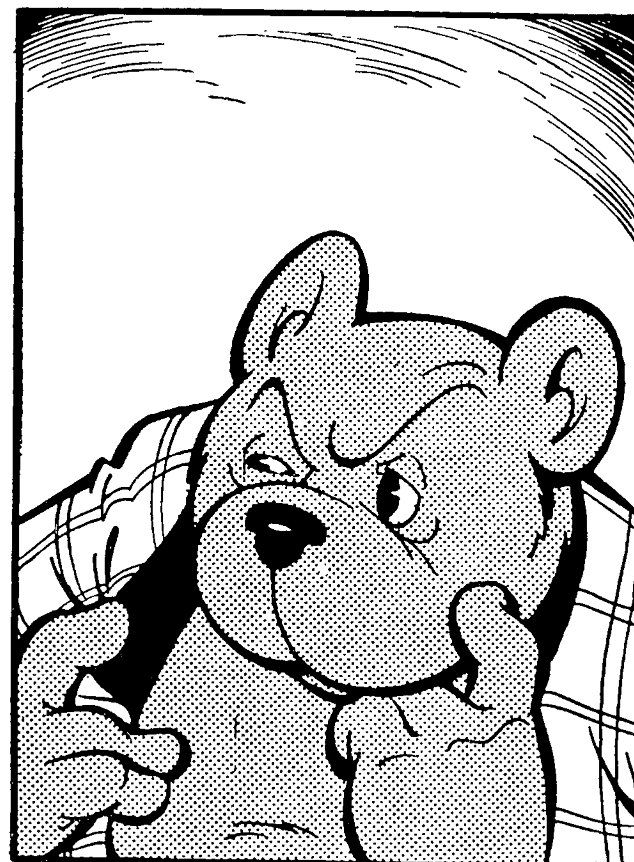
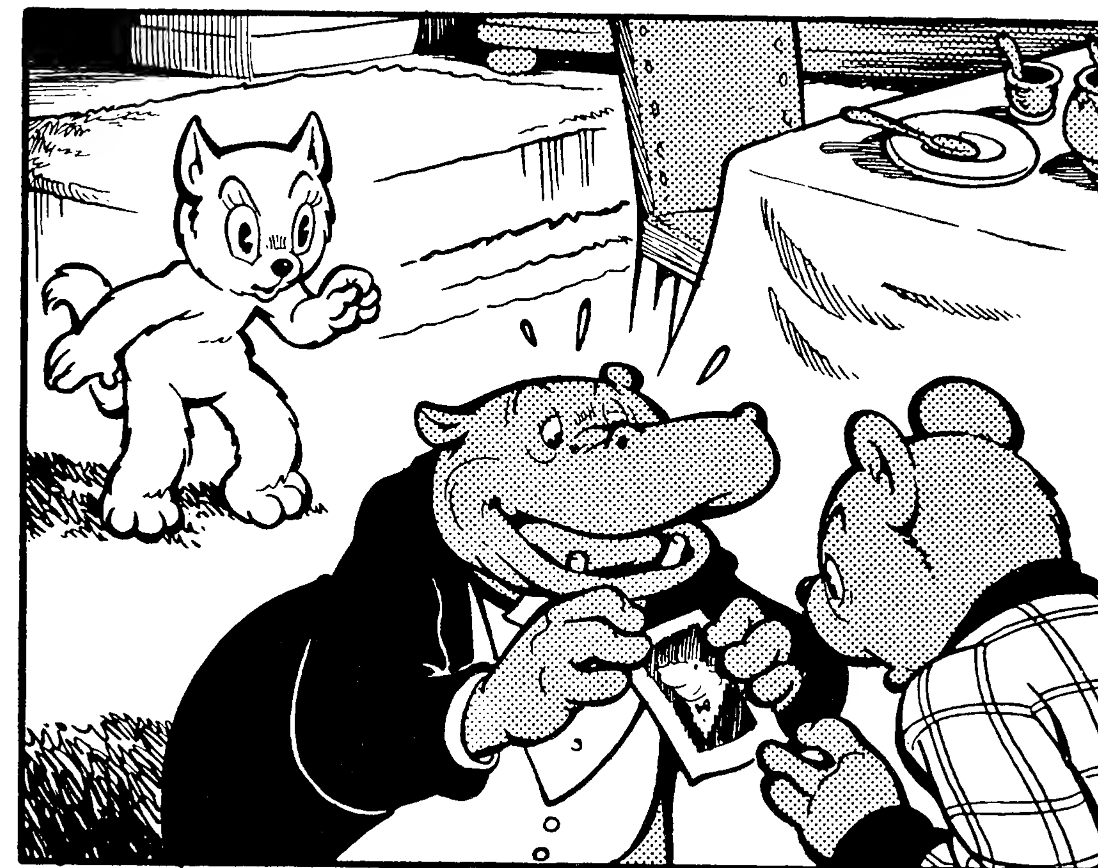

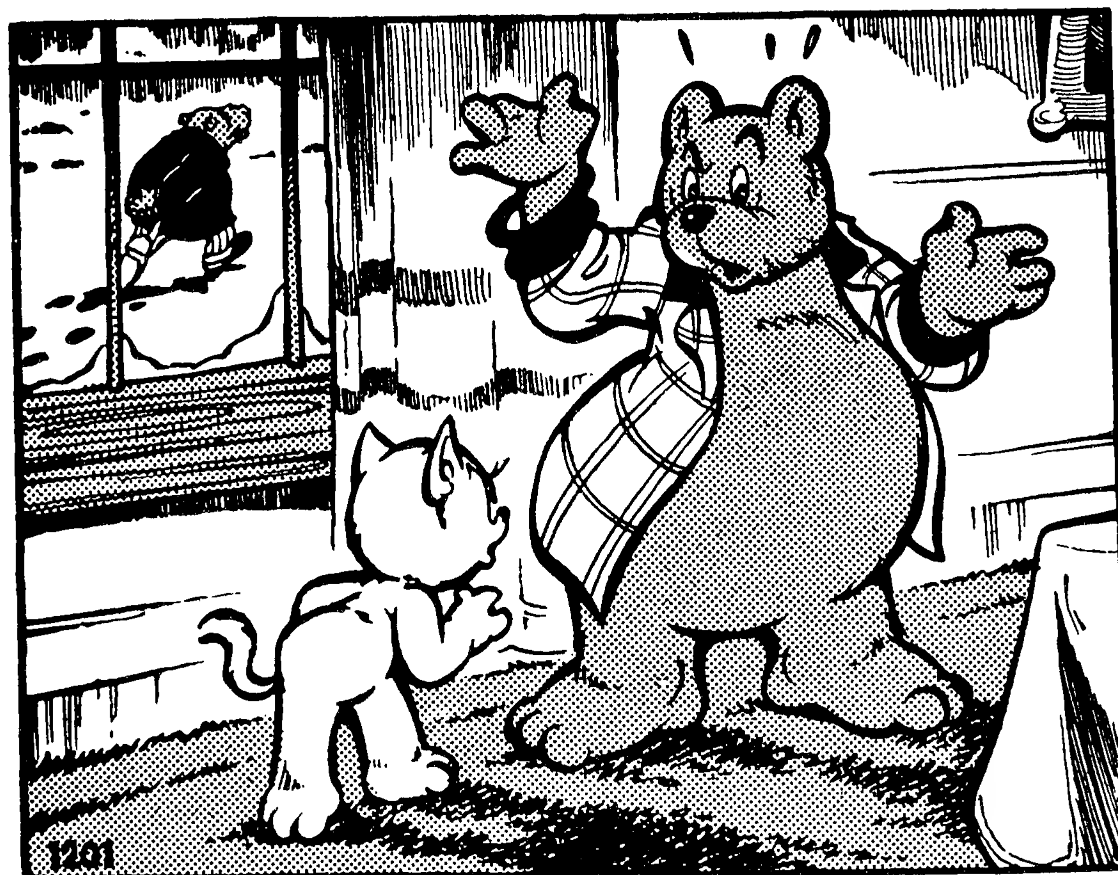

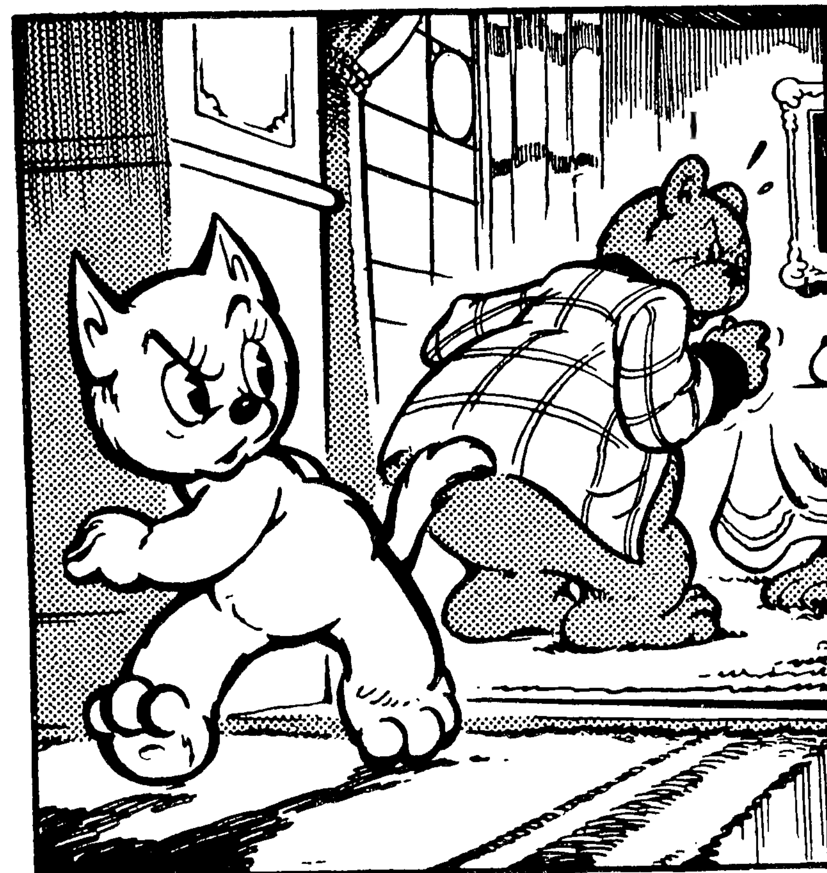
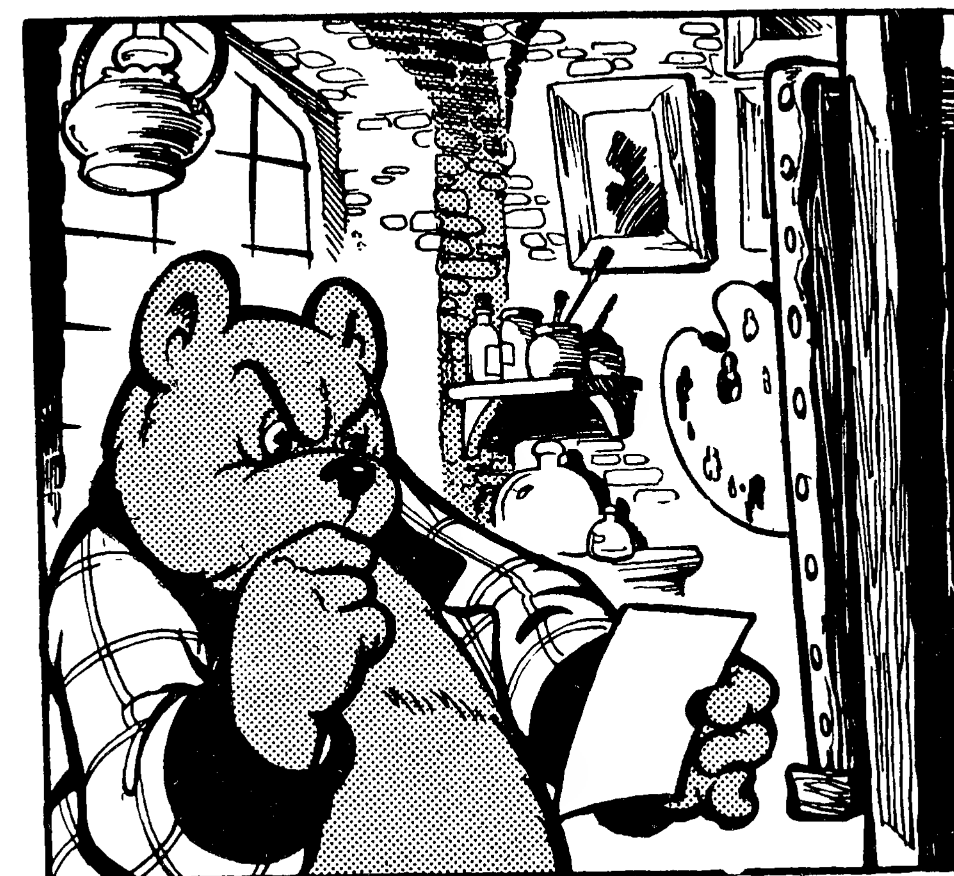
Heer Bommel en Tom Poes waren aan tafel gegaan en aten de eenvoudige maaltijd die heer Ollie persoonlijk had klaargemaakt, omdat Joost ziek was.
'U hebt een mooi portret van Joost geschilderd!' zei Tom Poes. 'Werkelijk èrg mooi!'
'Ja, een aardig stukje!' zei heer Ollie ontwijkend. 'Wil je nog wat brood, jonge vriend?'
'Nee, dank u!' zei Tom Poes. 'Maar wat ik vragen wilde: is Joost soms ziek geworden terwijl u hem aan het schilderen was?'
'Eh, wat? Hoezo?' riep heer Bommel, opschrikkend. 'Nee, natuurlijk niet! Of eigenlijk was het zó, dat... hoewel, om juist te zijn, zou ik willen zeggen, dat... eh... Een ogenblikje, jonge vriend! Daar gaat de bel! Ik zal even gaan opendoen!' En heer Ollie liep haastig de kamer uit. Een ogenblik later liet hij de zware gestalte van burgemeester Dickerdack binnen.
'Goed zo! Eet smakelijk!' riep die. 'Hallo, Tom Poes! Ben je niet trots op je vriend? Daar hebben we nu altijd gedacht, dat hij een sukkel was, die nauwelijks kon lezen of schrijven en daar maakt die vent me het ene mooie schilderij na het andere! Hij schudt ze uit zijn mouw! Zou je dàt achter die kwibus zoeken? Nu, ik niet, hoor! Eerlijk is eerlijk!'
'Kwibus?!' riep heer Bommel verontwaardigd. 'Ik, een heer, een kunstenaar, vol fijne trillingen, een kwibus? Ik zou...'
'Tut, tut!' zei de burgemeester sussend, 'word maar niet boos! Ik kom je eigenlijk vragen of je mijn portret wilt schilderen! De gemeenteraad wil mijn kop in de raadzaal hebben en ik weet niemand die dat beter zou kunnen doen dan jij! Nou, wat zeg je? Een hele eer, hè?'

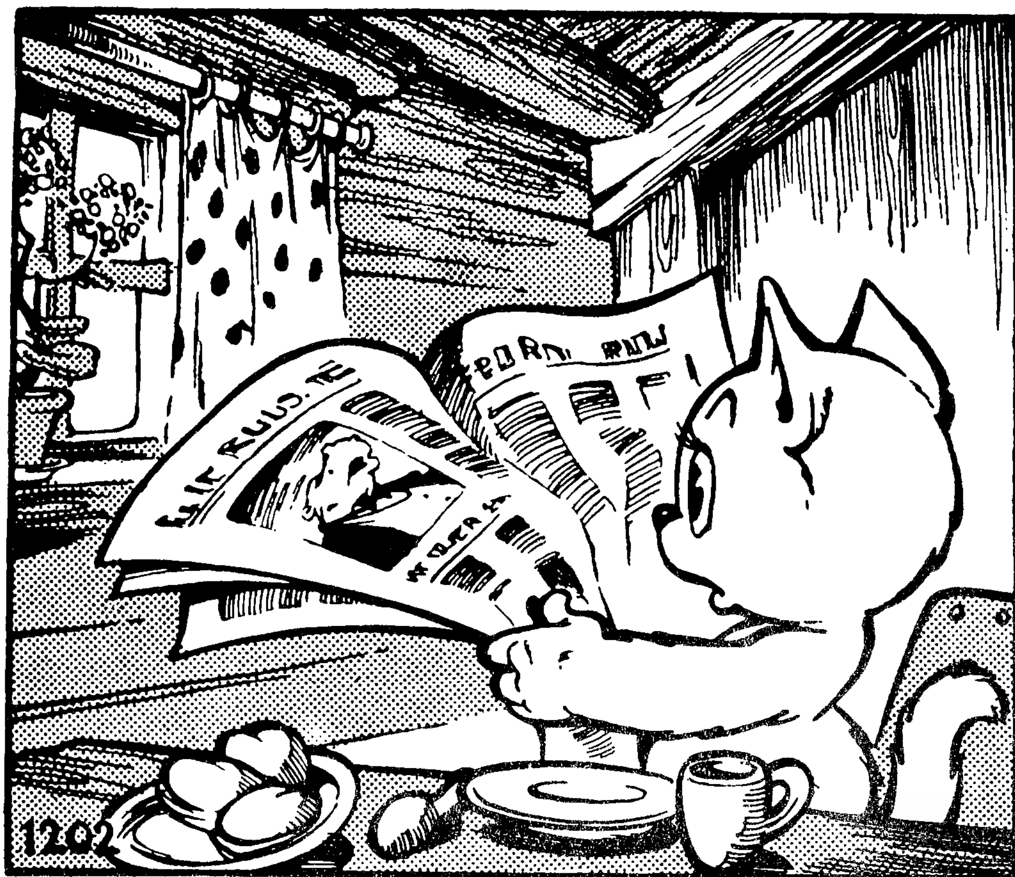

'Ja!' zei de burgemeester, 'da's een hele eer, hè, Bommel? Mijn portret voor het raadhuis, man! En jij mag het schilderen! Ik zag laatst het portret, dat je van je bediende Joost gemaakt hebt en ik dacht: Bommel is precies de knaap die ik voor dit karweitje gebruiken kan!'
'Hm!' zei heer Bommel aarzelend. 'In de eerste plaats ben ik geen knaap, heer Dickerdack! En in de tweede plaats schilder ik niet graag portretten. Ik houd meer van dode voorwerpen en zo. Misschien een enkel bloempje zo nu en dan, als u begrijpt wat ik bedoel, maar... eh... hm!'
'Ach, schei uit, man!' riep de burgemeester. 'Doe niet zo bescheiden! Dat staat je niet! Je kunt niet veel, maar schilderen kàn je, da's vast, wat jij, Tom Poes?'
'Ja, dat is zo!' zei Tom Poes. 'Maar ik geloof toch ook, dat heer Bommel geen portretten moest schilderen!'
Heer Ollie scheen in een verschrikkelijke tweestrijd te verkeren. Zijn gelaat vertrok zenuwachtig en een dof gemompel rees uit zijn borstkas. Maar door de woorden van Tom Poes scheen hij plotseling een besluit te vatten.
'Onzin!' zei hij krachtig. 'Waarom zou ik geen portretten schilderen, jonge vriend? Natuurlijk schilder ik u, heer Dickerdack! Maar eh... niet van u zelf, als u begrijpt, wat ik bedoel. Ik doe het van een foto! Dat doe ik liever, van een foto schilderen, bedoel ik!'
'Hm! Vreemd!' zei de burgemeester. 'Maar dat moet je zelf weten, Bommel, als het maar goed wordt! Hier is een foto – ik heb er toevallig een bij me...'

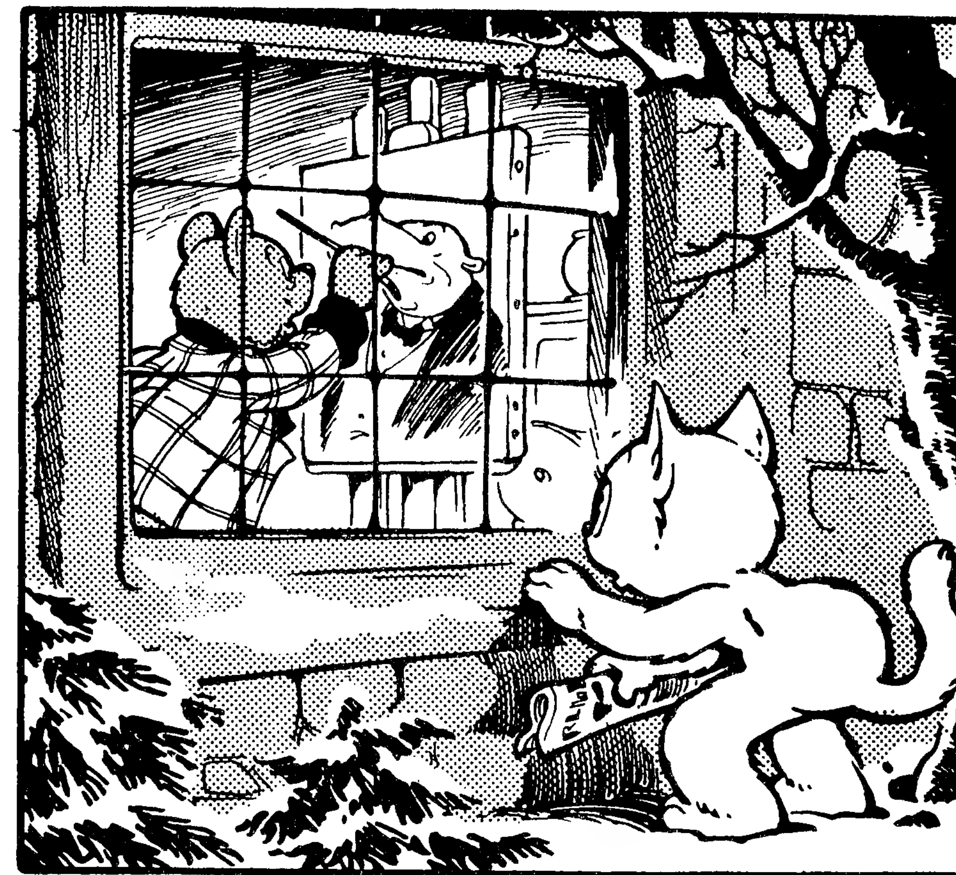

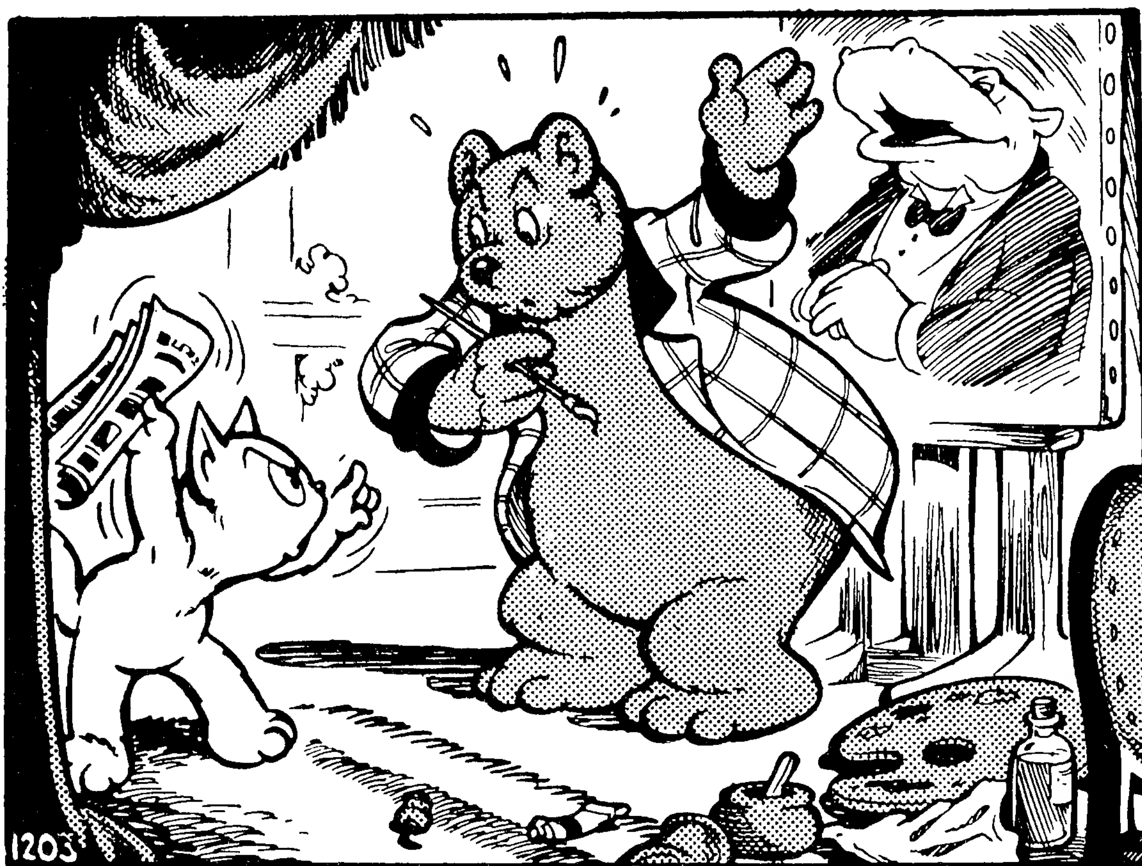
Toen de burgemeester zijn foto gegeven had, liep hij met een joviale groet de deur uit en liet heer Bommel en Tom Poes in een gespannen sfeer achter.
'U moest het niet doen, heer Bommel!' zei Tom Poes.
'Niet doen? Wàt niet doen?!' riep heer Ollie geprikkeld.
'Een portret van de burgemeester schilderen!' zei Tom Poes. 'U weet best, dat er iets vreemds is met dat schilderen van u. Alle planten en bomen die u schildert, gaan dood! U moet voorzichtig zijn!'
'Bah!' riep heer Ollie boos. 'Kan ik het helpen, dat die stomme dingen dood gaan? Trouwens, de burgemeester is toch geen plant? En bovendien schilder ik hèm niet, ik schilder zijn foto, als je begrijpt, wat ik bedoel! Ik begrijp niet, wat je eigenlijk wilt, Tom Poes! Jij hebt altijd wat! Altijd bederf je me de pret! Altijd maak je zure opmerkingen! Je bent zeker jaloers, dat ik zo'n knappe schilder ben, dàt zal het zijn!'
'U moet het zelf weten!' zei Tom Poes. 'Ik ga weer eens verder. Dag heer Bommel!' En hij liep een beetje korzelig de deur uit.
Nu bleef heer Ollie dus alleen achter. In zich zelf mompelend keek hij de verdwijnende gestalte na. Toen zette hij zich in beweging en liep met sloffende passen naar zijn studeerkamer, die hij als atelier had ingericht. Een frons ontsierde zijn wenkbrauwen en een zenuwtrekje deed zijn ooglid sidderen, toen hij zijn palet en zijn penseel opnam.
'Eens kijken...' mompelde hij. 'Waar is die foto? Juist... hm! Nu zal ik dus... Komaan, ik ga... hum! Een portret, hè? Hm!'
Zo kuchend en prevelend bestaarde hij de fotografie en loerde van tijd tot tijd over zijn schouder.
'Komaan! Een portret!' sprak hij eindelijk, en greep zijn verven...

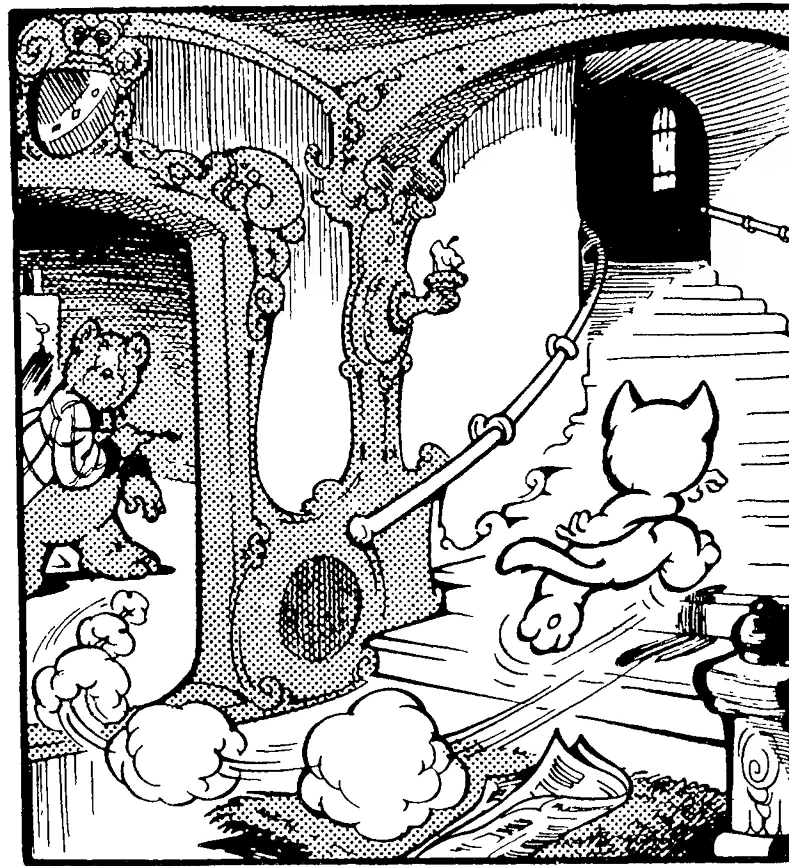
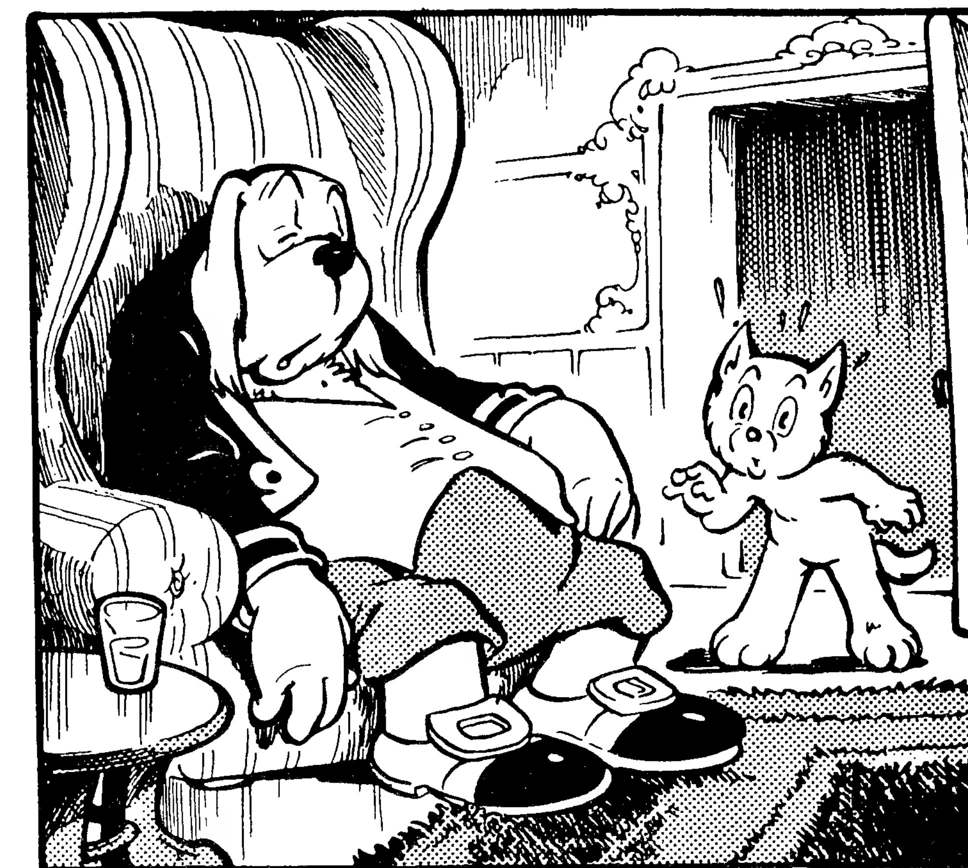

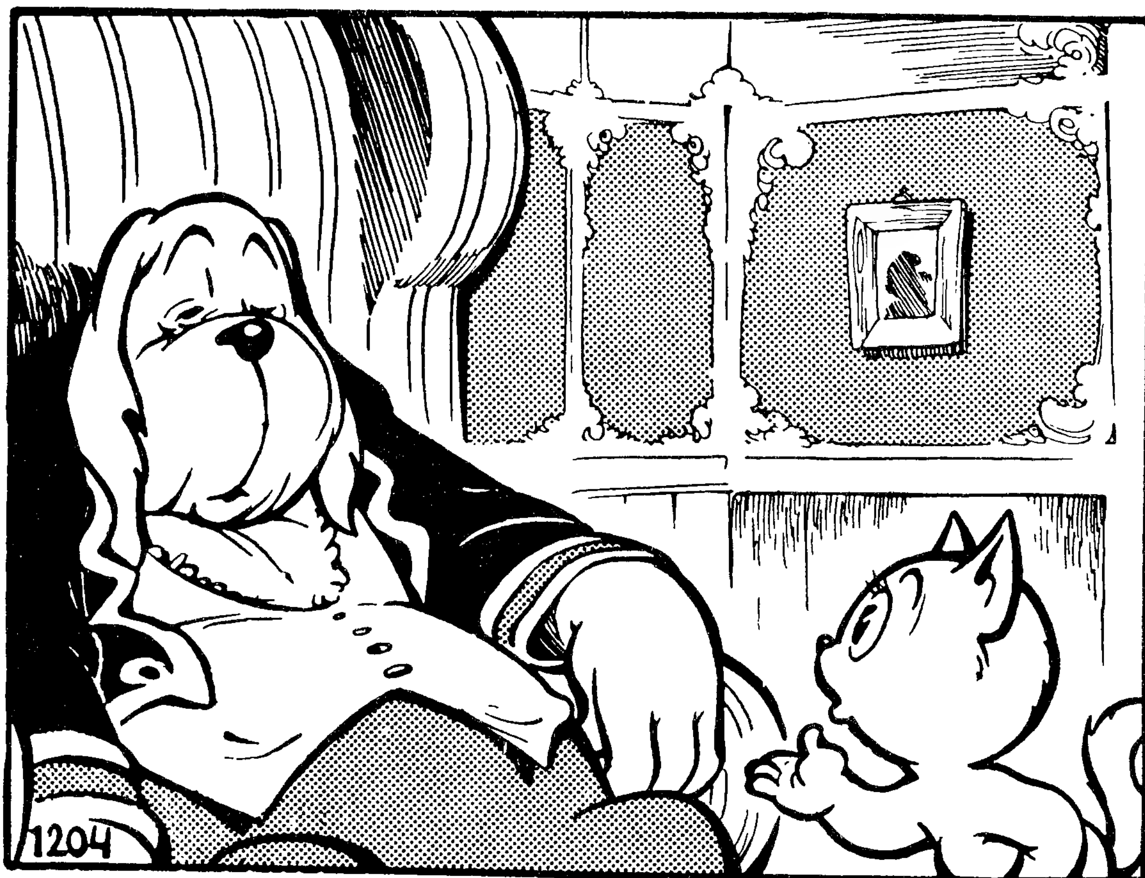

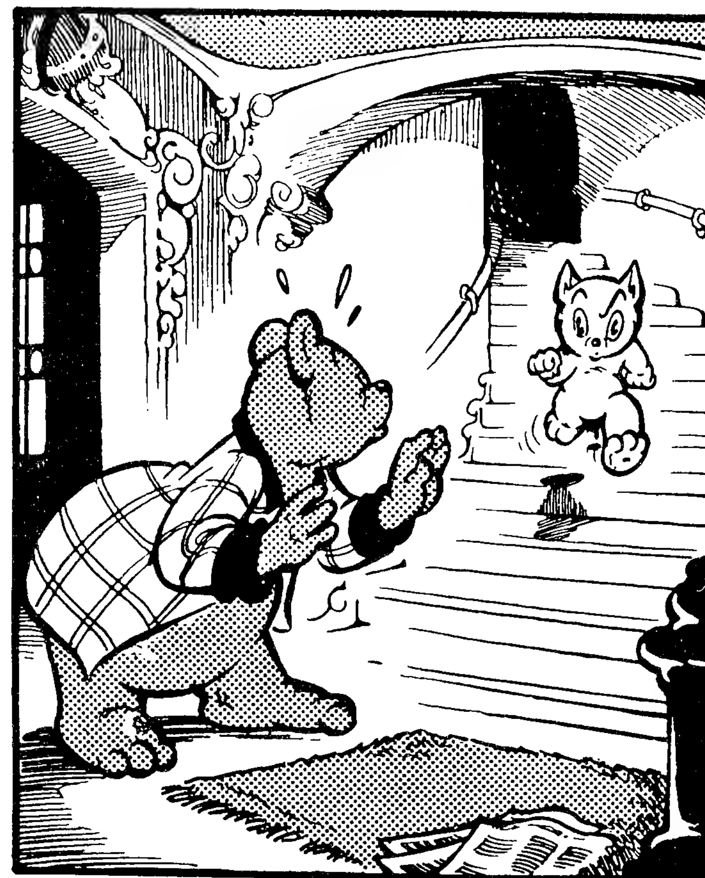
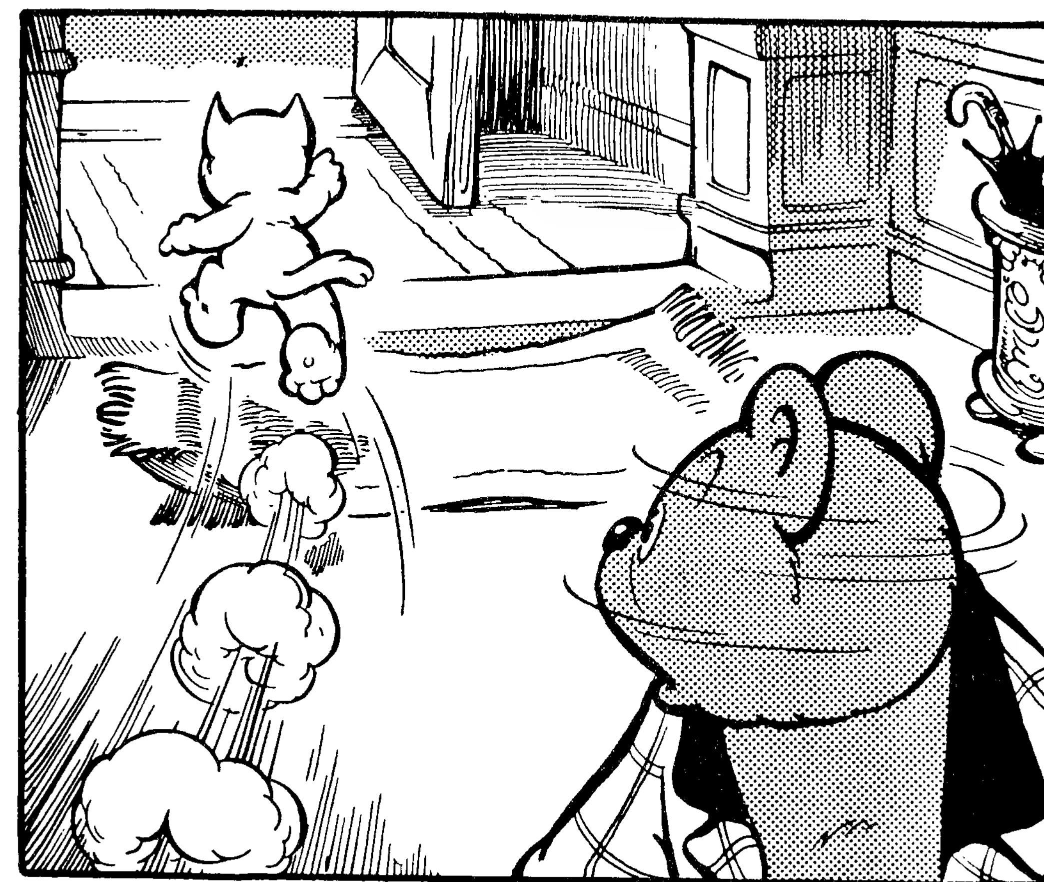
De volgende morgen zat Tom Poes aan zijn ontbijttafel en las het ochtendblad, zoals soms zijn gewoonte was. En terwijl hij al etend kennis nam van de grappen en kwinkslagen die de voorpagina vulden, ontdekte hij tussen al deze scherts ook een ernstig bericht.
'Burgemeester Dickerdack ernstig ziek!' stond er boven. En daaronder: 'Hedennacht werd onze geliefde burgemeester getroffen door een aanval van een onbekende ziekte, die de ijverige en voortvarende figuur onbeweeglijk aan het bed dreigt te kluisteren. Hoewel dit een slag voor onze vriendelijke stad genoemd mag worden, moet niet aan onmiddellijk levensgevaar worden gedacht. De patiënt wordt behandeld door dokter Galpieper.'
'Daar heb je het!' dacht Tom Poes. 'Dáár was ik nu bang voor!' En hij liet zijn ontbijt in de steek en holde zo vlug hij kon naar Slot Bommelstein. Toen hij daar aankwam zag hij uit een van de kamers een licht branden, dat waarschijnlijk vergeten was.
'Dat is een blauwe lamp!' mompelde Tom Poes. 'Zo'n lamp gebruiken schilders, die 's nachts werken, geloof ik! Hm! Dan zal heer Bommel wel aan het schilderen zijn geweest!'
Hij liep recht naar het raam, waarachter de lamp brandde en keek door het venster. En daar zag hij wat hij verwacht had: Op de schildersezel stond een levensgroot portret van burgemeester Dickerdack! Heer Bommel stond er voor en plaatste met dromerig gelaat een laatste streekje.

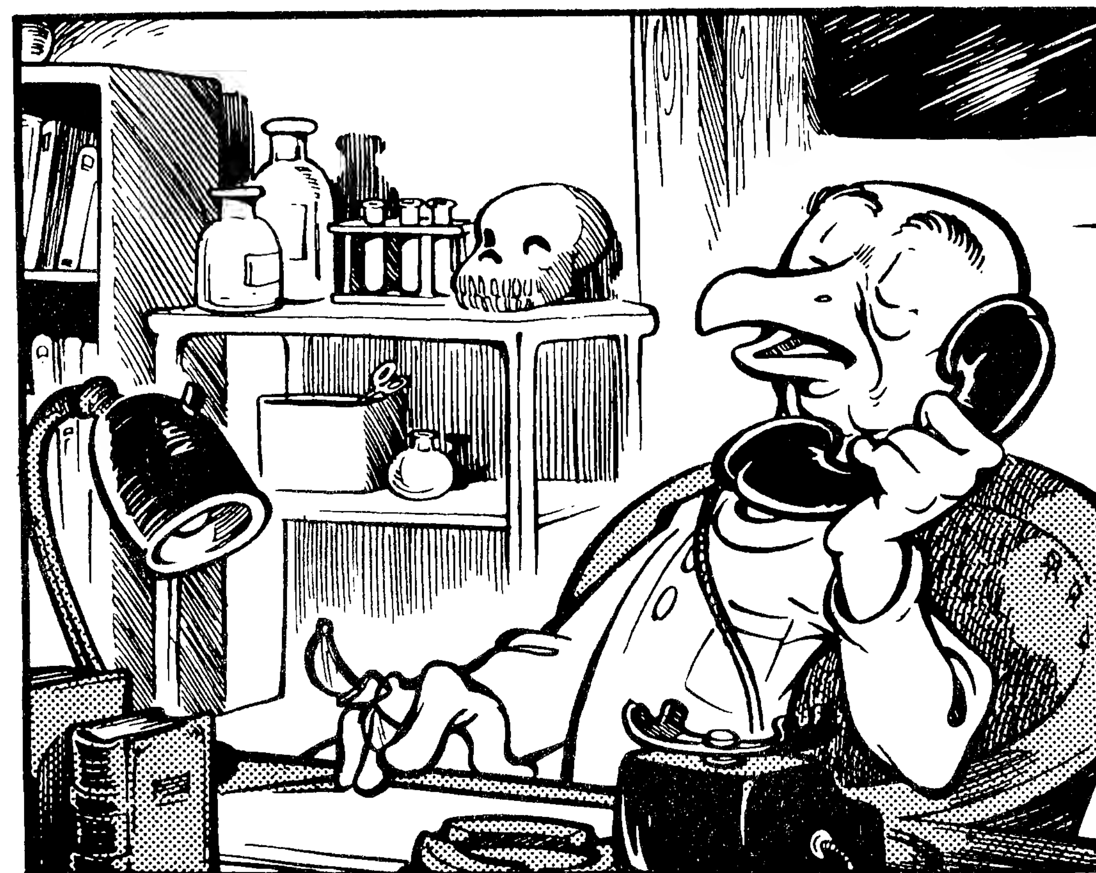
Toen Tom Poes door het raam had gezien, dat heer Bommel bezig was aan het portret van de burgemeester, werden al zijn onaangename voorgevoelens bewaarheid, en hij was dan ook ernstig opgewonden toen hij nu het Slot Bommelstein binnen holde. Dat binnenhollen ging overigens heel gemakkelijk, want de deur stond op een kier; zulke slordigheden kwamen daar voor, nu Joost ziek was.
'U hebt het tóch gedaan!' riep Tom Poes. 'En kijk nu eens wat er in de krant staat?'
'De krant... bah!' sprak heer Ollie, die nog een beetje wazig was van de inspiratie. 'Stoor een groot beeldend kunstenaar toch niet met iets grondstoffelijks als een krant, Tom Poes! En klop voortaan voordat je binnenkomt. Je zou me wel eens lelijk in een van mijn meesterwerken kunnen storen...'
'Ja-maar... hier lees ik dat de burgemeester ernstig ziek is! En u hebt zijn portret geschilderd! Daar heb je het nu al!'
'Wa... wàt?' vroeg heer Bommel. 'Wat heb je? Burgemeester... ziek? Nou... eh... nee... enne... wat heeft dat met dit portret te maken? Gewoon maar van een foto geschilderd! Een papieren foto! Gewoon maar, als je begrijpt wat ik bedoel...'
'Ja – heel gewoon!' sprak Tom Poes streng. 'En hoe zit dat met Joost, die u óók geschilderd hebt? Ik wil er meer van weten!'
En meteen stormde hij de trappen op naar het bedienden-kamertje, waar Joost zich in zijn vrije uren met slapen onledig hield. Heer Bommel pruttelde nog wat onderaan de trap, maar dat hoorde Tom Poes al niet eens meer. Die rukte de deur van het kamertje open... en daar zat Joost, de eens zo opgewekte dienaar, in geheel verstijfde en versufte toestand.

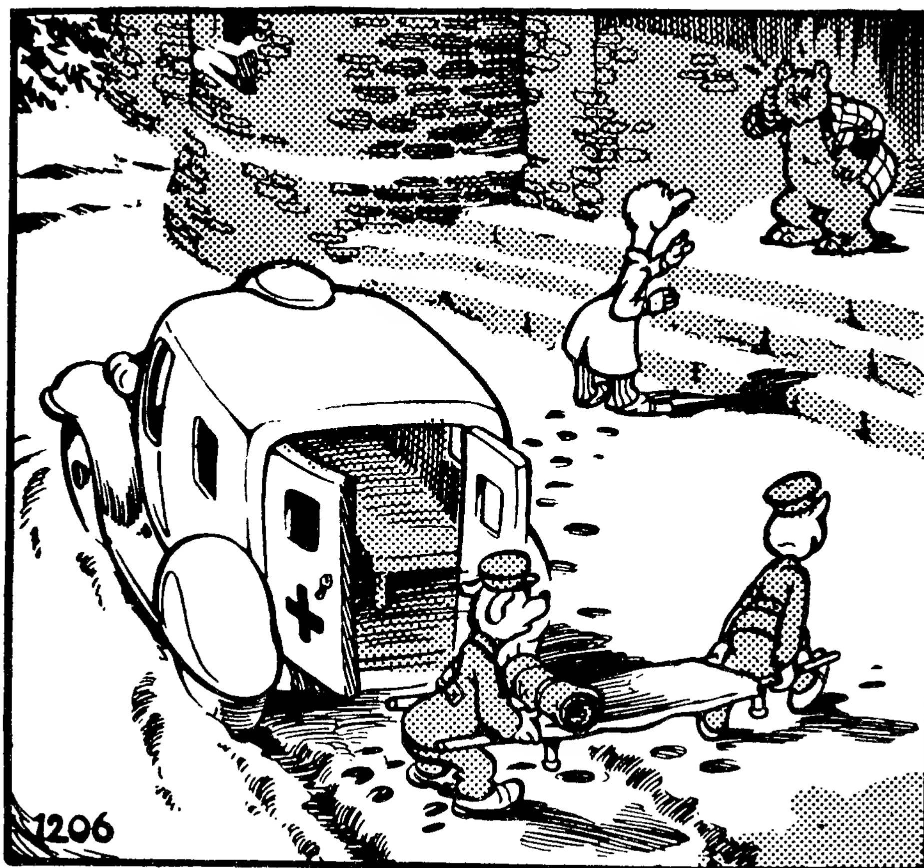

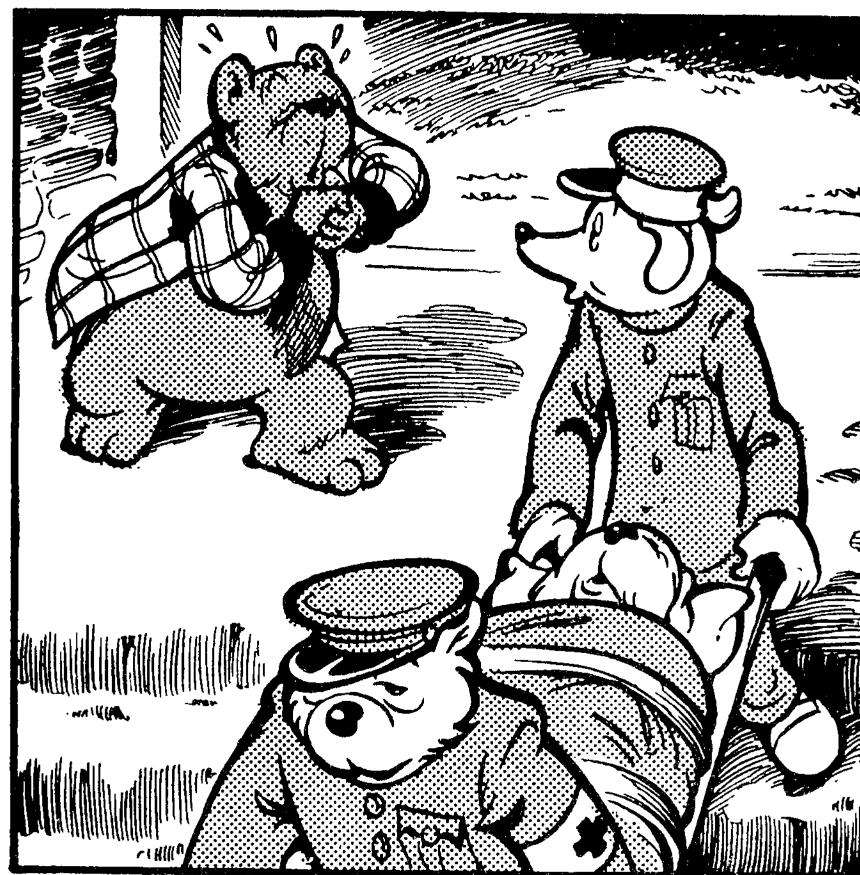
Daar zat Joost dus, geheel geluidloos en roerloos, in zijn kamertje, en hij zag er véél minder levendig uit dan op het portret, dat heer Bommel van hem geschilderd had. 'Joost!' sprak Tom Poes. 'Joost – wat is er met je? Hoe voel je je? Wat heb je? Wat mankeer je?' Maar op al deze vragen gaf Joost geen enkel antwoord; men zou zelfs uit niets af kunnen leiden, dat hij er iets van gehoord had. Hij loosde een vage zucht en bleef roerloos in het niets staren.
'Een rare ziekte is dat!' dacht Tom Poes. 'Dat kan zo niet blijven! Ik zal snel en doortastend op moeten treden!' En aangezien hij op dat ogenblik tóch verder niets voor Joost kon doen, ging hij de trap af, teneinde elders maatregelen te treffen.
'Waarom maak je je toch zo druk, Tom Poes?' riep heer Bommel, die hem beneden opwachtte. 'Kom, kom, kop op, als je begrijpt wat ik bedoel! Joost heeft een griepje! Vooruit dan – dat kan de beste gebeuren, nietwaar? Een storinkje hier en daar, een aantastinkje op enkele plekken... nu ja! We gieten er gewoon van allerlei vitamientjes in, en dan...'
'Dat is onzin, heer Bommel!' sprak Tom Poes. 'Het is iets èrgs, en het heeft met dat portret te maken, dat begrijpt u ook wel! Ik ga er iets aan doen!' En zonder op antwoord te wachten stoof hij de deur uit.
'Onzin... onzin?' mompelde heer Ollie. 'Een Bommel spreekt geen onzin! Mij, als kunstenaar, zo te beledigen... en wat heeft het met dat portret te maken... hm! Die plantjes... Joost... de burgemeester... ach wat! Allemaal opgeblazen griep! Een beeldend heer legt die bijgelovigheden naast zich neer!'

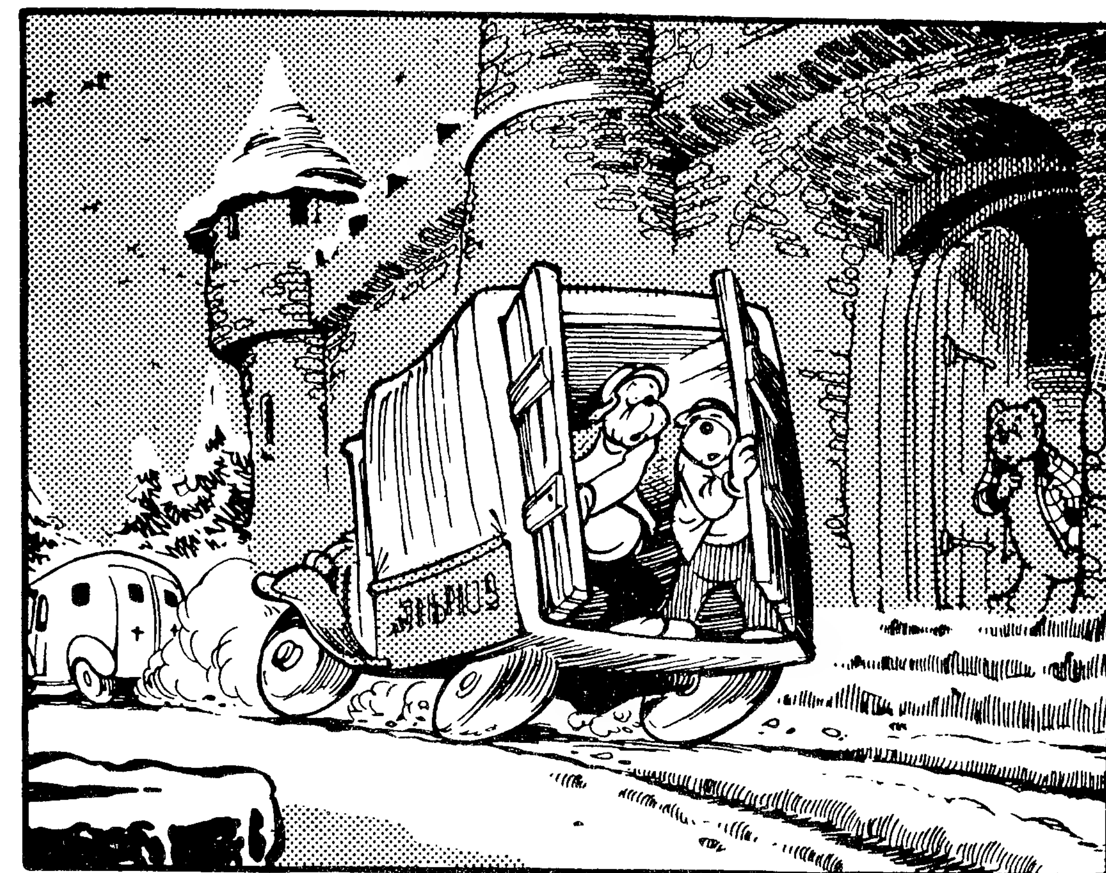

Ten dienste van weetgierige lezers, die zich wellicht afvragen wat Tom Poes eigenlijk wilde ondernemen, vermelden we hier dat hij zich rechtstreeks naar de dichtstbijzijnde telefooncel begaf, daar het telefoonboek opsloeg, en vlijtig ging zoeken onder de letter G. De letter G is namelijk die letter uit het alphabet, waarmee de bekende naam Galpieper begint; en dat was de naam van de dokter, die de geheimzinnige ziekte van Burgemeester Dickerdack behandelde.
Gelukkig trof Tom Poes de bekwame arts thuis. 'Dokter Galpieper?' riep hij. 'O – dokter, u moet direct een ziekenauto sturen naar het Slot Bommelstein. Daar zit iemand ziek... Joost, de bediende! En dat is dezelfde ziekte als die van de burgemeester...'
'Tut tut! Dat spreek ik tegen!' antwoordde de medicus zonder aarzelen. 'De ziekte van de heer Dickerdack is een merkwaardige ziekte, welker verschijnselen geheel door mijn beroepsgeheim gedekt worden. Het is onmogelijk dat daar een tweede van bestaat, en wanneer die zou bestaan, dan zou een leek dat nooit kunnen waarnemen! Laat de diagnose maar rustig aan een bevoegd geneesheer over!'
'Nee – maar ik weet het zeker!' riep Tom Poes. 'Die ziekte komt van het schilderen van heer Bommel! De plantjes die hij schilderde verdorden óók helemaal, en nu hij levende personen schildert worden die er ziek van!'
'Het schilderen van heer... heer zo-en-zo? Ach kom wat!' sprak de dokter. 'U bent een weinig nerveus... ziedaar! U beeldt zich dingen in! Haha! Schilderen is hoegenaamd niet gevaarlijk, dat verzeker ik u! Kalmeer, vriend, kalmeer! Kom eens op mijn spreekuur, dan zullen we eens rustig praten. Ik zal u iets voorschrijven, viermaal daags enkele druppeltjes...'

De bekende arts Galpieper meende, zoals we gezien hebben, dat Tom Poes een beetje overspannen was toen deze de ziekten van Burgemeester Dickerdack en Joost aan heer Bommel's werkzaamheden als kunstenaar toeschreef – maar niettemin was de nieuwsgierigheid van de geneesheer opgewekt. Zo kon het dus gebeuren, dat heer Bommel enige tijd later gestoord werd door het voorrijden van een ziekenauto, waar de dokter en enkele zieken-broeders uit stapten.

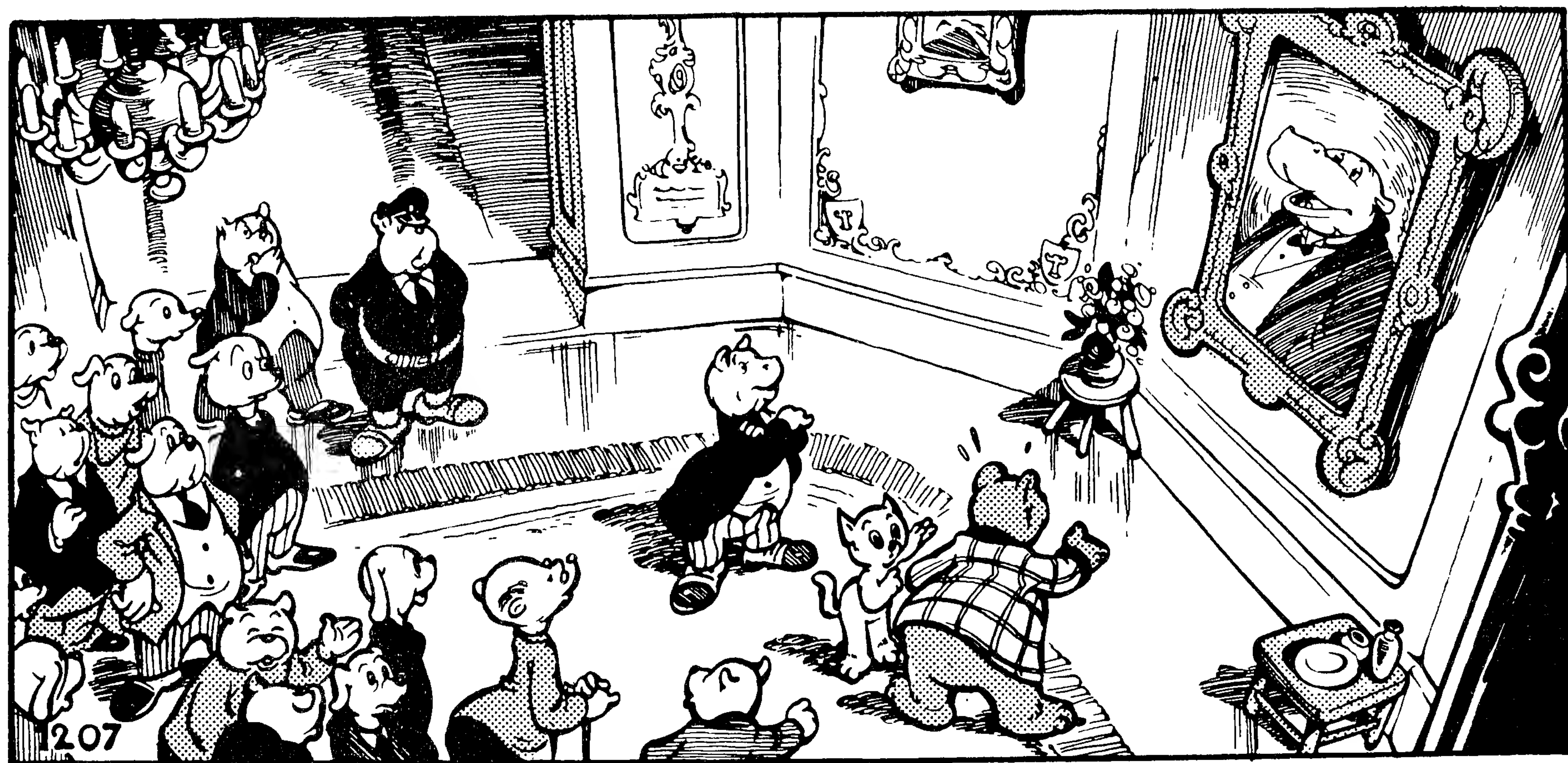
'Er schijnt zich hier een lijder aan pseudo-dicerdackensis te bevinden,' sprak de dokter. 'Een interessant geval, dat ik naar het ziekenhuis zal doen vervoeren om observaties te verrichten.'

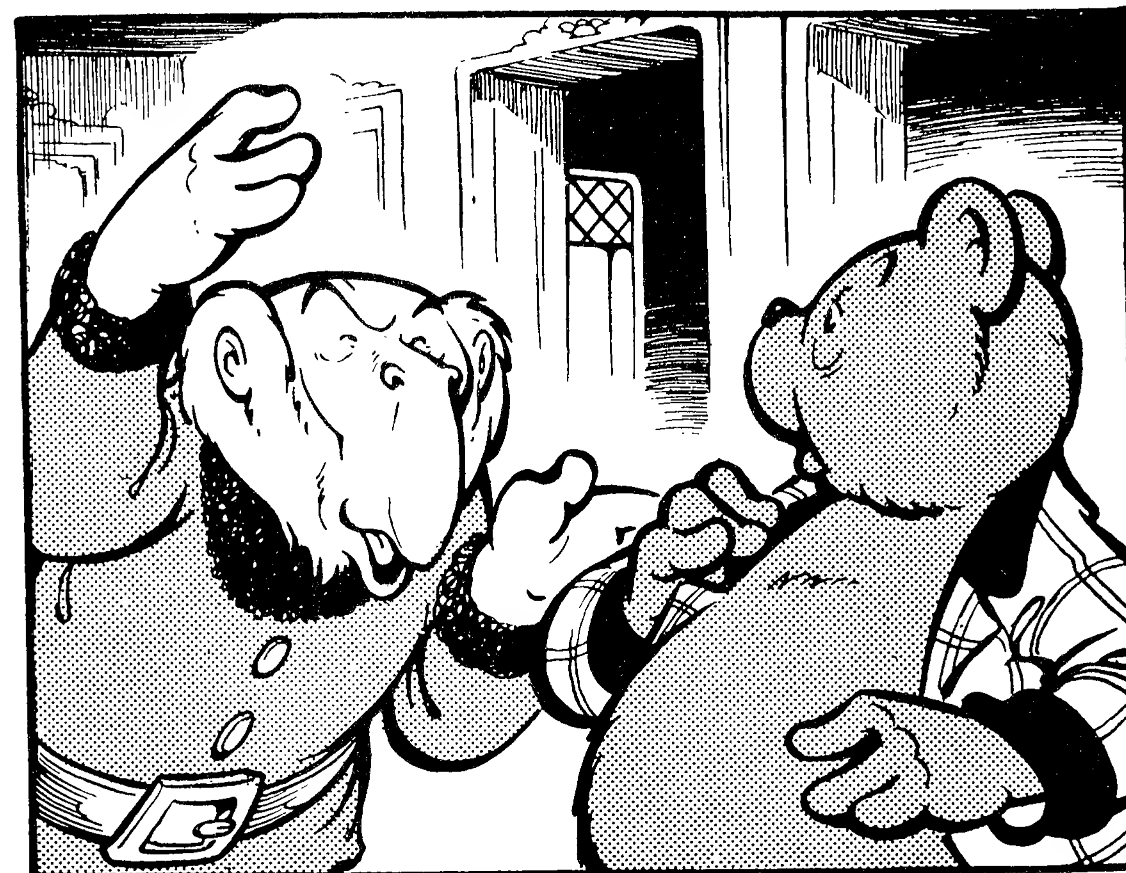
'Op zijn... wát?' vroeg heer Bommel verbaasd. 'Ziekenhuis? Maar het is toch helemaal geen ernstig geval! Het is gewoon een griepje, en het heeft niets met portretten te maken! Een heer schildert zijn bediende toch geen pseudakkensis op zijn vaties, wat dat ook zijn, als u begrijpt wat ik bedoel!'

'Interessant!' sprak de arts. 'Ik heb niet over schilderen gesproken! Dat schijnt een nieuw soort hysterie te zijn!! Ha!' Maar inmiddels hadden de broeders de onmachtige Joost al naar buiten gedragen, en de ziekenauto verdween zonder dat het tot verdere gedachtenwisseling kwam.

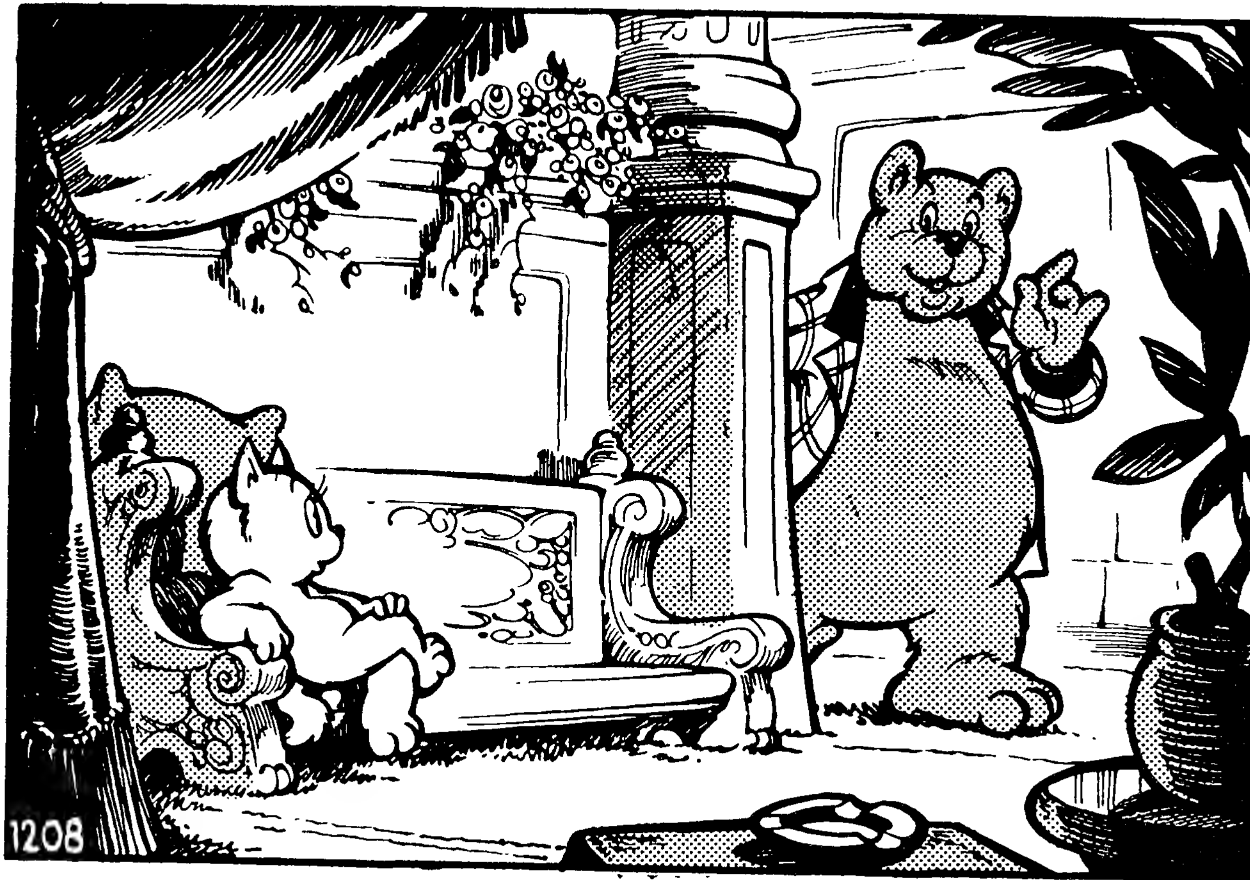
Heer Bommel stond het voertuig nog hoofdschuddend na te kijken, toen er wéér een wagen voorreed – maar deze keer was het een vracht-auto, waarvan de bestuurder riep: 'Ik moet hier een portret van de burgemeester halen, voor de raadzaal!'

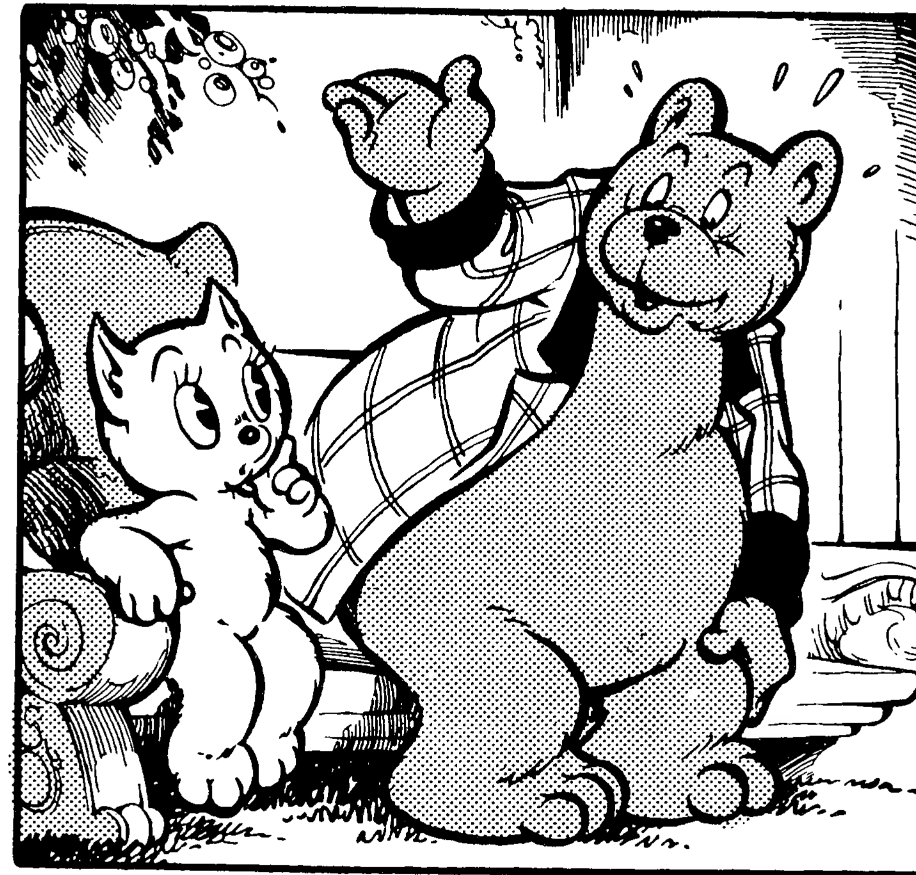
'Hè?' vroeg heer Ollie, in zijn gedachtenloop gestoord. 'O! Portret... hm! Ja! Dat portret... goed dat iemand mij daar aan herinnert! Met al dat gepraat over rare ziektes zou ik bijna mijn meesterwerk vergeten! Allemaal griep-aanstellerij, terwijl ik mij met het zuivere en hogere bezig houd...'

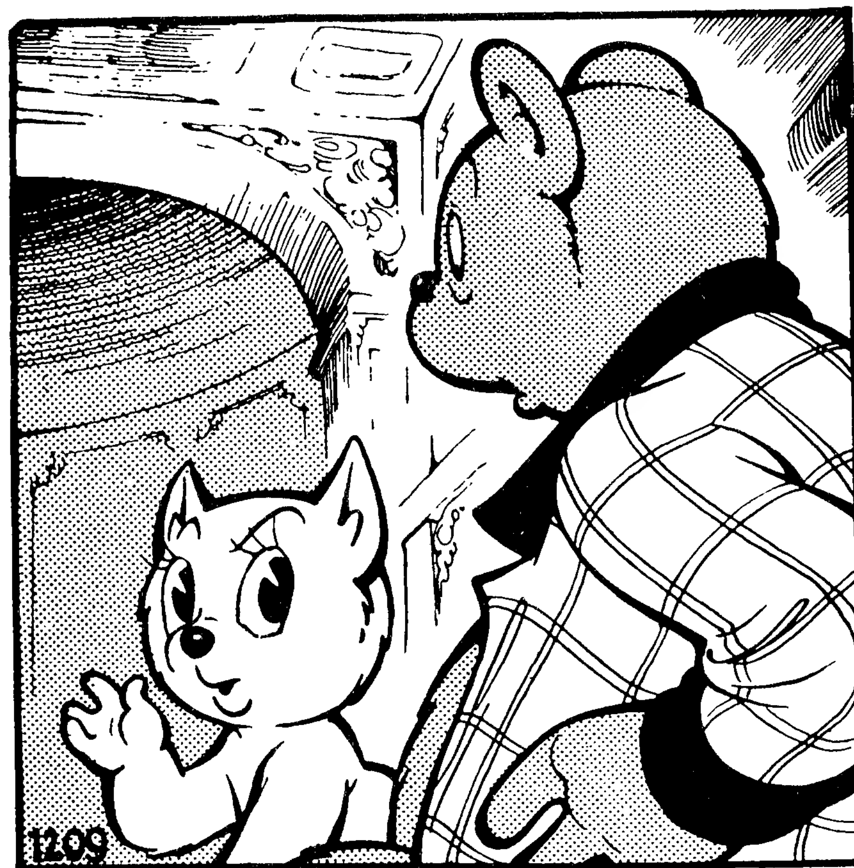
Het portret van burgemeester Dickerdack werd in de raadzaal opgehangen en met grote plechtigheid onthuld.
'Door een tragische ziekte is onze stoere burgervader verhinderd zelf aanwezig te zijn!' sprak de oudste wethouder in zijn onthullingswoord. 'Maar dit schilderij is zó levend, dat het nèt is alsof hij er tòch is!'
Deze toespraak oogstte veel succes en een dichte menigte begon zich voor heer Bommel's kunstwerk te verdringen. Kunstkenners uit alle delen van het land drongen samen en bespraken hun oordeel om tot een grondig algemeen oordeel te kunnen komen.
'Een meesterwerk!' hoorde men roepen. 'Het lééft!' mompelde iemand, 'hoe bestáát het!' fluisterde een ander.
Heer Bommel liep onopvallend van het ene groepje naar het andere en luisterde glimlachend toe, doch hij vermeed het om naar Tom Poes te kijken en er was iets onrustigs in zijn oogopslag. Doch niemand merkte dat op en ik mag wel zeggen, dat hij de held van de dag was.
'U bent een gróót kunstenaar!' zei een van de toeschouwers tegen hem, 'misschien wel de grootste onder de levenden!'
'Och!' zei heer Ollie bescheiden, 'dat gaat wel! Ik be-bedoel... eh... misschien wel, bedoel ik! Ik heb dat in me, als u begrijpt, wat ik bedoel!'
'U bent gróót, zeer groot!' hield de vreemde aan. 'Ik kan daar over oordelen, want ik ben de directeur van het Stadsmuseum en verzamel kunstwerken! Molshoop is mijn naam, aangenaam! Ik wil een Bommelstuk voor mijn museum hebben, om kort te gaan. Een stuk voor het nageslacht! Maar het moet een méésterstuk zijn!'

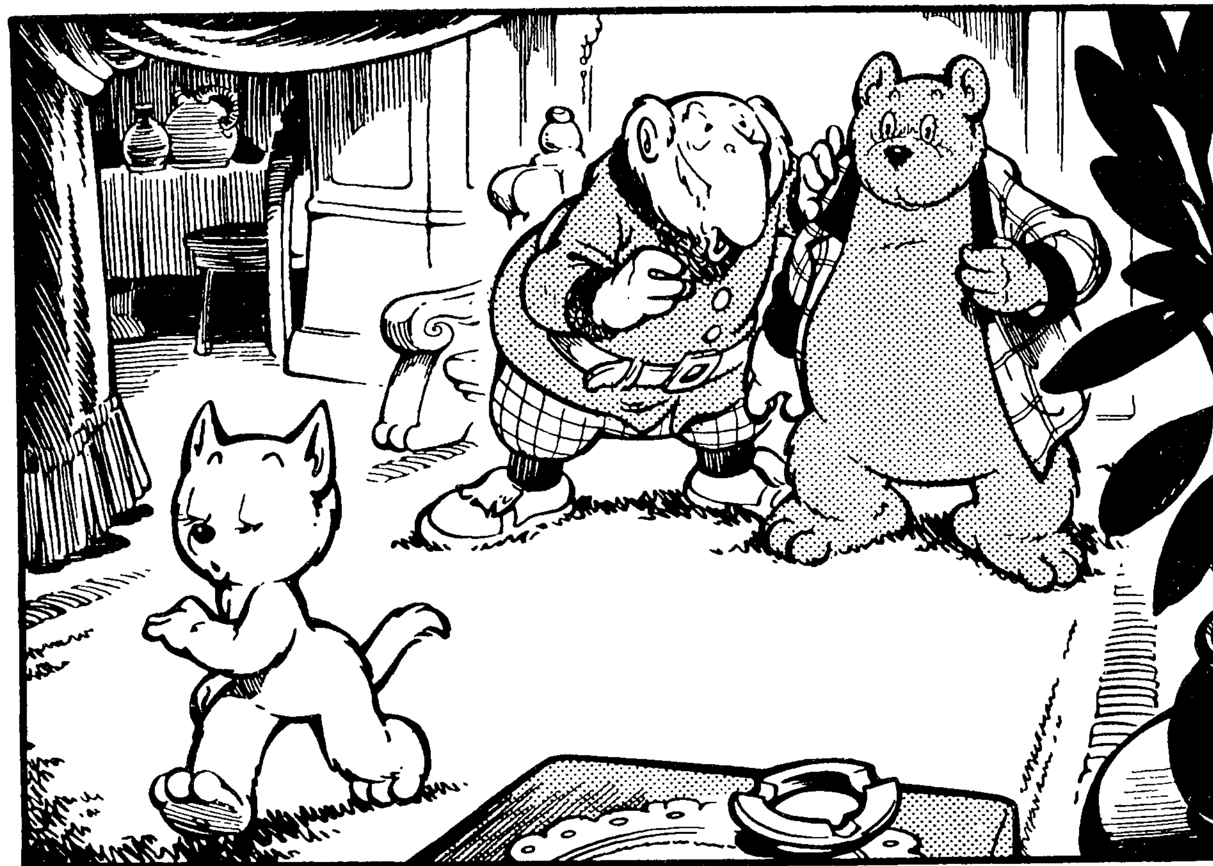

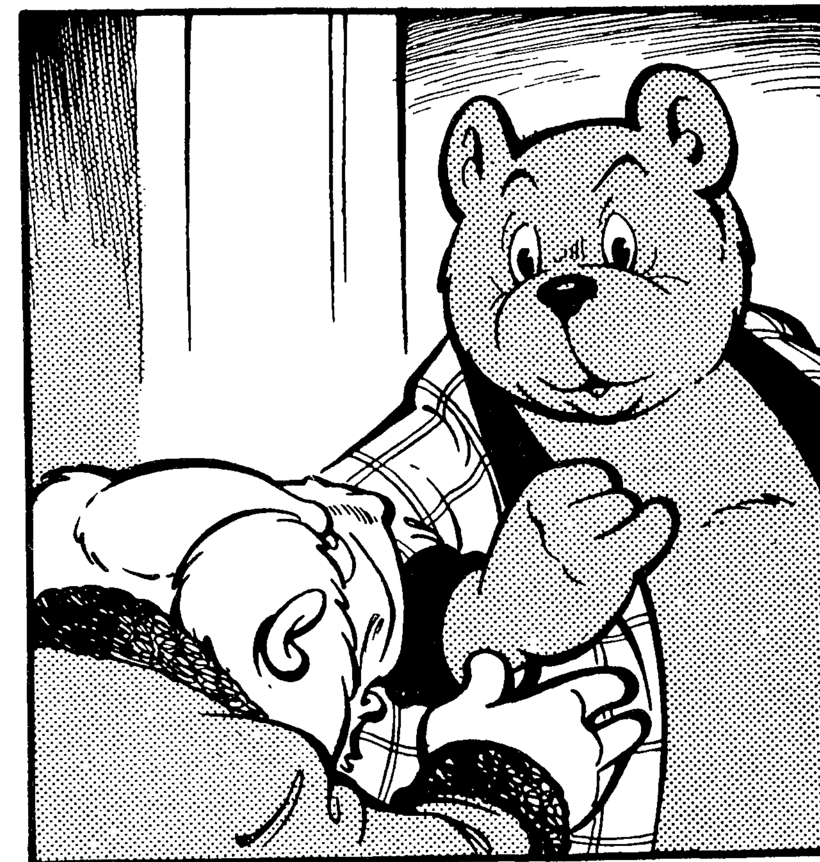

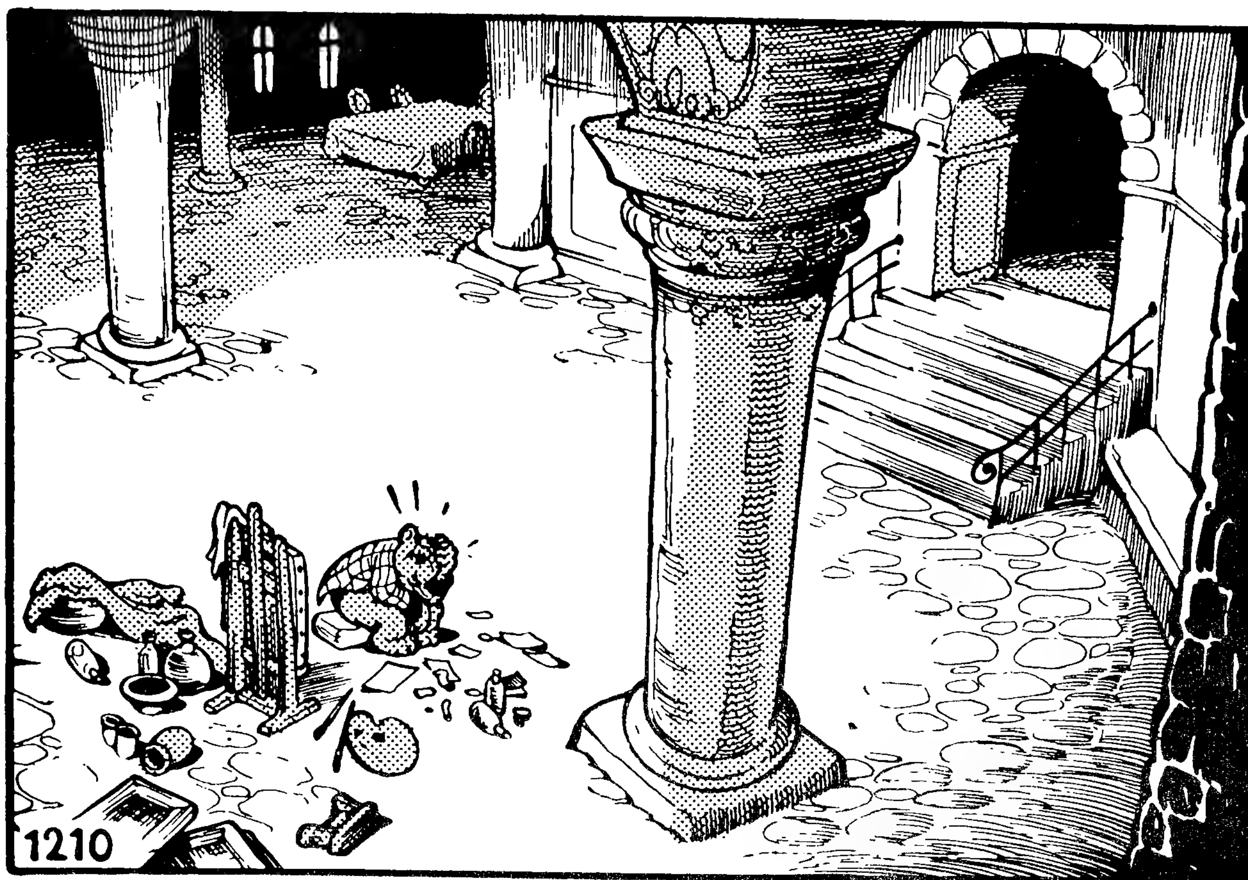
Tom Poes was op enige afstand van de drukte op een bank gaan zitten om rustig te kunnen nadenken. Hij zat een beetje over heer Bommel in de war en hij vroeg zich af waar het met zijn vriend heen zou moeten nu hij zo bewonderd en door iedereen geprezen werd.
'Hallo, jonge vriend!' zei een stem naast hem. 'Wat zit je hier alleen? Je hebt me nog niet eens gefeliciteerd met mijn succes, Tom Poes! Dat is niet aardig van je! In de eerste plaats hoort dat zo bij heren-onderelkaar en in de tweede plaats komt het me toe, al zeg ik het zelf!'
'Hallo, heer Ollie! Wel gefeliciteerd!' zei Tom Poes droogjes.
'Is dat alles?' riep heer Bommel verontwaardigd. 'Van z'n vrienden moet men het hebben, dat blijkt! En ik wilde je nog wel net komen vertellen, dat ik een erg vererende opdracht heb gekregen! Ik moet een schilderij maken voor het Stadsmuseum! Voor het nageslacht als je begrijpt, wat ik bedoel!'
'Wel, dat is mooi voor u!' zei Tom Poes.
'Ja, niet waar?' vroeg heer Bommel blij. 'En nu zoek ik een goed model voor dat meesterstuk, jonge vriend!'
'Zo!' zei Tom Poes. 'Hm, zo! Hoe is het met de burgemeester, heer Ollie?'
'Ik weet het niet!' zei heer Bommel verbaasd. Toen verschoot hij van kleur en vroeg haastig: 'Wat bedoel je eigenlijk? Wat heeft dat er mee te maken? Ik vertel je, dat ik een model zoek voor dat schilderij en jij praat over de burgemeester! Nee, ik bedoel, zou jij niet het model voor dit nieuwe schilderij willen zijn, Tom Poes? Dan word jij óók onsterfelijk, jonge vriend.'

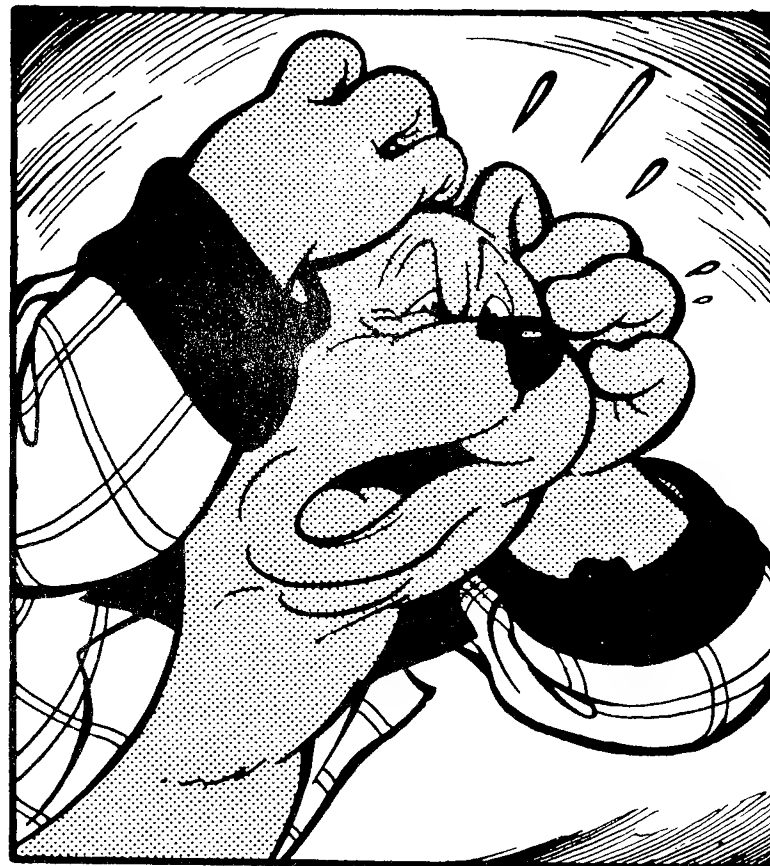

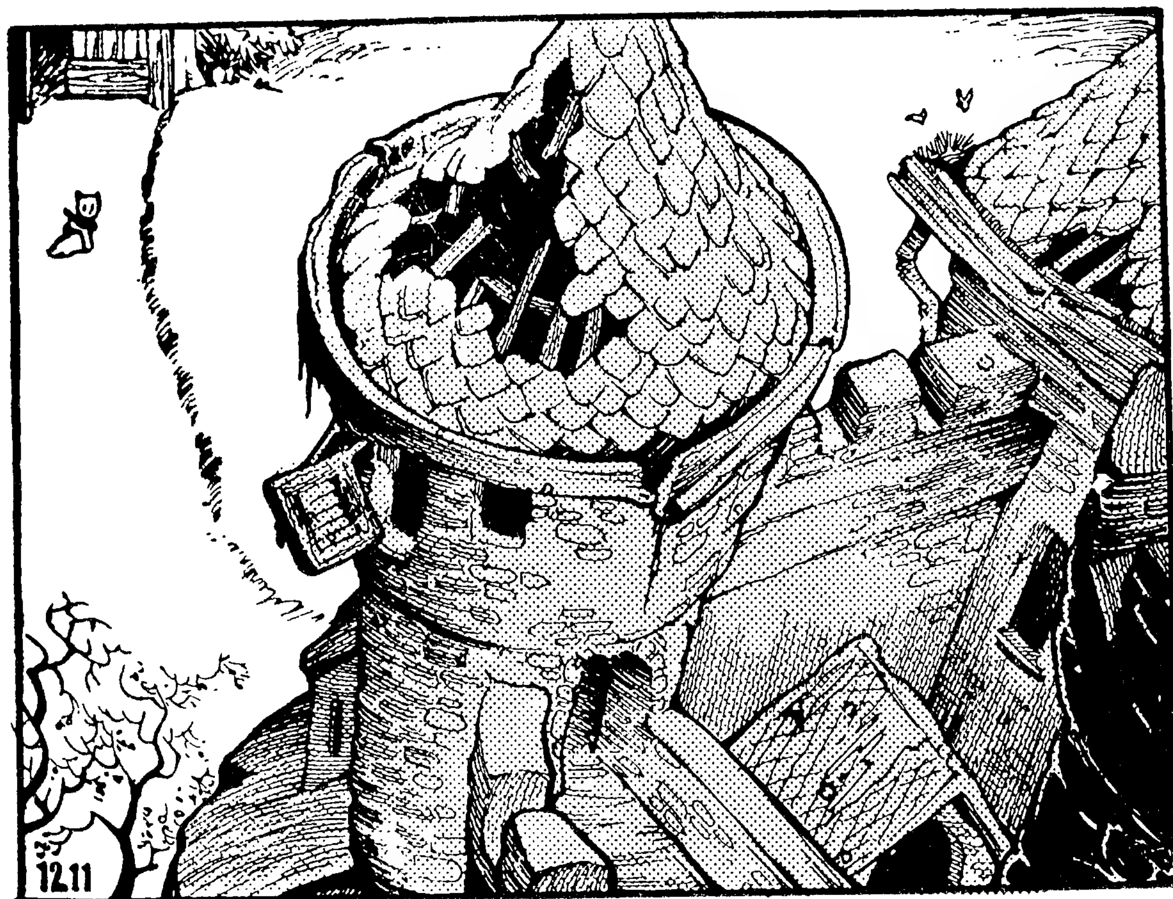
'Zo!' zei Tom Poes. 'Wilt u mij gaan schilderen, heer Ollie? Wilt u mij als model hebben voor uw meesterwerk?'
'Ja... eh... ja!' zei heer Bommel, een beetje onzeker. 'Ja, jonge vriend! Het is zo maar een voorstel, hoor! Ik dacht, dat je het misschien wel leuk zou vinden om in het museum te hangen! En ik moet toch een model hebben, nietwaar?'
'Net zo'n model als Joost of de burgemeester zeker!' zei Tom Poes verontwaardigd. 'Ga in het ziekenhuis maar eens kijken hoe het met uw modellen gaat, heer Ollie! Maar ik wil niet door u geschilderd worden, dat is vast!'
En Tom Poes liep met grote passen weg, terwijl heer Ollie hem verslagen nastaarde.
'Hm... tja!' mompelde hij, 'ik kan het toch niet helpen, dat die tobbers ziek geworden zijn? Iedereen weet, dat de griep rondgaat en zo en iedereen kan ziek worden! En planten en bomen verdorren nu eenmaal zo nu en dan, dat kan ik toch niet helpen? Ik ben een fijn-trillend kunstenaar...'
Op dat moment werd hij op de schouder getikt en de heer Molshoop, de directeur van het museum, boog zich over hem heen. 'Dat is dus afgesproken, heer Bommel!' sprak de befaamde kunstkenner vriendelijk. 'U maakt voor mij een portret-stuk, niet waar? Een meesterwerk! Ik verwacht iets zéér bijzonders van u, hoor! Een doek, dat u in één slag naast Rembrandt zal plaatsen, voelt u wel? En laat me niet te lang wachten, want ik houd over enige weken een grote tentoonstelling...'

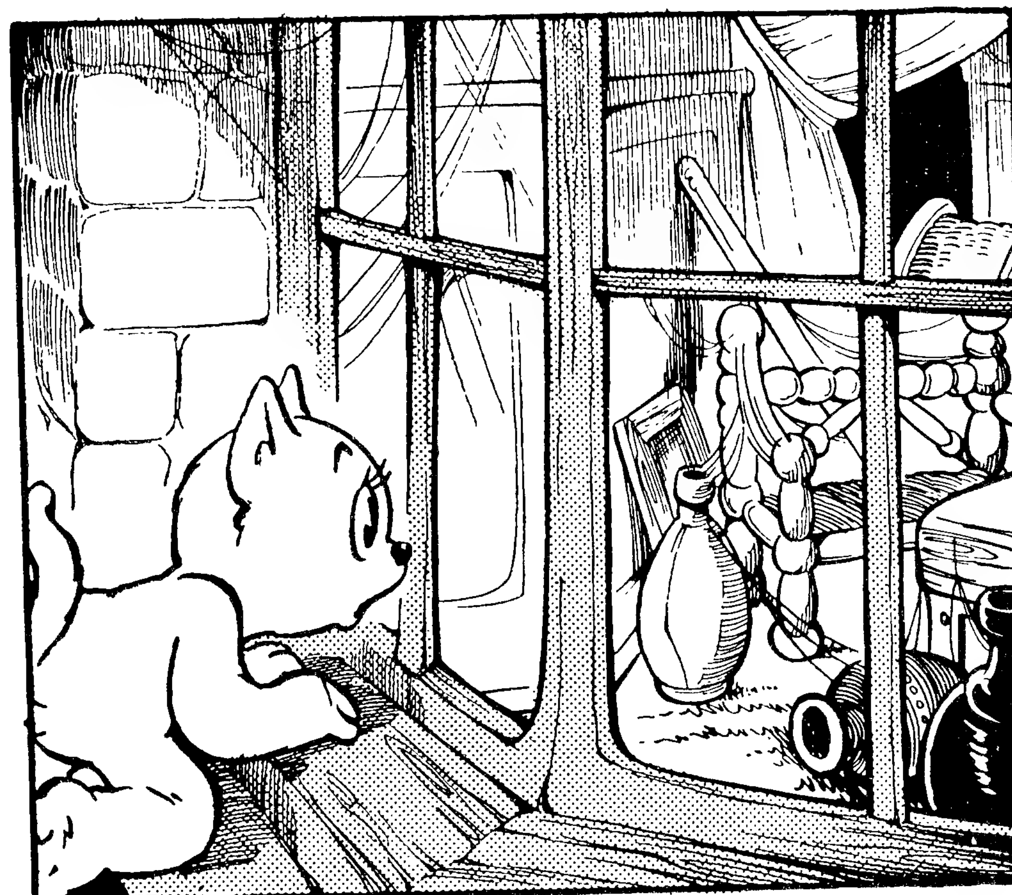
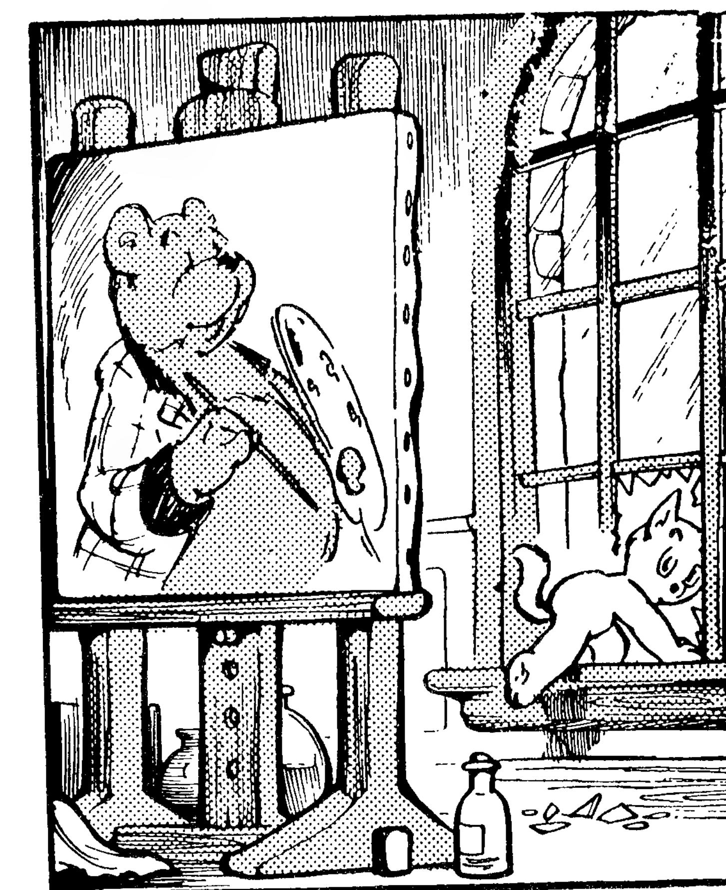

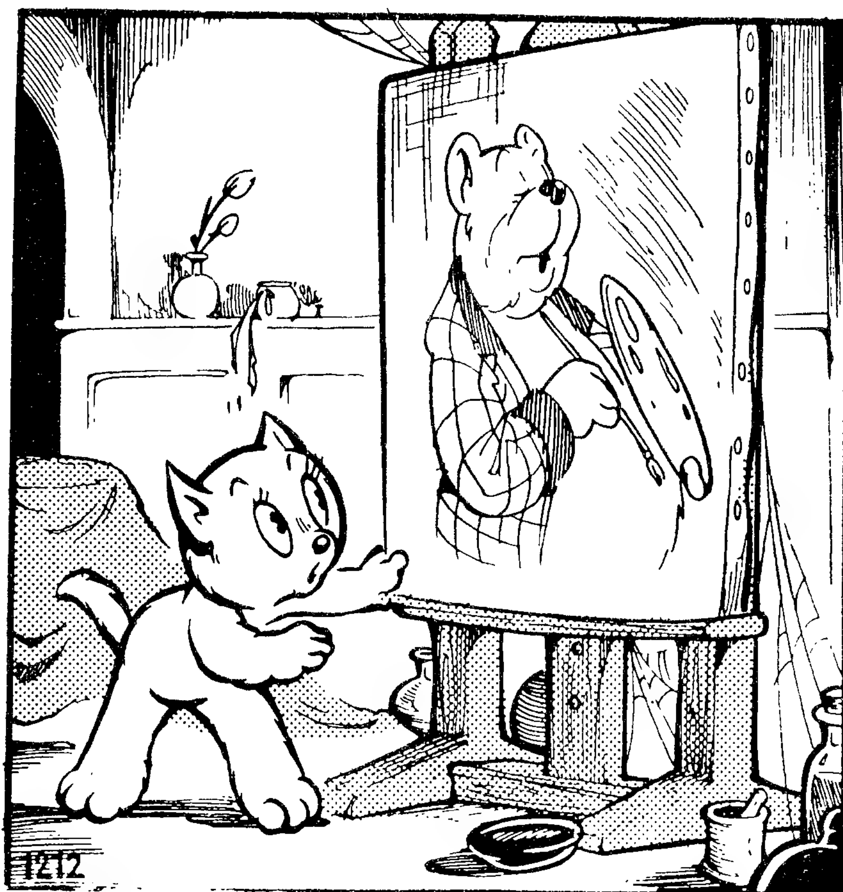

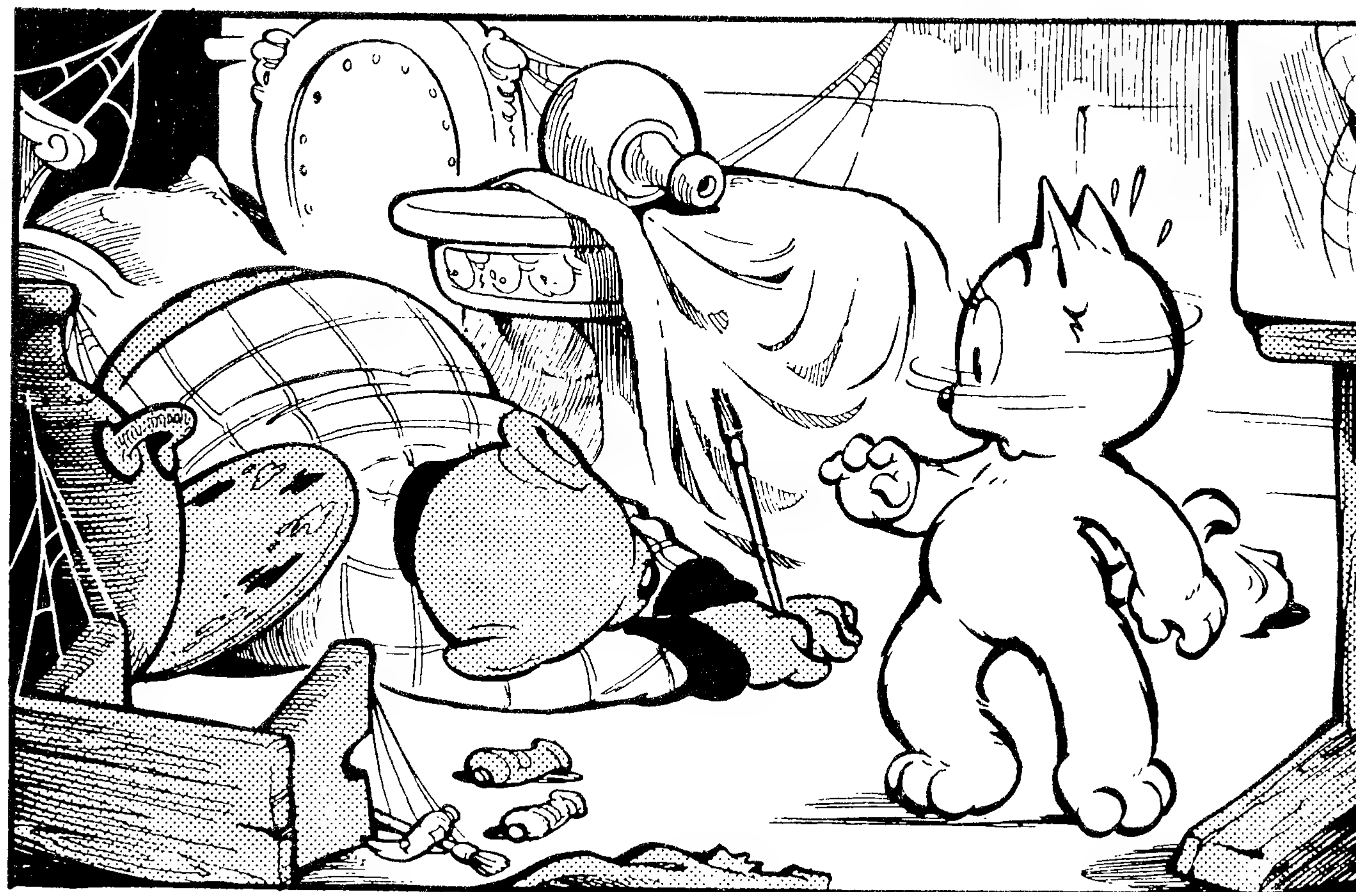
Er brak een moeilijke tijd voor heer Bommel aan. 'Er wordt van mij verwacht dat ik een portret-stuk voor het museum zal maken!' mompelde hij, terwijl hij eenzaam door de zalen van Slot Bommelstein zwierf. 'Een meesterwerk! Een schilderij, dat mijn naam onsterfelijk zal maken en zo! Ha! Een Bommel-stuk! Iets groots! Als mijn vader dit eens mee had mogen maken! Maar ach! Ik heb geen model!'
En heer Ollie zonk moedeloos op een zetel en staarde door de lege ruimte naar de schildersezel, waar een nieuw-opgespannen doek op hem stond te wachten.
'Ik zou een model kunnen huren...' dacht hij, 'maar Joost is... hm! En de burgemeester heeft... En al die planten en bomen gingen...'
'Schilder alléén maar omgeving, zei Terpen Tijn!' hernam heer Ollie, terwijl de tweestrijd zijn gelaatstrekken verkreukelde, 'alléén maar dode dingen, want anders... eh... dinges! Dàt zei hij! En nu moet ik... Ik moet een meesterwerk maken – het is de kans van mijn leven!'
En toen, net toen heer Ollie ten einde raad was, kreeg hij een ingeving. Een tijd lang stond hij onbeweeglijk bij zijn ezel en staarde voor zich uit.
'Natuurlijk, dàt is het!' mompelde hij. 'Dat ik dáár niet eerder aan heb gedacht! Voort! Aan het werk!' En hij nam een stuk papier en schreef daar snel enkele regels op. Toen greep hij zijn palet en verf en begon te werken aan zijn meesterstuk.
Het is nu natuurlijk de vraag welk idee heer Bommel gekregen had. Maar dat zullen we gauw genoeg merken. En dan zullen we zien waar een heer, die onsterfelijk worden wil, toe komen kan...

Het was een paar dagen later, dat Tom Poes de weg naar Bommelstein weer eens insloeg. Hij was nog steeds een beetje boos op heer Ollie omdat die de burgemeester en Joost geschilderd had, terwijl hij wist hoe gevaarlijk het was om het vreemde penseel van Terpen Tijn te gebruiken. Maar tegelijk was hij een beetje nieuwsgierig hoe het met het grote meesterwerk stond, dat zijn vriend voor het stadsmuseum moest maken.
'Ik ben benieuwd wat heer Bommel heeft gedaan!' dacht Tom Poes. 'Als hij iemand anders heeft gevonden om te schilderen en die iemand ook ziek geworden is, dan zou ik dat een lelijke streek van hem vinden! Ja, dan word ik erg boos op hem, want dat zou geen werk zijn!'
Maar die voorgenomen boosheid zakte, toen Tom Poes dichter bij heer Bommel's slot kwam. Het oude gebouw zag er verlaten en verwaarloosd uit. Overal hingen stofdraden en spinnewebben en hier en daar klapperde een loshangend luik. En toen hij door een vuil raam naar binnen keek en daar de leegte en het stof zag, werd hij bepaald ongerust.
'Er moet iets met heer Bommel gebeurd zijn!' mompelde hij. 'Nergens een spoor van hem! Maar wacht! Dàår staat zijn ezel! En er staat een doek op! Ik zal door dit raam klimmen en eens kijken!'
Zo gezegd, zo gedaan. Hij sloeg het venster in en sprong in de kamer, zodat het stof opdwarrelde. En toen haastte hij zich naar de schilders-ezel om te kijken wat het voor een portret was, dat daar op stond...

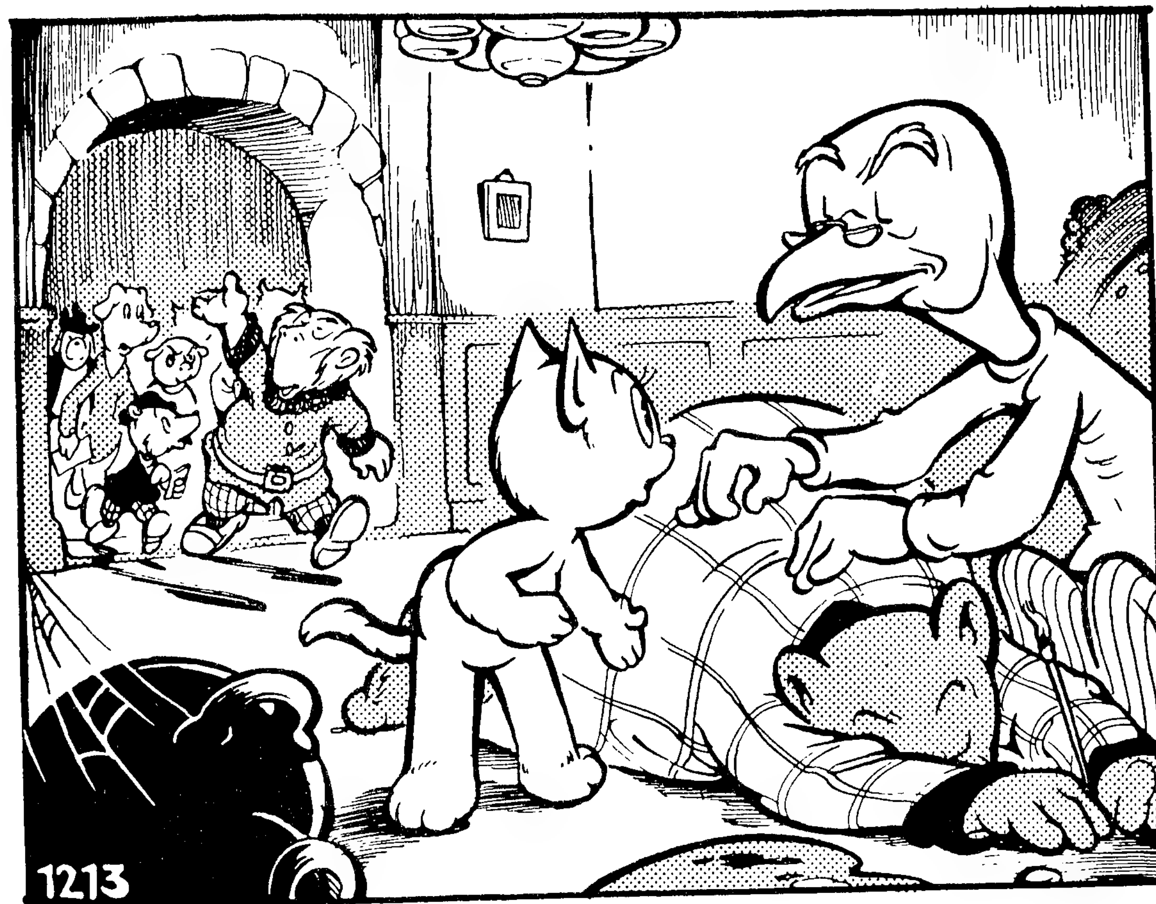

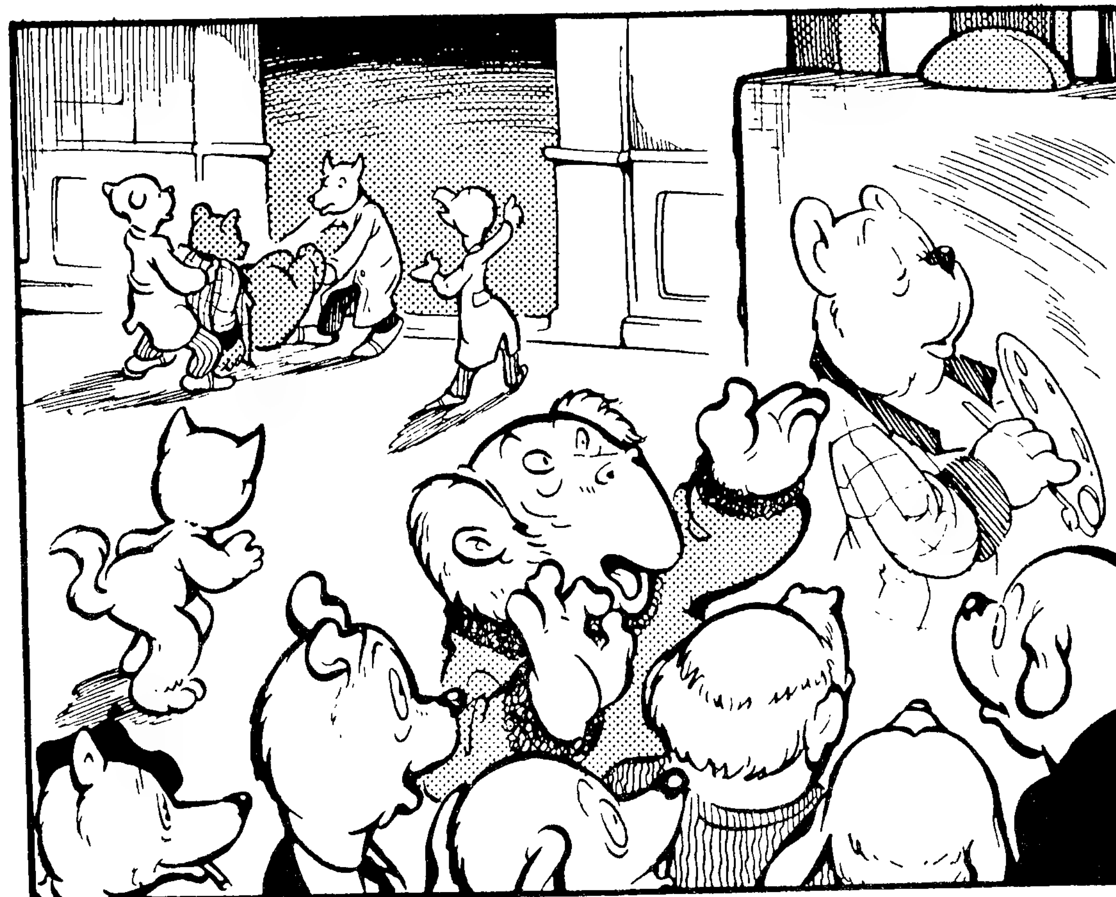

Tom Poes stapte op de ezel toe en bleef toen stokstijf staan. Want daar voor hem stond een groot portret van heer Bommel zelf!
'Een zelfportret!' stamelde Tom Poes. 'Maar dan moet... dan is heer Ollie...' En hij keek gejaagd de kamer rond. Toen zag hij, wat hij gevreesd had. Midden in het vertrek lag zijn vriend met het penseel nog in de hand en hij zag er vreemd en levenloos uit. Naast hem lag een briefje waarop hij met onzekere hand had geschreven:
'Ik begin aan mijn Meesterwerk. Daar het echter gevaarlijk is om door de machtige vuist van een Bommel geschilderd te worden en ik, als heer zijnde, geen vreemdeling aan dit gevaar wil blootstellen, zal ik mezèlf opofferen aan de Kunst van het Vaderland en een Zelfportret verven, dat alle andere zal slaan. De naam van het stuk zal zijn "Rustend Herenfiguur".

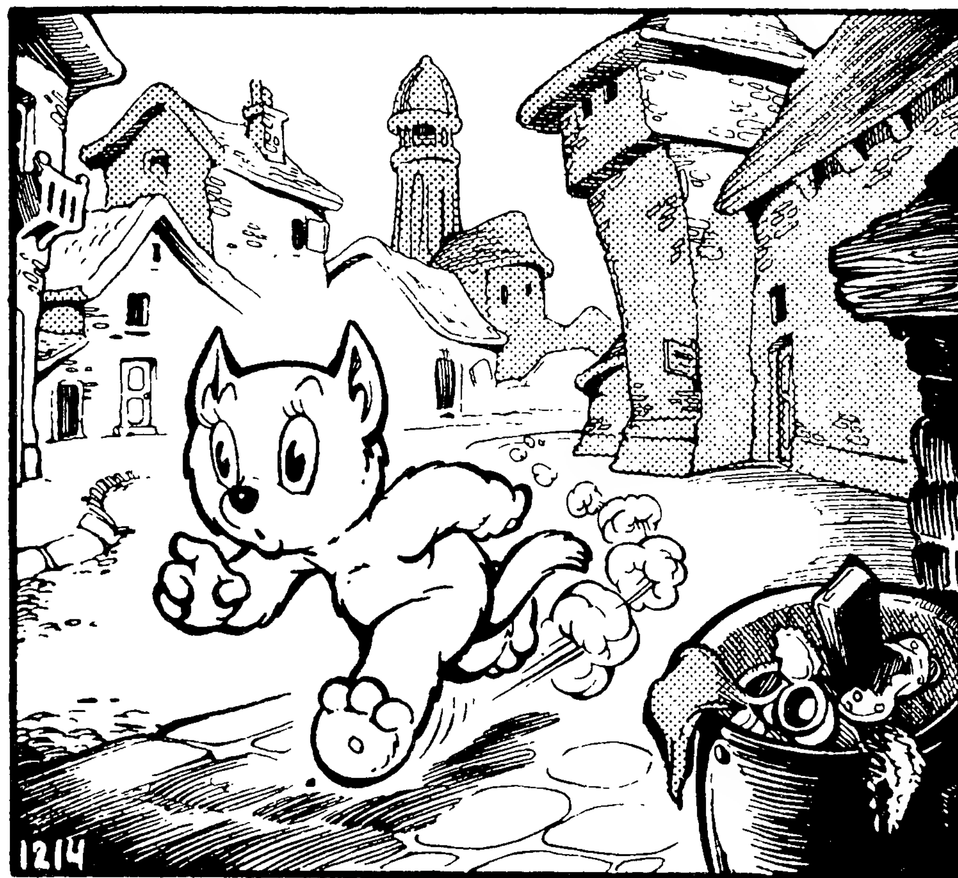
OLIVIER B. BOMMEL, (heer).

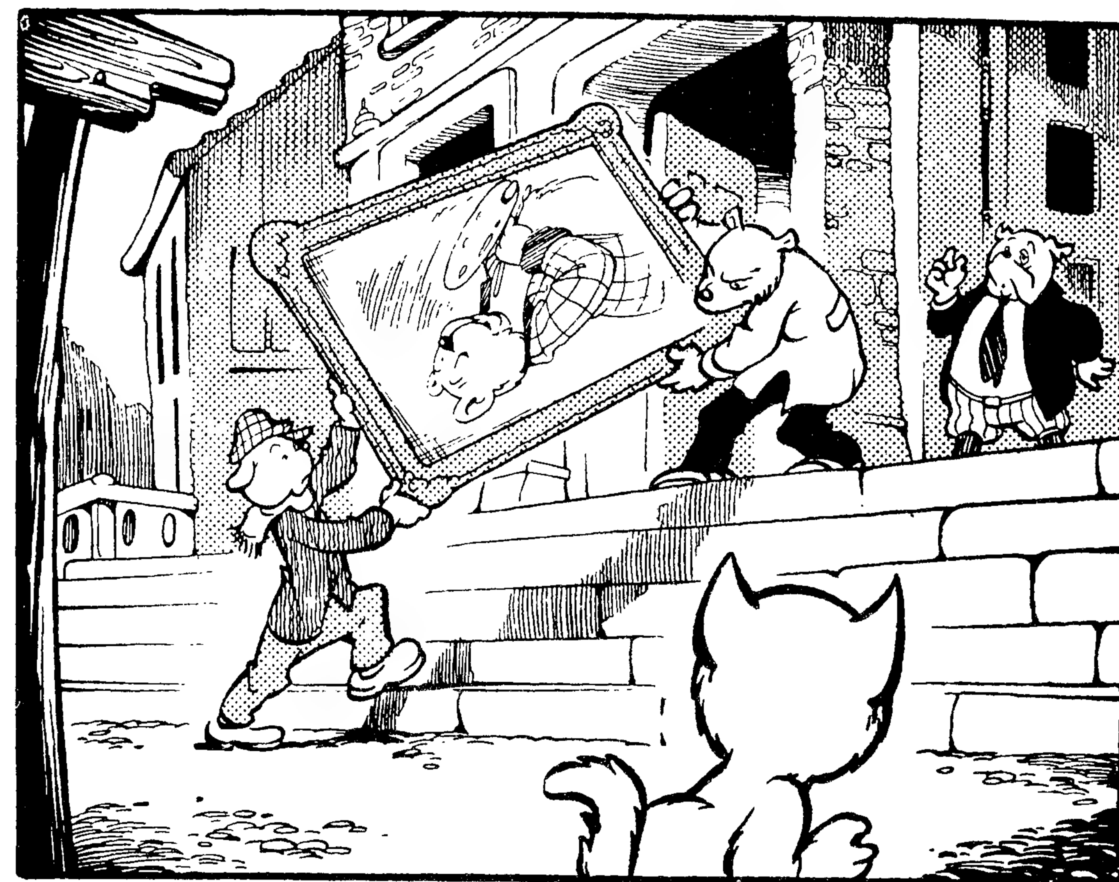
Tom Poes bleef een poosje ontsteld naar het verschrikkelijk schouwspel kijken, maar toen kwam hij tot actie. Hij sprong op de telefoon toe en belde dokter Galpieper op. 'U spreekt met Tom Poes!' riep hij. 'U moet gauw met een ziekenauto naar Slot Bommelstein komen, want heer Bommel heeft dezelfde ziekte gekregen als de burgemeester!'
'Ik moet protesteren!' riep de stem van de geneesheer aan de andere kant van de lijn. 'U bent niet bevoegd een diagnose te stellen. U bent geen medicus en u hebt geen inzicht in het ziektebeeld!'
'O ja!' zei Tom Poes, 'ik heb hier een heel goed inzicht. Heer Bommel ligt hier vóór me! En het komt allemaal omdat hij nu zichzèlf geschilderd heeft. Kom gauw, dokter!'

De voortvarende doctor Galpieper, arts, was spoedig ter plaatse en snelde de zaal van Bommelstein binnen, waar Tom Poes nog steeds bezorgd over zijn vriend gebogen stond.
'Kom, kom! Laat eens kijken!' sprak de geneesheer, zijn stetoscoopje trekkend. 'Wat hebben we nu aan de hand? Eh... hm, juist, help me even de patiënt in de juiste houding te leggen, jonge man! Juist zo. Heel goed! Nu even stil zijn alsjeblieft... es even kijken... hm!'
Doch de bekwame dokter werd ernstig gehinderd in zijn onderzoek door het binnendringen van een aantal journalisten. Het is een raadsel waar dat soort lieden altijd vandaan komt wanneer er iets aan de hand is, ze schijnen het te ruiken. Zo ook nu.
'Ik hoor daar, dat uw vriend ziek geworden is, terwijl hij een meesterwerk schilderde!' riep de journalist Argus, een blocnote openvouwend.
'Vertel eens wat u weet! U kent dat, een aardige anecdote, een leuk nieuwtje en zo! Vertel eens!'
'Ach kom! Vertellen is niet nodig!' riep de heer Molshoop (de directeur van het Stadsmuseum). 'Daar staat het meesterwerk immers! Kijk! Een zelfportret nog wel! En wàt voor een zelfportret! Méésterlijk! Het lééft! Enig gewoonweg!'
Dokter Galpieper wrong zich tussen de opgetogen menigte uit en wendde zich somber tot Tom Poes. 'Ik zal uw vriend naar het hospitaal doen vervoeren!' sprak hij. 'Er is niet veel leven meer in en deze omgeving is niet geschikt voor het stellen van een zuivere diagnose!'
'Aha! Vertel eens!' riep Argus opdringend. 'Dat is een pakkende bijzonderheid!'
Maar Tom Poes had zich al uit de voeten gemaakt en rende Bommelstein uit, in de richting van Rommeldam...

Tom Poes begreep, dat er nu vlug iets moest gebeuren. Het was al erg genoeg, dat Joost en de burgemeester ziek waren geworden toen heer Bommel hen schilderde. Maar nu zijn vriend zelf het slachtoffer was geworden, begreep hij, dat hier iets vreemds achter zat. 'De enige, die opheldering zal kunnen geven is de schilder Terpen Tijn!' dacht Tom Poes en daarom holde hij dan ook zo vlug als hij kon naar de achterbuurt waar de kunstenaar woonde. Maar helaas, hij bleek verhuisd te zijn.

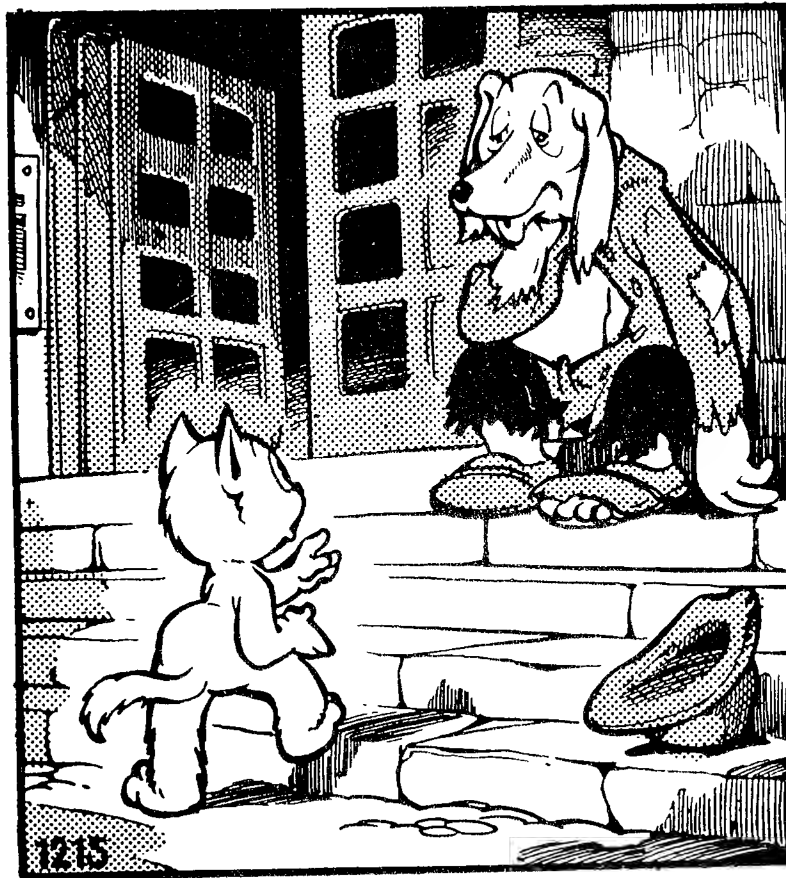
'Tijn?' vroeg de dame, die ter plaatse kamers verhuurde. 'Praat me niet van die zwerver, meneer! In geen maanden had hij de huur betaald! Hij dacht zeker, dat ik van de wind kon leven. Nee, dat ging niet langer. En om z'n mooie petje kon ik 'm toch ook niet houden, zeg u nou zelf! Nee, ik ben blij, dat ik 'm kwijt ben! Ik heb z'n zoldertje nu aan een héél net persoon verhuurd, een hoofdambtenaar! Zeg nou zelf!'

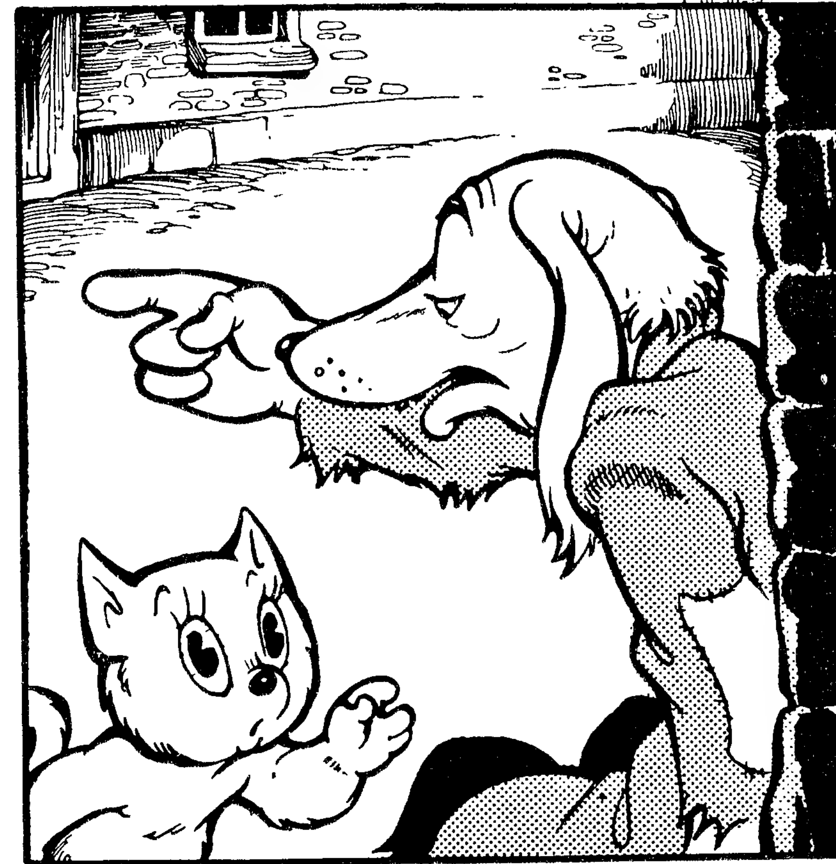
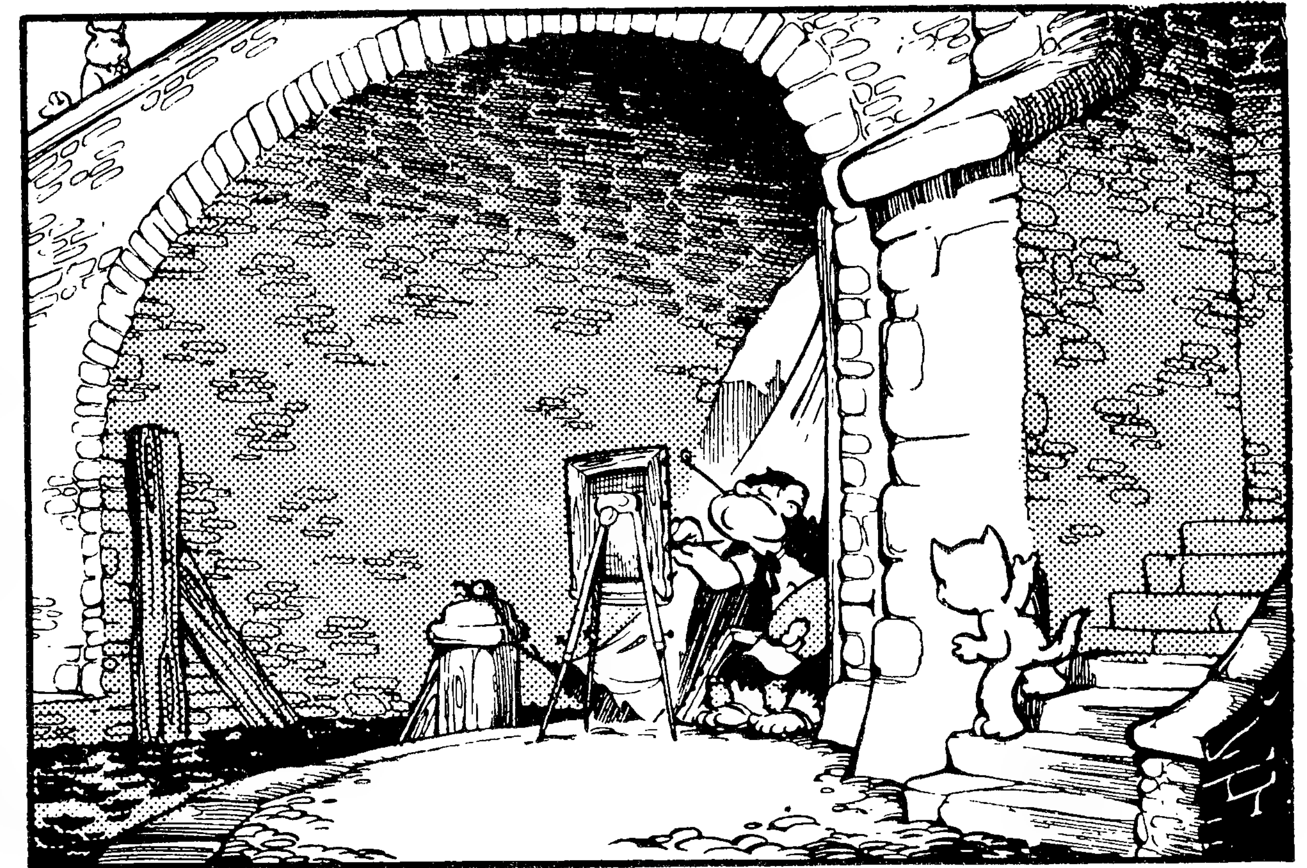
'Ja, ja!' zei Tom Poes, 'heel netjes. Maar wáár is Terpen Tijn naar toe gegaan?'

'Dat weet ik niet!' sprak de dame. 'En dat wil ik niet weten ook! Zo'n verfknoeier! Wat heb ik er verder mee te maken?'

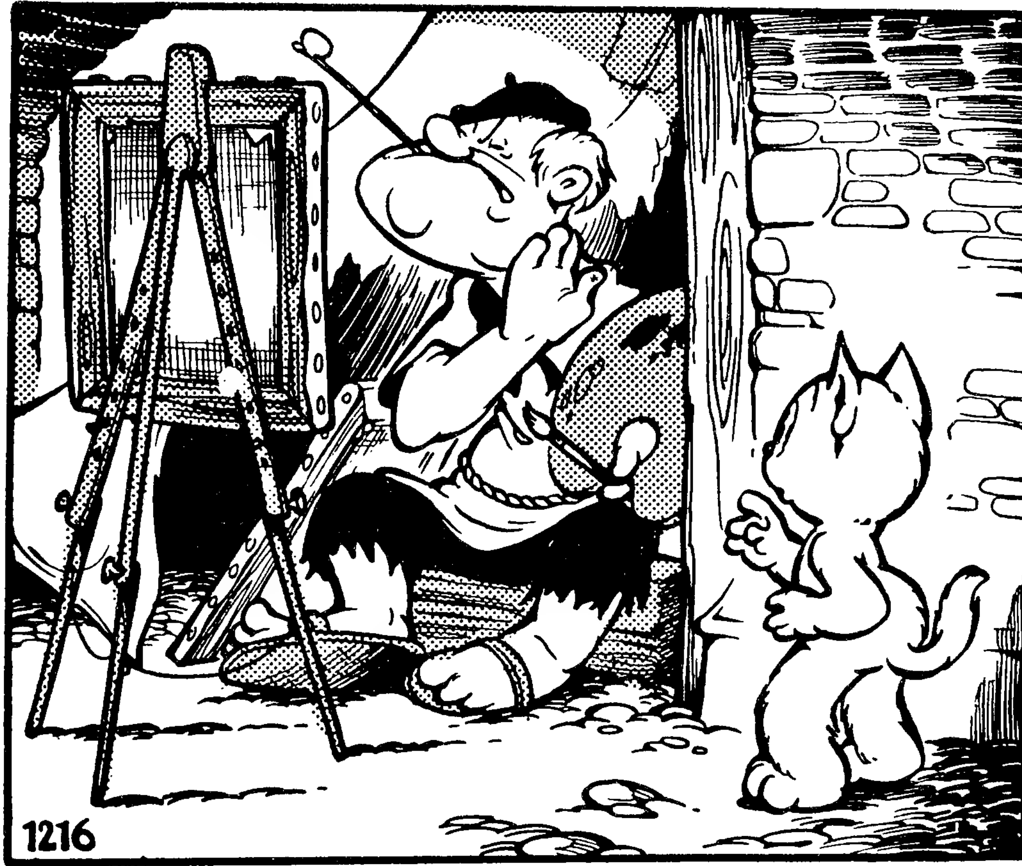
Tom Poes liep dus mistroostig verder. Hij wist niet, waar hij nu nog verder zou moeten zoeken en hij voelde zich erg terneergeslagen. Zo kwam hij in de buurt van het Stadsmuseum en zijn blik werd getrokken door een groot schilderij, dat daar voorzichtig naar binnen werd gedragen. Het was het zelfportret van de ongelukkige heer Olivier B. Bommel, op weg naar de galerij der onsterfelijken.

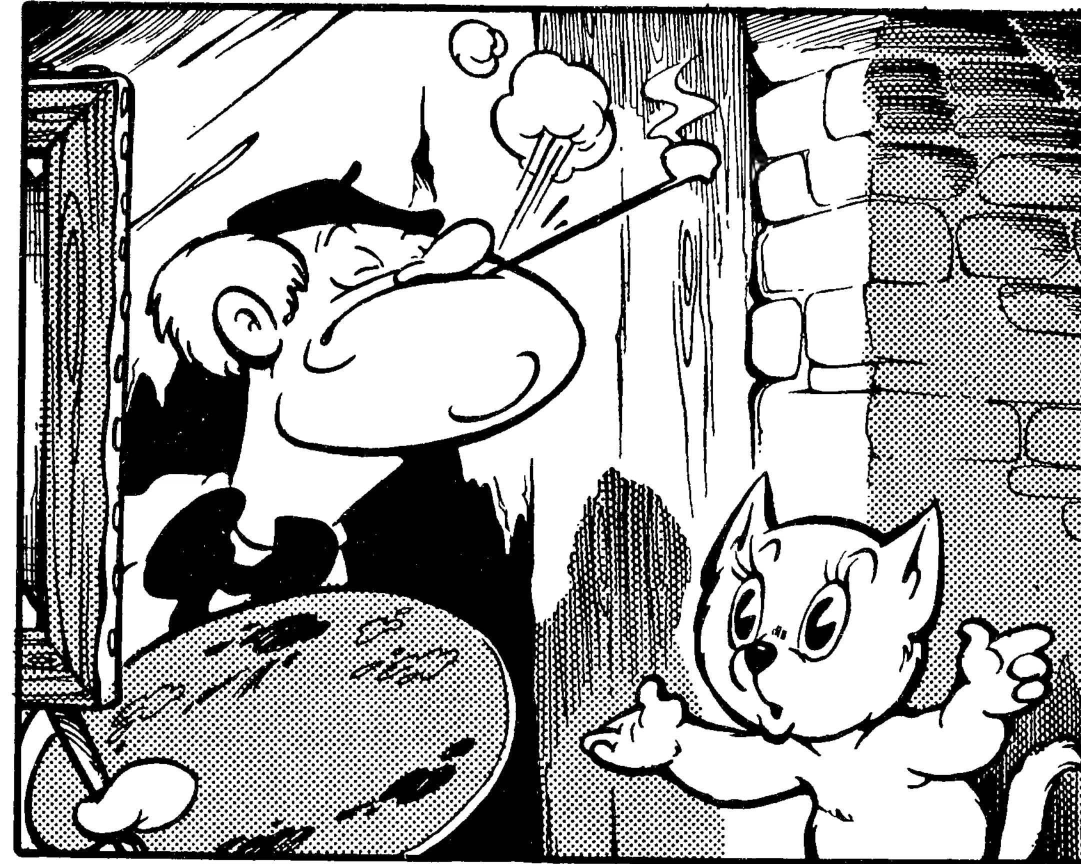
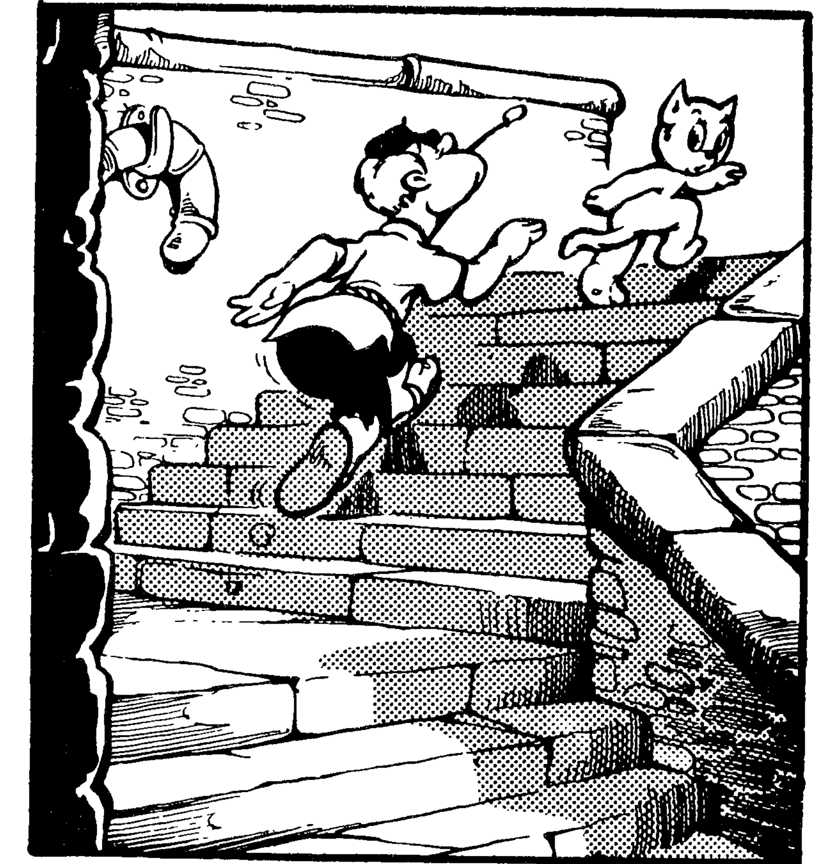
'Arme heer Ollie!' mompelde Tom Poes en hij was op het punt om door te lopen, toen hij plotseling iets zag, dat hem nieuwe hoop gaf...

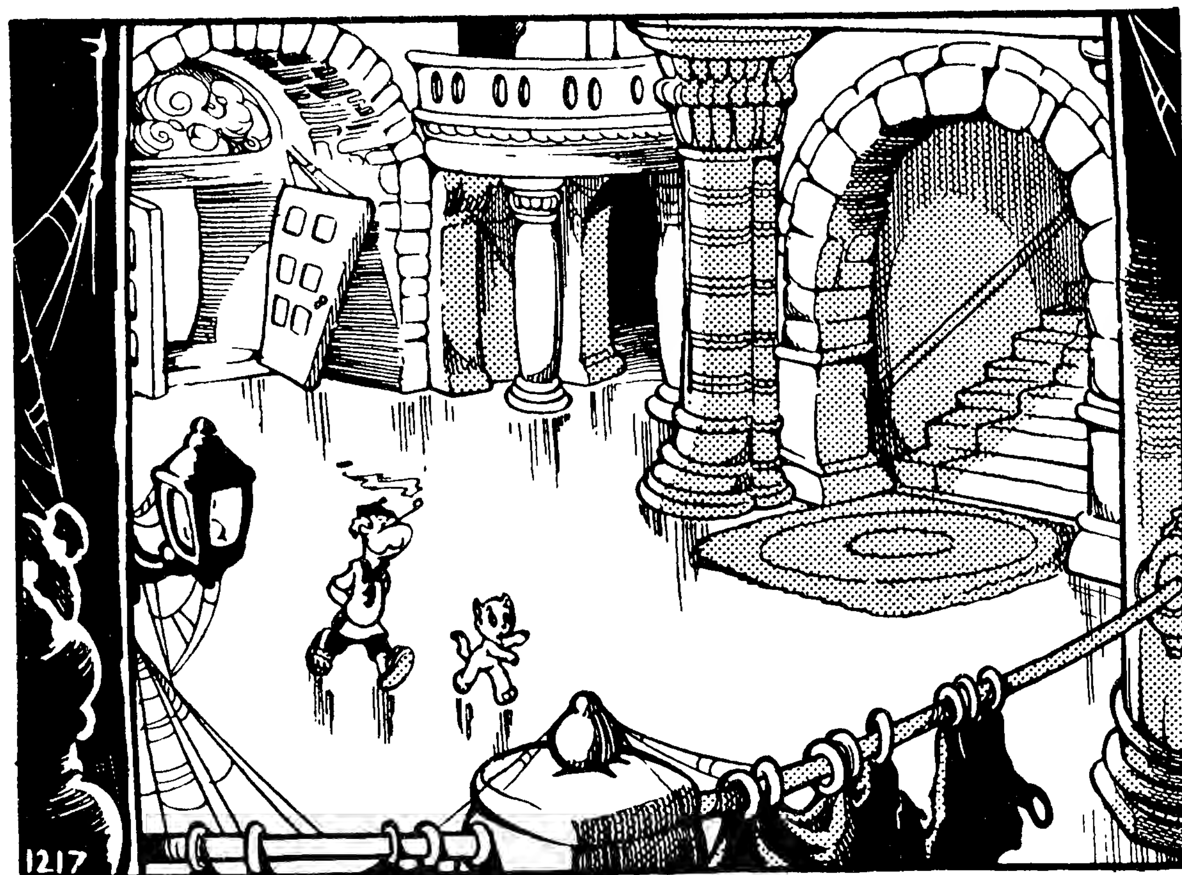
Tom Poes liep aarzelend op een haveloze, oude figuur toe, die op de stoeptreden van het Stadsmuseum zat en bezig was met het ophouden van zijn hand.
'Die bedelaar heb ik meer gezien!' dacht Tom Poes en toen bleef hij vastbesloten stilstaan.
'Weet je ook waar de schilder Terpen Tijn woont?' vroeg hij.
'De wàt?' vroeg de oude, zijn morsige hand naar voren stekend.
'De schilder, die jou een poosje geleden geschilderd heeft!' legde Tom Poes uit. 'Ik was toen met een autokap voor de deur bezig en ik zag je naar binnen gaan.'
'O, dàt!' riep de grijsaard uit. 'Dat pertret! Ja, dat was merakels mooi! Maar ja, ik heb ook een mooie kop!! Dat zei die schilder zèlf. Vandaar, hè?'
'Ja, ja,' zei Tom Poes, 'maar weet je ook waar die schilder nu woont?'
'Ja, natuurlijk!' riep de bedelaar blij. 'Vanzelf! Hij woont bij mij in! De huur werd hem te hoog en toen...'
'Ja, ja!' riep Tom Poes ongeduldig. 'Maar waar woon jij dan?'
'Onder de brug!' zei de oude, wijzend. 'Daar om de hoek. Je kan niet missen. Een goeie brug; je zit er droog als het regent en je hebt stromend water voor de deur en het vibreert daar beter dan op een zolder, zegt die schilder. Maar ik heb niet zo'n last van die vibratie, moet ik je zeggen...'
Maar Tom Poes wachtte niet op de rest. Hij holde in de aangegeven richting en sloeg de hoek om. En toen stond hij bij een brug, waaronder een soort tent gemaakt was van enkele lompen.
'Gelukkig!' mompelde Tom Poes. 'Dat kan niemand anders zijn dan Tijn!'

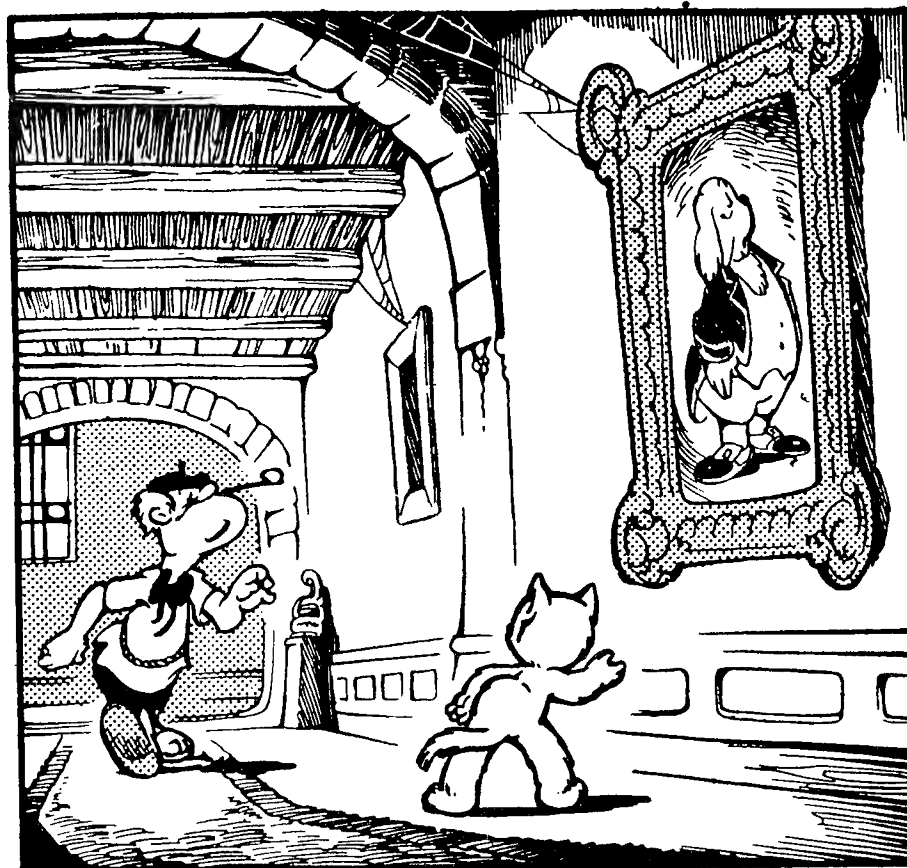
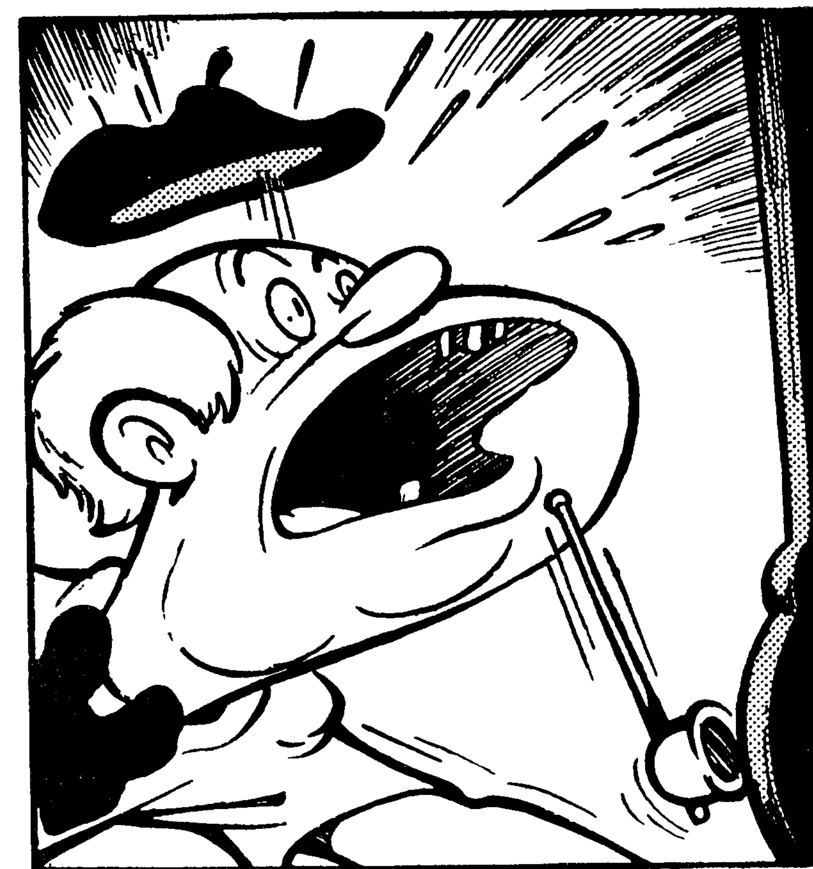

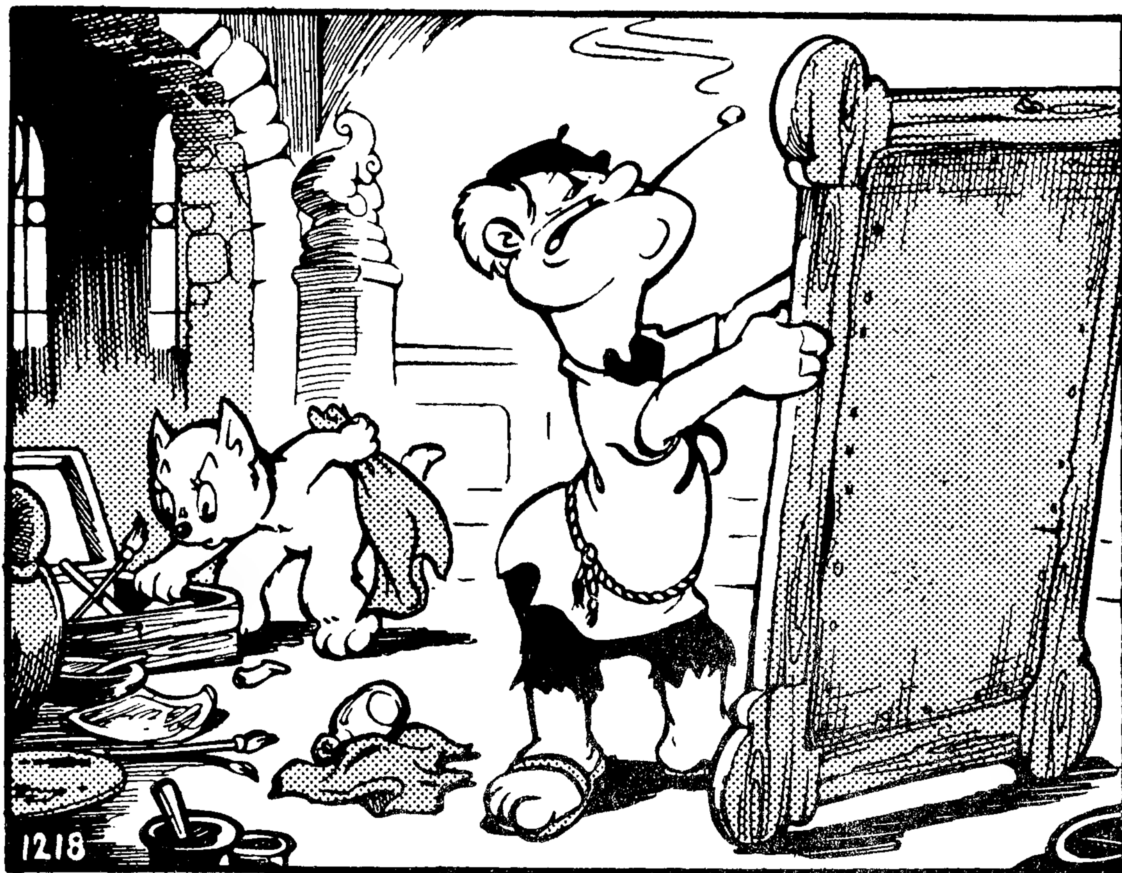
Tom Poes daalde de trappen van de brug af, schoof een paar oude lappen opzij en stond toen tegenover Terpen Tijn, die daar rustig zat te schilderen.
'Hallo, heer Tijn!' riep hij. 'Ik ben erg blij, dat ik u gevonden heb, want...'
'Ik niet!' sprak Tijn kort. 'Je stoort mijn trillingen, makker!'
'Ja, maar luister nu even!' drong Tom Poes aan. 'Het is een ernstige zaak! Heer Bommel en de burgemeester en Joost zijn ziek geworden – erg ziek – en nu...'
'Heb ik daar een boodschap aan?' informeerde de kunstenaar. 'Het zijn alle drie grove vleeslichamen. Ze hebben geen vibratie in het gebeente. Op zo'n manier krijg je... eh... dinges!'
'Maar het is de schuld van heer Bommel!' riep Tom Poes ongeduldig. 'Hij heeft geschilderd; eerst de burgemeester en Joost en toen zichzelf. En daar komt het van! Nu zijn ze alle drie helemaal stijf en suf. U bent de enige, die helpen kan!'

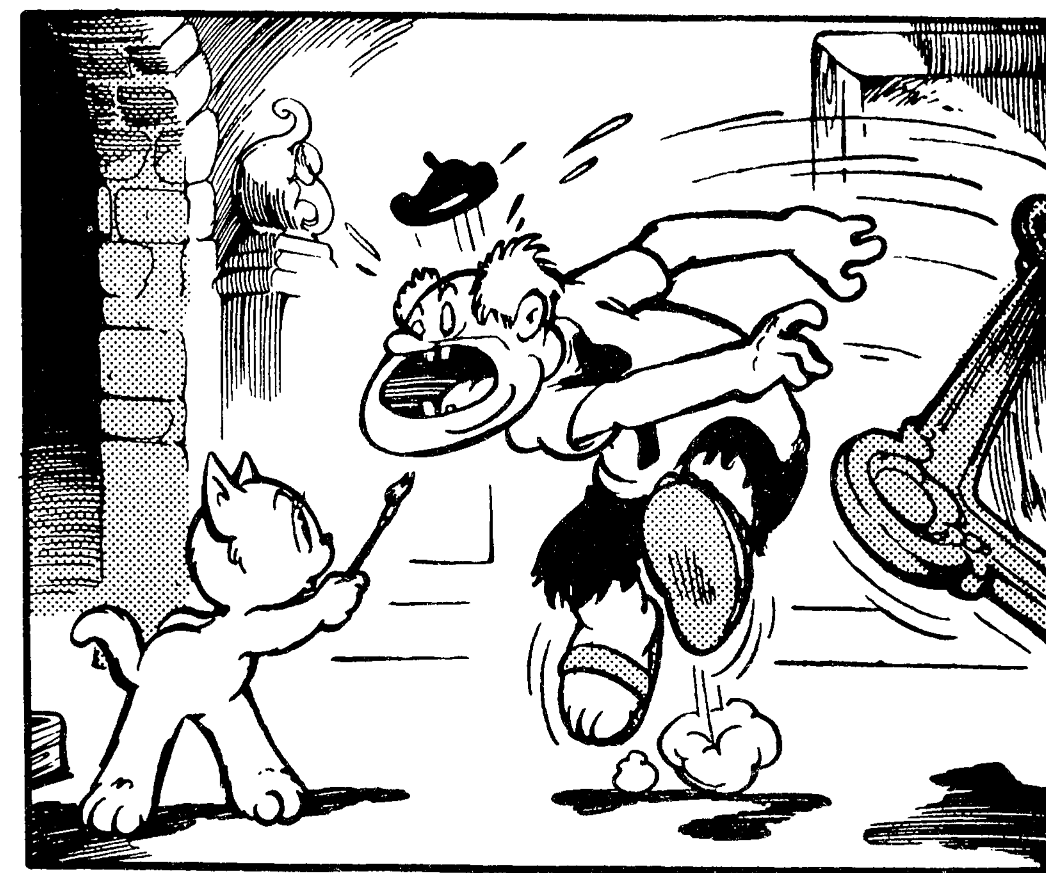
Helaas! De kunstenaar had niet geluisterd. Met halfdichtgeknepen ogen mengde hij een kleurtje op zijn palet, nam het tussen duim en wijsvinger en proefde er een stukje van.
'Je staat me in het licht, makker!' zei hij, nadat hij aandachtig gesmekt had. 'En je zieke vrienden laten me koud! Als ik ziek ben, moet ik ook mezelf redden! Ik ben trouwens nooit ziek!'
Tom Poes zuchtte diep en wanhopig. Hij begreep, dat hij zo niet verder kwam en daarom besloot hij een andere manier te proberen.
'Niet veel bijzonders, dat schilderij!' zei hij, op het doek van Tijn wijzend. 'Ik heb laatst een stuk gezien, dat echt kunst was! Daar is dit geknoei bij!'
Terpen Tijn staakte zijn arbeid. Hij loerde argwanend naar Tom Poes, schoof toen zijn linnen met één armbeweging opzij en stond op! 'Laat zien, dat schilderstuk!' zei hij kort. 'Laat zien dat Kunstdinges!'

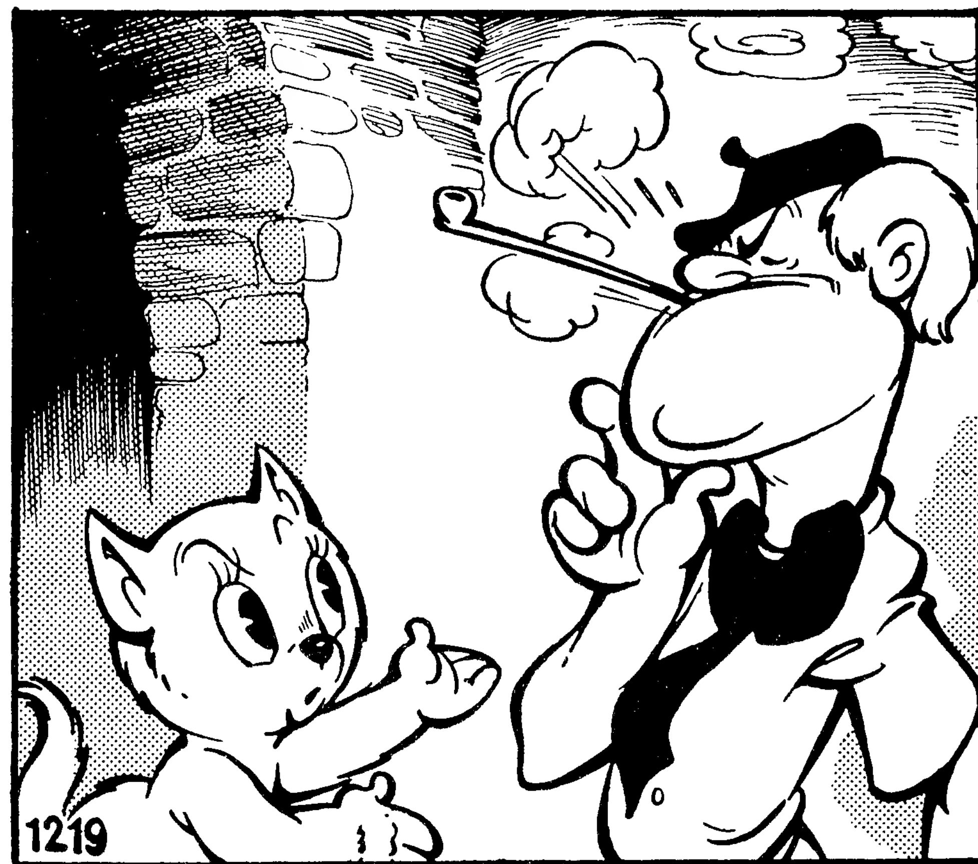

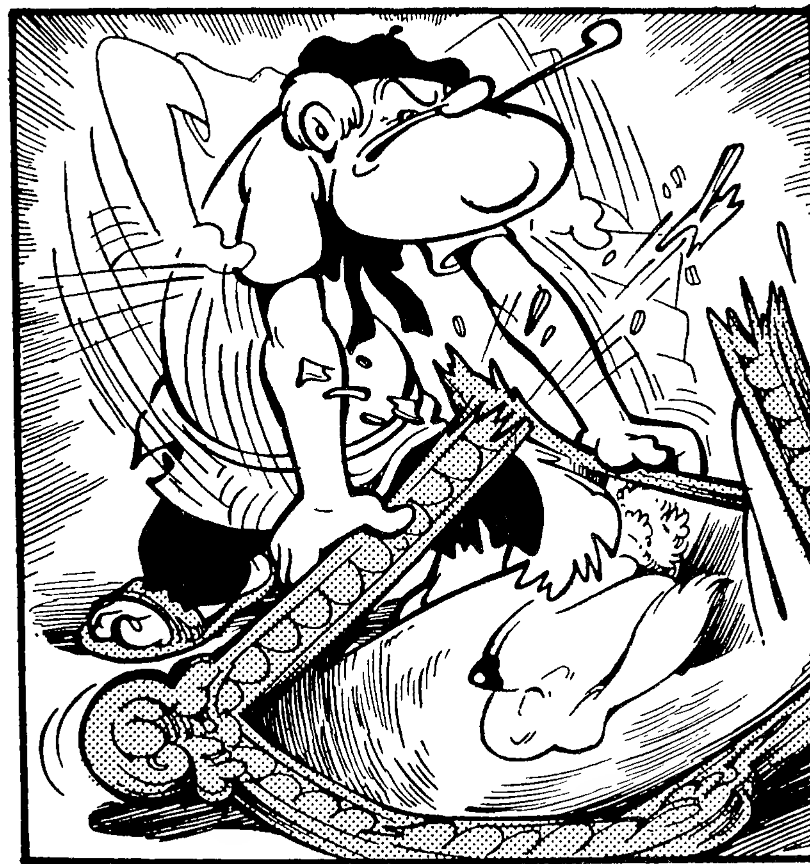
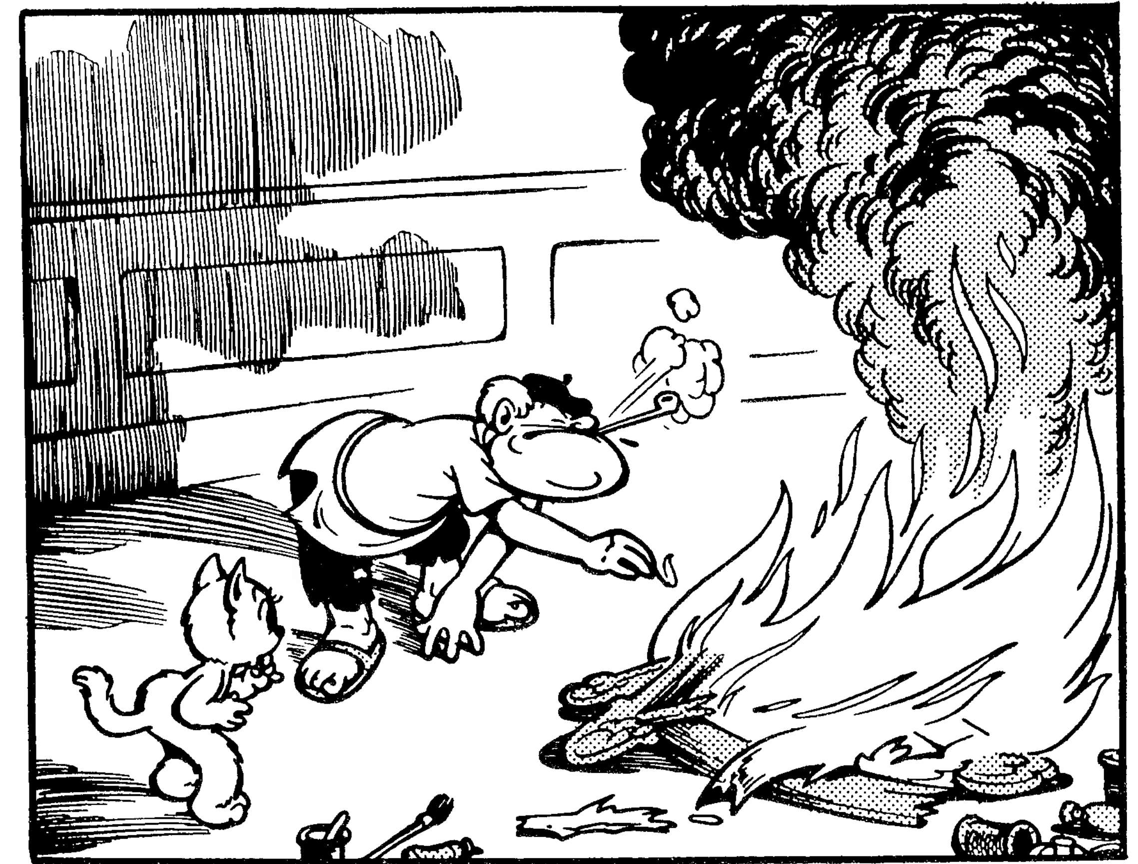
De schilder Terpen Tijn volgde Tom Poes mompelend en mopperend naar Slot Bommelstein, dat verwaarloosd en verlaten op zijn heuvel lag.
'Een kunstwerk hè?' gromde de kunstenaar. 'Je wilt mij een kunstwerk laten zien, hè? Je haalt mij uit mijn vibratie om me een eh... dinges te vertonen, hè? Bah! Ik ben eigenlijk gek om met je mee te gaan, makker! Wat heb jij voor verstand van fijne trillingen? Je zou nog niet weten hoe een Kunstwerk er uit zag als je er op trapte!'
'Wacht nu maar even!' zei Tom Poes. 'We zijn er al! Kom nu maar mee naar binnen en kijk. Dan zal je zien, dat ik gelijk heb!'
'Best!' zei Tijn, 'ik kom! Maar als je me nu de een of andere rare bolle prent voor de neus draait, zal ik... eh.. dinges! Vat je, makker?' Toen trok hij zijn petje wat dieper in de ogen en stampte achter Tom Poes aan door de lege, stoffige zalen van Bommelstein. Tom Poes bleef voor een hoge wand staan en wees op het portret van Joost, dat heer Bommel geschilderd had. 'Dáár is het!' zei hij. 'Kijk maar goed!' Terpen Tijn keek. Eerst ontevreden en onverschillig, toen verbaasd en daarna sprong hij met een luide uitroep omhoog, terwijl zijn ogen begonnen uit te puilen.
'Duizend augurken!' bulderde hij. 'Dat trilt! Dat vibreert! Dat leeft! Wie heeft die vleesmassa op die manier op dat doek gezet, hè? Wie is die eh... dinges, die dat heeft... eh... gedingesd, hè? Vooruit makker, spreek op!'

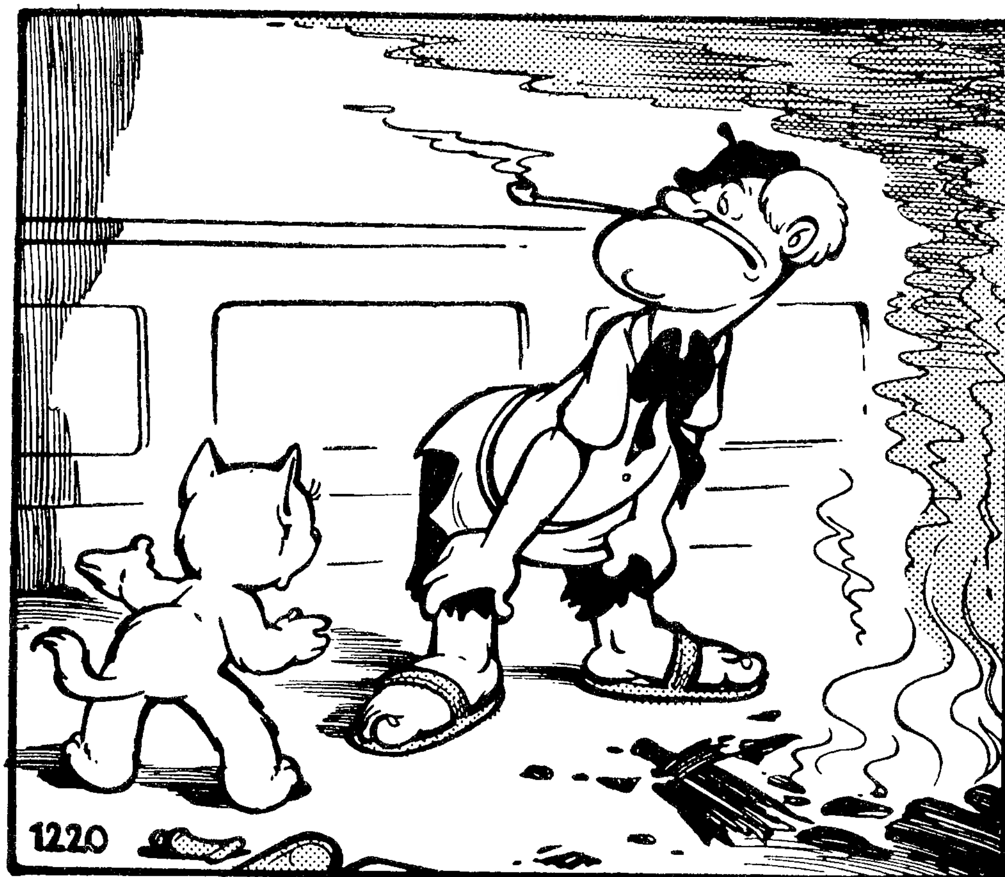
Terpen Tijn rukte het portret van Joost van de wand en hield het op armslengte van zich af, terwijl hij druk in zichzelf mompelde.
Intussen zocht Tom Poes in de schilderdoos van heer Bommel om het penseel te vinden, dat heer Ollie van Tijn gekregen had. Hij haastte zich zo veel hij kon, want hij begreep, dat hij de gelegenheid moest gebruiken. Als Tijn zijn belangstelling weer verloren zou hebben zou er geen kans meer zijn om de slachtoffers van heer Bommel's schilderkunst te redden.
'Wie heeft deze rare, bolle kop aan het vibreren gebracht, hè?' riep de schilder intussen. 'Dit is goed werk, makker! Dit eh... dinges! Maar wie...?'
'Dat heeft heer Bommel gedaan!' zei Tom Poes vlug. 'Weet u nog wel, dat u hem een penseel gegeven hebt, toen hij les van u had? Nu, met dàt penseel heeft hij drie portretten geschilderd! Hier is het, ziet u wel?'
'Drie portretten hè?' snauwde de kunstenaar. 'En wat is er met de kerels gebeurd, die hij geschilderd heeft? Hè!'
'Die zijn ziek geworden!' zei Tom Poes. 'Ze zijn helemaal suf en stijf!'
'Sa!' krijste de kunstschilder, woedend naar het penseel starend. 'Mijn penseel, hè? Ziek, hè? Suf en stijf, hè? Met dit penseel schilder je de trilling uit de vleesmassa, vat je, makker? Die kerels vibreren niet meer! Ha! En dat heeft die bolle Bommel gedaan, hè? De augurk! Ik zal hem... eh... dinges!'
En hij wierp het fraaie portret van Joost met zóveel kracht tegen de grond, dat de splinters lijst in het rond vlogen.
'Maar kunt u die zieken ook weer beter maken?' vroeg Tom Poes gespannen.

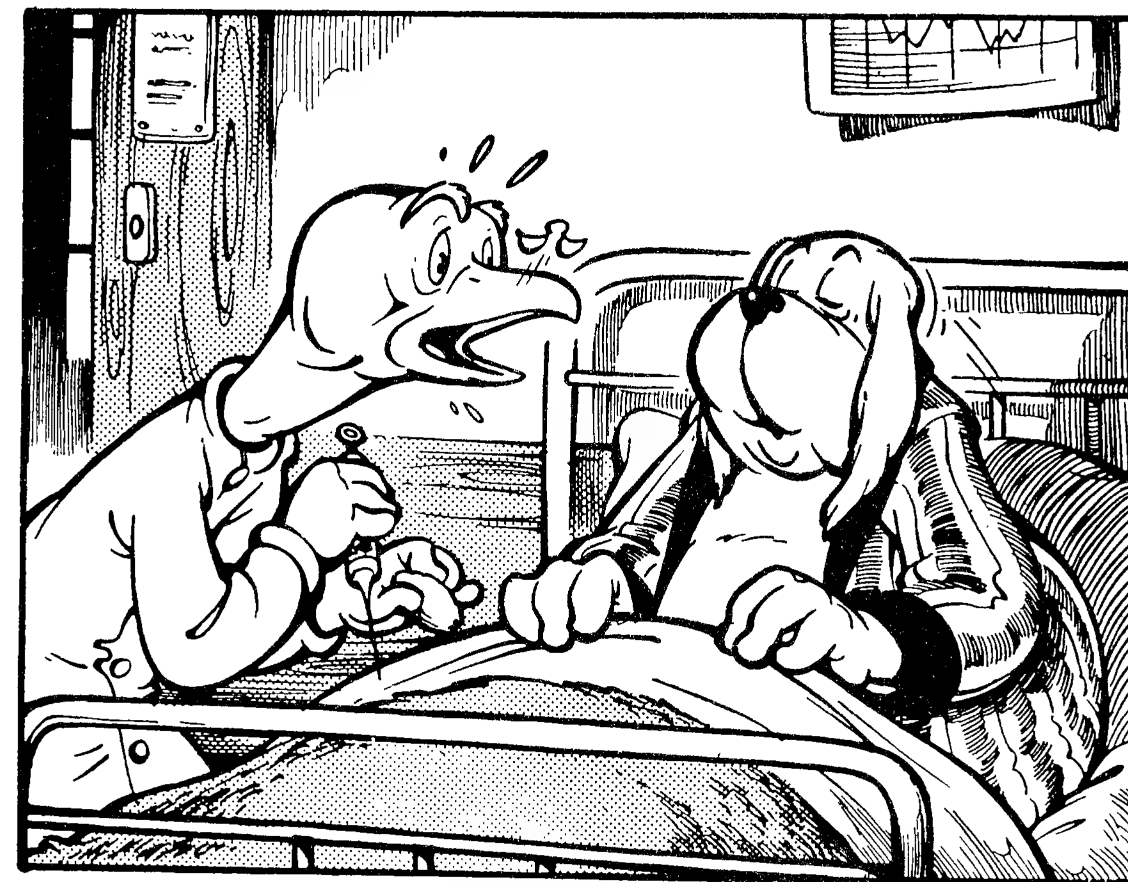

'Beter maken??' riep de schilder Tijn verbolgen. 'Wat denk je dat ik ben? Dacht je soms, dat ik een bolle pillendraaier was? Ik bemoei me niet met het voze vlees, makker! Mijn geest vibreert in eh... dinges! Vat je?'
'Ja,' zei Tom Poes, 'ik vat het. Maar kunt u dan niets doen om te zorgen, dat de geest van deze arme Joost ook weer in de... eh... dinges vibreert? Dat zou hij vast veel leuker vinden dan suf en stijf te zijn!'
Terpen Tijn keek peinzend naar het portret. 'Hm!' zei hij tenslotte, 'deze makker heeft een rare, bolle kop en ik geloof niet, dat hij veel trilling in zijn geraamte heeft. Maar het is grof om iemands vibratie op een doek te zetten en hem met zijn suffe vlees te laten zitten. Ik zal hem helpen!'

Onder het spreken van deze raadselachtige woorden nam de kunstenaar heer Bommel's schilderwerk over de knie en brak het met een ferme klap in stukken. De brokken legde hij op een mooi stapeltje bij elkaar, midden op heer Ollie's parket-vloer en daarna stak hij er de brand in.
Het droge hout van het spieraampje knetterde, het verguldsel van de lijst walmde en stonk en het linnen verbrandde met een mooie, hoge vlam.
'Sa!' riep de schilder. 'Daar gaat-ie! Jammer van het goeie doek! Maar dit is de enige manier om de trilling los te krijgen! Je moet atomen maken van de... eh... dinges! Vat je, makker?'

Tom Poes en de schilder Tijn zaten bij het vuurtje, dat de kunstenaar gemaakt had van Joost's portret en keken naar de vlammen.
'Het is fijn, dat u dit in orde hebt gebracht!' zei Tom Poes. 'Maar er zijn nog andere slachtoffers! Heer Bommel heeft de burgemeester ook geschilderd en die is óók suf en stijf!'
'Bah!' riep Terpen Tijn. 'Zo blijven we aan de gang! Ik heb wel wat anders te doen dan bleke, bolle vleeslichamen aan het vibreren te brengen!'
'Ja!' zei Tom Poes, 'dat is natuurlijk wel zo, maar heer Bommel zal u goed betalen, daar ben ik zeker van!'
Nu weet ik niet, of de kunstschilder deze laatste opmerking gehoord had. Zeker is in ieder geval, dat hij opstond en, gevolgd door Tom Poes, slot Bommelstein uitrende. 'Breng me naar die burgemeester!' riep hij. 'Ik moet iets doen voor de schilderkunst – die is toch al niet erg geliefd bij de bolle burgerij!'
Intussen wordt het tijd dat we eens gaan kijken hoe het met de slachtoffers van heer Bommel's schilderkunst is.
Dokter Galpieper had na lange nachten van diepe studie een medicijn vervaardigd en dat besloot hij nu maar eens te gaan toepassen. Hij zoog het dus op in een injectiespuit en schreed naar het ziekbed van de bediende Joost, die daar suf en stijf terneerlag. Met een ferme, goed gerichte prik stootte hij zijn instrumenten in de trouwe knecht en wachtte ademloos op de gevolgen. Nu, die bleven niet uit. Joost loosde een diepe zucht, sloeg de ogen op en ging zitten.
'Excuseer!' stamelde hij, 'wáár ben ik, als u mij toestaat?'
'Hoera!' riep de arts. 'Het werkt! Ik heb het gevonden! Hoera!'

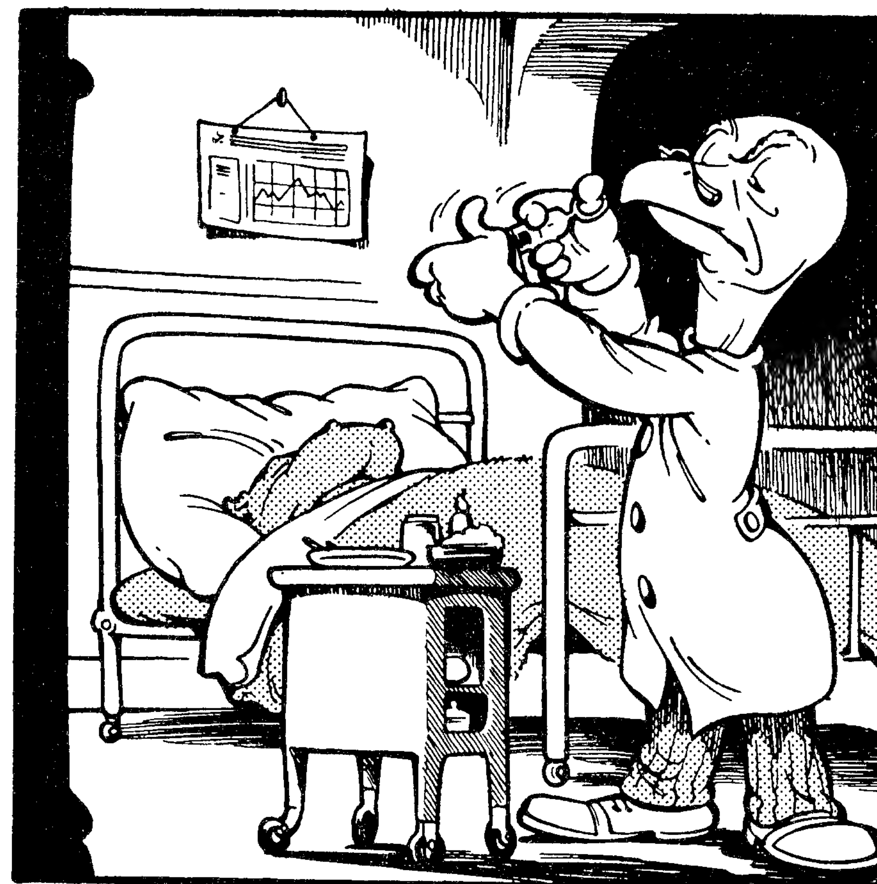
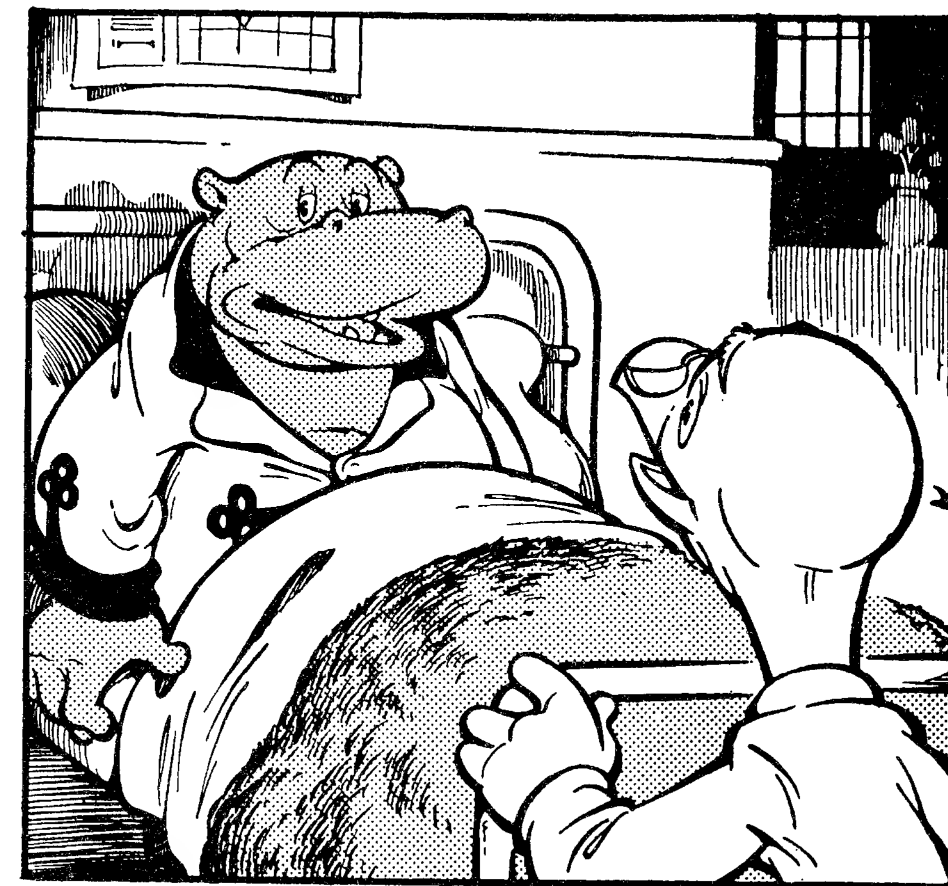

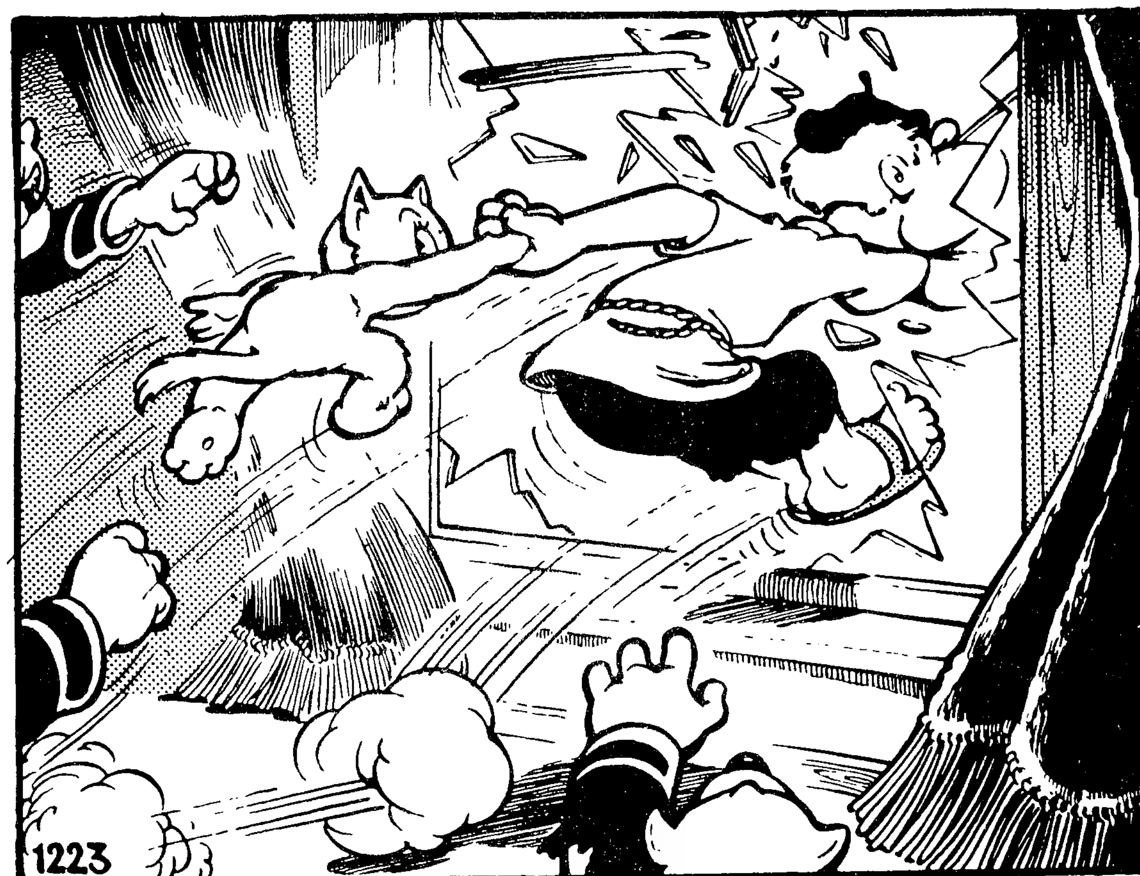

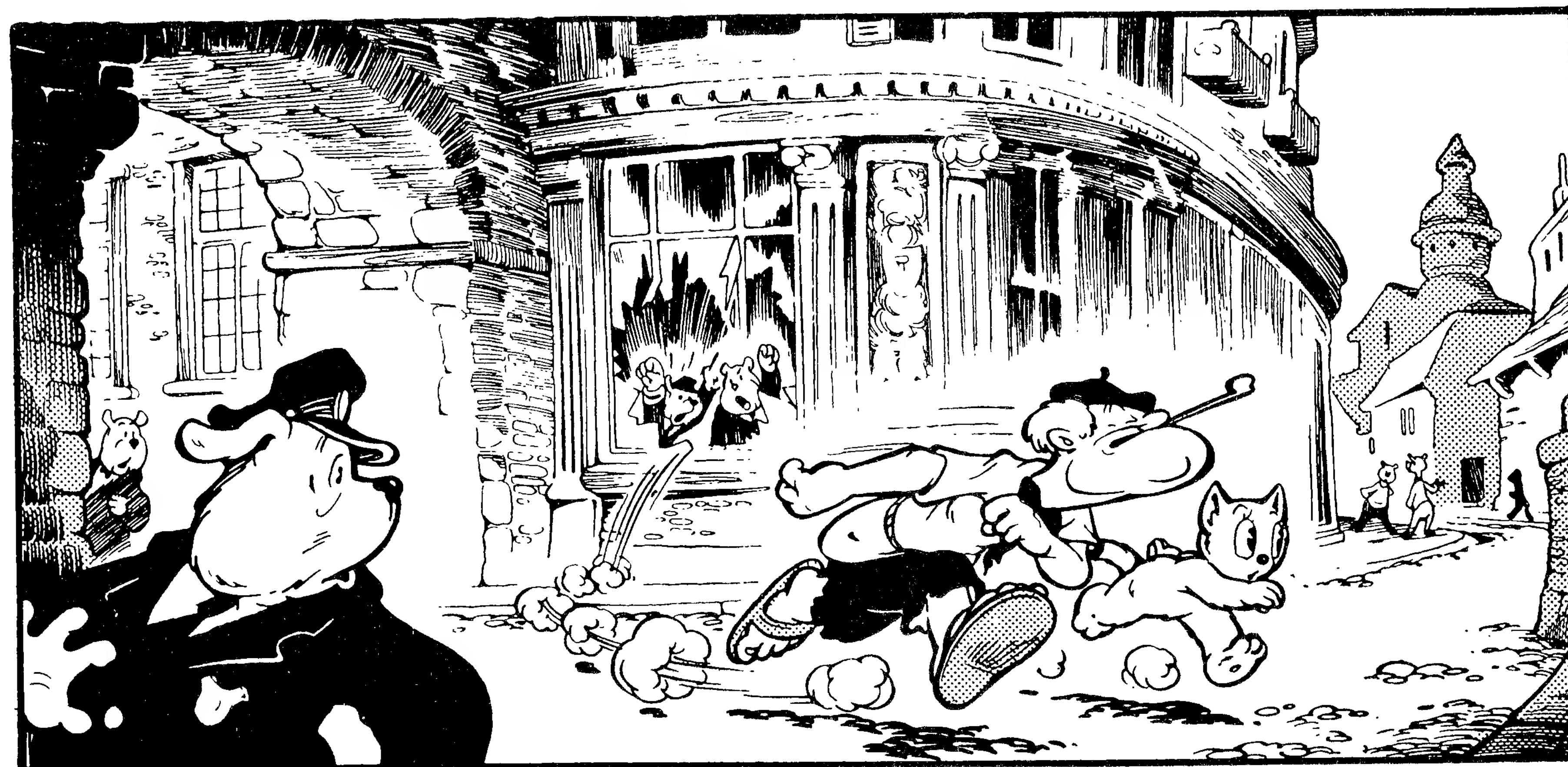
Nu Terpen Tijn eenmaal warm gemaakt was voor de verschrikkelijke toestand van de slachtoffers van heer Ollie's schilderkunst wist hij van geen ophouden. Hij vergat al zijn fijne trillingen en snelde grof vibrerend de trappen van het stadhuis op, samen met Tom Poes.
'Het volgende portret hangt in de raadzaal!' riep Tom Poes en de kunstenaar hinkte in de aangegeven richting, terwijl hij een keurige bode, die hem tegen wilde houden, ruw opzij duwde.
'Maar u moet een biljet in drievoud invullen!' riep de ambtenaar. 'Het doel van uw komst; wanneer u geboren bent en welke maat schoenen u hebt! Dat hóórt zo!' 'Aan m'n zolen!' schreeuwde de schilder op ruwe toon. 'Naar de raadzaal, makker! Waar hangt die bolle... eh... dinges?' Nu, dat was niet moeilijk. Het portret van burgemeester Dickerdack keek waardig uit zijn lijst op het fraaie vertrek neer en Tijn herkende onmiddellijk het meesterpenseel. Met een triomfantelijke kreet ontstak hij een lucifer en hield die bij het doek. Het schilderij vatte vlam en hulde de zaal in een stinkende rookwolk. Van alle kanten schoten nu bodes toe onder het slaken van ontstelde uitroepen.
'Help! Politie! Brand!' riepen ze. 'Anarchisten!' riep er een en een ander stamelde: 'Het zijn vast anti-revolutionairen!'
Tom Poes probeerde vergeefs de opgewonden ambtenaren tegen te houden. 'Het is voor het bestwil van de burgemeester!' riep hij. 'Wacht toch even, dan zullen jullie zien, dat hij nu weer beter wordt!' Maar het hielp niet...

De hevig ontstelde bodes stortten zich op Tom Poes en Terpen Tijn en nu ontstond er een hevig gevecht onder het brandende schilderij. Nu waren de bodes broze figuren, die door een zittend leven en veel schrijfwerk hun spierkracht verloren hadden. En Terpen Tijn was door de fijne trillingen en de hevige vibratie een tamelijk potig kunstenaar. Hij kaatste dan ook met de ambtenaren alsof het een kegelspel betrof en slaakte daarbij ruwe uitroepen als: 'Heisa!' en 'Hop!'
Maar het aantal bodes was te groot en het valt te voorzien, dat hij uiteindelijk moest verliezen, ondanks de hulp van Tom Poes.
Intussen had dokter Galpieper zijn injectiespuit weer gevuld en richtte nu veerkrachtig zijn schreden naar het bed van burgemeester Dickerdack.
'De genezing van de bediende Joost was een mooi staaltje artsenijkunst!' mompelde hij. 'Het ziet er naar uit, dat ik deze vreemde ziekte al zéér spoedig onder de knie heb gekregen. Maar één is géén. Ik zal nu vervolgens de tweede patiënt een dosis toedienen en als ook deze gunstig reageert, is de tijd rijp om een verhandeling in het "Geneeskundig Tijdschrift" voor te bereiden!'
Zo mompelende diende hij de bewegingloze burgemeester een injectie toe en wachtte met een gespannen gelaat op de gevolgen. Nu, die lieten niet op zich wachten. Na enkele minuten slaakte de zieke een zucht en sloeg de ogen op. 'Hmpf... oef!' mompelde hij, 'hoe laat is het?'
'Hoera!' riep de arts, 'dit is het bewijs!' En hij glimlachte zelfvoldaan.
Op datzelfde moment stortten de laatste resten van het verkoolde schilderij in de raadzaal tussen de vechtenden...

Zoals we de vorige keer al hebben gezien, liep het met het gevecht helemaal niet zo goed af voor Tom Poes en Terpen Tijn. Het groepje bodes was te groot en Tijn, die aan voelde komen, dat zij overmeesterd zouden worden, koos eieren voor zijn geld. Onverwacht greep hij Tom Poes bij een arm en rukte hem tussen de wilde bodes vandaan. Hij nam een flinke aanloop en sprong door een van de dichte vensters van de raadzaal. Met groot geweld rinkelden de ruiten op de grond en op de straat en een kille voorjaarswind gierde naar binnen.

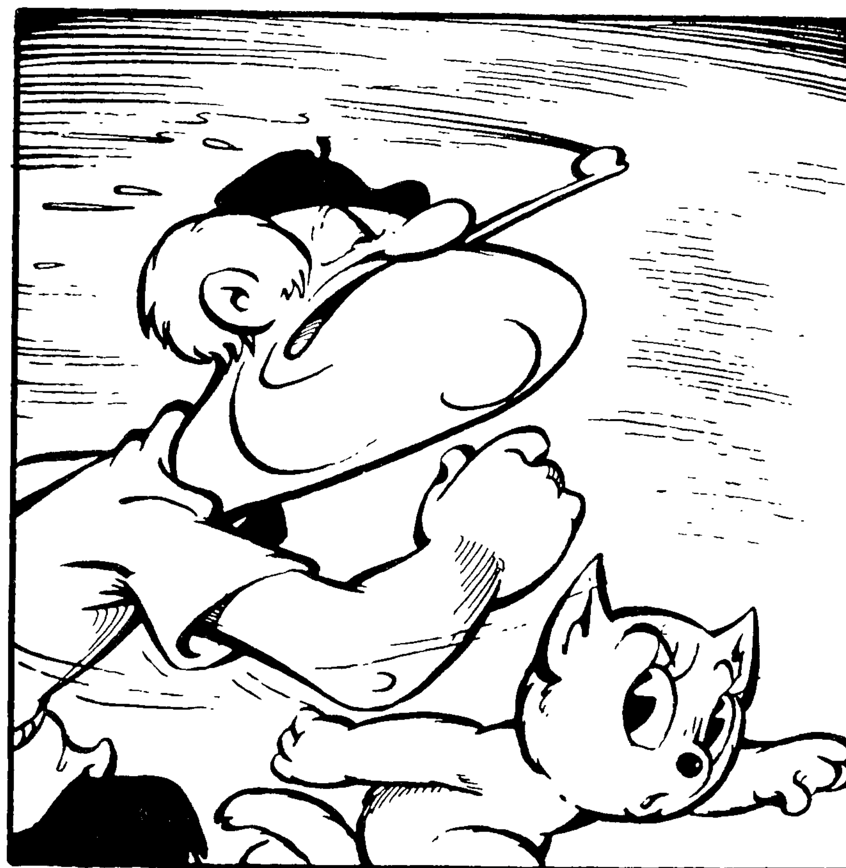
'Help!' riepen de bodes. 'Houdt de dief! Brand!' en zij snelden naar de gaping in de ruit. Een agent, die niet ver van daar op overtreders stond te wachten, staarde enkele ogenblikken verbaasd naar de verhitte gelaten der ambtenaren die tussen de scherven zichtbaar waren. Daarna richtte hij de blik op de voorthollende gestaltes van Tom Poes en Tijn en na enig nadenken kwam hij tot de conclusie, dat er verband tussen het een en het ander moest bestaan. Onmiddellijk zette de wakkere politiedienaar toen de achtervolging in.

'Er zit een agent achter ons aan!' riep Tom Poes. 'Mooi!' riep Tijn, al hollend. 'Dat moeten we net hebben! Dat houdt het tempo in onze lichaamsmassa's! Waar hangt het derde portret?'

'Dat hangt in het museum!' hijgde Tom Poes. 'Als we het maar halen, Tijn! Als ze ons maar niet vóór die tijd te pakken krijgen!'

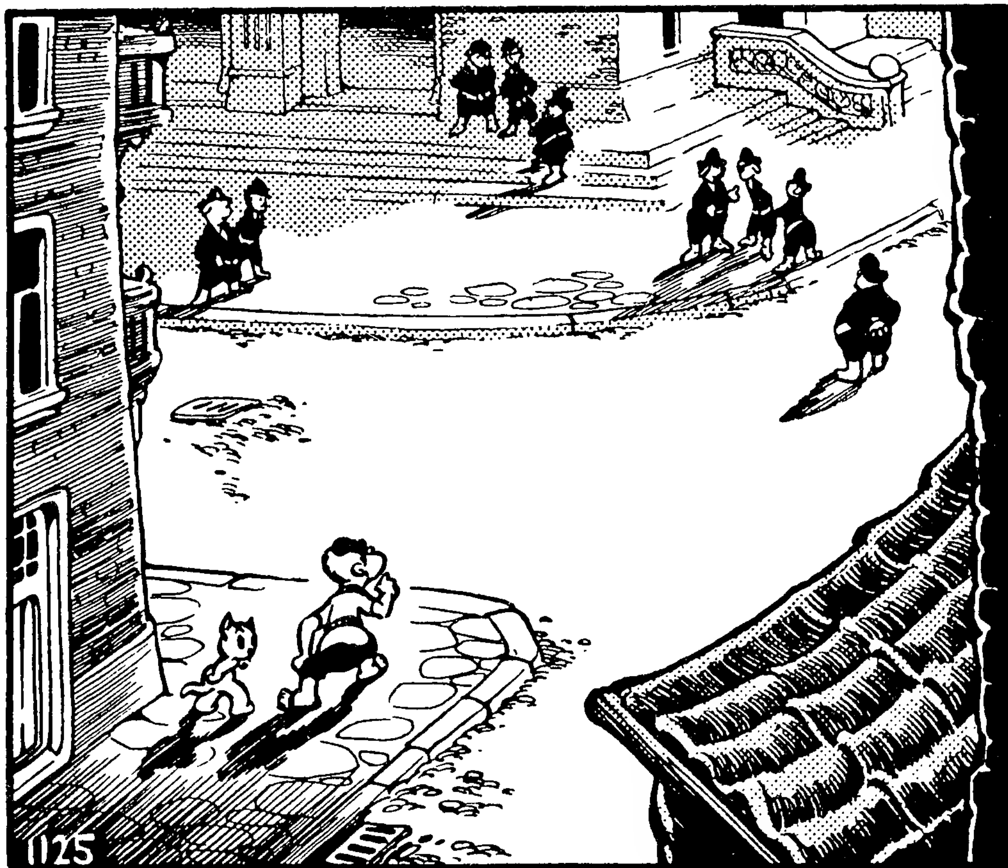
'Bah!' snauwde de kunstenaar, 'die politiegebeentes vibreren niet! Een goede triller kunnen ze nooit inhalen!'

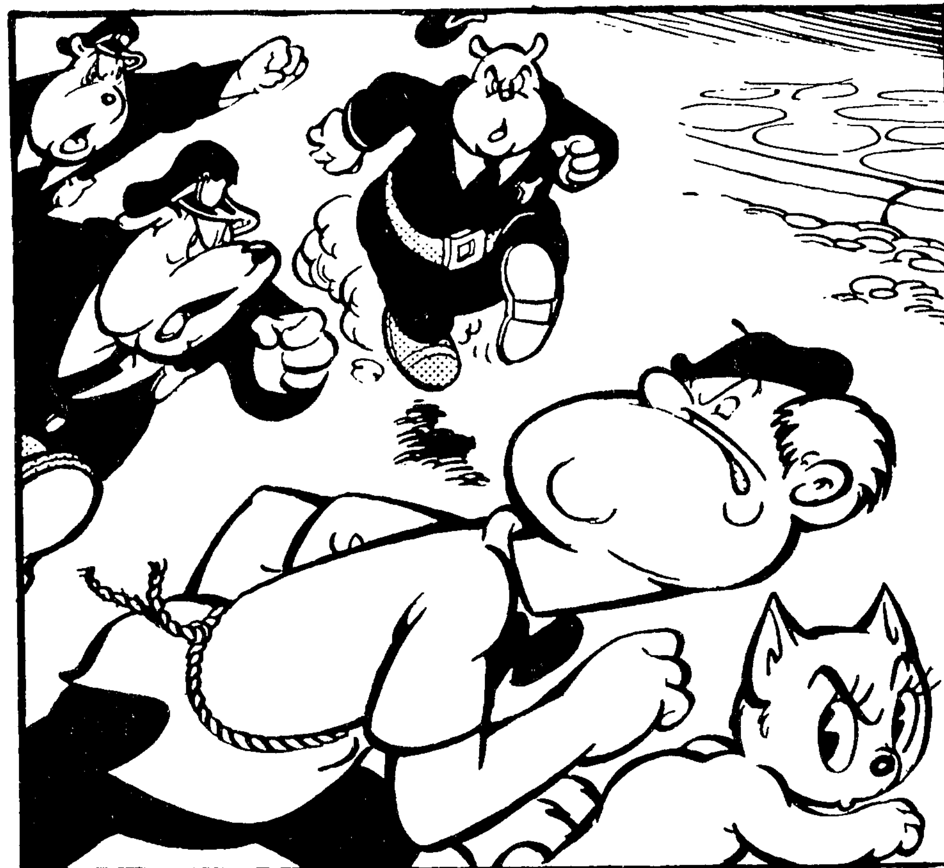
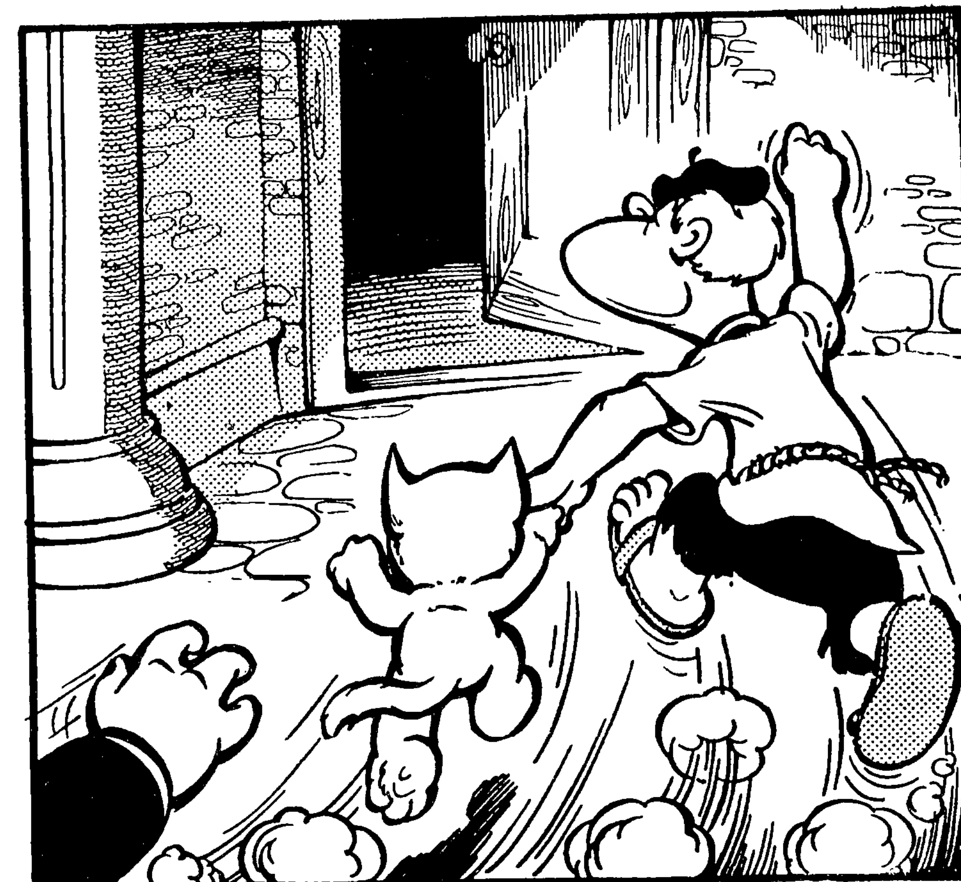

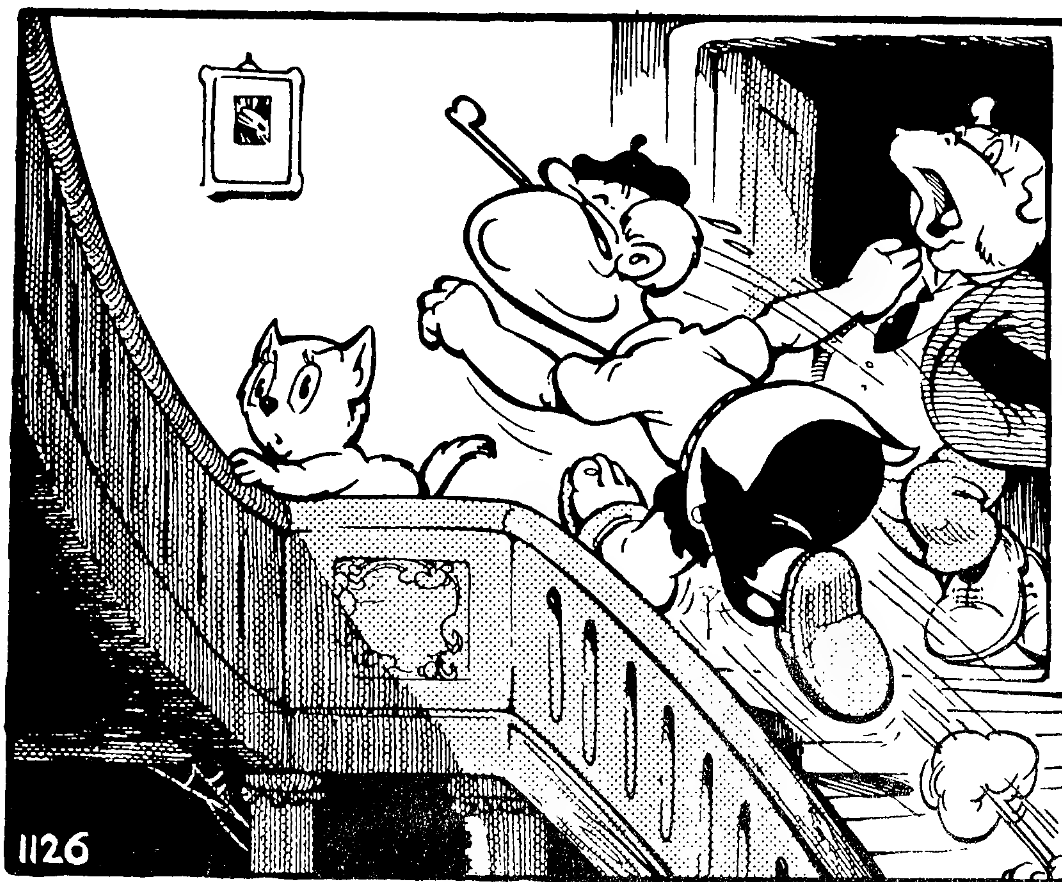

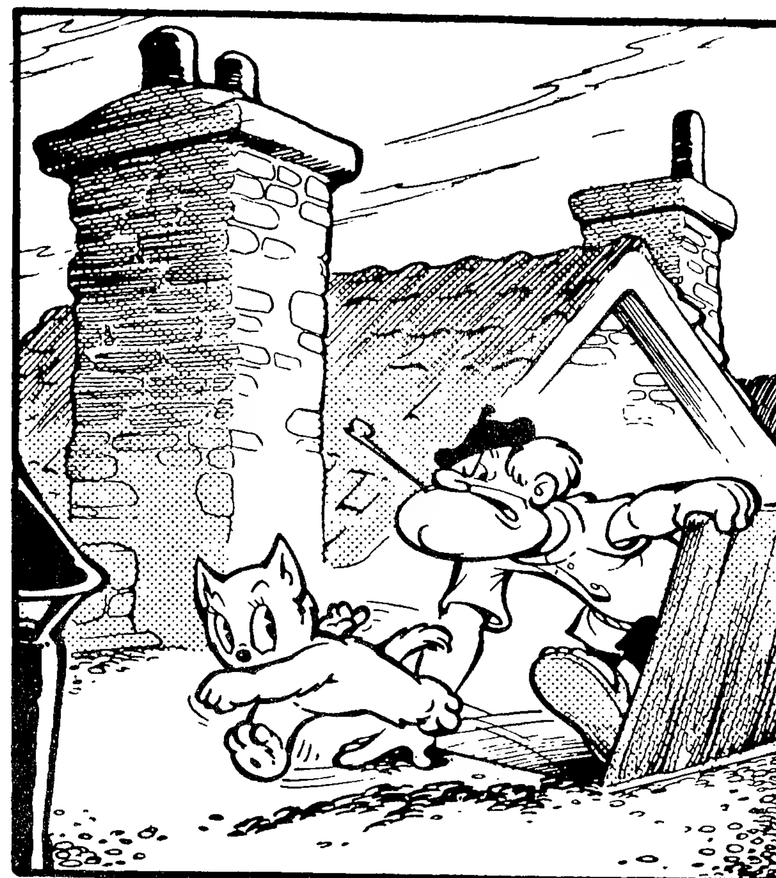
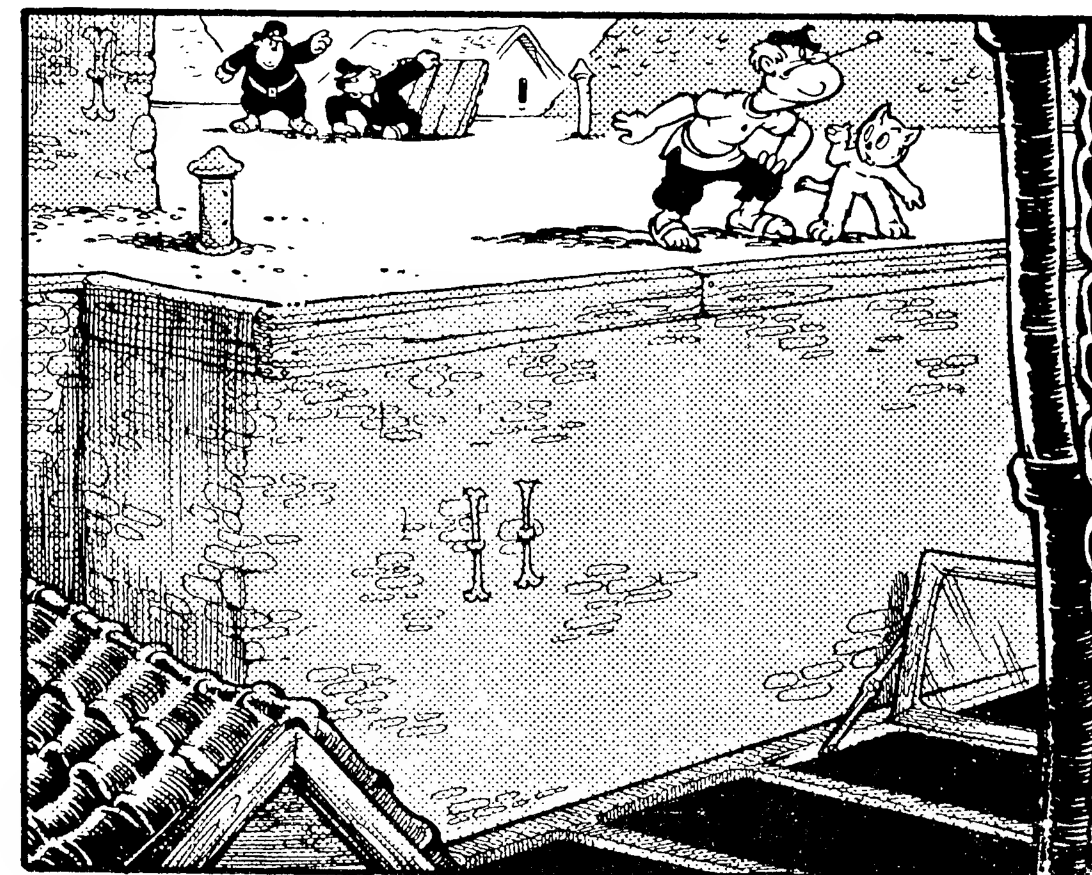
De agent ontdekte al gauw, dat hij Tom Poes en Terpen Tijn niet kon inhalen. Hij staakte dus de achtervolging, trok een politiefluitje en blies daar de rest van zijn adem in. De gevolgen lieten niet op zich wachten. Van alle kanten snelden nu groepjes agenten toe en het begon er voor Tijn en Tom Poes dreigend uit te zien.
'Als we het maar halen!' riep Tom Poes. 'Dat derde schilderij is het belangrijkste! We moeten het kapot maken, vóór ze ons te pakken hebben, want het is een zelfportret van heer Bommel!'
'Ha!' riep de kunstschilder, 'heeft die bolle Bommel zijn eigen vibratie op het doek gesmeerd? Dàt is... eh... dinges! Sa!' En hij vermeerderde zijn snelheid, want het Stadsmuseum kwam nu in het zicht.
Heer Bommel zelf lag intussen nog steeds roerloos in het ziekenhuis en dokter Galpieper besloot om op hem een kleine demonstratie van zijn geneeskunst te geven. Hij riep dus verschillende artsen en assistenten bij heer Ollie's ziekbed en vulde zijn injectiespuit.
'Dit is het derde geval van de vreemde ziekte, die onze stad teistert!' zo sprak hij. 'Gij allen hebt voor een raadsel gestaan en geen van u zag kans een diagnose te stellen. Laat staan er tegen op te treden! Ik vermoedde echter al aanstonds met een typisch geval van lethargische leucocyten met stalagnerende libratie te maken te hebben. Maar genoeg! Kort en goed, ik heb het geneesmiddel gevonden! In deze eenvoudige injectiespuit zit het Galpieper-serum, dat binnenkort wereldberoemd zal zijn. De eerste twee patiënten heb ik bereids met goed gevolg behandeld, de derde zal nu volgen. Over enkele ogenblikken zal hij zijn ogen opslaan. Let op, ik begin!'
Helaas! Terpen Tijn en Tom Poes waren nog ver van het schilderij verwijderd...

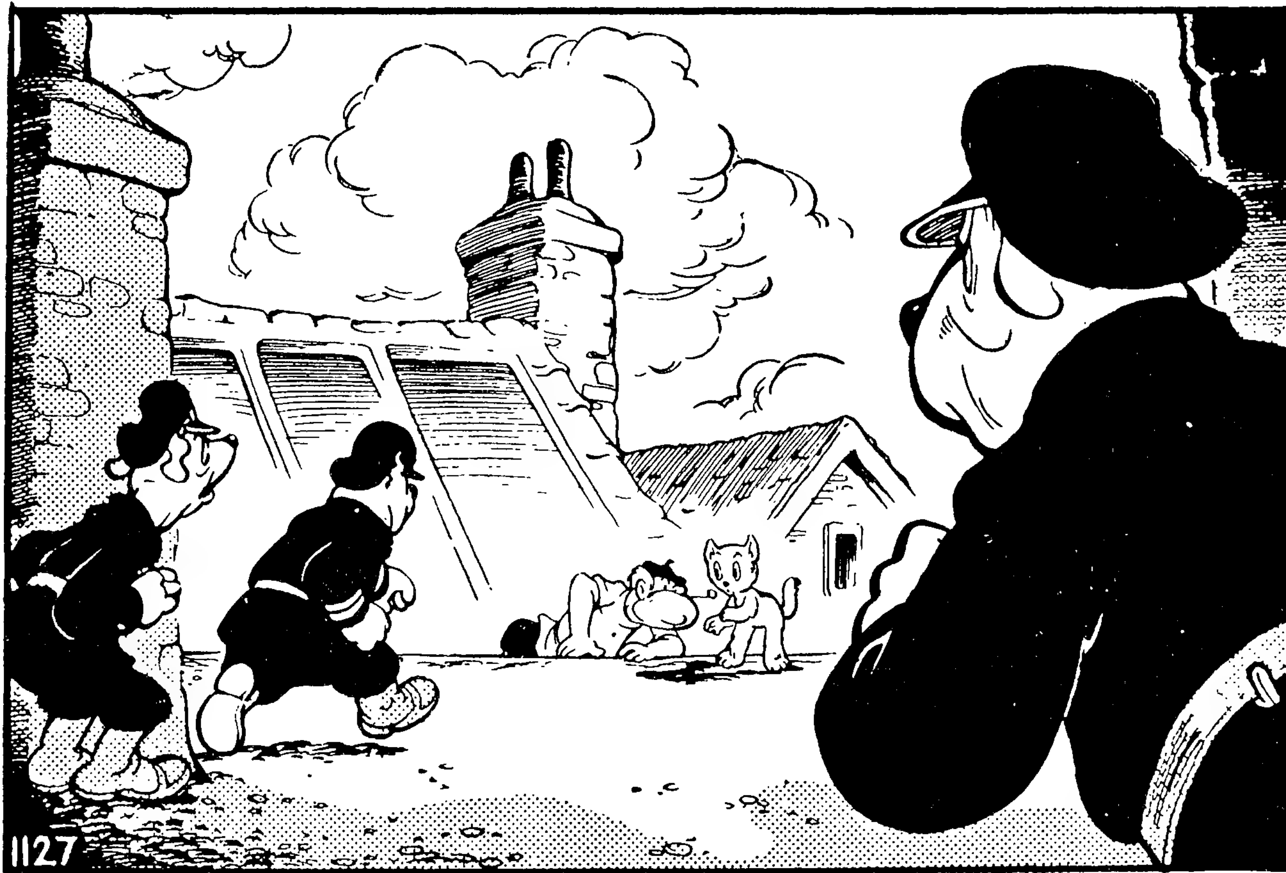

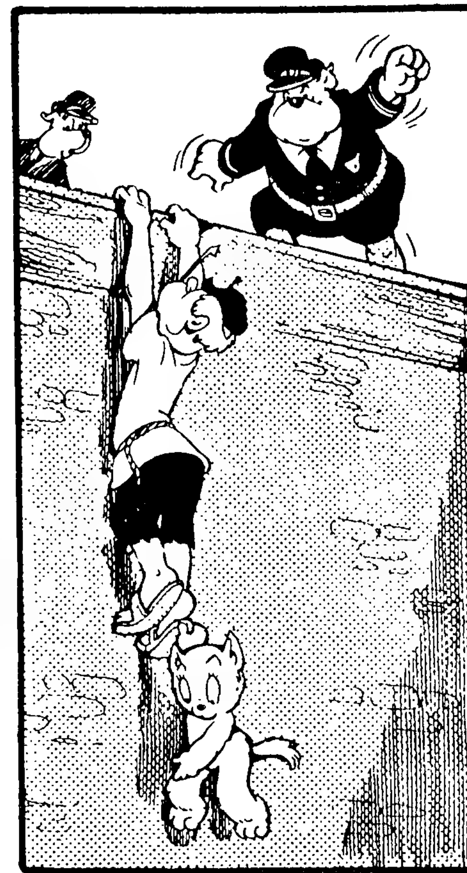
Tom Poes en de schilder Terpen Tijn renden zo hard ze konden in de richting van het Stadsmuseum om het laatste schilderij van heer Bommel (het bekende zelfportret, zoals de oplettende lezertjes zich zullen herinneren) te gaan vernietigen.
Maar het zag er niet erg hoopvol voor hen uit. Van alle kanten sprongen nu zwaar gewapende groepjes politiemannen nader, die hun aan alle kanten de pas afsneden. 'We halen het niet!' hijgde Tom Poes. 'Kijk, de ingang van het museum is nu ook al bezet!'
'Bah!' riep Tijn. 'Natuurlijk halen we het! De geest is altijd sneller dan het vlees, makker, onthoud dat!'
Tom Poes gaf daar maar geen antwoord op. In de eerste plaats omdat hij niet genoeg adem had en in de tweede plaats omdat hij te veel zorgen over het lot van heer Bommel had. Wanneer ze zouden worden gepakt vóórdat het schilderij vernietigd was, zou de arme heer Ollie immers suf en stijf moeten blijven. Want Tom Poes begreep heel goed, dat niemand hem zou geloven wanneer hij vertelde, dat heer Bommel suf en stijf was, omdat hij zichzelf geschilderd had. Daarom rende hij dan ook met zijn laatste krachten achter Tijn aan naar het museum, de politieagenten tegemoet. Maar het bleek dat de schilder een plan had. Onverwacht sprong hij opzij en trok Tom Poes mee naar de openstaande deur van een huis, dat naast het gebouw lag.
De agenten stonden een ogenblik vreemd te kijken, doch toen drongen ze met groot geweld achter de vluchtenden aan, de deur van het vreemde huis binnen...

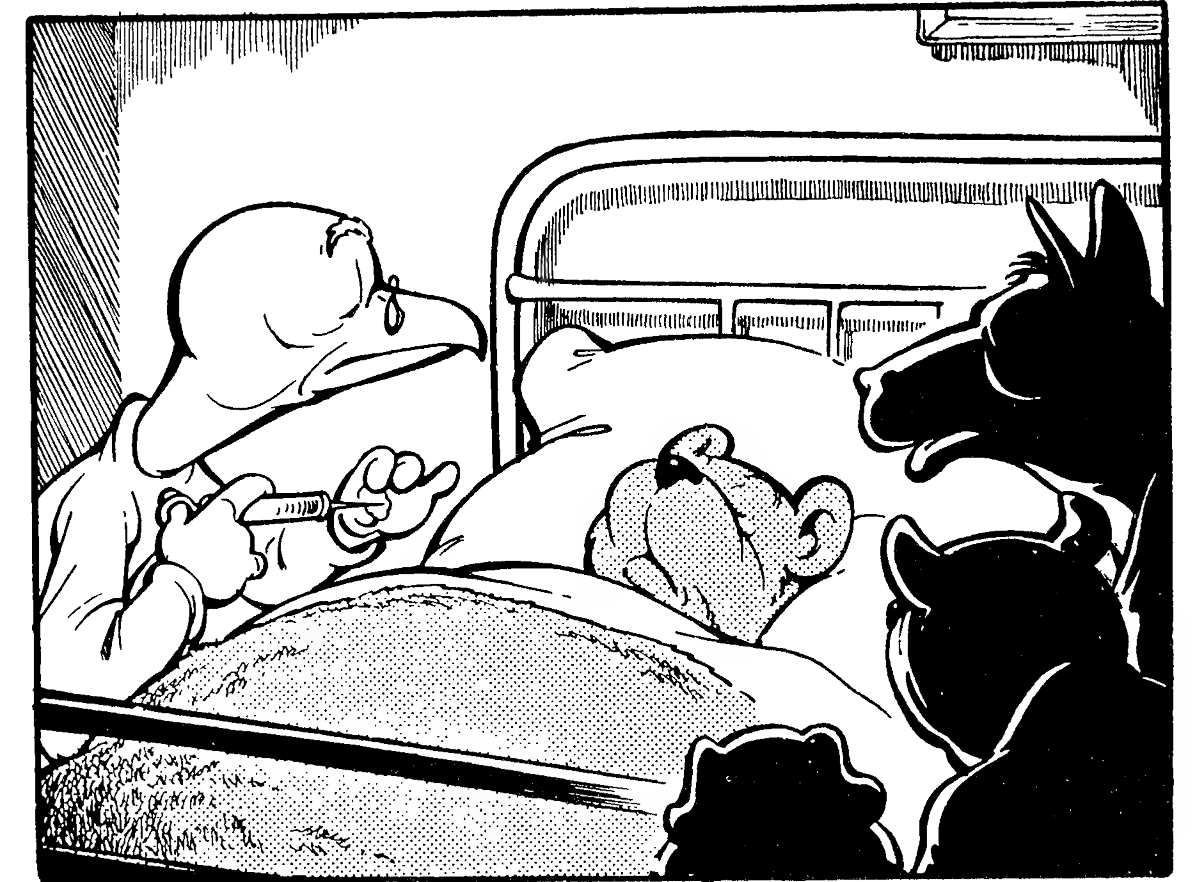

Bonkend stoof de kunstenaar Tijn de trappen van het vreemde huis op en Tom Poes volgde hem.
'Dat mag toch zo maar niet!' hijgde hij. 'Dit is zo maar een huis en niet eens het museum! We hebben hier niets te maken! Waar wil je toch naar toe?'
Vóórdat Terpen Tijn antwoord kon geven, werd er een deur geopend en trad de bewoner van het perceel in hun weg.
'Wat beduidt dit?' vroeg deze streng. 'Bent u soms een telegrambesteller? Of een deurwaarder? Wat moet dit gehol in mijn woning?'
'Houd hem!' riepen de politiemannen, die nu snel terrein wonnen en bij een kromming van de trap zichtbaar werden. 'Het is een brandstichter! Houd hem tegen!'
'Ha!' riep de bewoner. Maar toen riep hij niets meer, want de ruwe kunstenaar wierp hem terug in zijn kamer en sloot de deur. Vervolgens sprong hij de trappen op, wierp een luik open en klauterde, gevolgd door Tom Poes, op het dak.
'Sa!' riep hij. 'Hier in de hogere lucht kan een artist fijner vibreren! Kom makker! Voort naar de eh... dinges!' En hij snelde naar de dakrand. Toen begreep Tom Poes ineens wat hij van plan was, want onder hen waren de glazen ruiten van het museum te zien!
'Naar beneden!' riep Tijn. 'Dat is de kortste weg naar die bollekoppenkraam!'
'Ze willen naar beneden, naar het museum!' riep een van de agenten, die nu ook uit het luik klommen.
'Houd ze tegen!' riep de commissaris, die persoonlijk ter plaatse was. 'En gebruik je wapens! Er moet meer en meer geschoten worden!'

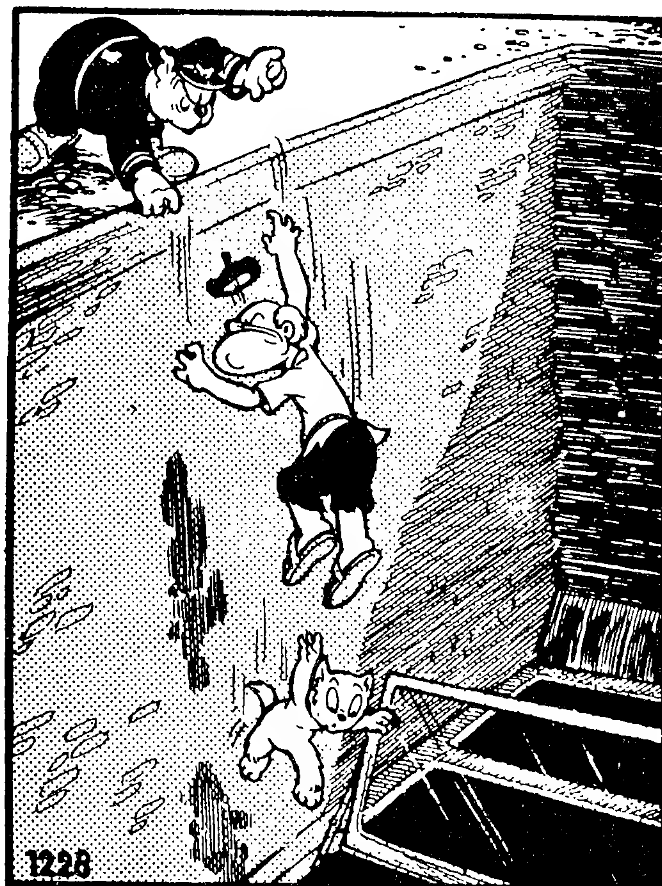

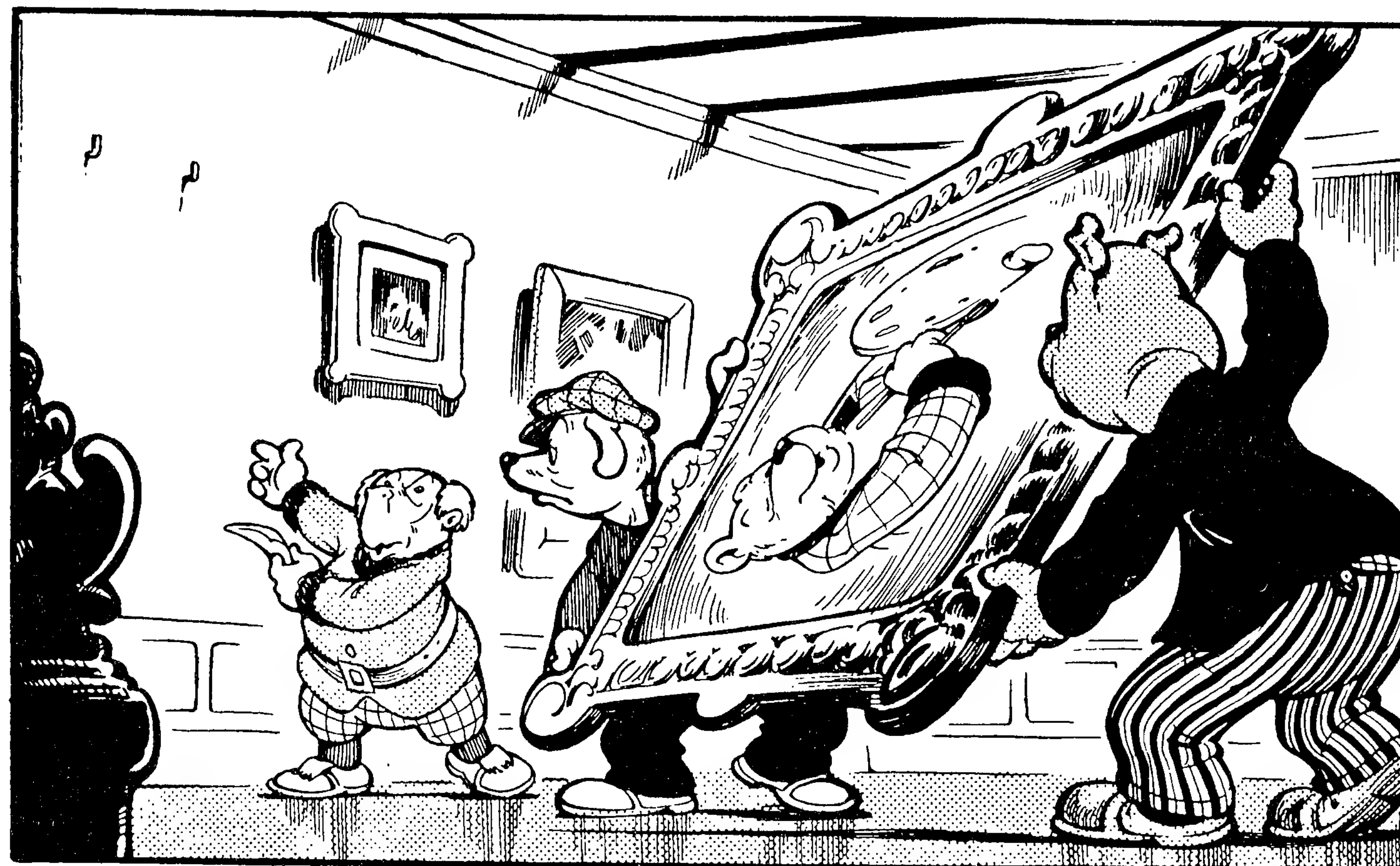
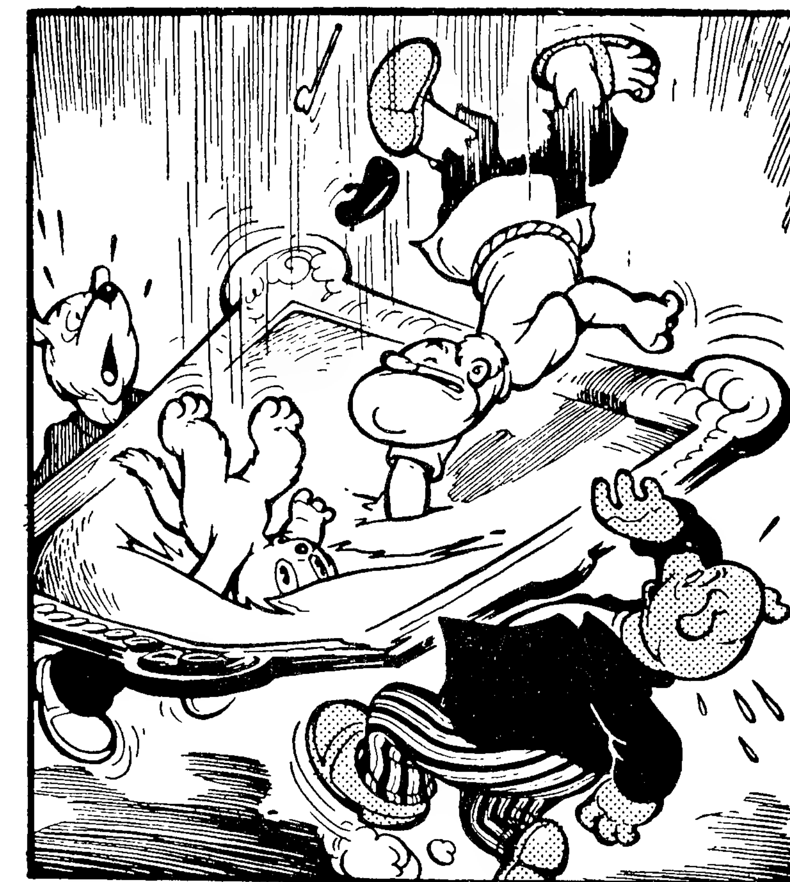

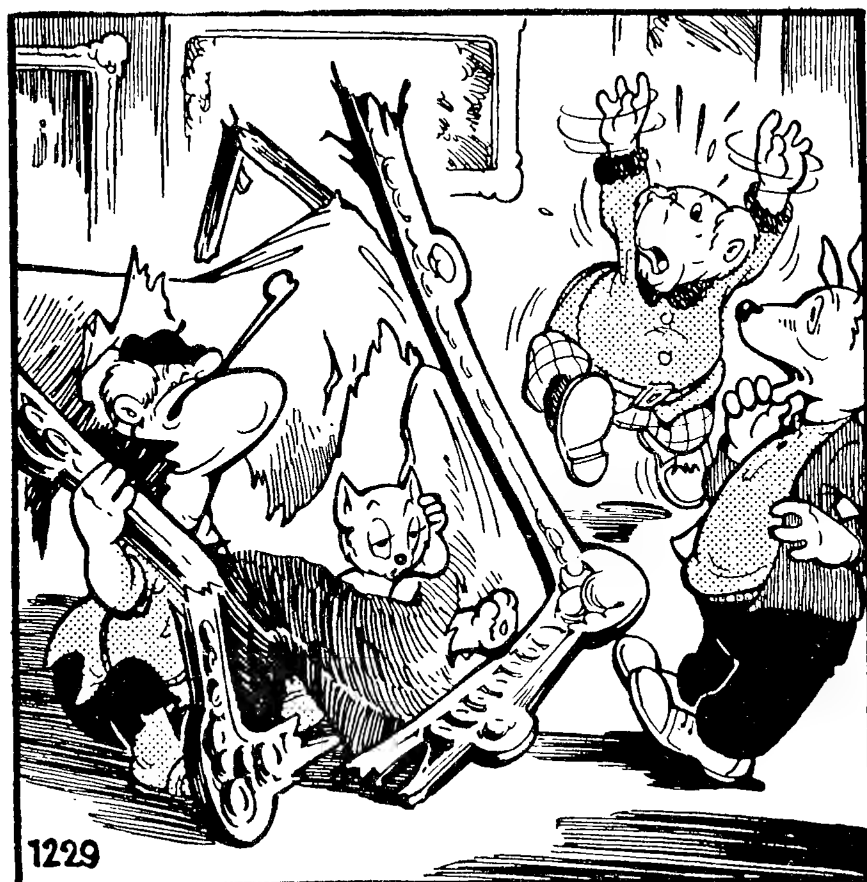
Terpen Tijn en Tom Poes stonden bij de rand van het dak en staarden naar beneden, waar de glazen ruiten van het museum zichtbaar waren. De poltie-agenten klommen de een na de ander uit het luik en maakten voorzichtig omtrekkende bewegingen achter schoorstenen en radio-antennes op aanwijzingen van commissaris Bulle Bas.
'Houdt de wapens gereed!' sprak de politiechef. 'Het kan geen kwaad van tijd tot tijd te schieten, dat houdt de vrees er bij deze schurken in. Maar wacht een ogenblik, ik ga persoonlijk naar hen toe om hen tot betere gedachten te brengen!' Na deze woorden trok de dappere ambtenaar de gordel wat vaster aan en sloop voetje voor voetje voorwaarts naar de dakrand. Maar Tom Poes en Terpen Tijn wachtten daar niet op. De kunstenaar klom over de rand en liet zich zakken.

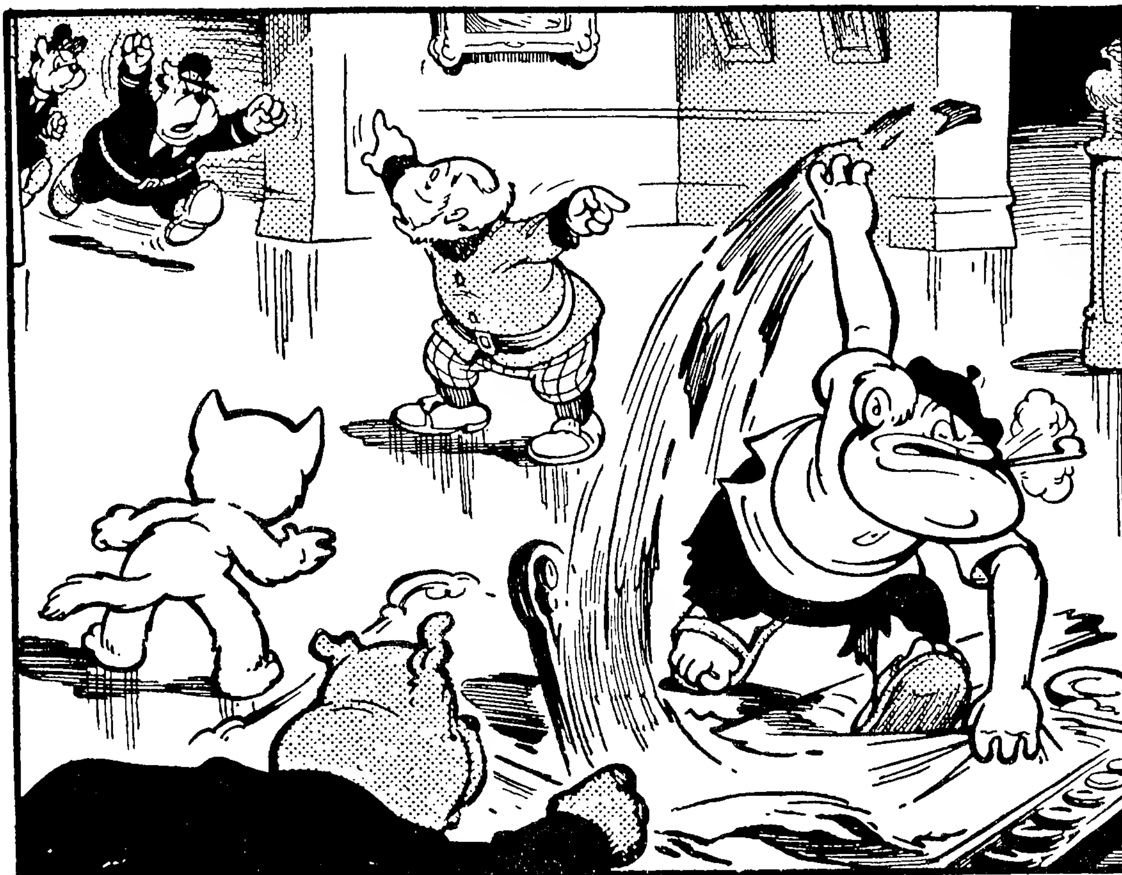
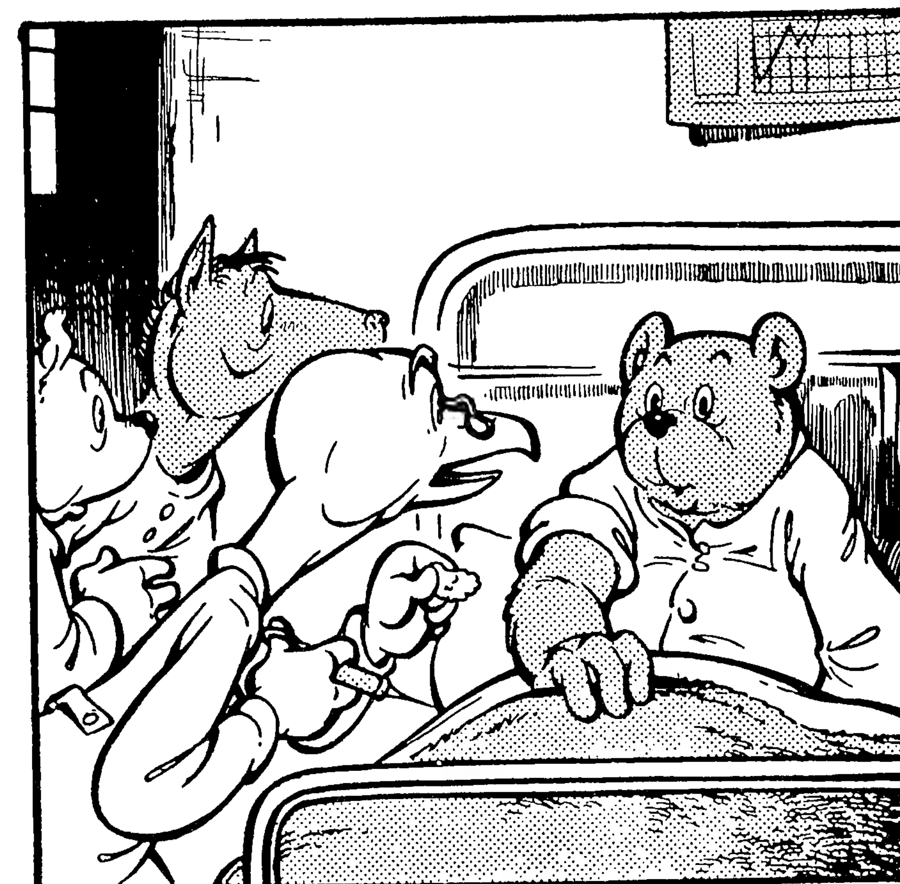
'Kom makker!' riep hij, toen hij aan de goot hing. 'Laat je geraamte maar langs mij naar beneden glijden! Schiet op, want daar nadert een grove vleesmassa die onze trillingen wil verstoren en dan is het eh... dinges!'
Terwijl al deze dingen gebeurden, had dokter Galpieper in het gemeente-ziekenhuis, niet ver daar vandaan, zijn toespraak beëindigd. Hij trad op het ziekbed van heer Bommel toe en gaf onder doodse stilte een injectie.
'Let op!' riep hij, blij lachend. Maar helaas! Hoe men ook oplette, er gebeurde niets! Heer Ollie bleef even suf als hij was.
'Hoe nu?' mompelde de geneesheer verblekend. 'Er schijnt iets niet in orde te zijn!'

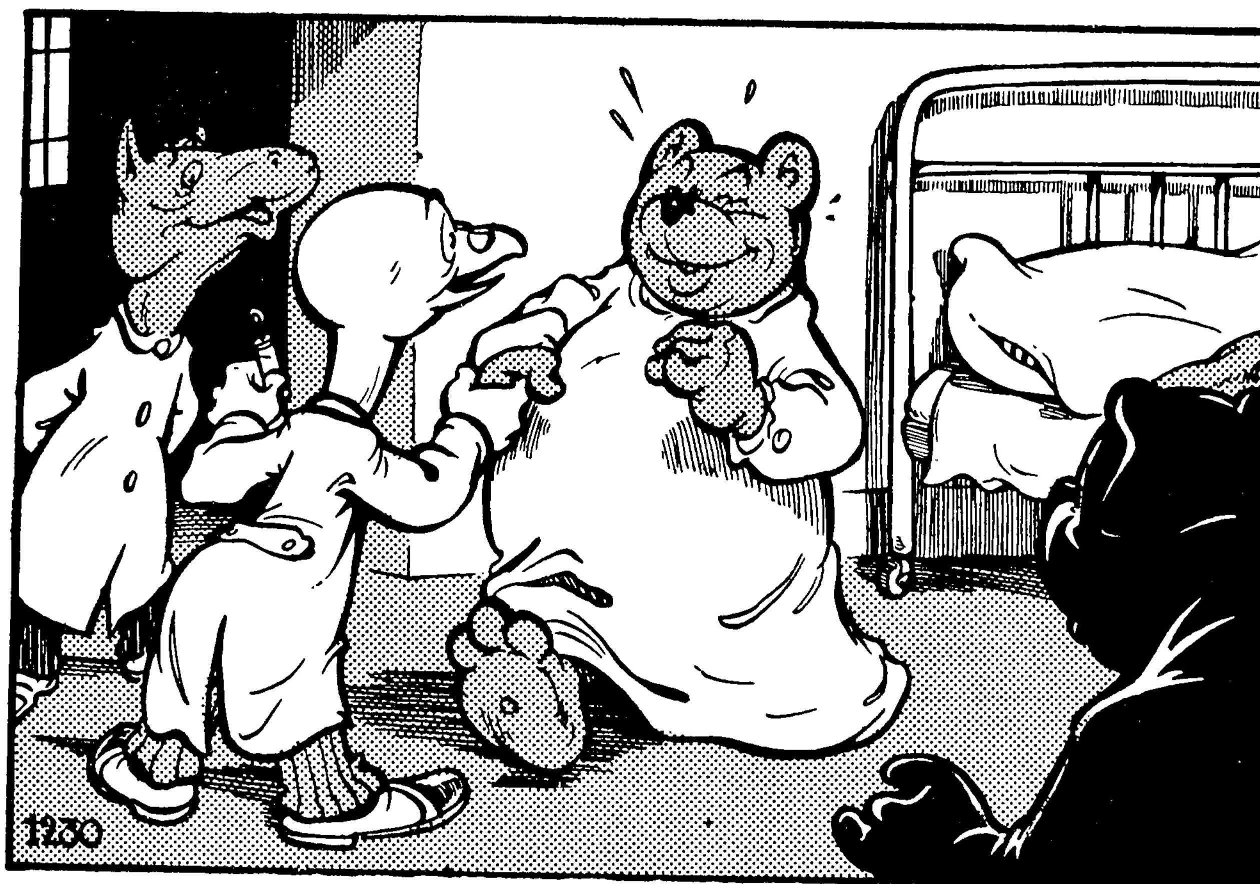

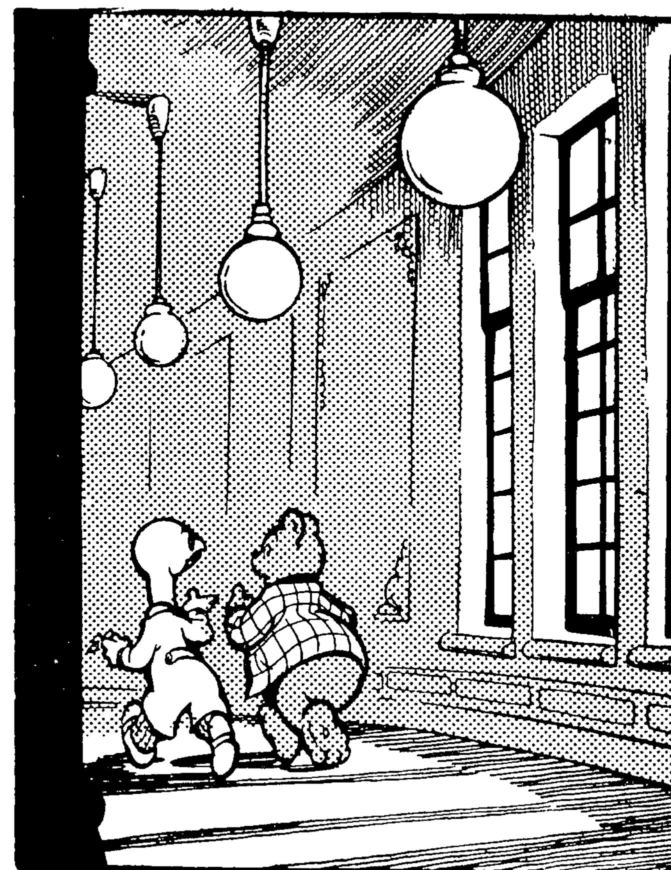
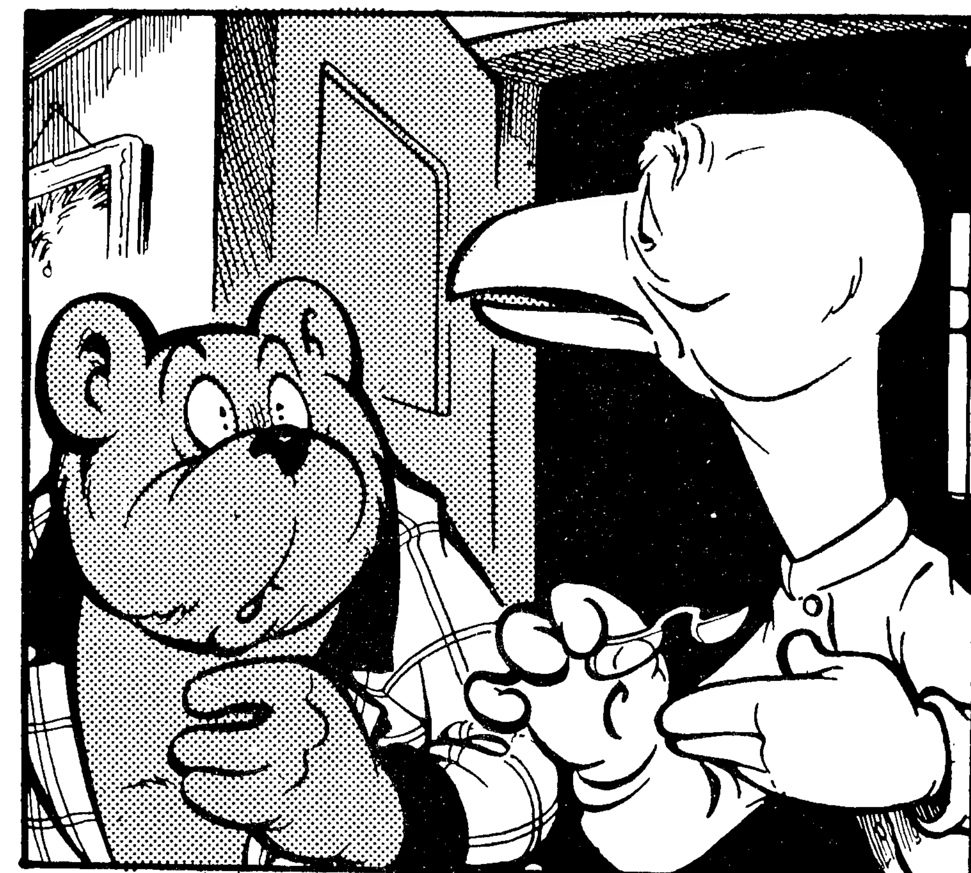
Toen Tom Poes aan de voeten van de schilder Tijn hing, gaf de laatste een kort bevel.
'Sa!' riep hij en hierop liet hij de dakrand los. Tom Poes en hij tuimelden naar beneden, verbluft nagestaard door commissaris Bulle Bas, die hen allebei verdwijnen zag door het openstaande raam van het museum.
Nu lag onder dat raam een grote zaal, de zaal der Jonge Meesters. In deze ruimte bewaarde de directeur van het Stadsmuseum de schilderijen die nog niet helemaal echt kostbaar waren, omdat de schilders nog leefden. Die schilderstukken hingen daar in lange rijen en werden eens per maand afgestoft, in afwachting van de tijd, dat ze naar beneden konden worden gebracht, naar de kelder, waar de Oude Meesters stonden.
Het was in deze zaal, dat het zelfportret van heer Bommel zou worden neergehangen. De heer Molshoop zelf gaf de leiding aan dit werk en maakte wenkende bewegingen naar de wand.
'Hierheen!' sprak hij. 'Voorzichtig! Stoot de lijst niet! Houd het stuk dwars, er mocht eens stof op vallen!'
De kruiers, die het grote doek voortbewogen, dribbelden hijgend in de aangegeven richting en begonnen het stuk op zijn kant te brengen, maar vóórdat dit gebeurd was, klonken er enige vreemde geluiden boven hun hoofden. Er suisde iets door het openstaande dakraam naar beneden en voordat de heer Molshoop zelfs maar: 'Halt!' had kunnen roepen, vielen twee lichamen precies door het strak gespannen doek van heer Bommel's zelfportret heen. De kruiers verloren hun evenwicht en met een luide plof stortte alles ter aarde, met het geluid van scheurend linnen en splinterend houtwerk...

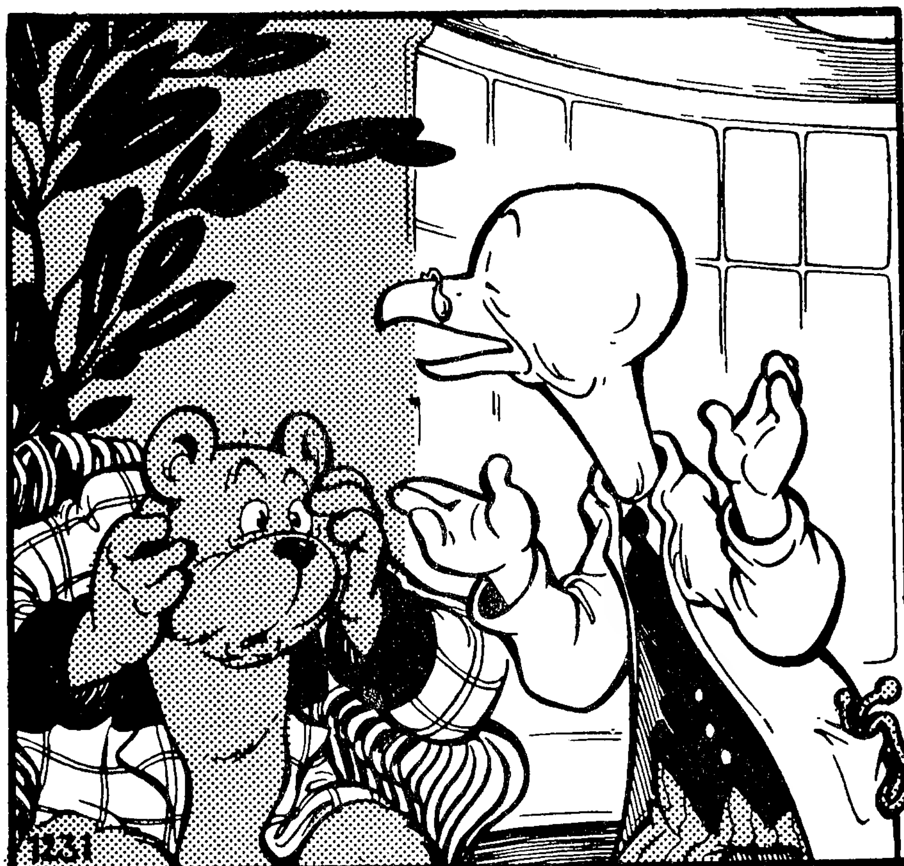

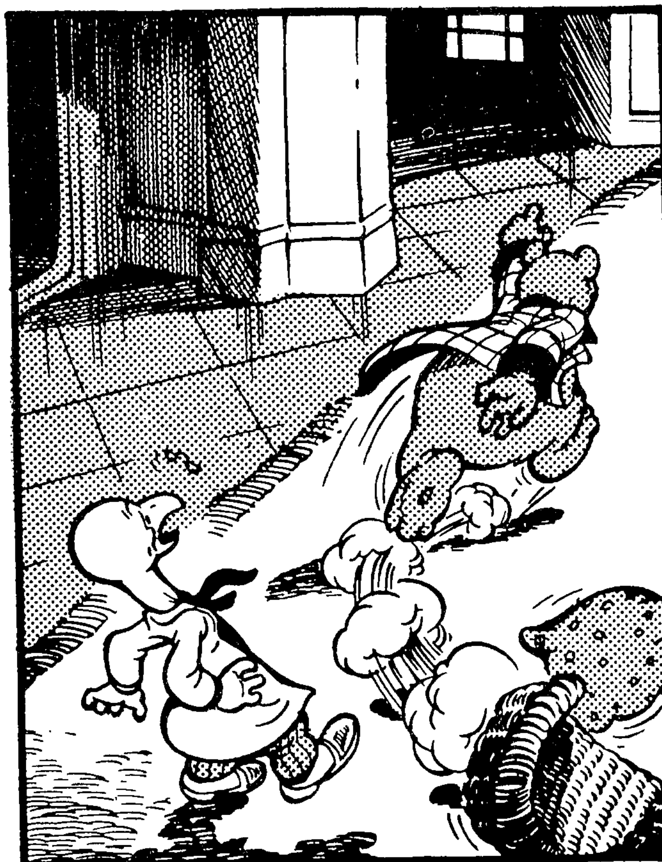
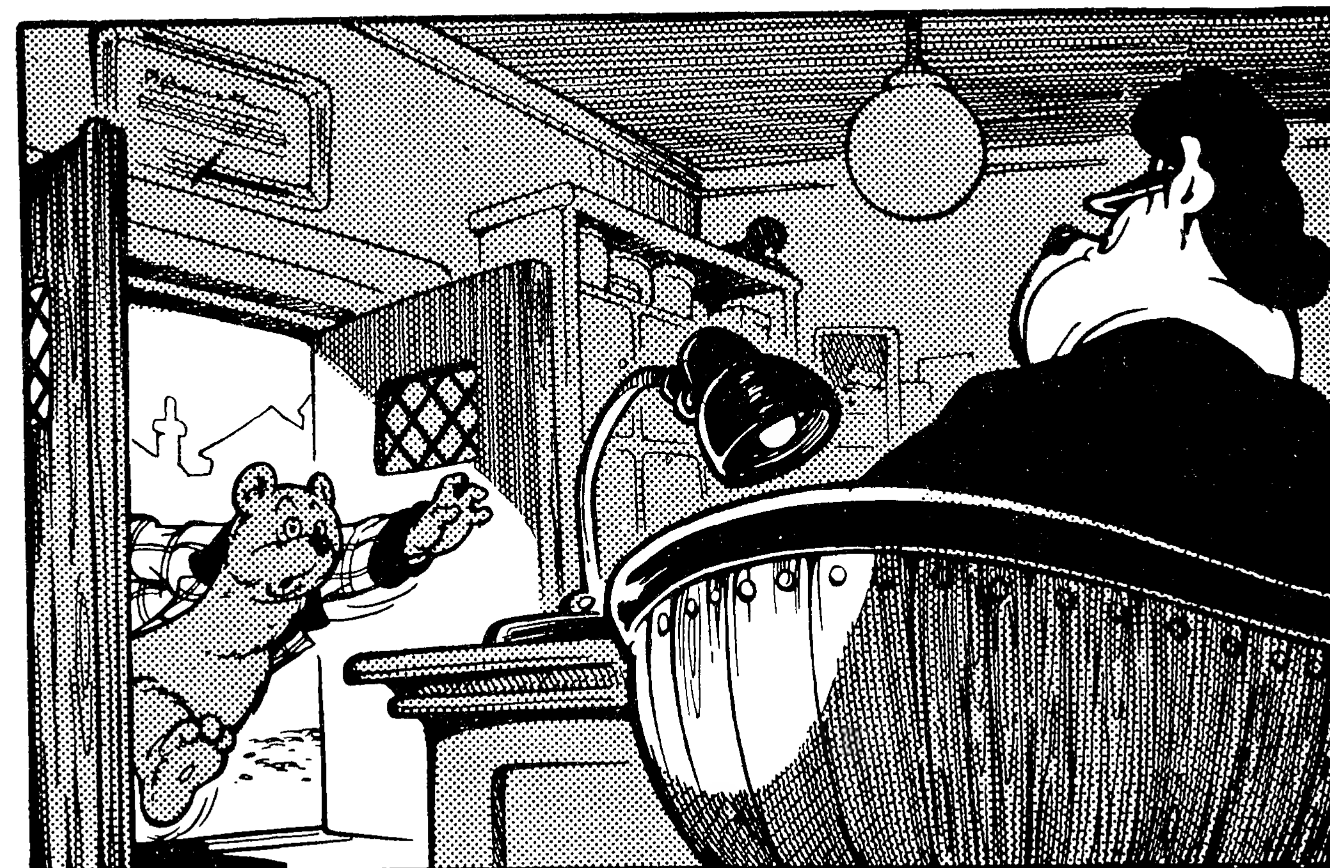
Nadat Terpen Tijn en Tom Poes door heer Bommel's zelfportret waren gevallen, heerste er enige tijd een verslagen stilzwijgen. De stofwolken trokken langzaam op en de kruiers kwamen versuft overeind, terwijl de heer Molshoop zich in wanhoop de haren uit het hoofd trok.
De schilder Tijn was de eerste, die tot daden overging. Vastberaden rukte hij de flarden schilderij van zich af en begon toen met ferme handgrepen het linnen te verscheuren.
'Vooruit makker!' sprak hij tot Tom Poes, 'zit daar niet in die lijst te suffen! Ruk dit bolle portret tot flinters en doe het goed, want anders eh... dinges!'
Tom Poes begreep de bedoeling en viel op het schilderstuk aan, terwijl directeur Molshoop op schrille toon om de politie riep. Nu, die was dicht in de buurt. Terwijl Tom Poes en Terpen Tijn als dollen de snippers schilderij steeds kleiner scheurden, snelden enige agenten de zaal binnen en omsingelden hen.
Intussen steeg de spanning in het ziekenhuis met de minuut. Dokter Galpieper stond handenwringend naast heer Ollie's legerstede en staarde naar het roerloze lichaam. Maar tot zijn grote opluchting kwam er na een lange tijd een heel klein beetje beweging in. Heer Ollie's oogleden trilden even, een trekje speelde om zijn mondhoeken en toen volgde er een diepe zucht.
'Het werkt toch!' riep de geneesheer. 'Het gaat langzamer dan de vorige keren, maar het werkt!'
Op dat moment ging heer Bommel overeind zitten en keek om zich heen, terwijl in het museum Tijn en Tom Poes de laatste snippers tot draden trokken...

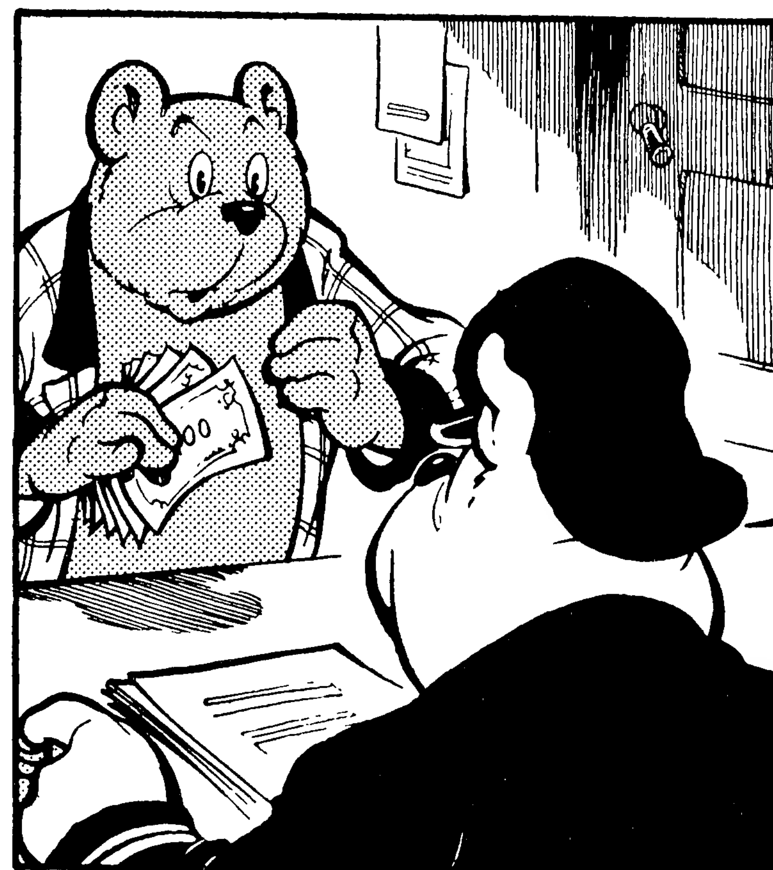
Heer Ollie keek enige tijd suf om zich heen, terwijl hij moeite scheen te doen om te begrijpen wat er met hem aan de hand was.
'Heer Bommel!' riep dokter Galpieper monter. 'U bent genezen! Dank zij mijn injectie zult u zich binnen enkele minuten weer de oude voelen! Ik heb het geneesmiddel tegen uw vreemde ziekte gevonden!'
Een blijde lach verscheen op heer Ollie's gelaat en met een breed gebaar sloeg hij de dekens terug en stapte uit zijn bed.
'Dat is knap werk!' zei hij prijzend. 'Ik dacht eigenlijk, dat er niets aan te doen was! Ik dacht, dat iemand, die met dat penseel geschilderd was, altijd suf en stijf zou blijven, als u begrijpt wat ik bedoel!'
'Nee, dat begrijp ik niet!' zei dokter Galpieper ongerust. 'Ik begrijp niet, wat uw ziekte met een penseel te maken heeft!'
'Oho!' zei heer Ollie, 'het was een vibratie-penseel! Het penseel, dat ik van die schilder Tijn gekregen heb, begrijpt u? Tom Poes heeft me gewaarschuwd, maar ik voelde mijn plicht als Bommel en als kunstenaar en ik heb mijn zelfportret geschilderd. Het hangt nu in het museum!'
De geneesheer keek hem hoofdschuddend aan. 'Ik begrijp niet waar u het over hebt en wat uw schilderij met uw ziekte te maken had. Maar die schilder Tijn en Tom Poes zijn zo juist gearresteerd in het museum hier vlakbij!'
'Gearresteerd?!' riep heer Bommel ontsteld. 'Waarom? Wat hebben ze gedaan?'
'Ze hebben uw schilderijen vernietigd!' zei de dokter somber. 'Het spijt me en ik voel, dat dit bericht voor een herstellend patiënt schokkend moet zijn. Helaas, van uw portretten is niets meer over!'

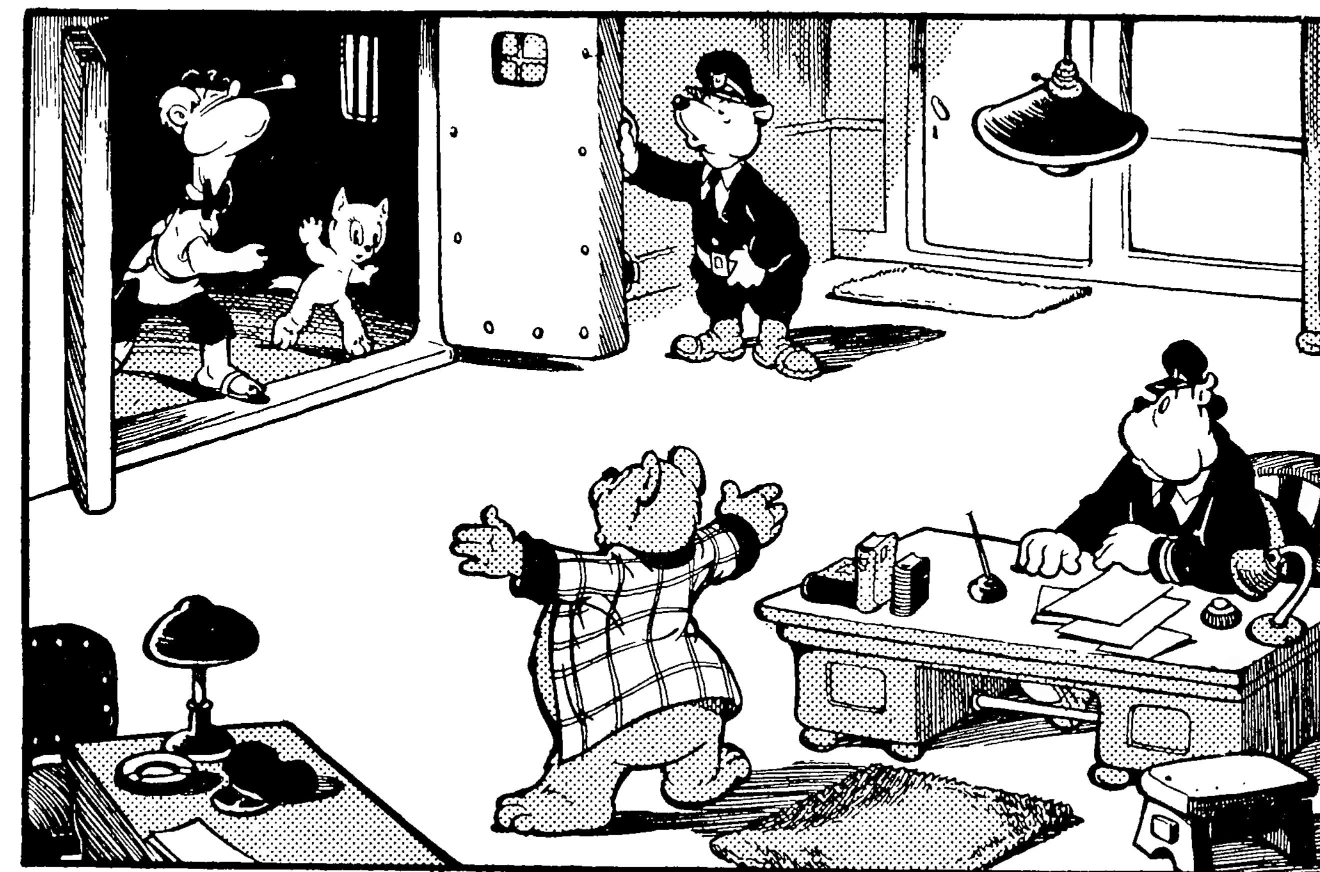

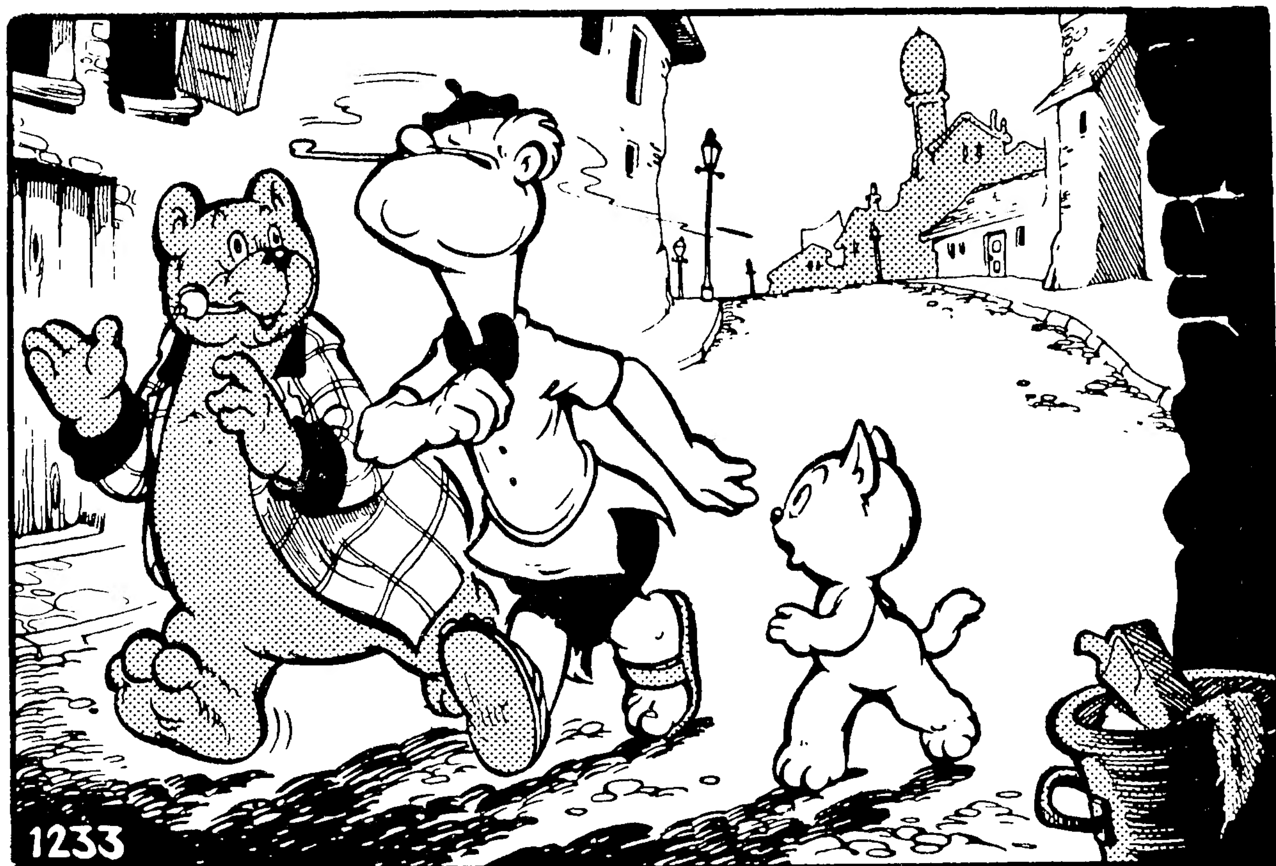
Heer Ollie wankelde even en zijn gelaat betrok.
'Wàt zegt u?' riep hij. 'Zijn mijn schilderijen vernietigd? En heeft Tom Poes dat gedaan?'
'Juist!' zei dokter Galpieper. 'Zo is het! Tom Poes en die ongunstige kunstenaar Terpen Tijn zijn samen rond gegaan en hebben uw drie meesterwerken verbrand en verscheurd! Maar trek het u niet aan, heer Bommel! U bent genezen, dank zij...'
'Ja, ik ben genezen!' zei heer Bommel en zijn gezicht klaarde wat op. 'Het is natuurlijk verschrikkelijk, dat mijn schilderwerken weg zijn, maar daardoor ben ik genezen!'
'Wat bedoelt u?' vroeg de geneesheer ongerust. 'U begrijpt het niet goed. U bent genezen dank zij...'
'Ik begrijp het best!' zei heer Ollie verontwaardigd. 'Tom Poes heeft die schilderijen laten vernietigen en nu zijn Joost en de Burgemeester en ik weer genezen. En nu is Tom Poes gearresteerd!'
'Ja, juist!' gaf de dokter toe. 'Hij is gearresteerd! Hij en die ongunstige schilder! Maar u bent genezen, dank zij...'
'Dank zij Tom Poes!' riep heer Bommel. Hij duwde dokter Galpieper opzij en snelde de deur van het hospitaal uit.
'Dank zij mij!' mompelde de geneesheer bedrukt. Maar er was niemand die hem hoorde, zodat hij hoofdschuddend naar zijn kamer liep om verder te schrijven aan zijn verhandeling over: 'Onbekende ziekten en hunne Geneeswijze, gezien in het Licht van Doctor Galpieper's Serum.'
Heer Bommel intussen, rende zo vlug hij kon naar het politie-bureau, waar Tom Poes en Terpen Tijn gevangen zaten, en snelde de kamer van commissaris Bulle Bas binnen...

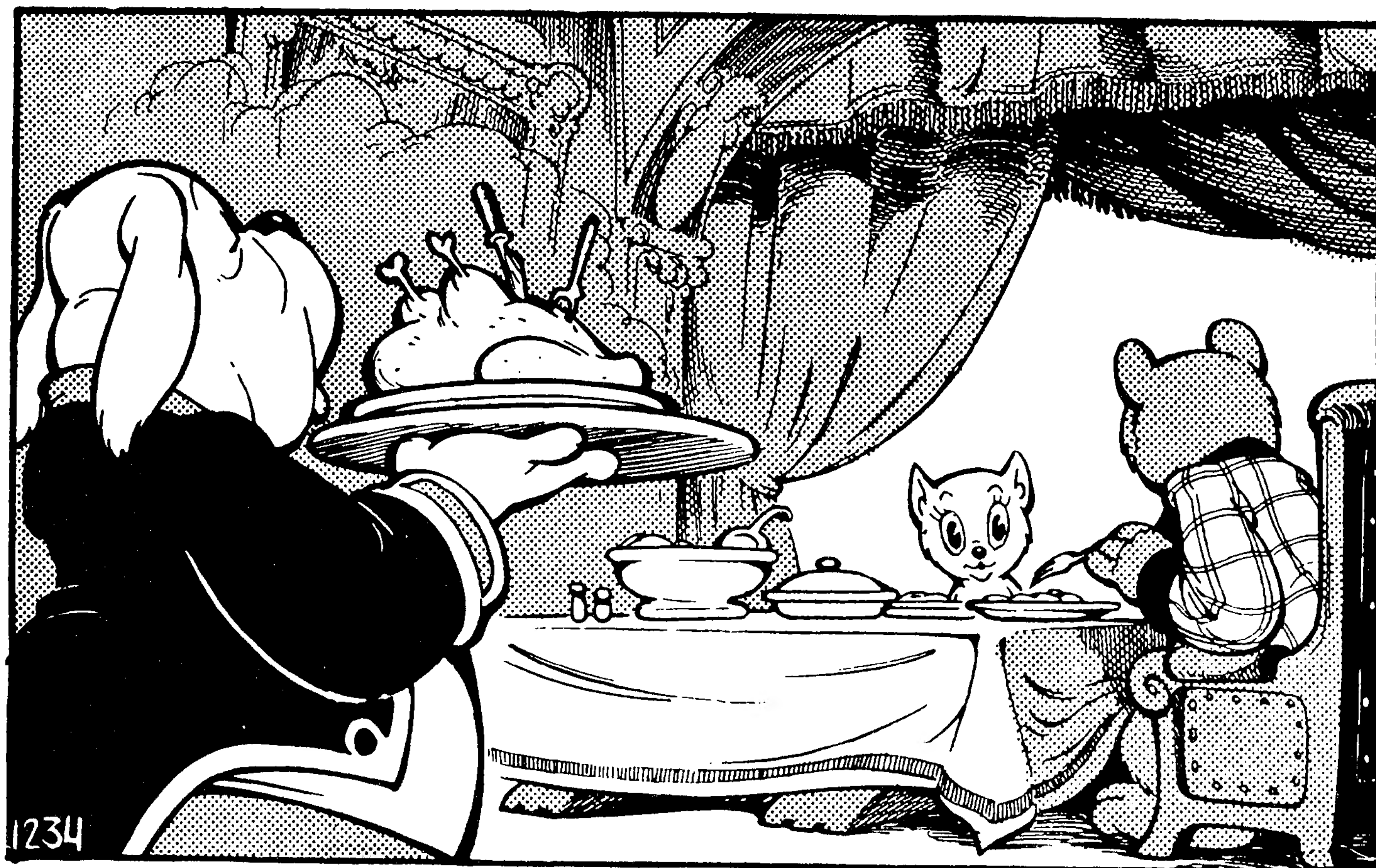
Heer Bommel legde in enkele korte, kernachtige zinnen alles over Terpen Tijn's vreemde vibratie-penseel uit aan commissaris Bulle Bas. Hij beschreef hoe hij zijn meesterwerken maakte, terwijl zijn modellen suf en stijf werden en hij vertelde hoe bomen en planten verdorden, omdat hij de trilling uit de gebeentes trok en op het doek borstelde.
'Als u begrijpt, wat ik bedoel,' eindigde hij ten slotte.
'Nee!!' bulderde de commissaris, die langzaam opgezwollen was, terwijl heer Ollie zijn verhaal deed. 'Wilt u mij laten geloven, dat de burgemeester en Joost en uzelf ziek werden, omdat ze op een prentje kwamen? Onzin! Beuzelpraat! En nu wilt u, dat ik Tom Poes en Terpen Tijn vrij laat, omdat ze schilderijen vernietigd hebben? Bah! Ik, als politieman, sta pàl voor ons cultuurbezit! De Overheid steunt de kunst met geladen revolvers, meneer Bommel! Dat moest u weten! Wie de Kunst aanvalt, valt mij aan, dat is de zinspreuk van de overheid!'
Heer Ollie keek een beetje beteuterd voor zich uit, doch toen klaarde zijn gezicht op en hij trok zijn portefeuille.
'Ik betaal de schade!' zei hij eenvoudig. 'Geld speelt geen rol voor een heer van mijn stand! En omdat ik die schilderijen zèlf geschilderd heb, weet ik wat ze waard zijn!'
'Dat verandert de zaak!' zei de commissaris. 'Als u de schade vergoedt, zal ik die beide straatschenders vrij laten. Maar laat het niet weer gebeuren!' En hij drukte op een knopje.
Even later werd de deur naar de Afdeling Cellen geopend en Tom Poes en Terpen Tijn traden binnen.
'Tom Poes!' riep heer Ollie blij. 'Eigenlijk moest ik boos op je zijn, omdat je mijn werk stuk hebt gemaakt. Maar zonder jou zou ik nu nog suf en stijf zijn. En dat is ook geen leven voor een heer, als je begrijpt, wat ik bedoel...'

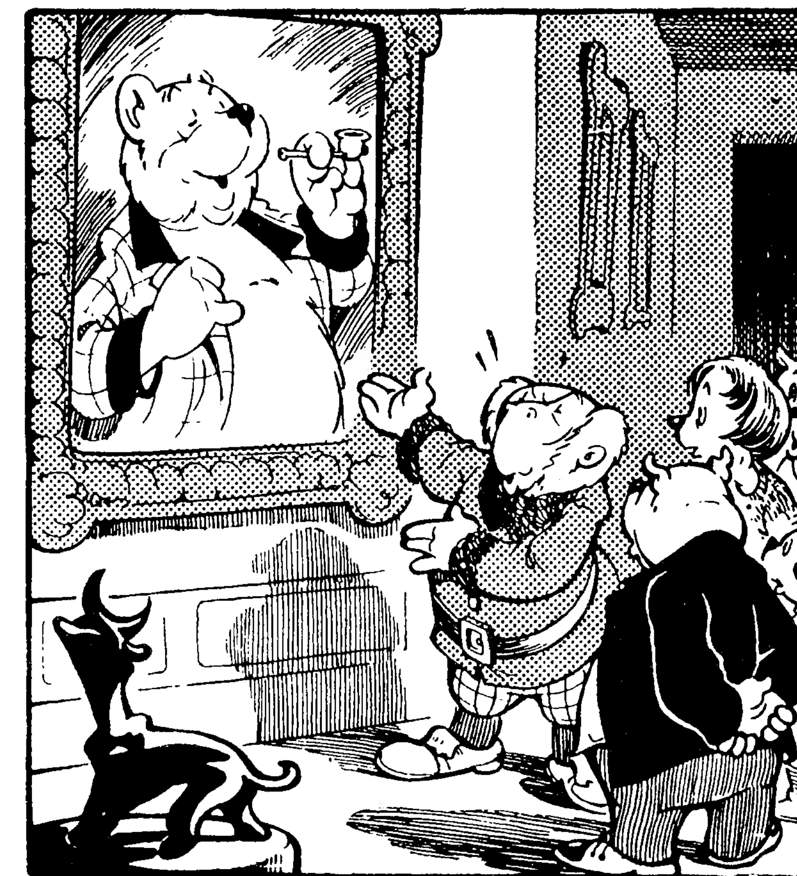

Toen heer Bommel de schade van de vernietigde schilderijen betaald had, werden Tom Poes en Terpen Tijn vrijgelaten en zo liepen ze even later met z'n drieën op straat. Heer Ollie kuchte en begon aarzelend een gesprek.
'Ik weet niet, of ik nu blij moet zijn omdat ik weer beter ben, of droevig omdat mijn meesterwerken kapot zijn, als jullie begrijpen, wat ik bedoel!' sprak hij.
'Bah!' riep de schilder Tijn. 'Meesterwerken, aan m'n zolen, makker! Je hebt vals gevibreerd met mijn penseel, dat is alles! Dacht je nu heus, dat jouw grofstoffelijk vleeslichaam een meesterwerk kon schilderen? Je trillingen zijn eh... dinges! Vat je makker?'
'Nee!' zei heer Ollie gekwetst. 'Ik vat het niet! En ik wens, als Bommel en als heer, géén grofstoffelijk vleeslichaam genoemd te worden! En bovendien vind ik het jammer, dat mijn portret nu niet meer in het museum hangt! Niet om mezelf, hoor! Ik ben de bescheidenheid zelve, nietwaar Tom Poes? Maar het is zo jammer voor het nageslacht! We weten toch al zo weinig van onze grote figuren uit de geschiedenis, wat jij, jonge vriend!'
'Hm!' zei Tom Poes. 'Ja! Ja! Misschien kan Terpen Tijn uw portret voor het museum schilderen zonder dat u ziek wordt. Dan hangt u er tòch!'
'Dat is een idee!' riep heer Bommel blij en hij trok zijn portefeuille. En hoewel Terpen Tijn eerst helemaal geen zin had om een bolle kop te schilderen, zoals hij zei, gaf hij toch toe, toen heer Ollie hem een stapel bankbiljetten in de hand drukte.
'Geld stinkt!' zei hij minachtend. 'Maar mijn geraamte heeft trek in augurken! Kom maar mee naar mijn brug, makker, dan zet ik je op de eh... dinges!'

Die avond zaten heer Bommel en Tom Poes in de eetzaal van Slot Bommelstein en deden zich tegoed aan de maaltijd die Joost had klaargemaakt.
'Het eten is goed, Joost!' sprak heer Ollie prijzend. 'Er zitten misschien iets te veel kruiden in die hazepeper – en kruiden zijn slecht voor mijn trillingen, zoals je weet – maar...'
'Excuseer, heer Olivier!' onderbrak Joost hem. 'Maar ik hoop, dat u niet weer gaat trillen, als ik zo vrij mag zijn! Het gevibreer met dat penseel heeft ons geen goed gedaan en als u mij toestaat, zou ik willen opmerken, dat ik niet de kans mag lopen nogmaals door u geschilderd te worden. Wanneer u dus weer trillingen krijgt zou ik mij genoodzaakt zien mijn ontslag aan te bieden, met uw welnemen!'
'Ah!' zei heer Ollie. 'Hm! Ja, ja. Zo, zo! Nu, daar is geen kans op, jonge vriend! Oh nee! Ik schilder niet meer. Nooit meer! Ik heb gemerkt, dat het niets is voor lieden van mijn stand!'
En zo is dit dan eigenlijk het einde van de geschiedenis van heer Bommel's wonder-penseel. Ik kan er alleen nog aan toevoegen, dat de heer Molshoop, de directeur van het Stadsmuseum, enige tijd later het portret van heer Bommel ontving en het een ereplaats aan zijn wanden gaf. In het begin dacht hij, dat het weer door heer Ollie zelf geschilderd was, maar dat werd door kenners tegengesproken. En omdat Terpen Tijn zijn naam er niet onder gezet had, bleef het een vraagstuk wie nu eigenlijk de maker van het meesterwerk was. 'Portret van een rustend heer, door een onbekende Meester!' placht de heer Molshoop tot de bezoekers te zeggen. Doch de oplettende lezer, die toevallig in het Rommeldamse stadsmuseum komt en daar getroffen zal worden door dit magistrale stuk, zal beter weten...

MV

5 *De Drakenburcht*
6 *Het Verdwijneiland*
7 *De Reuzenvogel*
8 *De rare uitvinding*
9 *Het eiland van Grim, Gram en Grom*
10 *De zieke hertog*
11 *Het monster-ei*
12 *Kaspar de draak*
13 *De laatste Markies van Carabas*

MV

14 *Het land van de blikken mannen*
15 *De betoverde spiegel*
16 *De Bergmensen*
17 *Het geheim van het Noorderlicht*
20 *Tom Poes ontmoet een oude bekende*
21 *De Superfilm-onderneming*
22 *De Meester-Schilder*
23 *De Chinese Waaier*
24 *De wonderdokter*
25 *De watergeest*

MV

26 *De talisman*
27 *De nieuwe ijstijd*
28 *Het monster van Loch-Ness*
29 *De geheimzinnige sleutel*
30 *De grootgroeiers*
31 *De zeeslang*
32 *Heer Bommel stuit de vooruitgang*
33 *De Pier-race*
34 *Het vibreerputje*
35 *Solfertje*
36 *Horror de Ademloze*
37 *De betoverde prinses*

MV

38 *Kwetal de breinbaas*
39 *Het Lijm-Teem*
40 *De Volvetters*
41 *Het Wegwerk*
42 *Eh... dinges*
43 *De Partij van de Blijheid*
44 *Mom Bakkesz*
45 *De kneep van Knipmenis*
46 *De geheimzinnige gaper*
47 *De Partenspeler*
48 *Het wroegwezen*
49 *De Schoonschijners*
50 *De gebroeders Weeromstuit*

In deze serie verschijnen:

MV 5 *De Drakenburcht*
MV 16 *De Bergmensen*

MV 6 *Het Verdwijneiland*
MV 17 *Het geheim van het Noorderlicht*

MV 7 *De Reuzenvogel*
MV 22 *De Meester-Schilder*

MV 9 *Het eiland van Grim, Gram en Grom*
MV 13 *De laatste Markies van Carabas*

MV 10 *De zieke hertog*
MV 21 *De Superfilm-onderneming*

MV 8 *De rare uitvinding*
MV 14 *Het land van de blikken mannen*

MV 26 *De talisman*
MV 31 *De zeeslang*

MV 11 *Het monster-ei*
MV 15 *De betoverde spiegel*

MV 12 *Kaspar de draak*
MV 29 *De geheimzinnige sleutel*

MV 27 *De nieuwe ijstijd*
MV 30 *De grootgroeiers*

MV 20 *Tom Poes ontmoet een oude bekende*
MV 33 *De Pier-race*

MV 23 *De Chinese Waaier*
MV 24 *De wonderdokter*

MV 25 *De watergeest*
MV 38 *Kwetal de breinbaas*

MV 28 *Het monster van Loch-Ness*
MV 43 *De Partij van de Blijheid*

MV 32 *Heer Bommel stuit de vooruitgang*
MV 44 *Mom Bakkesz*

MV 34 *Het vibreerputje*
MV 46 *De geheimzinnige gaper*

MV 35 *Solfertje*
MV 48 *Het wroegwezen*

MV 36 *Horror de Ademloze*
MV 45 *De kneep van Knipmenis*

MV 39 *Het Lijm-Teem*
MV 47 *De Partenspeler*

MV 41 *Het Wegwerk*
MV 42 *Eh... dinges*

MV 40 *De Volvetters*
MV 49 *De Schoonschijners*

MV 37 *De betoverde prinses*
MV 50 *De gebroeders Weeromstuit*

Deze deeltjes zijn geautoriseerde uitgaven, waarbij rechtstreeks van de oorspronkelijke tekeningen werd gereproduceerd. De teksten werden aan de hand van de krantenstrips opnieuw gezet.